

۲۲۸

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

س.ه

(۱۳۰۲)

دفعه

(۱۲)

(قسم اول)

پت اوراق و مطبوعه مدیری عزتملو توفیق افندی ترتیب ایتمشدر

سایهٔ معارفوایهٔ حضرت خلافتینا هیده ارن ایکنجی
دفعه اولق و بیک اوچیوز ایکی سنهٔ هجریه سنه
مخصوص بولنق اوزره بتوفیقہ تعالی دیار بکر ولایتی
سالنامہ سی طبع و تمثیل و بعض فوائدک علاوه سیه
برابر برده ولایتک مکمل تاریخجه سی تذیل قلندی

شهر	روز	تاریخ	روز قاسم	تاریخ	روز قاسم	تاریخ	روز قاسم	شهر	
								روز	تاریخ
برودت میه	۱	۲۱	۱۱	۲۱	۱۱	۲۱	۱۱	صالح	۲۱
	۲	۲۲	۱۱	۲۲	۱۱	۲۲	۱۱	چهارشنبه	۲۲
نقصان ماه نیل	۳	۲۳	۱۱	۲۳	۱۱	۲۳	۱۱	پنجشنبه	۲۳
	۴	۲۴	۱۱	۲۴	۱۱	۲۴	۱۱	جمعه	۲۴
یوم عاشورا	۵	۲۵	۱۱	۲۵	۱۱	۲۵	۱۱	جمعه ابروئی	۲۵
	۶	۲۶	۱۱	۲۶	۱۱	۲۶	۱۱	بازار	۲۶
تشرین ثانی افرونی	۷	۲۷	۱۱	۲۷	۱۱	۲۷	۱۱	بازار ابروئی	۲۷
	۸	۲۸	۱۱	۲۸	۱۱	۲۸	۱۱	صالح	۲۸
روز قاسم	۹	۲۹	۱۱	۲۹	۱۱	۲۹	۱۱	چهارشنبه	۲۹
	۱۰	۳۰	۱۱	۳۰	۱۱	۳۰	۱۱	پنجشنبه	۳۰
تشرین ثانی روی	۱۱	۳۱	۱۱	۳۱	۱۱	۳۱	۱۱	جمعه	۳۱
	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	جمعه ابروئی	۱
اختفاء خشرات	۱۳	۲	۱۲	۲	۱۲	۲	۱۲	بازار	۲
	۱۴	۳	۱۲	۳	۱۲	۳	۱۲	بازار ابروئی	۳
	۱۵	۴	۱۲	۴	۱۲	۴	۱۲	صالح	۴
	۱۶	۵	۱۲	۵	۱۲	۵	۱۲	چهارشنبه	۵
	۱۷	۶	۱۲	۶	۱۲	۶	۱۲	پنجشنبه	۶
	۱۸	۷	۱۲	۷	۱۲	۷	۱۲	جمعه	۷
	۱۹	۸	۱۲	۸	۱۲	۸	۱۲	جمعه ابروئی	۸
	۲۰	۹	۱۲	۹	۱۲	۹	۱۲	بازار	۹
	۲۱	۱۰	۱۲	۱۰	۱۲	۱۰	۱۲	بازار ابروئی	۱۰
	۲۲	۱۱	۱۲	۱۱	۱۲	۱۱	۱۲	صالح	۱۱
	۲۳	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	چهارشنبه	۱۲
	۲۴	۱۳	۱۲	۱۳	۱۲	۱۳	۱۲	پنجشنبه	۱۳
	۲۵	۱۴	۱۲	۱۴	۱۲	۱۴	۱۲	جمعه	۱۴
	۲۶	۱۵	۱۲	۱۵	۱۲	۱۵	۱۲	جمعه ابروئی	۱۵
	۲۷	۱۶	۱۲	۱۶	۱۲	۱۶	۱۲	بازار	۱۶
	۲۸	۱۷	۱۲	۱۷	۱۲	۱۷	۱۲	بازار ابروئی	۱۷
	۲۹	۱۸	۱۲	۱۸	۱۲	۱۸	۱۲	صالح	۱۸
	۳۰	۱۹	۱۲	۱۹	۱۲	۱۹	۱۲	چهارشنبه	۱۹

شهور	روز	ماه	سال	طالع	ظلم	تاریخ	صفر الحیر سنه ۱۳۰۲		
							روز	ماه	سال
شهر	۱	۸	۲۰	یکشنبه	۱	۷	۱۳	۵۳	۱
	۲	۹	۲۱	جمعه	۲	۸	۱۴	۵۳	۲
شهر	۳	۱۰	۲۲	جمعه ایرانی	۳	۹	۱۵	۵۴	۱
	۴	۱۱	۲۳	بازار	۴	۱۰	۱۶	۵۴	۱
شهر	۵	۱۲	۲۴	بازار ایرانی	۵	۱۱	۱۷	۵۴	۱
	۶	۱۳	۲۵	صالی	۶	۱۲	۱۸	۵۴	۱
شهر	۷	۱۴	۲۶	چهارشنبه	۷	۱۳	۱۹	۵۴	۱
	۸	۱۵	۲۷	یکشنبه	۸	۱۴	۲۰	۵۴	۱
شهر	۹	۱۶	۲۸	جمعه	۹	۱۵	۲۱	۵۴	۱
	۱۰	۱۷	۲۹	جمعه ایرانی	۱۰	۱۶	۲۲	۵۴	۱
شهر	۱۱	۱۸	۳۰	بازار	۱۱	۱۷	۲۳	۵۴	۱
	۱۲	۱۹	۱	بازار ایرانی	۱۲	۱۸	۲۴	۵۴	۱
شهر	۱۳	۲۰	۲	صالی	۱۳	۱۹	۲۵	۵۴	۱
	۱۴	۲۱	۳	چهارشنبه	۱۴	۲۰	۲۶	۵۴	۱
شهر	۱۵	۲۲	۴	یکشنبه	۱۵	۲۱	۲۷	۵۴	۱
	۱۶	۲۳	۵	جمعه	۱۶	۲۲	۲۸	۵۴	۱
شهر	۱۷	۲۴	۶	جمعه ایرانی	۱۷	۲۳	۲۹	۵۴	۱
	۱۸	۲۵	۷	بازار	۱۸	۲۴	۳۰	۵۴	۱
شهر	۱۹	۲۶	۸	بازار ایرانی	۱۹	۲۵	۳۱	۵۴	۱
	۲۰	۲۷	۹	صالی	۲۰	۲۶	۱	۵۴	۱
شهر	۲۱	۲۸	۱۰	چهارشنبه	۲۱	۲۷	۲	۵۴	۱
	۲۲	۲۹	۱۱	یکشنبه	۲۲	۲۸	۳	۵۴	۱
شهر	۲۳	۳۰	۱۲	جمعه	۲۳	۲۹	۴	۵۴	۱
	۲۴	۳۱	۱۳	جمعه ایرانی	۲۴	۳۰	۵	۵۴	۱
شهر	۲۵	۱	۱۴	بازار	۲۵	۳۱	۶	۵۴	۱
	۲۶	۲	۱۵	بازار ایرانی	۲۶	۱	۷	۵۴	۱
شهر	۲۷	۳	۱۶	صالی	۲۷	۲	۸	۵۴	۱
	۲۸	۴	۱۷	چهارشنبه	۲۸	۳	۹	۵۴	۱
شهر	۲۹	۵	۱۸	یکشنبه	۲۹	۴	۱۰	۵۴	۱
	۳۰	۶	۱۹	یکشنبه	۳۰	۵	۱۱	۵۴	۱

اول برد

کانون اول افروزی

ابتدای باد شمال

اخر سقوط اوراق

کانون اول رومی

عید بشارت مزیم

صوف چهارشنبه

شهور	روز	روز	روز	روز	ربع الاول		
					شماره	روز	روز
۱	۱۹	۷	۲۰	۱۲	۳۰	۱۲	اول شب یلدا
۲	۲۰	۸	۲۱	۱۵	۳۰	۱۵	مخزور موسی ۲۰
۳	۲۱	۹	۲۱	۱۵	۳۰	۱۵	جیل حله بمیم
۴	۲۲	۱۰	۲۱	۱۵	۳۰	۱۵	ابتداء اربعین
۵	۲۳	۱۱	۲۰	۱۵	۳۰	۱۵	اخر شب یلدا
۶	۲۴	۱۲	۲۰	۱۵	۲۹	۱۵	نهی فصد و حجامت
۷	۲۵	۱۳	۱۹	۱۴	۲۹	۱۴	
۸	۲۶	۱۴	۱۹	۱۴	۲۸	۱۴	
۹	۲۷	۱۵	۱۸	۱۴	۲۸	۱۴	
۱۰	۲۸	۱۶	۱۸	۱۴	۲۸	۱۴	
۱۱	۲۹	۱۷	۱۸	۱۴	۲۷	۱۴	مولود النبی علیه السلام
۱۲	۳۰	۱۸	۱۷	۱۳	۲۷	۱۳	
۱۳	۳۱	۱۹	۱۷	۱۳	۲۶	۱۳	کانون ثانی فریجی
۱۴	۱	۲۰	۱۶	۱۳	۲۶	۱۳	
۱۵	۲	۲۱	۱۶	۱۳	۲۵	۱۳	
۱۶	۳	۲۲	۱۵	۱۲	۲۵	۱۲	
۱۷	۴	۲۳	۱۵	۱۲	۲۴	۱۲	
۱۸	۵	۲۴	۱۴	۱۲	۲۴	۱۲	شب میلاد عیسی
۱۹	۶	۲۵	۱۳	۱۱	۲۳	۱۱	اشتداد برد
۲۰	۷	۲۶	۱۳	۱۱	۲۳	۱۱	
۲۱	۸	۲۷	۱۲	۱۰	۲۲	۱۰	
۲۲	۹	۲۸	۱۱	۱۰	۲۱	۱۰	
۲۳	۱۰	۲۹	۱۰	۹	۲۰	۹	
۲۴	۱۱	۳۰	۹	۹	۱۹	۹	
۲۵	۱۲	۳۱	۸	۷	۱۹	۸	کانون ثانی روی سنه ۱۸۸۵
۲۶	۱۳	۱	۷	۷	۱۸	۸	
۲۷	۱۴	۲	۶	۷	۱۷	۷	ابتداء سنه نصارا
۲۸	۱۵	۳	۵	۷	۱۶	۷	
۲۹	۱۶	۴	۴	۶	۱۵	۶	
۳۰	۱۷	۵	۳	۶	۱۴	۵	

شماره	شهر		روز	ماه	سال	تاریخ	توضیحات
	روز	ماه					
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	بازار
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	بازار
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	صلی
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	چهارشنبه
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	پنجشنبه
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	جمعه
۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	جمعه
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	بازار
۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	بازار
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	صلی
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	چهارشنبه
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	پنجشنبه
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	جمعه
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	جمعه
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	بازار
۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	بازار
۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	صلی
۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	چهارشنبه
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	پنجشنبه
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	جمعه
۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	جمعه
۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	بازار
۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	بازار
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	صلی
۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	چهارشنبه
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	پنجشنبه
۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	جمعه
۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	جمعه
۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	بازار

شدت سرما

وفات ابوبکر و خلافت عمر

اخر ربیعین

شیاط افرنجی
نزول تورات

شیاط رومی

شهر	روز	تاریخ	جمادی الاوّل		
			۱۰	۹	۸
جمادى اولی بهوا	۱	۱۶	۱۷	۱۱	۱۷
	۲	۱۷	۱۵	۱۰	۱۶
	۳	۱۸	۱۳	۱۳	۱۳
	۴	۱۹	۱۲	۱۲	۱۲
	۵	۲۰	۱۱	۱۱	۱۱
	۶	۲۱	۹	۹	۹
	۷	۲۲	۷	۷	۷
	۸	۲۳	۵	۵	۵
	۹	۲۴	۳	۳	۳
	۱۰	۲۵	۲	۲	۲
جمادى ثانی باب	۱۱	۲۶	۱۰	۱۰	۱۰
	۱۲	۲۷	۹	۹	۹
	۱۳	۲۸	۸	۸	۸
	۱۴	۲۹	۷	۷	۷
	۱۵	۳۰	۶	۶	۶
	۱۶	۳۱	۵	۵	۵
	۱۷	۱	۴	۴	۴
	۱۸	۲	۳	۳	۳
	۱۹	۳	۲	۲	۲
	۲۰	۴	۱	۱	۱
مارت افرنجی	۲۱	۵	۳۰	۳۰	۳۰
	۲۲	۶	۲۹	۲۹	۲۹
	۲۳	۷	۲۸	۲۸	۲۸
	۲۴	۸	۲۷	۲۷	۲۷
	۲۵	۹	۲۶	۲۶	۲۶
	۲۶	۱۰	۲۵	۲۵	۲۵
	۲۷	۱۱	۲۴	۲۴	۲۴
	۲۸	۱۲	۲۳	۲۳	۲۳
	۲۹	۱۳	۲۲	۲۲	۲۲
	۳۰	۱۴	۲۱	۲۱	۲۱
جمادى ثالثه بحاک	۳۱	۱۵	۲۰	۲۰	۲۰
	۱	۱۶	۱۹	۱۹	۱۹
	۲	۱۷	۱۸	۱۸	۱۸
	۳	۱۸	۱۷	۱۷	۱۷
	۴	۱۹	۱۶	۱۶	۱۶
	۵	۲۰	۱۵	۱۵	۱۵
	۶	۲۱	۱۴	۱۴	۱۴
	۷	۲۲	۱۳	۱۳	۱۳
	۸	۲۳	۱۲	۱۲	۱۲
	۹	۲۴	۱۱	۱۱	۱۱
اول برد العجوز	۱۰	۲۵	۱۰	۱۰	۱۰
	۱۱	۲۶	۹	۹	۹
	۱۲	۲۷	۸	۸	۸
	۱۳	۲۸	۷	۷	۷
	۱۴	۲۹	۶	۶	۶
	۱۵	۳۰	۵	۵	۵
	۱۶	۳۱	۴	۴	۴
	۱۷	۱	۳	۳	۳
	۱۸	۲	۲	۲	۲
	۱۹	۳	۱	۱	۱
مارت دومی	۲۰	۴	۳۰	۳۰	۳۰
	۲۱	۵	۲۹	۲۹	۲۹
اخر برد العجوز	۲۲	۶	۲۸	۲۸	۲۸
	۲۳	۷	۲۷	۲۷	۲۷

شهر	شماره			روز	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
	روز	ماه	سال					
نوروز سلطان	۱	۱	۱۱	چهارشنبه	۱۱	۱۰	۱۰	۵
	۲	۲	۱۲	پنجشنبه	۱۲	۱۰	۱۰	۶
	۳	۳	۱۳	جمعه	۱۳	۱۰	۱۰	۷
	۴	۴	۱۴	شنبه	۱۴	۱۰	۱۰	۸
	۵	۵	۱۵	یکشنبه	۱۵	۱۰	۱۰	۹
	۶	۶	۱۶	دوشنبه	۱۶	۱۰	۱۰	۱۰
	۷	۷	۱۷	سه شنبه	۱۷	۱۰	۱۰	۱۱
	۸	۸	۱۸	چهارشنبه	۱۸	۱۰	۱۰	۱۲
	۹	۹	۱۹	پنجشنبه	۱۹	۱۰	۱۰	۱۳
	۱۰	۱۰	۲۰	جمعه	۲۰	۱۰	۱۰	۱۴
	۱۱	۱۱	۲۱	شنبه	۲۱	۱۰	۱۰	۱۵
	۱۲	۱۲	۲۲	یکشنبه	۲۲	۱۰	۱۰	۱۶
	۱۳	۱۳	۲۳	دوشنبه	۲۳	۱۰	۱۰	۱۷
	۱۴	۱۴	۲۴	سه شنبه	۲۴	۱۰	۱۰	۱۸
	۱۵	۱۵	۲۵	چهارشنبه	۲۵	۱۰	۱۰	۱۹
نيسان افغجي	۱	۱	۱۱	پنجشنبه	۱۱	۱۱	۱۱	۶
	۲	۲	۱۲	جمعه	۱۲	۱۱	۱۱	۷
	۳	۳	۱۳	شنبه	۱۳	۱۱	۱۱	۸
	۴	۴	۱۴	یکشنبه	۱۴	۱۱	۱۱	۹
	۵	۵	۱۵	دوشنبه	۱۵	۱۱	۱۱	۱۰
	۶	۶	۱۶	سه شنبه	۱۶	۱۱	۱۱	۱۱
	۷	۷	۱۷	چهارشنبه	۱۷	۱۱	۱۱	۱۲
	۸	۸	۱۸	پنجشنبه	۱۸	۱۱	۱۱	۱۳
	۹	۹	۱۹	جمعه	۱۹	۱۱	۱۱	۱۴
	۱۰	۱۰	۲۰	شنبه	۲۰	۱۱	۱۱	۱۵
نيسان رومي موسم لاله	۱	۱	۱۱	یکشنبه	۱۱	۱۱	۱۱	۶
	۲	۲	۱۲	دوشنبه	۱۲	۱۱	۱۱	۷
	۳	۳	۱۳	سه شنبه	۱۳	۱۱	۱۱	۸
	۴	۴	۱۴	چهارشنبه	۱۴	۱۱	۱۱	۹
	۵	۵	۱۵	پنجشنبه	۱۵	۱۱	۱۱	۱۰

شهر	رجب الفرد		
	۱۰	۹	۸
۱	۲۹	۲۸	۲۷
۲	۲۶	۲۴	۲۳
۳	۲۳	۲۱	۲۰
۴	۲۰	۱۸	۱۷
۵	۱۷	۱۵	۱۴
۶	۱۴	۱۲	۱۱
۷	۱۱	۹	۸
۸	۸	۶	۵
۹	۵	۳	۲
۱۰	۲	۱	۰
۱۱	۰	۰	۰
۱۲	۰	۰	۰
۱۳	۰	۰	۰
۱۴	۰	۰	۰
۱۵	۰	۰	۰
۱۶	۰	۰	۰
۱۷	۰	۰	۰
۱۸	۰	۰	۰
۱۹	۰	۰	۰
۲۰	۰	۰	۰
۲۱	۰	۰	۰
۲۲	۰	۰	۰
۲۳	۰	۰	۰
۲۴	۰	۰	۰
۲۵	۰	۰	۰
۲۶	۰	۰	۰
۲۷	۰	۰	۰
۲۸	۰	۰	۰
۲۹	۰	۰	۰
۳۰	۰	۰	۰

ایام مشهوره

لیله رغب

اول سته نور

ایام خرقه

مابین افرنجی از دیاد ماه فوات

اخرا یام مطر

لیله معراج النبی علیه السلام

مابین رومی

شعبان المعظم	تاریخ	روز	روز	روز	شهور			
					روز	روز	روز	
ایام مشهوره	رسیدن کل کلزار	۲۲۷	۵۲۴	۲۶۹	جمعه ایرشی	۱۶	۴	۱
		۲۹	۵۲	۲۵	بازار	۱۷	۵	۲
		۲۶	۵۱	۲۳	بازار ایرشی	۱۸	۶	۳
		۲۴	۵۰	۳۱	صالی	۱۹	۷	۴
		۲۲	۴۹	۲۹	چهارشنبه	۲۰	۸	۵
		۲۰	۴۸	۲۷	پنجشنبه	۲۱	۹	۶
		۱۸	۴۷	۲۵	جمعه	۲۲	۱۰	۷
		۱۶	۴۶	۲۳	جمعه ایرشی	۲۳	۱۱	۸
		۱۴	۴۵	۲۲	بازار	۲۴	۱۲	۹
		۱۳	۴۵	۲۱	بازار ایرشی	۲۵	۱۳	۱۰
		۱۱	۴۴	۲۰	صالی	۲۶	۱۴	۱۱
		۹	۴۴	۱۹	چهارشنبه	۲۷	۱۵	۱۲
		۷	۴۳	۱۸	پنجشنبه	۲۸	۱۶	۱۳
		۶	۴۳	۱۷	جمعه	۲۹	۱۷	۱۴
نسله برات خیزان افروچی		۵	۴۲	۱۶	جمعه ایرشی	۳۰	۱۸	۱۵
		۴	۴۲	۱۵	بازار	۳۱	۱۹	۱۶
		۳	۴۱	۱۴	بازار ایرشی	۱	۲۰	۱۷
		۲	۴۱	۱۳	صالی	۲	۲۱	۱۸
		۱	۴۰	۱۲	چهارشنبه	۳	۲۲	۱۹
		۰	۴۰	۱۱	پنجشنبه	۴	۲۳	۲۰
		۵۹	۳۹	۱۰	جمعه	۵	۲۴	۲۱
		۵۸	۳۹	۸	جمعه ایرشی	۶	۲۵	۲۲
		۵۷	۳۸	۷	بازار	۷	۲۶	۲۳
		۵۶	۳۸	۷	بازار ایرشی	۸	۲۷	۲۴
موسر حصاد		۵۵	۳۸	۶	صالی	۹	۲۸	۲۵
		۵۴	۳۷	۶	چهارشنبه	۱۰	۲۹	۲۶
		۵۳	۳۷	۵	پنجشنبه	۱۱	۳۰	۲۷
		۵۲	۳۷	۵	جمعه	۱۲	۳۱	۲۸
		۵۲	۳۷	۴	جمعه ایرشی	۱۳	۱	۲۹
خیزان رومی		۵۲	۳۷	۴	جمعه ایرشی	۱۳	۱	۲۹

شهر	رمضان المبارک		
	روز	تاریخ	تاریخ
۱	۱۴	۱۹	۱۹
۲	۱۵	۲۰	۲۰
۳	۱۶	۲۱	۲۱
۴	۱۷	۲۲	۲۲
۵	۱۸	۲۳	۲۳
۶	۱۹	۲۴	۲۴
۷	۲۰	۲۵	۲۵
۸	۲۱	۲۶	۲۶
۹	۲۲	۲۷	۲۷
۱۰	۲۳	۲۸	۲۸
۱۱	۲۴	۲۹	۲۹
۱۲	۲۵	۳۰	۳۰
۱۳	۲۶	۳۱	۳۱
۱۴	۲۷	۱	۱
۱۵	۲۸	۲	۲
۱۶	۲۹	۳	۳
۱۷	۳۰	۴	۴
۱۸	۳۱	۵	۵
۱۹	۱	۶	۶
۲۰	۲	۷	۷
۲۱	۳	۸	۸
۲۲	۴	۹	۹
۲۳	۵	۱۰	۱۰
۲۴	۶	۱۱	۱۱
۲۵	۷	۱۲	۱۲
۲۶	۸	۱۳	۱۳
۲۷	۹	۱۴	۱۴
۲۸	۱۰	۱۵	۱۵
۲۹	۱۱	۱۶	۱۶
۳۰	۱۲	۱۷	۱۷
۳۱	۱۳	۱۸	۱۸

رمضان المبارک

شهر

ایام مشہورہ

ابتداء روزیلا

اخروزیلا

ابتداء باد سہوہ

تموز افروچی

لیلہ اعتکاف

لیلہ قدر

تموز رومی

بازار

بازار پرستی

صالی

چهارشنبه

جمعہ

جمعہ پرستی

بازار

بازار پرستی

صالی

چهارشنبه

جمعہ

جمعہ پرستی

بازار

بازار پرستی

صالی

چهارشنبه

جمعہ

جمعہ پرستی

بازار

بازار پرستی

شوال المکرّم	شهور			طالع	ایام مشهوره
	روز	تاریخ	شماره		
صلوات عید فطر ساعت ۹ وقفه ۰۴	۱	۲	۱۶	۹	۱۶
	۲	۳	۱۷	۱۰	۱۷
	۳	۴	۱۸	۱۱	۱۸
	۴	۵	۱۹	۱۲	۱۹
	۵	۶	۲۰	۱۳	۲۰
	۶	۷	۲۱	۱۴	۲۱
	۷	۸	۲۲	۱۵	۲۲
	۸	۹	۲۳	۱۶	۲۳
	۹	۱۰	۲۴	۱۷	۲۴
	۱۰	۱۱	۲۵	۱۸	۲۵
	۱۱	۱۲	۲۶	۱۹	۲۶
	۱۲	۱۳	۲۷	۲۰	۲۷
	۱۳	۱۴	۲۸	۲۱	۲۸
	۱۴	۱۵	۲۹	۲۲	۲۹
شدت کرما	۱۵	۱۶	۳۰	۲۳	۳۰
	۱۶	۱۷	۳۱	۲۴	۳۱
	۱۷	۱۸	۱	۲۵	۱
	۱۸	۱۹	۲	۲۶	۲
	۱۹	۲۰	۳	۲۷	۳
	۲۰	۲۱	۴	۲۸	۴
	۲۱	۲۲	۵	۲۹	۵
	۲۲	۲۳	۶	۳۰	۶
	۲۳	۲۴	۷	۳۱	۷
	۲۴	۲۵	۸	۱	۸
	۲۵	۲۶	۹	۲	۹
	۲۶	۲۷	۱۰	۳	۱۰
	۲۷	۲۸	۱۱	۴	۱۱
	۲۸	۲۹	۱۲	۵	۱۲
حزینت غیب	۲۹	۳۰	۱۳	۶	۱۳
	۳۰	۳۱	۱۴	۷	۱۴
	۳۱	۱	۱۵	۸	۱۵
	۱	۲	۱۶	۹	۱۶
	۲	۳	۱۷	۱۰	۱۷
	۳	۴	۱۸	۱۱	۱۸
	۴	۵	۱۹	۱۲	۱۹
	۵	۶	۲۰	۱۳	۲۰
	۶	۷	۲۱	۱۴	۲۱
	۷	۸	۲۲	۱۵	۲۲
	۸	۹	۲۳	۱۶	۲۳
	۹	۱۰	۲۴	۱۷	۲۴
	۱۰	۱۱	۲۵	۱۸	۲۵
	۱۱	۱۲	۲۶	۱۹	۲۶
ابتداء ایام باحور اغتنوس افرنجی	۱۲	۱۳	۲۷	۲۰	۲۷
	۱۳	۱۴	۲۸	۲۱	۲۸
	۱۴	۱۵	۲۹	۲۲	۲۹
	۱۵	۱۶	۳۰	۲۳	۳۰
	۱۶	۱۷	۱	۲۴	۱
	۱۷	۱۸	۲	۲۵	۲
	۱۸	۱۹	۳	۲۶	۳
	۱۹	۲۰	۴	۲۷	۴
	۲۰	۲۱	۵	۲۸	۵
	۲۱	۲۲	۶	۲۹	۶
	۲۲	۲۳	۷	۳۰	۷
	۲۳	۲۴	۸	۳۱	۸
	۲۴	۲۵	۹	۱	۹
	۲۵	۲۶	۱۰	۲	۱۰
اخر ایام باحور فوریق طوغار	۲۶	۲۷	۱۱	۳	۱۱
	۲۷	۲۸	۱۲	۴	۱۲
	۲۸	۲۹	۱۳	۵	۱۳
	۲۹	۳۰	۱۴	۶	۱۴
	۳۰	۱	۱۵	۷	۱۵
	۱	۲	۱۶	۸	۱۶
	۲	۳	۱۷	۹	۱۷
	۳	۴	۱۸	۱۰	۱۸
	۴	۵	۱۹	۱۱	۱۹
	۵	۶	۲۰	۱۲	۲۰
	۶	۷	۲۱	۱۳	۲۱
	۷	۸	۲۲	۱۴	۲۲
	۸	۹	۲۳	۱۵	۲۳
	۹	۱۰	۲۴	۱۶	۲۴
۱۰	۱۱	۲۵	۱۷	۲۵	

ذی القعدة	شهور			طالع	طالع	ذی القعدة
	بدر	بدر	بدر			
ایام مشهوره	۱	۳۱	۱۲	چهارشنبه	۲	۱۰
	۲	۱	۱۳	پنجشنبه	۳	۱۱
اغتوس روی اول صوم زمزم زراعت کتان و خشکس	۳	۲	۱۴	جمعه	۴	۱۲
	۴	۳	۱۵	شنبه	۵	۱۳
عید تجلی نصاری	۵	۴	۱۶	یکشنبه	۶	۱۴
	۶	۵	۱۷	دو شنبه	۷	۱۵
تغیر اوراق	۷	۶	۱۸	سه شنبه	۸	۱۶
	۸	۷	۱۹	چهارشنبه	۹	۱۷
اخر ایام باد سموم	۹	۸	۲۰	پنجشنبه	۱۰	۱۸
	۱۰	۹	۲۱	جمعه	۱۱	۱۹
وفات حزیم رفتن لقلق	۱۱	۱۰	۲۲	شنبه	۱۲	۲۰
	۱۲	۱۱	۲۳	یکشنبه	۱۳	۲۱
اول فتور کرهیا	۱۳	۱۲	۲۴	دو شنبه	۱۴	۲۲
	۱۴	۱۳	۲۵	سه شنبه	۱۵	۲۳
ایلول و ربیع مهرجان فورتنه کمال انجدار	۱۵	۱۴	۲۶	چهارشنبه	۱۶	۲۴
	۱۶	۱۵	۲۷	پنجشنبه	۱۷	۲۵
بلد چین فتنه سی	۱۷	۱۶	۲۸	جمعه	۱۸	۲۶
	۱۸	۱۷	۲۹	شنبه	۱۹	۲۷
قوج ارمه زمان	۱۹	۱۸	۳۰	یکشنبه	۲۰	۲۸
	۲۰	۱۹	۳۱	دو شنبه	۲۱	۲۹
شهادت بحی کلمه الشلا	۲۱	۲۰	۱	سه شنبه	۲۲	۳۰
	۲۲	۲۱	۲	چهارشنبه	۲۳	۳۱

شماره	روز	تاریخ	تاریخ	تاریخ	شماره		
					۱	۲	۳
۱	جمعه	۱۱	۱۱	۱۱	۲۷	۹	۲۷
	جمعه ایرانی	۱۲	۱۲	۱۲	۲۸	۱۰	۲۸
۲	بازار	۱۳	۱۰	۱۰	۲۹	۱۱	۲۹
	بازار ایرانی	۱۴	۱۱	۱۱	۳۰	۱۲	۳۰
۳	صلوات	۱۵	۱۲	۱۲	۳۱	۱۳	۳۱
	چهارشنبه	۱۶	۱۳	۱۳	۳۲	۱۴	۳۲
۴	پنجشنبه	۱۷	۱۴	۱۴	۳۳	۱۵	۳۳
	جمعه	۱۸	۱۵	۱۵	۳۴	۱۶	۳۴
۵	جمعه ایرانی	۱۹	۱۶	۱۶	۳۵	۱۷	۳۵
	بازار	۲۰	۱۷	۱۷	۳۶	۱۸	۳۶
۶	بازار ایرانی	۲۱	۱۸	۱۸	۳۷	۱۹	۳۷
	صلوات	۲۲	۱۹	۱۹	۳۸	۲۰	۳۸
۷	چهارشنبه	۲۳	۲۰	۲۰	۳۹	۲۱	۳۹
	پنجشنبه	۲۴	۲۱	۲۱	۴۰	۲۲	۴۰
۸	جمعه	۲۵	۲۲	۲۲	۴۱	۲۳	۴۱
	جمعه ایرانی	۲۶	۲۳	۲۳	۴۲	۲۴	۴۲
۹	بازار	۲۷	۲۴	۲۴	۴۳	۲۵	۴۳
	بازار ایرانی	۲۸	۲۵	۲۵	۴۴	۲۶	۴۴
۱۰	صلوات	۲۹	۲۶	۲۶	۴۵	۲۷	۴۵
	چهارشنبه	۳۰	۲۷	۲۷	۴۶	۲۸	۴۶
۱۱	پنجشنبه	۳۱	۲۸	۲۸	۴۷	۲۹	۴۷
	جمعه	۳۲	۲۹	۲۹	۴۸	۳۰	۴۸
۱۲	جمعه ایرانی	۳۳	۳۰	۳۰	۴۹	۳۱	۴۹
	بازار	۳۴	۳۱	۳۱	۵۰	۳۲	۵۰
۱۳	بازار ایرانی	۳۵	۳۲	۳۲	۵۱	۳۳	۵۱
	صلوات	۳۶	۳۳	۳۳	۵۲	۳۴	۵۲
۱۴	چهارشنبه	۳۷	۳۴	۳۴	۵۳	۳۵	۵۳
	پنجشنبه	۳۸	۳۵	۳۵	۵۴	۳۶	۵۴
۱۵	جمعه	۳۹	۳۶	۳۶	۵۵	۳۷	۵۵
	جمعه ایرانی	۴۰	۳۷	۳۷	۵۶	۳۸	۵۶
۱۶	بازار	۴۱	۳۸	۳۸	۵۷	۳۹	۵۷
	بازار ایرانی	۴۲	۳۹	۳۹	۵۸	۴۰	۵۸
۱۷	صلوات	۴۳	۴۰	۴۰	۵۹	۴۱	۵۹
	چهارشنبه	۴۴	۴۱	۴۱	۶۰	۴۲	۶۰
۱۸	پنجشنبه	۴۵	۴۲	۴۲	۶۱	۴۳	۶۱
	جمعه	۴۶	۴۳	۴۳	۶۲	۴۴	۶۲
۱۹	جمعه ایرانی	۴۷	۴۴	۴۴	۶۳	۴۵	۶۳
	بازار	۴۸	۴۵	۴۵	۶۴	۴۶	۶۴
۲۰	بازار ایرانی	۴۹	۴۶	۴۶	۶۵	۴۷	۶۵
	صلوات	۵۰	۴۷	۴۷	۶۶	۴۸	۶۶
۲۱	چهارشنبه	۵۱	۴۸	۴۸	۶۷	۴۹	۶۷
	پنجشنبه	۵۲	۴۹	۴۹	۶۸	۵۰	۶۸
۲۲	جمعه	۵۳	۵۰	۵۰	۶۹	۵۱	۶۹
	جمعه ایرانی	۵۴	۵۱	۵۱	۷۰	۵۲	۷۰
۲۳	بازار	۵۵	۵۲	۵۲	۷۱	۵۳	۷۱
	بازار ایرانی	۵۶	۵۳	۵۳	۷۲	۵۴	۷۲
۲۴	صلوات	۵۷	۵۴	۵۴	۷۳	۵۵	۷۳
	چهارشنبه	۵۸	۵۵	۵۵	۷۴	۵۶	۷۴
۲۵	پنجشنبه	۵۹	۵۶	۵۶	۷۵	۵۷	۷۵
	جمعه	۶۰	۵۷	۵۷	۷۶	۵۸	۷۶
۲۶	جمعه ایرانی	۶۱	۵۸	۵۸	۷۷	۵۹	۷۷
	بازار	۶۲	۵۹	۵۹	۷۸	۶۰	۷۸
۲۷	بازار ایرانی	۶۳	۶۰	۶۰	۷۹	۶۱	۷۹
	صلوات	۶۴	۶۱	۶۱	۸۰	۶۲	۸۰
۲۸	چهارشنبه	۶۵	۶۲	۶۲	۸۱	۶۳	۸۱
	پنجشنبه	۶۶	۶۳	۶۳	۸۲	۶۴	۸۲
۲۹	جمعه	۶۷	۶۴	۶۴	۸۳	۶۵	۸۳
	جمعه ایرانی	۶۸	۶۵	۶۵	۸۴	۶۶	۸۴
۳۰	بازار	۶۹	۶۶	۶۶	۸۵	۶۷	۸۵
	بازار ایرانی	۷۰	۶۷	۶۷	۸۶	۶۸	۸۶
۳۱	صلوات	۷۱	۶۸	۶۸	۸۷	۶۹	۸۷
	چهارشنبه	۷۲	۶۹	۶۹	۸۸	۷۰	۸۸
۳۲	پنجشنبه	۷۳	۷۰	۷۰	۸۹	۷۱	۸۹
	جمعه	۷۴	۷۱	۷۱	۹۰	۷۲	۹۰

زیرده تحریر و بیان ارکان وقایع مشهوره تاریخلی جهتیه
ایکی قسم اعتبار ایدلمشدر بر قسمی سنه هجریه نبویه علیه
افضل التحیه افدر حردن مقدم و قسم دیگر سنه سنیه
هجریه دن مؤخر و قونده کلان وقایعدن عبارتدر

﴿ هجرتدن مقدم ﴾

سنین	
۶۲۱۲	تقویم التواریخ اعتبار نجه خلقت آدم علیه السلام
۴۵۸۲	اوروپا لورک ضبط و تحریر لری و و جنبه هبوط آدم علیه اسلام
۳۹۷۴	طوفان نوح علیه السلام
۳۵۴۸	مصرک ابتدای معموزیتی
۲۸۱۲	ملوک بنی اثورک ابتدای ظهوری
۲۶۹۰	ملوک ارمنیه نک ظهوری
۲۵۸۰	ابراهیم علیه السلامک ولادتی
۲۴۸۰	اسماعیل علیه السلامک ختانی
۲۳۱۷	یعقوب علیه السلامک مصری تشریف لری
۲۲۹۱	مصرده یلی سنه ممتد اولان قسط و غلا
۲۱۷۶	فرعونک مصرده اطفال ذکور ی اعدای
۲۱۶۶	لاتین قرالیتک ابتدای تشکلی
۲۱۶۵	آتنه قرالیتک ابتدای تشکلی
۲۰۷۵	موسی علیه السلامک مصردن خروج لری

ملوك يهودك ابتدای حكومتی	٢٠٣٤
آئنه حكومتك جمهوريته انقلابی	١٧٠٦
داود عليه السلامك برية الشامده پادشاهلانی	١٦٣٨
سليمان عليه السلامك پادشاهلانی	١٥٩٨
داوك بنی اثوردن بابل حكومتك آیرلسی	١٣٥٣
روما شهرینت بنا اولتمسی	١٣٣٧
بابل قرالی بخت النصرک برية الشام و قدس شریفی تخریبی	١١٥٥
عجم پادشاهلغناك كیانیان طبعه سنه انتقالی	١١١٠
مصری عجملرك استیلاسی	١١٠٨
اسكندرك مصری عجملردن استزدادی	٩١٦
اسكندرك ایرانی استیلاسی و دارانك قتلی	٩١٥
ماكونیا قرالیتك روما جمهوریتنه التحاقی	٧١٧
مصرک رومايه التحاقی	٦١٣
حضرت عیسی عليه السلامك میلادی	٥٨٣
زوماده پاپا نصیبی	٥١٧
جام ایجادی	٤٨٤
طبقة ساسانیانك ظهوری	٣٦٨
ایا صوفیهك بناسی	٢٣٤
صو رازوسنك ایجادی	٢٠١
فرانسه قرالیتك ابتدای تشكلی	١٦٣
ولادت حضرت رسالتپناهی	٥٣

توی قلمک ایجادی	۴۰
له قرالینک تشکلی	۳۳
اسقوجیا قرالینک تشکلی	۲۵
انکایز قرالینک تشکلی	۱۴
اسپانیا قرالینک تشکلی	۱۱

﴿ هجرتدن مؤخر ﴾

	سنین
هجرت نبویه علیه افضل التحیه	۱
حج وداع	۱۰
ارتحال حضرت پیغمبر علیه السلام	۱۰
خلافت حضرت ابو بکر رضی الله عنه	۱۰
خلافت حضرت عمر رضی الله عنه	۱۳
بناء بصره	۱۴
فتح شام	۱۴
فتح دیار بکر و توابعی	۱۸
فتح قیصریه	۱۹
فتح مصر	۲۰
خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه	۲۴
فتح جزیره قبریس	۲۷
خلافت حضرت علی رضی الله عنه	۳۵
استانبولک ایلك محاصره می	۳۶

ابتدای ظهور حوادث باروت	۴۰
ملوک بنی امیه نك ظهوری	۴۱
غلطه ده واقع عرب بجامعك اولكی بناسی	۴۹
وقعه دلسوز کر بلا	۶۰
ضرب سكه اسلامیه	۷۵
ولادت امام اعظم رحمه الله	۸۰
سجلیا جریره سبیله مسینا بوغازنك فتحی	۸۲
اسلامك اندلس دیار ینه عبور لری	۹۲
شاططه بجامعك ایکنجی بناسی	۹۵
ایجاد کاخذ	۱۲۰
عربلر بیننده علم کیمیانك شیوعی	۱۲۱
ملوک بنی امیه نك انقراضی	۱۳۳
ظهور دولت آل عباس	۱۳۳
اندلسده درات بنی امیه نك تشکلی	۱۳۹
وفات امام اعظم رحمه الله	۱۵۰
دانیمارقه قرالیتنك تشکلی	۱۸۲
مغربده دولت فاطمیه نك تشکلی	۲۹۷
روسیه دولتنك تشکلی	۳۶۲
اندلسده بنی امیه نك انقراضی	۴۲۳
دوات سلجوقیه نك ظهوری	۴۳۲
مجار قرالیتنك تشکلی	۴۵۵

ایجاد ساعت	۵۱۶
پورتکیز قرالینک تشکیلی	۵۲۹
ملوک ایوبیه نك انقراضی	۵۶۷
مولود شریف قرالینک ابتدای اجراسی	۶۰۴
وفات حضرت مولانا قورس سره	۶۳۱
دوات عباسیه نك انقراضی	۶۵۶
کوزلک ایجادی	۶۸۶
کیلرده استعمال اولنان پوصله نك ایجادی	۶۸۷
دوات سلجوقیه نك انقراضی	۶۸۷
دوات عالیہ عثمانیه نك ظهوری	۶۸۸
شهریاران عثمانیان نام جلیله ابتدای قرالت خطبه	۶۸۸
دوات عالیہ عثمانیه نك استقلالنی	۶۹۹
فتح بروسه	۸۲۶
ضرب سکه عثمانیه	۷۲۸
دوات علیده موظف عسکر تنظیمی	۷۲۸
شهرزاده سلیمان پاشانک روم ایلته کچوب کلیبولی بی فتحاری	۷۵۸
طوب ایجادی	۷۶۲
فتح ادرنه	۵۷۳
مصرده دوات چراکسه نك ظهوری	۷۸۴
قوصوه محاربه سی	۷۹۱
وفات شاه محمد بهاء الدین نقشبندی قورس سره	۷۹۱

فتح سلابك و يکشهر	۷۹۶
بروسه دجامع كبرى بناسى	۷۹۷
فتح نيكبولى	۷۹۸
وقعه تيمور	۸۰۴
فتح يانیه	۸۳۵
وقعه وارنه	۸۴۸
صنعت طباعتك ايجادى	۸۵۱
قرصوه وقعه ثانيه مى و سلطان مرادك فظقرينى	۸۵۳
روم ايلي حصارينك بناسى	۸۵۷
فتح استانبول	۸۵۷
اسكى سرايك بناسى	۸۵۸
امر يقانك كشفى	۸۶۳
بنى ايوب دولتتك : نقراضى	۸۶۵
اتمام جامع فاتح	۸۶۸
سراى جديدك اتمامى	۸۷۵
منكلى كراى خالك دولت عثمانيه به اطاعتى	۸۸۰
كالى ريسك دونما ايله اسپانيا به عزيمتى	۸۹۲
بناء جامع سلطان بايزيد	۹۰۳
اميد بره نى طريقنك كشفى	۹۰۳
وقعه چالدران	۹۲۰
قيون ساعتك ايجادى و فتح حلب و شام	۹۲۲

کردستان احسانك دوات عليه به انقيادي وديار بكره فقهى	۹۲۲
دز سعادتده ترسانه نك بناهى	۹۲۳
فتح مصر	۹۲۳
سلطان سليمانك فرانسه بى تجايله سى	۹۳۲
ويانه نك برنجى محاصره سى	۹۳۵
عاصى غزالينك هلاكى	۹۳۷
عدنك تسخيرى	۹۴۴
ايمپراطور قارلوسك هنزيمتى	۹۴۷
بجر محيط شرقى به سيدى رئيسك برنجى سفرى	۹۶۱
سليمانيه جامعنك اتمامى	۹۶۵
قلج على پاشاك قويدان دريانصبى	۹۷۹
اهل اسلامك اندلسدن چقرينى	۹۸۵
انشاء رصد تقى الدين و حساب اصول اعشارى	۹۸۷
ممالك اسلاميه ده دخانك ظهورى	۱۰۱۲
انقيده نك استانبولده شيوخ استعمالى	۱۰۵۰
اوروپاده غزته نك ايجادى	۱۰۵۱
ويانه نك ايكبجى محاصره سى	۱۰۹۴
بيوك پترونك روسيه به نظام وضعى	۱۱۱۶
اسكندارده دارالطباعة تاسيسى	۱۱۳۵
تلقيح بقرى اختراعى	۱۱۶۷
بالون ايجادى	۱۱۹۹

- ۱۲۰۶ تلغراف ایجادی
- ۱۲۱۳ فرانسه لورک مصری استیلاسی
- ۱۲۱۵ طاش باصمه سنک ایجادی
- ۱۲۱۶ مصرک فر نسه لوردن استخلاصی
- ۱۲۲۲ واپور ایجادی
- ۱۲۲۳ اوروپا مصالحه عمومی
- ۱۲۴۰ تیمور یول ایجادی
- ۱۲۴۱ وقعه خیریه و تأسیس عساکر نظامیه
- ۱۲۴۲ مکتب طبیه نك تأسیسی
- ۱۲۵۳ جسر عتیقك انشاسی
- ۱۲۵۴ قرانته نظامنك وضعی
- ۱۲۵۵ تنظیمات خیریه
- ۱۲۶۰ جسر جدیدك انشاسی
- ۱۲۶۳ مکتب رشیه نك تأسیسی
- ۱۲۷۸ طور پیل تعبیر اولمان دکر لغملرینك ایجادی
- ۱۲۸۱ تشکیلات ولایات
- ۱۲۸۱ اصلاحخانہلر تأسیسی
- ۱۲۸۲ پروسیالیلرک اوستریا ایله صادوه محاربه سی
- ۱۲۸۳ منافع عمومی صندوقلرینك تأسیسی
- ۱۲۸۴ ایکنه لی تفنك ایجادی
- ۱۲۸۴ سلطان عبدالعزیز خانك اوروپا به سیاحتی

- ۱۲۸۶ قوهٔ عمومیۂ عسکر یامزك تنسیقی
۱۲۸۶ سویس جدولنك كشادی
۱۲۸۷ پروسیا و فرانسه دولترینك محاربه سی
۱۲۸۷ المانیا ایمرطورلغنك اعلانی
۱۲۸۷ ایتالیا دولتك رومی استیلاسی
۱۲۸۷ فرانسه نك جمهوریتہ انقلابی
۱۲۸۸ رموايك درسعادتنده احدائی
۱۲۸۸ توتونك تحت انحصاره ادخالی
۱۲۸۹ ترسانهٔ طامرده حوض سابع استعمالی
۱۲۹۰ غلطده تونل كشادی
۱۲۹۰ اناتولی یه شمندوفر انشاسی
۱۲۹۳ قانون اساسینك وضعی
۱۲۹۴ مجلس مبهوثانك ابتدای انعقادى
۱۲۹۵ روسیه محاربهٔ اخیرہ سی
۱۲۹۵ براین قونذغره سی
۱۲۹۷ موزه نك رسم كشادی

* سلاطين عظام عثمانیه نك تاريخ ولادت و جلوس *
* و ارتحالہری و مدت عمر و سلطنت و مدفن شریفہری *

غازی سلطان عثمان خان

حضرتہری غازی ارطغرل حضرتہرینک صلیبندن الی یوز الی
الی سنہ سنیہ تولد ایدوب الی یوز طقسان طقوز سنہ سی
جغازی الاولنک دردنجی کونی حائز استقلال و جالس تخت
سلطنت اولش ویدی یوز یکرمی الی سنہ سی رمضانک یکرمی برنجی
کونی ارتحال دار بقا ایتسیلہ برو سده حصار ایجنہ دفن
اولمشدر

غازی سلطان اورخان

حضرتہری غازی سلطان عثمان خان حضرتہرینک صلیبندن الی
پوز سکسان سنہ سنہ توار ایتش ویدی یوز یکرمی الی سنہ سی
رمضانک اون یدنچی کونی پدرلری رینہ واصل دیہیم سلطنت
اولش ویدی یوز التمش بر سنہ سنیہ ارتحال ایدوب پدرلری
چوارندہ مناسرت نام تربیہ دفن ایدمشدر

غازی سلطان مراد خان اول

حضرتہری سلطان اورخان حضرتہرینک صلیبندن یدی یوز یکرمی
الی سنہ سنہ تولد ایدوب یدی یوز التمش بر سنہ سنہ مربع نشین
سلطنت اولش ویدی یوز طقسان بر شہبانک اون بشنجی کونی

قرصوه محاربه مشهوره سنده شهید آ ارتحال ایدوب بروسه ده
چکر که نام محله تریه مخصوصه لرینه دفن اولمشدر

غازی سلطان یلدرم بایزید خان

حضرتلری غازی سلطان مراد خان حضرتلرینک صابندن یدی
یوز التمش بر سنه سنده تولد ایدرک یدی یوز طقسان بر سنه سی
رمضانک دردنجی کونی پدرلری برینه جالس تخت عثمانی اولمش
وسکز یوز بش سنه سی شه بانک اون بشنجی کونی وفات ایدوب
بروسه ده جامعلری قرینه دفن اولمشدر

چلبی سلطان محمد خان

حضرتلری غازی سلطان یلدرم بایزید خان حضرتلرینک صابندن
یدی یوز سکسان بر سنه سنده تولد و سکز یوز اون التی سنه سنده
جاوس ایدوب سکز یوز یکریمی درت سنه سنده ارتحال ایتلریله
بروسه ده پشیل جامع جوارنده دفن ایدلشددر

غازی سلطان مراد خان ثانی

حضرتلری چلبی سلطان محمد خان حضرتلرینک صابندن سکز یوز
التی سنه سنده تولد و سکز یوز یکریمی درت سنه سنده جاوس ایتمش
و سکز یوز التی بش سنه سی محرمک بشنجی کونی بالارتحال
بروسه ده جامعلری پیشکاشنده واقع تریه مخصوصه لرینه دفن
اولمشدر

غازی سلطان محمد خان ثانی

حضرت تبری ابو الفتح عنوان جلالیه مشهور در سلطان مراد
ثانی حضرت تهرینک صلبیدن سکز یوز اوتوز اوچ سنه سی رجینک
یکرمی التنجی کونی تولد ایدوب و جلو ساریده سکز یوز اللی بش
سنه سی محرمینک اون التنجی کوننده واقع اولوب سکز یوز سکسان
اللی سنه سی ربیع الاولینک دردنجی کونی ارتحال بیورملریله
استانبولده جامع شریفلری پیشگاهنده واقع تر بنه مخصوصه زینه
دفن قلمشدر

غازی سلطان پایزید خان

حضرت تبری ابو الفتح سلطان محمد خان حضرت تهرینک صلبیدن سکز
یوز اللی بر سنه سنده تولد ایدوب سکز یوز سکسان اللی سنه سی
ربیع الاخرینک یکرمنجی کونی جلوس بیورمشار و طقوز یوز
اون سکز ربیع الاخرینک اوننجی کونی ارتحال ایتیلردر مدفن
شریفلری استانبولده جامعلری پیشگاهنده در

غازی یاوز سلطان سلیم خان

حضرت تبری غازی سلطان پایزید خان حضرت تهرینک صلبیدن
سکز یوز یتش بش سنه سنده تولد ایدوب طقوز یوز اون سکز
سنه سی صفرینک اون سکزنجی کونی جالس تخت عالی عثمانی
اولس و طقوز یوز یکرمی اللی سنه سی شوالینک طقوزنجی کونی

ارتحال ایتمریله استانبولده واقع جامع شریفلری پیشگاهنده
تربه مخصوصه لرینه دفن اولمشدر

غازی سلطان سلیمان خان

حضرتلری قانونی عنوانیله مشهوردر غازی سلطان سلیم خان
حضرتلرینک صابندن طقوز یوز سنه سنند، تواد و طقوز یوز
یکرمی الی سنه سی شواننک دردنجی کوننده جلوس ایدوب طقوز
یوز یتیشدرت، سنه سی صفرینک یکرمنجی کونی ارتحال بیورملریله
جامع شریفلری پیشگاهنده واقع تربه مخصوصه لرینه دفن اولمشدر

غازی سلطان سلیم خان ثانی

حضرتلری پدرلری سلطان سلیمان خان اول صابندن طقوز یوز
اوتوز سنه سی رجبینک التنجی کونی تواد و طقوز یوز یتیشدرت
سنه سی ربیع الاولنک طقوزنجی کونی جلوس ایتیشدرت تاریخ
ارتحاللری طقوز یوز سکسان اوچ سنه سی شعباننک یکرمنجی
کوننده واقع اولمشدر مدفن شریفلری ایاصرفیه قریندر

غازی سلطان مراد خان ثالث

حضرتلری طقوز یوز الی اوچ سنه سی جمادى الاولنک بشنجی
کونی غازی سلطان سلیم ثانی حضرتلرینک صابندن متواد اووب
طقوز یوز سکسان اوچ سنه سی رمضاننک سکرنجی کونی جلوس
بیورمشلرویک اوچ سنه سی جمادى الاولنک سکرنجی کونی وفات
ایتمریله ایاصرفیه جوارنده تربه مخصوصه سنده دفن اولمشدر

غازی سلطان محمد خان ثالث

حضرت تلمری غازی سلطان مراد خان ثالث حضرت تلمری نیک صلیبندن
 طقوز یوز یتیش درت سنه سی ذی القعدة سنک یدنجی کونی نواد
 ایدوب بیک اوچ سنه سی جادی اولنک اون التنجی کونی جلوس
 ایتیش و بیک اون ایکی سنه سی رجبیک اون ایکنجی کونی وفات
 ایلشدر مدفن شریفلمری ایاصرفیه پیشکاهنده در

غازی سلطان احمد خان اول

حضرت تلمری غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تلمری نیک صلیبندن
 طقوز یوز طقسنان سکر سنه سی جادی الاخرینک اون ایکنجی کونی
 تولد ایدوب بیک ون ایکی سنه سی رجبیک اون سکرنجی کونی
 جلوس ایتیش و بیک یکرمی التی سنه سی ذی القعدة سنک یکمی
 ایکنجی کونی وفات ایلشدر مدفنلمری استانبولده جامع شریفلمری
 پیشکاهنده در

سلطان مصطفی خان

حضرت تلمری غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تلمری نیک صلیبندن
 بیک بر سنه سنده تواد ایدوب بیک یکرمی التی سنه سی
 ذی القعدة سنک یکرمی ایکنجی کونی جالس تخت سلطنت اولش
 و بیک قرق سکر سنه سی ربیع الاول غره سنده سلطنتدن فراغت
 ایلشدر

سلطان عثمان خان ثانی

حضرتلری غازی سلطان احمد خان اول حضرتلرینک صابندین
 بیک اون اوچ سنه سنده تواد ایدرک بیک یکرمی یدی سنه سی
 ربع الاونک اون ایکنجی کونی جالس تخت عثمانی اولمش و بیک
 اوتوز برسنه سی رجینک طقوزنجی کونی شهیدم ارتحال ایدوب
 پدرلری یانه دفن قلمشدر

دفعه ثانیه سلطان مصطفی خان اول

حضرتلری بیک اوتوز برسنه سنده دفعه ثانیه اوله رق جالس تخت
 سلطنت عثمانی اولوب بیک اوتوز ایکی سنه سی ذی القعدة سنک
 اون بشنجی کونی تکرار فراغت و بیک قرق سکر سنه سنده ارتحال
 ایتمش و اباصوفیه جامع شریفی پیشکاهنده واقع تریبه مخصوصه سنه
 دفن قلمشدر

غازی سلطان مراد خان رابع

حضرتلری غازی سلطان احمد خان اول حضرتلرینک صابندین
 بیک اون سکر سنه سی جهادی الاونک یکرمی سکرنجی کونی
 متولد اولوب بیک اوتوز ایکی سنه سی ذی القعدة سنک
 اون بشنجی کونی جاوس ایتمش و بیک قرق طقوز سنه سنده ارتحال
 داربقا ایلمسله پدرلری یانه دفن قلمشدر

سلطان ابراهیم خان

حضرتلری غازی سلطان احمد خان اول حضرتلرینک صابندین

بيك يكرمي درت سنه سي شوانك اون اوچنجي كوني متولد اولوب
بيك قرق طقوز سنه سي شوانك اون التنجي كوني جالس تخت
عثماني اولمش و بيك اللى سكر سنه سي رجبك يديسند، سلطنتدن
فراغت انلش و سنه مر قومه رجبك يكرمي طقوزنده شهيد
وفات ايتسيه اياصوفيه جامع شريف ييشكاهنده عيالي سلطان
مصطفى تر به سنه دفن قلمشدر

غازي سلطان محمد خان رابع

حضرتلري بيك اللى بر سنه سي رمضانك يكرمي طقوزنجي
كوني سلطان ابراهيم خان حضرتلرينك صلبندن متولد اولوب
بيك اللى سكر سنه سي رجبك اون سكرنجي كوني جالس تخت
عثماني اولمش و بيك طقسان طقوز سنه سي محرمك ايكنجي كوني
سلطنتدن فراغت و بيك يوز درت سنه سنه ادرنده وفات
ايتسيه نعشي استانبوله كتوريلوب باغچه قابوسنده والدهلري
ترخان سلطان تر به سنه دفن ايداشدر

سلطان سليمان ثاني

حضرتلري بيك اللى ايكي سنه سنه سلطان ابراهيم خان
حضرتلرينك صلبندن متولد اولوب بيك طقسان طقوز سنه سنه
جالس تخت عثماني اولمش و بيك يوز ايكي سنه سنه وفات ايدوب
جدلري سلطان سليمان تر به سنه دفن اولمشدر

سلطان احمد خان ثانی

حضرتلری بیک اللی ایکی سنه سی ذوالحجه سنک التجی کونی
سلطان ابراهیم خان حضرتلرینک صابندن تواد ایدوب بیک یوز
ایکی سنه سی رمضانک یکر می التجی کونی جلوس ایش و بیک
یوز الی سنه سنده ارتحال داربقا ایلمیله جدلری سلطان سلیمان
تر به سنه دفن قلمشدر

سلطان مصطفی خان ثانی

حضرتلری بیک یش درت سنه سنده غازی سلطان محمد خان رابع
حضرتلرینک صابندن متواد اولوب بیک یوز الی سنه سی جمادی-
الآخره سنک یکر می ایکنجی کونی جالس تخت عثمانی اولمش و بیک
یوز اون یش سنه سنده بعد الفراغ ارتحال داربقا ایدوب باغچه
قبور سنده والده تر به سنه دفن ایدمشدر

غازی سلطان احمد خان ثالث

حضرتلری بیک سکسیان درت سنه سنده غازی سلطان محمد خان
رابع حضرتلرینک صابندن متواد اولوب بیک یوز اون یش سنه سی
ربیع الآخرینک ایکنجی کونی جالس تخت عثمانی اولمش و بیک یوز
قرق اویچ سنه سنده سلطنتدن فراغت و بیک یوز قرق طغوز
سنه سنده ارتحال ایدوب باغچه قبور سنده والده تر به سنه دفن
قلمشدر

غازی سلطان محمود خان اول

حضرتلری بیک یوز سکز سنه سی محرمنک در دنجی کونی سلطان
مصطفی خان ثانی حضرتلرینک صابندن متولد او اوب بیک یوز قرق
اوج سنه سی ربیع الاولنک اون بشنجی کونی جالس تخت عثمانی
اولش و بیک یوز التمش سکز سنه سی صفرینک یکر می سکزنجی
کونی ارتحال دار بقا ایتسیله باغچه قیوسنده والده تر به سنه دفن
قلمشدر

سلطان عثمان خان ثالث

حضرتلری سلطان مصطفی خان ثانیکنک صابندن بیک یوز اون
تاریخنده متولد او اوب بیک یوز التمش سکز سنه سی صفرینک یکر می
سکزنجی کونی جالس تخت عثمانی اولش و التمش بر سنه سی
صفرینک اون التنجی کونی ارتحال دار بقا ایدوب باغچه قیوسنده
واقع یکی جامع تر به سنه دفن قلمشدر

سلطان مصطفی خان ثالث

حضرتلری بیک یوز یکر می طقوز سنه سنده سلطان احمد خان
ثالث حضرتلرینک صابندن متولد او اوب بیک یوز التمش بر سنه سی
صفرینک اون التنجی کونی جاوس ایتش و بیک یوز سکزسان یدی
سنه سی ذی القعدة سنک سکزنجی کونی ارتحال ایتسیله لاله لی
نامیله مشهور اولان جامع شریفلری پیشکاهنده واقع تر به
مخصوصه لر به دفن ایدمشدر

غازی سلطان عبدالحمید خان اول

حضرتلری بیک یوز اوتوز یدی سنه سنده غازی سلطان احمد خان
ثالث حضرتلرینک صلبندن متولد اولوب بیک یوز سکسان یدی
سنه سی ذی القعدة سنک سکرنجی کونی جالس تخت عثمانی اولمش
وبیک ایکی یوز اوچ سنه سی رجینک اون ایکنجی کونی ارتحال ایدوب
بانچه قیو سنده دهر سدری پدشکاهنده واقع تربه مخصوصه لینه
دفن قلمشدر

غازی سلطان سلیم خان ثالث

حضرتلری سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلرینک صلبندن بیک
یوز یتیمش بش سنه سنده متولد اولوب بیک ایکی یوز اوچ سنه
سنده جلوس ایتیمش و بیک ایکی یوز یکرمی ایکی سنه سنده
سلطنتدن فارغ اوله رق بیک ایکی یوز یکرمی اوچ سنه سنده وفات
ایتیمشدر مدفن شریفلری پدرلری تربه سنده در

سلطان مصطفی خان رابع

حضرتلری بیک یوز طقان اوچ سنه سنده غازی سلطان عبدالحمید
خان اول حضرتلرینک صلبندن تولد ایدوب بیک ایکی یوز
یکرمی ایکی سنه سی ربیع الاخرینک یکرمی برنجی کونی جلوس
ایتیمش و بیک ایکی یوز یکرمی اوچ سنه سنده بعد الفراع شهید
ارتحال ایلش اولسیله پدرلری تربه سنه دفن اولمشدر

غازی محمود خان ثانی

حضرت تلمی عدلی شهر تیلہ مشہور و بیک یوز طقسان طقوز
سنہ سی رمضانک اون اوچنجی کونی غازی سلطان عبدالحمید
خان اول حضرت تلمینک صابندن تولد ایدوب بیک ایکی یوز
بکرمی اوچ سنہ سی جمادی الاولک دردنجی کونی جالس تخت
عالی بخت سلطنت اولمش و بیک ایکی یوز الی بش سنہ سی
ربیع الاولک اون طقوزنجی کونی حازم کلشنسرای آخرت
اولساردر مدفن شریفلمی چنبرنی طاش جوارنده سلطان محمود
تر بهسی دینمکله معروفلدر

غازی سلطان عبدالحمید خان

حضرت تلمی غازی سلطان محمود خان ثانی حضرت تلمینک صاب
همایونلردن بیک ایکی یوز او تونیدی سنہ سی شعبانک اون
دردنجی کونی قدمنهاده مہدوجود او اب بیک ایکی یوز الی بش
سنہ سی ربیع الاولک اون طقوزنجی کونی پلدرلی یرینہ واصل
دیہیم سلطنت اولمش و بیک ایکی یوز ییشیدی سنہ سی ذی القعدة
سنک ان ییدنچی کرنی رحلت و عزم دارچنت بیورملریلہ زہش
مورلی سلطان سلیم جامع شریفی پیشکاهنده واقع تریبہ
مخصوصدلرینہ نقل و دفن قلنشددر

سلطان عبدالعزیز خان

حضرت تلمی غازی سلطان محمود خان ثانی حضرت تلمینک صاب
همایونلردن بیک ایکی یوز قش سنہ سی شعبانک اون دردنجی

کونی قدمنهاده عالم وجود او اوب بیک ایکی یوزیتش یدی سنه سی
ذی الحججه سنه کون اون یدنجی کونی جالس تخت سلطنت اولمش
و بیک ایکی یوز طقسان اوچ سنه سی جاذی الاوانک اون یدنجی
کونی فراغ وبش کون صکره شهید اارتحال بیور ملریله پدرلی
سلطان محمود خان ثانی تر به سنه دفن قلمشدر

سلطان مراد خان خامس

غازی عبدالمجید خان حضرت تیرینک صابندن بیک ایکی یوز اللی الی
سنه سی رجینک یکر می بشنجی کونی فتواد او اوب بیک ایکی یوز
طقسان اوچ سنه سی جاذی الاوانک یدنجی کونی جلوس ایتش
ایسه ده مبتلا اولدقاری علت جهتیه اوچ آی اوچ کون صکره
منخام اولمشدر

- ✽ السلطان ابن سلطان السلطان ✽ الغازی عبد الحمید خان ثانی ✽
- ✽ ابن السلطان الغازی عبدالمجید خان عبدالله خلافته الی آخر ✽
- ✽ الدوران افندمن حضرت تیرینک تاریخ مولود سعادت نمودلی ✽
- ✽ بیک ایکی یوز اللی سکر سنه سی شعبان شریفنک اون سکرنجی ✽
- ✽ کونی شرف واقع او اوب بیک ایکی یوز طقسان اوچ سنه سی ✽
- ✽ شعبان شریفنک اون برنجی کونی بالارث والاستحقاق سریر ✽
- ✽ ارای خلافت و سلطنت اولمشدر جناب مالک الملک ذات ✽
- ✽ ملوکانه لینی کمال موقیت و مظفریت ایله الی آخر الدوران ✽
- ✽ تخت عالی تخت خلافت شاهانه لنده بردوام ایایه آمین ✽

دوات عالیہ عثمانیہ نك تقریرندن صکره دیدیوز یکر می سکرز سنه سندن
اعتبارگ خدمت جلیله وکات مطلقه ده استخدام بیوراش
اولان صدر اعظم لرك اسامیء سامیه لریله تاریخ نصب لرینی
و مدت صدارت لرینی مبین جدولیدر

اسامیء سامی لری	سنه	تاریخ نصب	تاریخ	
			تاریخ	تاریخ
شهرزاده علاء الدین پاشا	۱۰	۷۲۸		
شهرزاده سلیمان پاشا	۲۳	۷۳۸		
خیرالین پاشا قره خلیل الچندری	۱۸	۷۷۰		
علی پاشا ابن خیرالدین پاشا	۲۵	۷۸۸		
ابراهیم پاشا ابن علی پاشا	۱۵	۸۱۵		
خلیل پاشا ابن ابراهیم پاشا	۲۶	۸۳۱		
محمود پاشا اولاد دفعین سنه ۱۶	۱۵	۸۵۷		
روم محمد پاشا	۳	۸۷۲		
اسحق پاشا اولاد دفعین سنه ۴	۲	۸۷۵		
محمود پاشا	۱	۸۷۷		
کدک احمد پاشا	۴	۸۷۸		
قرمانی محمد پاشا	۴	۸۸۲		
اسحق پاشا	۲	۸۸۶		
داود پاشا	۱۴	۸۸۸		
هرسک زاده احمد پاشا دفعات اربعه اولاد	۱	۹۰۲		
ابراهیم پاشا ابن خلیل پاشا	۲	۹۰۳		

ثانیاً

ثانیاً

	مسبح پاشا			۲	۹۰۵
اولا دفعتین سنه ۷	خادم علی پاشا			۲	۹۰۷
ثانیا	هرسك زاده احمد پاشا			۳	۹۰۹
ثانیا	خادم علی پاشا			۵	۹۱۲
ثالثا	هرسك زاده احمد پاشا	۶			۹۱۷
	قوجه مصطفی پاشا	۱۱			۹۱۷
رابعا	هرسك زاده احمد پاشا	۶	۲		۹۱۸
	خادم سنان پاشا			۳	۹۲۰
	یونس پاشا	۸			۹۲۳
	پیرلی محمد پاشا قره مانی			۶	۹۲۳
	ابراهیم پاشا		۱۳		۹۲۹
	ایاس پاشا	۲	۴		۹۴۲
	لطفی پاشا	۴	۲		۹۴۴
	خادم سلیمان پاشا			۴	۹۴۷
اولا دفعتین سنه ۱۵	رستم پاشا			۹	۱۰۱
	قره احمد پاشا			۲	۹۶۰
ثانیا	رستم پاشا			۶	۹۶۲
	سموز علی پاشا			۴	۹۶۸
	طویل محمد پاشا		۱۵		۹۷۲
	احمد پاشا	۶			۹۸۷
اولا دفعات خمسہ سنه ۷	سنان پاشا				۹۸۸
اولا دفعات ثلاثہ سنه ۶	سیاوش پاشا			۲	۹۹۰
	عنمان پاشا ابن اوزدموز پاشا			۱	۹۹۲
	خادم مسیح پاشا			۴	۹۹۳

ثانیہ	سیاوش پاشا		۲	۹۹۴
ثانیا	سنان پاشا		۲	۹۹۷
اولاد دوفتین سنہ ۱ ماہ ۲	فرهاد پاشا		۸	۹۹۹
ثانیا	سیاوش پاشا		۲	۱۰۰۰
ثالثا	سنان پاشا		۲	۱۰۰۱
ثانیا	فرهاد پاشا		۶	۱۰۰۳
رابعہ	سنان پاشا		۵	۱۰۰۳
	لالا محمد پاشا	۱۰		۱۰۰۴
خامستا	سنان پاشا		۵	۱۰۰۴
اولاد دفعات ثلاثہ سنہ ۴	ابراہیم پاشا		۷	۱۰۰۴
	جغالہ زادہ سنان پاشا	۱۰	۱	۱۰۰۵
ثانیا	ابراہیم پاشا		۱۱	۱۰۰۵
	خادم حسن پاشا		۶	۱۰۰۶
	جراح محمد پاشا		۱	۱۰۰۷
ثالثا	ابراہیم پاشا		۹	۱۰۰۸
	یمشچی حسن پاشا		۲	۱۰۱۰
	بوسنوی یاوز علی پاشا		۷	۱۰۱۲
	بوسنوی لالا محمد پاشا		۱۱	۱۰۱۳
	درویش محمد پاشا		۷	۱۰۱۵
	خروادی قویجی مراد پاشا		۱۰	۱۰۱۵
	کوملجنوی نصوح پاشا		۲	۱۰۲۰
اولا دفعتین سنہ ۳	داماد محمد پاشا		۴	۱۰۲۳
اولا دفعتین سنہ ۳	قیصرلی خلیل پاشا		۲	۱۰۲۶
ثانیا	داماد محمد پاشا		۱	۱۰۲۸

	چلبی سلی پاشا	۲	۱	۱۰۲۹
	حسین پاشا	۶		۱۰۳۰
	دلاور پاشا	۱۰		۱۰۳۰
	بوسنوی داود پاشا	۲۰		۱۰۳۱
اولا دفعتین ماه ۸	مره حسین پاشا	۲۴		۱۰۳۱
	انکلی مصطفی پاشا	۳		۱۰۳۱
	کورجی محمد پاشا	۵		۱۰۳۲
ثانیا	مره حسین پاشا	۷		۱۰۳۲
	چلبی کمانکش علی پاشا	۷		۱۰۳۳
	چکس محمد پاشا	۱۰		۱۰۳۴
اولا دفعتین سنه ۱	حافظ احمد پاشا	۱۱		۱۰۳۵
ثانیا	خلیل پاشا	۵	۱	۱۰۳۶
	بوسنوی خسرو پاشا	۸	۳	۱۰۳۷
ثانیا	حافظ احمد پاشا	۲۰	۳	۱۰۴۰
	رجب پاشا	۳		۱۰۴۱
	طبانی یحیی محمد پاشا	۱۱	۴	۱۰۴۱
	بیرام پاشا	۶	۱	۱۰۴۶
	طیار محمد پاشا	۱۰	۴	۱۰۴۸
	ارنبود قره مصطفی پاشا	۳	۵	۱۰۴۸
	لمعان زاده محمد پاشا	۱۱	۱	۱۰۵۳
	بوسنوی صالح پاشا	۱۰	۱	۱۰۵۵
	هزار پاره احمد پاشا	۱۱		۱۰۵۷
	صوفی محمد پاشا	۱۱		۱۰۵۸
اولا دفعتین سنه ۱	مراد پاشا	۳	۱	۱۰۵۹

	ملک احمد پاشا		٢	١٠٦٠
اولا دفتین ماه ٣	سیاوش پاشا	١٥	١	١٠٦١
	کورجی محمد پاشا	١٣	٧	١٠٦١
	طرخونجی احمد پاشا	١٥	٩	١٠٦٢
	جرکس درویش محمد پاشا		٩ ١	١٠٦٢
	ابشر مصطفی پاشا		٢	١٠٦٤
ثانیا	مراد پاشا		٣	١٠٦٥
	سلیمان پاشا	١١	٦	١٠٦٥
	دلی حسین پاشا			١٠٦٦
	سورنارن مصطفی پاشا	٤١		١٠٦٦
ثانیا	سیاوش پاشا	١٥	١	١٠٦٦
	جانکلی بوینی آگری محمد پاشا		٢	١٠٦٦
	کوپریلی محمد پاشا	١٠	٣ ٥	١٠٦٦
	کوپریلی زاده فاضل احمد پاشا		٦ ١٥	١٠٧٢
	مرزیفونی مقتول مصطفی پاشا		٩ ٧	١٠٨٧
	یایوردلی قره ایراهیم پاشا		٤	١٠٩٥
	بوسنوی سلیمان پاشا		٧	١٠٩٧
	ابازه سیاوش پاشا	١٠	٣	١٠٩٨
	ایشلی نشانجی اسماعیل پاشا	٩	٣	١٠٩٩
	تکفور طاغلی مصطفی پاشا		٧ ١	١٠٩٩
	کوپریلی زاده مصطفی پاشا		١٠ ٢	١١٠٠
	عربہ جی علی پاشا	١١	٧	١١٠٢
	مرزیفونی حاجی علی پاشا		١	١١٠٣
	بوروقلی بیقلی مصطفی پاشا	٦	١	١١٠٤

سورمہ لی علی پاشا	٢	٢	١	١١٠٥
الماس محمد پاشا	٦	٥	٢	١١٠٦
عموجہ حسین پاشا		٣	٥	١١٠٩
دال طببان مصطفیٰ پاشا		٤		١١١٤
رامی محمد پاشا	٣	٧		١١١٤
قوانوز اجید پاشا		٣		١١١٥
مورہ لی داماد حسن پاشا		١١		١١١٥
قبصرلی قلابلی قوزاجہ پاشا	٢٠	٢		١١١٦
تبردار محمد پاشا اولاد دفعہ تین سنہ ٣	٢٦	٥	١	١١١٦
چورلیلی علی پاشا	٢٤	٢	٤	١١١٨
کوپرلی زادہ نمان پاشا	٣	٢		١١٢٢
تبردار محمد پاشا ثانیہ	٢	٣	١	١١٢٢
کورجی یوسف پاشا	١٠		١	١١٢٣
ابازہ لی سلیمان پاشا	٢٨	٤		١١٢٤
اورلہ وی ابراہیم پاشا	٢١			١١٢٥
ازنقلی داماد علی پاشا	٠٥	٤	٣	١١٢٥
خلیل پاشا	١٥		١	١١٢٨
قبصرلی محمد پاشا	٢٠	٨		١١٢٩
نوشہرلی مقتول داماد ابراہیم پاشا	١٠	٩	١٢	١١٣٠
کنخدا محمد پاشا	١٠	٣		١١٤٣
قرہ حصارلی ابراہیم پاشا	٥	٨		١١٤٣
مورہ لی طوپال عثمان پاشا	٢٠	٥		١١٤٤
علی پاشا اولاد دفعہ مان ثلاثہ سنہ ٥	٢٢	٤	٣	١١٤٤
کورجی اسمعیل پاشا	٢٧	٢		١١٤٨

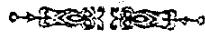
	دیمتوقه لی سلحدار سید محمد پاشا		۸	۱۱۴۸
	خلیجی محسن زاده عبده پاشا	۱۵	۴	۱۱۵۰
	یکن محمد پاشا	۱۵	۴	۱۱۵۰
	عوض محمد پاشا	۱۵	۴	۱۱۵۱
	کور احمد پاشا	۱۵	۱۰	۱۱۵۳
ثانیاً	حکیم زاده علی پاشا		۶	۱۱۵۵
	سید حسن پاشا	۱۶	۱۱	۱۱۵۶
	تریکی محمد پاشا	۲۵		۱۹۱۵۹
	سید عبده پاشا	۱۹	۵	۱۱۶۰
	دواندار محمد پاشا	۱۵	۵	۱۱۶۳
	باهر مصطفی پاشا دفعات ثلاثه سنه ۵ اولاً	۲۲	۷	۱۱۶۵
ثالثاً	حکیم زاده علی پاشا	۲	۳	۱۱۶۸
	نائلی عبده پاشا	۹	۲	۱۱۶۸
	مقتول علی پاشا	۳	۲	۱۱۶۸
	سعد پاشا	۱۹	۵	۱۱۶۹
ثانیاً	باهر مصطفی پاشا	۲۰	۸	۱۱۶۹
	راغب محمد پاشا	۱۵	۳	۶ ۱۱۷۰
	توقیعی حامد حیره پاشا	۲۷	۶	۱۱۷۶
ثالثاً	باهر مصطفی پاشا	۳	۶	۱۱۷۷
	محسن زاده محمد پاشا دفعات سنه ۶ اولاً	۱۲	۶	۳ ۱۱۷۸
	قره حصارلی سلحدار ماهر حیره پاشا	۱۵	۱	۱۱۸۲
	باغلقچی زاده محمد امین پاشا		۱۰	۱۱۸۲
	قسطه بونلی مرادوانی علی پاشا	۵	۴	۱۱۸۳
	عوض زاده خلیل پاشا	۱۸		۱ ۱۱۸۳

	سلحدار محمد پاشا	۱۸	۸		۱۱۸۴
ثانیا	محسن زاده محمد پاشا	۱۰	۹	۲	۱۱۸۵
	عزت محمد پاشا	۶	۱۱		۱۱۸۸
	اولاد دفعتین سنه ۳				
	درویش پاشا	۱۷	۶	۱	۱۱۸۹
	دارنده لی محمد پاشا	۱۳	۸	۱	۱۱۹۰
	بلغماری محمد پاشا	۱۰		۱	۱۱۹۲
	نیکده لی سلحدار سید محمد پاشا	۱۶	۶	۱	۱۱۹۳
ثانیا	عزت محمد پاشا		۵	۱	۱۱۹۵
	علائیہ لی یکن الحاج محمد پاشا	۹	۴		۱۱۹۶
	خلیل حیدر پاشا	۲۵	۳	۲	۱۱۹۷
	کورجی شاهین علی پاشا	۲۴	۸		۱۱۹۹
	اولاد دفعتین سنه ۵				
	یوسف پاشا	۸	۵	۳	۱۲۰۰
	چرکس کنخدا حسن پاشا	۱۶	۵		۱۲۰۳
	غازی حسن پاشا	۱۵	۳		۱۲۰۴
	روسچقلی حسن پاشا	۱۰	۱۰		۱۲۰۴
ثانیا	یوسف پاشا	۲۳	۲	۱	۱۲۰۵
	ملک محمد پاشا	۷	۵	۲	۱۲۰۶
	عزت محمد پاشا	۲۳	۱۱	۳	۱۲۰۹
	اولاد دفعتین سنه ۸				
	ضیا یوسف پاشا	۳	۸	۶	۱۲۱۳
	حافظ اسماعیل پاشا	۶	۵	۱	۱۲۲۰
	حلمی ابراهیم پاشا	۲۵	۸		۱۲۲۱
	چلبی مصطفی پاشا	۸	۲	۱	۱۲۲۲
	روسچقلی مصطفی پاشا	۲۲	۳		۱۲۲۳
	ارنبه دوش پاشا	۱۷	۵		۱۲۲۳

ثانیا	ضیاءوسف پاشا	۲۷	۱۱	۱	۱۲۲۴
	احمد پاشا	۱۴	۵	۱	۱۲۲۶
	خورشید احمد پاشا	۱۷	۷	۲	۱۲۲۷
اولا دہم سنہ ۱۵	محمد امین رؤف پاشا اولاد فغان	۱۱	۱۰	۲	۱۲۳۰
	درویش محمد پاشا	۲۱		۲	۱۲۳۳
	سید علی پاشا		۴	۱	۱۲۳۵
	بندری علی پاشا	۹			۱۲۳۶
	الحاج صالح پاشا	۲۸	۶	۱	۱۲۳۶
	عبدلہ پاشا	۲۵	۳		۱۲۳۸
	سلطان علی پاشا		۱۰		۱۲۳۸
	غالب محمد پاشا		۹		۱۲۳۹
	سایم محمد پاشا	۲۹	۳	۴	۱۲۴۰
اولا دہم سنہ ۱۵	عزت محمد پاشا		۳		۱۲۴۴
	رشید محمد پاشا	۸	۲	۴	۱۲۴۴
ثانیا	محمد امین رؤف پاشا	۲۱	۵	۶	۱۲۴۸
	خسرو محمد پاشا	۱۸	۱۱		۱۲۵۰
ثانیا	محمد امین رؤف پاشا	۱۳	۶	۱	۱۲۵۶
ثانیا	عزت محمد پاشا	۷	۹		۱۲۵۷
رابعا	محمد امین رؤف پاشا		۳	۴	۱۲۵۸
۷	مصطفی رشید پاشا اولاد فغان سادسہ سنہ	۱۶	۷	۱	۱۲۶۲
	صائم پاشا	۲۰	۳		۱۲۶۴
ثانیا	مصطفی رشید پاشا	۲۳	۶	۳	۱۲۶۴
خامسا	محمد امین رؤف پاشا	۹	۱		۱۲۶۸
ثانیا	مصطفی رشید پاشا	۵	۵		۱۲۶۸

محمد امين عالی پاشا اولاد دفعات خجسه سنه ٨	٢٨	١	١٢٦٨
محمد علی پاشا	١٦	٧	١٢٦٨
کرید مصطفی نائلی پاشا اولاد دفعات ثلاثه ميا ٥	٤	٤	١٢٦٩
کرید مصطفی نائلی پاشا ثانیا	٢٠	٨	١٢٦٩
قبرسلی محمد پاشا اولاد دفعات ثلاثه سنه ١		٦	١٢٧٠
مصطفی رشید پاشا رابعا	١٤	٥	١٢٧١
محمد امين عالی پاشا ثانیا	١٧	٦	١٢٧١
مصطفی رشید پاشا خامسا	٩	٩	١٢٧٣
مصطفی نائلی پاشا ثالثا	٢١	٢	١٢٧٣
مصطفی رشید پاشا سادسا	٢٢	٢	١٢٧٤
محمد امين عالی پاشا ثالثا		١١	١٢٧٤
قبرسلی محمد پاشا ثانیا	٨	١	١٢٧٦
مترجم محمد رشیدی پاشا اولاد دفعات خجسه سنه ٢	٣	٥	١٢٧٦
قبرسلی محمد پاشا ثالثا	٢٥	٢	١٢٧٦
محمد امين عالی پاشا رابعا	١٩	٣	١٢٧٨
فؤاد پاشا اولاد دفعات سنه ٤ ماه ٣	٢٦	١	١٢٧٨
یوسف کامل پاشا		٥	١٢٧٩
فؤاد پاشا ثانیا	١٨	١	١٢٧٩
مترجم محمد رشیدی پاشا ثانیا	١٥	٨	١٢٨٣
محمد امين عالی پاشا خامسا	١٦	٨	١٢٨٣
محمد ندیم پاشا اولاد دفعات سنه ١ ماه ٨	٣	١١	١٢٨٨
مدحت پاشا اولاد دفعات سنه ٤ ماه ١٣	٢٢	٢	١٢٨٩
مترجم محمد رشیدی پاشا ثالثا	٢	٣	١٢٨٩
اسعد پاشا اولاد دفعات سنه ٨ ماه	٢٨	٢	١٢٨٩

	شیروانلی زاده رشیدی پاشا	۱۵	۱۰		۱۲۹۰
	حسین عونی پاشا	۱۶	۱	۱	۱۲۹۱
ثانیا	اسعد پاشا	۹	۵		۱۲۹۲
ثانیا	محمد ندیم پاشا	۲۱	۸		۱۲۹۲
رابعاً	مترجم محمد رشیدی پاشا	۱۲	۷		۱۲۹۳
ثانیا	مدحت پاشا	۲۰	۱		۱۲۹۳
	ارهم پاشا		۱۱		۱۲۹۴
	احمد جدی پاشا	۲۳			۱۲۹۵
	احمد و فیک پاشا اولاد دفعین ماه ۲ یوم ۲۲	۲۱	۲		۱۲۹۵
	صادق پاشا	۱۱	۱		۱۲۹۵
خامساً	مترجم محمد رشیدی پاشا	۷			۱۲۹۵
	صفوت پاشا		۶		۱۲۹۵
	خیر الدین پاشا	۲۴	۷		۱۲۹۵
	محمد عارفی پاشا	۲۰	۲		۱۲۹۶
اولاً	سعید پاشا	۱	۷	۲	۱۲۹۶
	عبدالرحمن پاشا	۱۲	۲		۱۲۹۹
ثانیا	سعید پاشا	۲۶	۲		۱۲۹۹
ثانیا	احمد و فیک پاشا	۱			۱۳۰۰
ثالثاً	حالا سعید پاشا				۱۳۰۰

دوات عالیہ ننگ مراتب ملکیت و سسگریہ سنہ منسوب و وزیرای
عظام و مشیران کرام

اسامی		تاریخ رتبہ		
فی	ماہ	سنہ	رتبہ	
۱۷	ذ	۵۹	ب	نامق پاشا
۰۴	را	۶۴	ب	عبدالکریم پاشا
۱۷	ج	۶۵	ب	حاجی عزت پاشا
یاور اکرام و اعیانندن سردار لقندن منفصل ادرنہ والیدی				
۱۸	ذ	۶۷	ب	ولی الدین پاشا
خداوندکار و الیاکنندن منفصل				
۰۸	ب	۷۲	ب	یراخور مصطفی پاشا
مفسوخ مجلس و الااعضا اغندن منفصل				
۲۶	را	۷۳	ب	ادھم پاشا
صدار تندن منفصل داخلیدہ ناطری				
۲۴	ب	۷۳	ب	احمد جلال پاشا
اعیانندن و انتخاب مأمورین قومیشیوقی رئیس اعیانندن				
۱۱	ش	۷۴	ب	داماد ادھم پاشا
۰۶	ن	۷۴	ب	اسماعیل پاشا
۰۷	ن	۷۴	ب	مصرلی عبدالحلیم پاشا
مصر خدیوینندن منفصل شورای دوات اعضا اغندن منفصل				
۱۱	ص	۷۵	ب	عاکف پاشا
شررای دولت رئیس				

حاجیم پاشا	فی	ماه	منه	شېخ الحرمه اکبر منفصل اعیاندن
	۲۲	ز	۷۶	عسکرین
توفیق پاشا	۱۱	ش	۷۷	ملاکین
درویش پاشا	۲۸	ل	۷۸	عسکرین
حاجی وسیم پاشا	۳۳	ش	۸۱	
جودت پاشا	۲۰	ش	۸۲	فاضلین اکبر اکبرین
موز روس پاشا	۱۳	را	۸۴	ملاکین
احمد راسم پاشا	۲۱	ذا	۸۴	
آقی الدین پاشا	۱۴	ذا	۸۴	
اسماعیل حقی پاشا	۰۷	م	۸۵	عسکرین
باشه پاشا	۰۹	م	۸۵	ملاکین

محمد توفیق پاشا	فی	ماہ	سنہ	خدمت	خدمت مصر
	۲۳	را	۸۵	عسکری	
منصور پاشا	۲۴	ذ	۸۵	عسکری	خدمت مصر سابق اسماعیل پاشا دامادی
صادق پاشا	۱۷	م	۸۶	عسکری	باش و کاشدن و جزایر بحر سفید و الیلاکدن منفصل
عاصم پاشا	۱۷	د	۸۶	عسکری	خارجیہ ناظری
صفوت پاشا	۱	ص	۸۶	عسکری	حجاز و الیلاکدن منفصل
مصطفی پاشا	۱۷	ص	۸۶	عسکری	ارغروم و الیسی
عزت پاشا	۲۴	ش	۸۶	عسکری	دیار بکر و الیلاکدن منفصل
کمال پاشا	۱۱	جا	۸۷	عسکری	اعیاندن
رؤف پاشا	۱	ش	۱۷	عسکری	خاصہ اردوی شہایون مشیر
ردیف پاشا	۱۷	ص	۸۸	عسکری	سر عسکر اکدن منفصل
احمد جدی پاشا	۱	ر	۸۸	عسکری	صد ارتدن منفصل سوریه

غازی احمد مختار پاشا	فی	۲۴	ج	۱۸	تفتیش عسکری قوہ سیونی ریسی
سرور پاشا	۲۴	ج	۱۸	اعیاندن	
صہبہ پاشا	۶	ر	۱۸	تجارت و زراعت ناظم	
ساح پاشا	۷	ن	۱۸	دیار بکر والیسی	
عرفان پاشا	۷	ن	۱۸	اعیاندن و سبج احوال قوہ سیونی ریسی	
ابراہیم پاشا	۲۱	ذا	۱۸	اعیاندن قبو دان اسبق	
نصرت پاشا	۴	م	۱۹	یاور اکرم	
مصطفیٰ عاصم پاشا	۱۱	جا	۱۹	اشودرہ والیسی و قوماندانی	
عبدالرحمن پاشا	۰۹	ج	۱۹	باش و کالیدن منفصل قسطنطنیہ ولایتی والیسی	
حسین پاشا	۰۱	ل	۱۹	خدیم مصر سابق اسماعیل پاشا زادہ	
حسن پاشا	۰۱	ل	۱۹	مشار الہ حضرت تلیک دیکر مخدومی	

محل	شماره	ماه	رقم	نام پادشاه
جبل لبنان متر فلفلغزین منفصل	۸۹	ن	۱۵	رستم پاشا
یامیه ولایت والیدی	۹۰	را	۲۵	احمد ایوب پاشا
طه بخانه عامره مشیری	۹	ج	۵۰	علی صائب پاشا
مأمورین مصریه دن	۹۰	ب	۱۲	نویار پاشا
اس و کالتین منفصل و اعیانین	۹۱	ر	۰۱	عارفی پاشا
اعیانین	۹۱	ش	۸	ایهام پاشا
شرای دولت اعضا سندن	۹۲	ج	۱۵	ناصر پاشا
از طولی مهاجرین اسکانی دأمور سابق	۹۲	ب	۲۲	احمد حمدی پاشا
سلانیک والیا کند منفصل	۹۲	ن	۰۹	ابراهیم پاشا
آیدین والیا کند منفصل	۹۲	ن	۰۹	علی پاشا
سلانیک والیدی	۹۳	را	۱۷	غالب پاشا
طونه جهتی قوماندانلغزین منفصل	۹۳	ر	۱۳	اشرف پاشا
مأمورین مصریه دن	۹۳	ر	۲۳	شریف پاشا
بروسه والیدی	۹۳	جا	۲۲	نظیف پاشا

روم ایلی عشرفی والیاکنندن منفصل	۹۳	ج	۳۰	عاقو پاشا
عصرلی مصطفی فاضل پاشازاد	۹۳	ج	۱۴	عثمان پاشا
شهر امینی	۹۳	ج	۲۴	احمد مظهر پاشا
سیواس والیسی	۹۳	ش	۲۵	رفعت پاشا
سر عسکر و ما بین همایون مشیری	۹۳	ذ	۲۹	غازی عثمان پاشا
باطوم جهتی قوماندانلارکنندن منفصل	۹۳	ذ	۲۹	حسن تحسین پاشا
وان والیاکنندن منفصل	۹۳	ذ	۶	حسن پاشا
بشنجی اردوی همایون مشیری	۹۳	ذ	۱۵	حسین فوزی پاشا
اوقاف ناظری	۹۴	م	۱۷	کامل پاشا
نافده قوه یسیونی اعضاکنندن	۹۴	م	۱۷	صاوا پاشا
صدر اعظم و اعیانندن	۹۴	ص	۲۲	سعید پاشا
باش و کاتندن منفصل و اعیانندن	۹۴	را	۱۲	احمد و فیک پاشا
عدایده و مذاهب نظارتندن منفصل	۹۴	ر	۱	راماد محمود پاشا
قونیه والیسی	۹۵	م	۸	سعید پاشا

	فی	ماه	سنه	
قسطنطینی پاشا عون الرفیق پاشا	۳۰	م	۹۵	سیاسام بکی امیر مکة مکرمه
شاگرد پاشا	۲	جا	۹۵	پترسبورغ سفارت سندیه سنه مأمور
فواد پاشا	۷	ج	۹۵	
علکساندر پاشا	۸	ج	۹۵	نافعه قومیسینیون اعضا سندن
خیرالدین پاشا	۴	ل	۹۵	صدارتدن منفصل اعیانندن
فوتیادی پاشا	۹	ذ	۹۵	کرید والیسی
راسم پاشا	۷	ص	۹۶	قیودانلقدن منفصل
اسماعیل پاشا	۱۱	ر	۹۶	اعیانندن
هدایت پاشا	۲	ص	۹۷	التنجی اردی همایون مشیری
منیف پاشا	۱۲	را	۹۷	معارف نظارتندن منفصل
عابدین پاشا	۱	ب	۹۷	اطنه والیسی
ریاض پاشا	۱۶	ب	۹۷	مأمورین مصر یه دن

تفتیش عسکری قومیسرہونی اعضاسندن	سکریندن	سنہ ۹۷	ماہ ش	فی ۴	علی نظامی پاشا
حضر موت امبری	ملکبندن	۹۷	ن	۱۰	سید فاضل پاشا
دردنجی اردوی ہمایوشیری	سکریندن	۹۷	ذ	۰۹	نافذ پاشا
پارس سفارت سنیہ سنہ مأمور	ملکبندن	۹۸	ص	۰۵	ایوب پاشا
ارکان حربیہ بحریہ رئیس	سکریندن	۹۸	ص	۹	ہو بارت پاشا
بحریہ ناظری	سکریندن	۹۸	ص	۱۰	حسن پاشا
شیخ الحرملکدن منفصل شورای دوات تنظیمات دائرہ سی رئیس ثانیسی	سکریندن	۹۸	را	۳	شوکت پاشا
ویانہ سفارت سنیہ سنہ مأمور شورای دوات اعضاسندن	ملکبندن	۹۸	ذ	۲۲	مجمود پاشا
	ملکبندن	۹۶	م	۱۵	سعد اللہ پاشا
	ملکبندن	۹۹	م	۱۷	داماد نجیب پاشا
بدنجی اردوی ہمایون قوماندانی و یمن والیسی	سکریندن	۹۹	ر	۱۸	عزت پاشا

بر این سفارت سزید سنه مأمور معارف ناظری مابین همایون باش کاتبی و اعیاندن فخری یادران حضرت شهر یاریدن عدلیه و مذاهب ناظره	سنه ۹۹ ۹۹ ۹۹ ۹۹ ۹۹	فی ماه ر ج ن ل ذا	۲۴ ۰۹ ۱۷ ۰۲ ۱۱	سعید پاشا مصطفی پاشا علی رضا پاشا دیرسه پاشا حسن فخر پاشا
شیخ الحرم	سنه ۹۹	ذا	۱۵	عادل پاشا
مالیه ناظری شورا و دولت اعضا سندن طیب حضرت شهر یاری واعیاندن جبل لبنان متصرفی	سنه ۹۹ ۳۰۰ ۳۰۰ ۳۰۰	ذ را ج ب	۰۳ ۲۴ ۱۵ ۰۳	منیر پاشا عبدالله پاشا ماورونی پاشا واصف پاشا
جلب و ایسی حجاز و ایسی	سنه ۳۰۰ ۳۰۰ ۳۰۱	ش ذ را	۱۱ ۱ ۰۲	حسنی پاشا جمیل پاشا عثمان پاشا

تشریفات عمودیه ناظری ودیوان همایون ترجمانی وما بین همایون تحریرات احتمیه کاتب	ملک گنبد	سه ۳۰۱	فی ۲۰ ج	ماه	میر پاشا
یاوران حضرت شهر یا بدن	مسکرتین	۳۰۱	۱۸ ب		توفیق پاشا
روم ابلی شرقی والیدی	ملک گنبد	۳۰۱	۲۲ ر		غوریل پاشا
در سعادت مرکز قوماندانی	مسکرتین	۳۰۱	۱۴ ش		عارف پاشا
خزینة خاصه شاهان ناظری	ملک گنبد	۳۰۱	۱۰ ز		اغوب پاشا
نافعه ناظر	ملک گنبد	۳۰۲	۱۳ م		رائف پاشا
باب سرعسکری محاکمات دائرة سی رئیس	مسکرتین	۳۰۲	ص		مجمود مسعود پاشا

— نفوس وادیان و السنهٔ عالم —

کرهٔ ارضه بر ۱۰۰۰ میلیون در تیوز بکر می درت میلیون نفوس تخمین
 اوانوب اوچیوز لقی میلیون مقداری اوروپاده و سکز یوز بکر می
 بش میلیون قدری آسیاده و ایکوز میلیون متقارب نفوس
 افریقاده و درت بچق میلیون منجاس ز نفوس اوستریاده
 و سکسان بش بچق میلیون راده سنده کی نفوس امریقاده بولنمده
 ایس ، بوندن ایکوز میلیون قدری اهل اسلام و اوچیوز اوچ
 میلیون خرسیتیان و بش میلیون یهودی اولوب قصوری
 یتپرست ایله اهل کتاب اهلیمان اقوامدر .

کرهٔ ارضه دوران ایدن السنه ایکی بیک بشیوز و مذهلر بیک
 نوع بولنیور .

— ممالک محروسهٔ شاهانه —

درت ایالات ممتازه ایله برابر اوتوز سکز ولایاتی ویدی الویه
 مستقله بی تشکیل ایکنده و هر برولایت دخی متعدد الویه و لوالر
 قضاره منقسم بولنمده در . کذاک ایالات ممتازده بشقه بشقه
 الویه و اداره لری جامعدر .

نفوس عمومی اوتوز بش میلیون راده سنه وارر واردات
 مصارفاتی قارشولشدیرمق اوززه سایهٔ شاهانه ده اصلاحات
 مایه در دست اجرا بولنمدر احوال تجاریه به کلنجه ادخالات
 اخراجاته نسبتله زیاددر .

(ایالات ممتازه)

مصر	خدیوی محمد توفیق پاشا	پایهٔ صدارت
تونس	وایسی علی بک	
بلغارستان	بکی پرنس علیکساندری	
سیدام	بکی قسطنطینی پاشا	وزیر

(بیوک و کوچک طرفلرندن یاز یلان القاب رسمیه)

مقام صدارت اعظمايه

علما جانبدن	معروض داعی کینه لر بدر که
سائرلی جانبدن	معروض چاکر کینه لر بدر که
	عباره اره سنده اسملری ذکر اولندوقده
	فخامتلو دولتلو حضر تلمری

رتبهٔ صدارتی احراز ایش ذواته

علما جانبدن	معروض داعیلر بدر که
سائرلی جانبدن	معروض چاکر لر بدر که
	عباره اره سنده اسملری ذکر اولندوقده
	ایهتلو دولتلو حضر تلمری

امیر مکّه مکرمه یه و معرولرینه

دولتلو سیادتلو افندم حضر تلمری

دارالسعادة الشريفة اعاسنه

دوتلو عنایتلو افندم حضرتلری

قام سرعسکریه و شرف صهریت ستمیه نائل اولمش ذواته

دوتلو عطفوقلو افندم حضرتلری

ذات سردار اکرمی به

دوتلو رأفتلو افندم حضرتلری

مشیرله و وزیریه و معزولارینه

دوتلو افندم حضرتلری

رتبه بالاییه

عطفوقلو افندم حضرتلری

فریقان ایله رتبه اولی صنف اولی و روم ایلی بکریکاکلی پایه اولرینه

سعادتلو افندم حضرتلری

میراوا و میرمیرانه و رتبه اولی صنف ثانیه

سعادتلو افندم

میرالای و ثانیه متمیزینه

عزتلو افندم

رتبه ثانیه صنف ثانیه و میرالامر اوقا حقا ملق واصطبل عامره

مدیری پایه اولرینه

عزتلو افندی پاشا بك اغا

بیکباشیلره و رتبهٔ ثانیه و قیوجی باشیلره و الای اماناسنه
 رفعتلو بک افندی افا
 رتبهٔ رابعه و قول اغارینه و خواجکانه و یوزباشیلره
 قوتلو بک افندی افا
 رتب مذکوره مادونده بولنانلر ابله سائر مأموریتده اولنلره
 حیقلو بک افندی افا

مسند مشیخت اسلامییه به

علمای جانبدن	معروض داعی دیرینه لیدر که
سائرلی جانبدن	معروض بنده دیرینه لیدر که
عباره ارسنده	دواتلو سماحتلو حضرتلری

مشیخت اسلامییه معزوللرینه

علمای جانبدن	معروض داعیلر لیدر که
سائرلی جانبدن	معروض بنده لیدر که
عباره ارسنده	دواتلو فضیلتلو حضرتلری
صدوره	سماحتلو افدم حضرتلری
استانبول پایه لولرینه	فضیلتلو افدم حضرتلری
حرمین محترمین پایه لولرینه	فضیلتلو افدم
بلادنجسه و مخرج و الایسنه	فضیلتلو افندی

مدرسينه	مكرت او	افندي
قضاته	مودت او	افندي
چلي افندي به	رشادت او	افندم
		حضرتلري

(رتب عليه وسقيه و قليه نك اصول تشریفات دولت عليه اوزره)
 (يکديکره تقدملري)

رتبه شيري و وزارت صدر روم ايلى و اناطونى پايه سى
 رتبه بالادن اولوب با فعل و کلا لاق خدمتنده بولنان رجال

رتبه بالا

استانبول پايه سى فرياق رتبه اولى صنف اولى

روم ايلى بکر بکلى

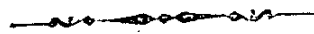
حرمين شريفين ميرالوق ميريرانلق رتبه اولى صنف ثانيسى
 بلاد نجسه موئوتى ميرالايوق رتبه ثانيه صنف اول مقامى
 مخرج مولدنى رتبه ثانيه صنف ثانيسى ميرالامراق قائم مقاملق

اصطبل عامره مديرالى

کبار مدرسین بيکباشيلىق رتبه ثانيه قيوچى باشيلىق

موصله سليمانيه مادونده بولنان مدرسین الاى امينلى رتبه رابعه

قول اخالق خراج دلاک يوز باشيلىق

والی ولایت حسن صالح پاشا

مجیدی

۱

مشیر

مرصع

عثمانی

ارکان ولایت

دفتردار ادھم بک افندی	اولی ثانیدی	مجیدی ۳
مکتوبی احمد قدری افندی	اولی ثانیدی	
نائب مصطفی فوزی افندی	مخرج	

قوماندانان عسکرہ

موقع قوماندانی میرلوا صالح زکی پاشا	مجیدی ۳
ردیف قوماندان وکلی میرالای علی شفیق بک	عثمانی ۳
ژاندرہ میرالابی محمد راشد بک	م ۳

مالیہ تقذیش ماہوریتی

مالیہ تقذیشی توفیق افندی	متمایز
معاونی کاشف افندی	

مجلس اداره ولایت

رئیس والی ولایت

اعضای طبیعہ

دفتردار بک افندی	مکتوبی افندی
نائب افندی	اوقاف محاسبہ جیسی

اعضای منتخبہ

فیض اہرائف افندی	ممتاز مجیدی ۳	حاجی سیف افندی	ثالثہ
سلیمان صائب افندی	ثالثہ	قرازیان اوسیب افندی	»
مناسیان اوهانس افندی	»	دیش چکیان قرہ بت افندی	

(کتبہ سی)

باش کاتب فیضی افندی	ثالثہ
رضا افندی	طلعت افندی
ذوالفقار افندی	رابعہ
	حسینی بک
	بسیم افندی

مجلس اداره	مدعی عومیاکنی	اعضادن فیض اہ رائف افندی
»	مستأنطقلکنی	اعضادن سلیمان صائب افندی
»	مستأنطق	معاونداکنی کتبہ دن طلعت افندی

ایفایدیورل

✽ عدليه ✽

عدليه مفتشى حافظ رشدی افندی ثانيه م ٤

✽ محكمه استيناف ✽

مدعی عمومی فتحی بك متميز

جزا دائره سی

حقوق دائره سی

رئيس نائب و مصطفی افندی مخرج رئيس ناچم افندی ثانيه

اعضای زانی زاده علی افندی اصطلیل اعضا حاجی عبد القادر

پاشا مبرامرا عامره

» خواجه زاده عیدی افندی » اسکندر پاشا زاده

یوسف بك قیوچی باشی م ٤

» قرازیان او هانس افندی اعضا میخائل افندی ثالثه م ٤

» بورسہ فی مار دیروس افندی » اغوب لطفی افندی

» ملازمی عبدالعزیز افندی » ملازمی توفیق بك

باش کاتب عبد القادر افندی ربه

ضبط کتبه سی

مخلص افندی

صدیق افندی

شوقی افندی

ثابت افندی

✽ محاسبه ولایت ✽

میر حاجی طیفور افندی

مصطفی شوکت افندی

مصطفی وصفی افندی

عثمان افندی

حافظ ذوالفقار افندی

یحیی الدین بك

درویش افندی

﴿ مکتوبی قلبی ﴾

میر عبدالقادر فائق افندی ثانیہ

مسود عثمان ثاقب افندی ثانیہ	مسود ذوالفقار حنی افندی ثانیہ
« مسود حافظ نجیب افندی »	« عزت افندی »
« شوکت بک »	« بیض فؤاد بک »
« بیض عارف بک »	« نظیف بک »
« فائق بک »	« فضلی افندی »

﴿ اوراق اوطہ سی ﴾

مدیر توفیق افندی ثانیہ

سر مقید حسن افندی	مقید عبدالحمید افندی
« مقید ندیم افندی »	« رشیدی افندی »
« اجر افندی »	« باقی افندی »

﴿ معارف ادارہ سی ﴾

میر جلال بک رابعہ
دفتر عثمان افندی
کاتب غاب افندی

﴿ معارف مجلسی ﴾

رئیس مدیر بک

اعضا مقیم افندی	اعضا سلیمان صائب افندی ثانیہ
« عارف افندی خواجگان »	« اسماعیل بک »

﴿ مطبوعات ﴾

ناظر مکتوبچی احمد قدری افندی اولی تالیسی

مدیر توفیق افندی ثانیہ

حساب کاتبی عزت افندی

حروف مطبوعہ سی

سر مرتب توماس افندی

مرتب ثانی شگری افندی

مرتب ثالث محمد علی افندی

دستگاہچی سرکیس افندی

مردانہ جی محمد افندی

موزع حمدی افندی

ایطو و غرافیا مطبوعہ سی

سر مأمور مخلص افندی

مأمور ثانی ولی افندی

» ناٹ محمد علی افندی

چرخچی مصطفی افندی

» احمد افندی

درد نقر شاگرد دخی موقد

استخدام اولنمده در

﴿ اعشار نظارتی ﴾

ناظر اسماعیل افندی راہبہ

تحریرات قلبی

باش کاتب حسین صدیق افندی

مبعض نظمیں افندی

محاسبہ رفیق ثانی غالب بک

محاسبہ قلبی

باش کاتب وحید افندی

رفیق اول کامل بک

» ثانی رجب حلمی افندی

﴿ ذخائر میریہ مزایدہ و احاطہ قومیسپونی ﴾

رئیس والی ولایت

- اعضا دفتر دارادہم بک افندی
- اولی ثانیسی
- » مکتوبچی احمد قدری افندی
- اولی ثانیسی
- » مرکز متصرفی شاکر افندی
- اولی ثانیسی
- » اعشار ناظری اسماعیل افندی
- رابہ
- » ویرکو مدبری شاکر افندی
- » مرکز محاسبہ جیسی ایوب افندی

﴿ استاتستیق قومیسپونی ﴾

- دفتر دار بک افندی
- اولی ثانیسی
- مکتوبچی افندی
- اولی ثانیسی
- معارف مدبری بک
- رابہ
- دفتر خاقانی مأموری افندی
- ثالثہ
- ویرکو مدبری افندی
- دیون عمومیہ مدبری افندی
- استیناف محکمہ سی کتبہ سندن
- افندی

﴿ مأمورین مالیه و عشریہ انجمنی ﴾

- دفتر دار بک افندی
- اولی ثانیسی
- مکتوبچی افندی
- اولی ثانیسی
- اعشار ناظری افندی
- رابہ
- ویرکو مدبری افندی

﴿ بعض رؤسای مأمورین ﴾

اوقاف محاسبه جیسی اسماعیل شوقی افندی رابعه
مع تحریر ویرکو مدیری شاکر افندی
ولایت نفوس ناظری امین افندی

﴿ سبجل اخلاق قومیسونی ﴾

رئیس مکتوبی احمد قدری افندی اولی ثانیسی
اعضا مکتوبی میری عبدالقادر فائق افندی ثانیه
» اوراق و مطبعه مدیری توفیق افندی »
» مکتوبی قلمی سر مسودی عثمان افندی ثالثه
» محاسبه ولایت میری حاجی طیفور انسی
» حاجی مظهر افندی
» اعشار نظارتی محاسبه باش کاتبی وحید افندی
» مرکز تحریرات قلمی مسودی راغب افندی
» دفتر خاقانی باش کاتبی ناظم افندی
» اوقاف کاتبی عبدالهادی افندی

﴿ مطبعه قومیسونی ﴾

رئیس حاجی مسعود افندی از میر پایه سی
اعضا مکتوبی میری عبدالقادر افندی ثانیه
» اعشار ناظری اسماعیل افندی رابعه
» ویرکو مدیری شاکر افندی
» دفتر خاقانی مأموری امین افندی ثالثه
» مجلس اداره اعضا سندن او هانس افندی ثالثه

✽ نافعہ دائرہ سی ✽

سر مهندس موسیو فوره

قوندو قنور موسیو شارل قوندو قنور یوسف صبری افندی

» بنیامل افندی » قرہ بت افندی

» سعید افندی » امسح افندی

» سروب افندی » میران افندی

✽ نافعہ قومیسونی ✽

رئیس حاجی محمد افندی اصطابل عامرہ

اعضا محمد بک اعضا اسماعیل بک

» ابرموش افندی » افندی

✽ ولایت تانغرافی ادارہ سی ✽

باش مدیر بدری افندی ثانیہ م ۴ سیواسدہ

سیار مفتشی وہبی افندی ثالثہ سیار مفتشی غلیار افندی ثالثہ

مفتش معاوننی شوقی افندی مفتش معارنی حلمی افندی

مفتش معاوننی محمود افندی

✽ ژاندرمہ الای مجلسی ✽

رئیس میرالای محمد راشد بک م ۳

اعضا ایکباشی عزیزت خیری افندی م ۴ اعضا الای امینی علی افندی

» یوزباشی اسماعیل شوقی افندی » یوزباشی حسن افندی

» عثمان افندی » ملازم اول محمد افندی

✽ دیار بکر سنجاغی ✽

مرکز مقصرنی شاکر افندی	اولی تانیسی
مفتی حاجی احمد افندی	مدرس
نقیب قائم مقامی حاجی مسعود افندی	از پیر پایه سی
محاسبه جی ایوب صبیری افندی	
تحریرات مدیری حافظ حمدی افندی	ثالثه
دفتر خاقانی مأموری حاجی امین افندی	ثالثه

(*)

✽ بدایت محکمه سی ✽

حقوق دآره سی	جزا دآره سی
رئیس امین افندی	رئیس عزت بک ثالثه
اعضا درویش افندی	اعضا عمر افندی
» حنا افندی	» حنا افندی
» ملازمی شریف افندی	» ملازمی حاجی علی افندی
مدعی عمومی معاونی حمدی افندی	
باش کاتب جمیل افندی	
ضبط کتبه سی	
سعيد افندی	محمد علی افندی
ثنایی افندی	ذوالفقار افندی

(*) مرکز سنجاغنک مستقلاً مجلس اداره سی اولدیغندن لوا هیئتی مجلس اداره ولایتہ دوامله مجلس مذکورک ارکان وهیئاتبله برالشوب امور لوائی مذاکره و تسویه ایتمکده بولغشلردر

تجارت محکمہ سی

رئیس حاجی محمد افندی	اصطبل عامرہ
اعضای دائرہ	اعضای موقتہ
محمد افندی	منجیل
بدون افندی	حاجی حسن انا
باش کاتب توخاں افندی	طاشجیان تومس افندی
کاتب ثانی بطریس افندی	انطون افندی

محکمہ شرعیہ

باش کاتب عبدالقادر افندی	صلی رضا افندی
عمر افندی	عبدالقادر افندی
ذوالفقار افندی	اجراء امور قیام افندی
ثانیہ م ۴ ع ۴	مقامات محرری کیورق افندی
مقامات محرری کیورق افندی	حکومت دعو او کیلی ابراهیم افندی

محاسبہ اوا

محمد عاصم افندی	مصطفی غالب افندی
عبدالرحمن افندی	شاگر افندی
صندق امینی علیکساندر افندی	ابراہیم حق افندی

تحریرات قلی

مسود رضا افندی	مسود راغب افندی
مبعض سعید افندی	مقید صبری افندی
« عزت افندی	« صدیق افندی

✽ بلدیہ دائرہ سی ✽

رئیس اول فقہی افندی	ثالثہ	رئیس ثانی اوسیب افندی
اعضا حاجی احمد افندی		اعضا حاجی قدر افندی
» حاجی جبیر افندی		» ذوالفقار افندی
» مکر دیچ افندی		» مکر دیچ افندی
» اوہانس افندی		» قرہ بیک افندی
باش کاتب اسماعیل بک		ممکت طیبی بدروس افندی ثالثہ
کاتب ثانی مصطفی افندی		صندوق امینی ماطوس افندی
		مفتش علی اغا

✽ بلدیہ اجزا خانہ سی ✽

اجزا حاجی اغوب افندی	معاونی دیوسستین افندی
----------------------	-----------------------

✽ اعشار مأموریتی ✽

باش کاتب جمیل افندی	مأمور توفیق افندی
مازومأموری سلیمان افندی	کاتب ثانی حافظ علی افندی
انبار مأموری شیخ محمد افندی	کاتبی عزمی افندی
شمعخانہ مأموری محمد اغا	یمانغی عبدالقادر افندی
	شمعخانہ کاتبی عبدالقادر افندی

✽ ویر کوفلی ✽

میران کاتبی عبدالجبار افندی	وقوعات کاتبی قاسم افندی
رفیقی محمد علی افندی	رفیقی بشار افندی
	دفترچی محمد علی افندی

✽ اوقاف قومیسینی ✽

رئیس مفتی افندی مدرس

اعضا اوقاف محاسبہ جیسی افندی اعضا - پیدانقادرا افندی

» حاجی عبدالرحمن انا » حاجی احمد افندی

اوقاف کاتبی عبداللہادی افندی

✽ تجارت اوطہ سی ✽

رئیس حاجی محمد افندی اصطلیل عامرہ

اعضا محمد افندی اعضا حاجی احمد افندی

» تومس افندی

» حاجی حسن انا

» استیمیان افندی

» کیرہ کوس افندی

» قریدیت افندی

» او-یب افندی

کاتب قراریان یط بس افندی

✽ زراعت اوطہ سی ✽

رئیس سلیمان صائب افندی ثابثہ

اعضا محمد افندی

اعضا عبدہ افندی

اعضا مقردیج افندی

اعضا امسیح افندی

اعضا بولیس افندی

اعضا اغوب افندی

اعضا قرہ بیت افندی

✽ تحصیلدار دائرہ سی ✽

لوا سر تحصیلداری عبدہ افندی

قضا سر تحصیلداری عبدالرحمن افندی

سواری احمد سندی افندی

سواری عثمان افندی

سواری سکوتی افندی

سواری سکوئی افندی

سواری عبدالغفور افندی

سواری نایق افندی

بیاده احمد افندی

بیاده احمد افندی

بیاده محمد بک

بیاده اولادیس افندی

رژمی اداره سی

سر اجنٹہ موسیو پیرانی

تحریرات قلبی

محاسبہ قلبی

تحریرات کاتبی جرجیس افندی

محاسبہ جی موسیو بول عطار

رفیق عبد المسیح افندی

سر کاتب خناہر مزین افندی

زراعت قلبی کاتبی میخائل افندی

ملازم اول موسیو نجاریان

انبار ماموری احمد جمیل افندی

صندوقی امینی خنا افندی

قطار جی عبدالاحد انا

معاونی شامی افندی

دفتر خاقانی قلبی

مأمور حاجی امین افندی

کاتب ثانی مسعود افندی

باش کاتب ناظم افندی

یوقمہ کاتبی عبدالوہاب افندی

ظاہر کاتبی عبدالرحمن افندی

تحصیلدار عبدالرحیم افندی

نفوس قلبی

کاتب ثانی سمداء افندی

کاتب اول محمد سعید افندی

تلغراف اداره سی

مدیر صبیری افندی

اسان اجنبی مخبرہ ماورری	ترجہ مخبرہ ماورری
شہد اماہیان افندی	سر ماور علی افندی
سر ماور اوسیان افندی	» جمال افندی
» » اترنیان افندی	» خلیل افندی
» » ماوررہیسار افندی	ماورر ثانی توفیق افندی
ماورر ثانی میساق افندی	ماورر الہامی افندی
» قندلا افندی	» طاوید افندی
ماکنہ جی اخوبانہا	» صائب افندی
	» قدری افندی
چاوشان نقرہ	» نوری افندی
	» طلعت افندی
» پوسٹہ ماورریتی	» زکی افندی
ماورر عبدہ افندی	» شوکت افندی

دیون عمومہ اداره سی

مدیر حافظ علی افندی

تحریرات باش کاتبی حاجی بکر افندی	حاسبہ باش کاتبی وصفی افندی
مقید شریف افندی	رفیق اولی زلفی افندی
مبعض عبدہ افندی	» رئیس ذوالفقار افندی
مسکرات کاتبی علی افندی	اوراق صحیحہ ماورری خیالی افندی
انبار وقتظار کاتبی عمر افندی	کاتبی عثمان نوری فندی
سوق ماورری اجر افندی	

✽ ژاندرمه طاہور مجلسی ✽

رئیس بیگباشی عزیمت خیری افندی نم ۴
 طاہور کاتبی حافظ افندی
 یوز باشی مصطفیٰ افا
 ملازم اول احمد افندی
 ملازم ثانی افندی

✽ پویس مجلسی ✽

رئیس پویس مدیری محمود فواد افندی
 اعضا طاہور کاتبی افندی
 اعضا یوزباشی مصطفیٰ بک
 ملازم اول حسن بک
 « ملازم ثانی صائب افندی »

✽ کتبلر ✽

دار المعلمین

طالب عدد ۶

(رشیدیہ دلاکیمہ مکتبی)

معلم اول محمود جدی افندی مدرس
 معلم ثانی علی افندی
 « ثالث علی افندی »
 « خط شوکت بک »

عدد شاگردان ۶۸

(اثاث مکتبی)

برنجی معلمہ زبیدہ خانم
 مبصرہ مواودہ قادین
 ایکنجی معلمہ اسما خانم
 عدد شاگردان ۵۵

دیار بکرده اوتوز بش صبیان مکتبی بو انوب ۵۰۰ شاگردان
 او قوتدیرلقه و بر طرفدن ابتدائی مکتبلری اچلمقدہ در .

رشایه عسکریه مکتبی

مدیر قول اغایی حتی بک م ۵

رسم معلمی قول اغایی ریاضیه معلمی یوزباشی ادلای ترکی معلمی

شوکت افندی خاوصی افندی ملازم ثانی شگری افندی

عربی خواجه سی منطق و تطبیقات عربیه خواجه سی

صبحی افندی مدرس عبدالقادر افندی

فارسی خواجه سی حسن خط ترکی خواجه سی

حافظ نجیب افندی وحید افندی

داخلیه ملازم ثانیه سی داخلیه ملازم ثانیه سی

فهم افندی احمد افندی

عدد شاگردان

۱۱ دردیجی سنه

۲۷ اوچنجی سنه

۶۷ ایکنجی سنه

۵۰ برنجی سنه

۱۰۰

مکتبه قبول اولنه حتی شاگردان بلا فرق مذهب هر صنف اطفال

وطندن اوله بیلور ایسه ده سنارینک اون ایکی بی تجاوز اتمامی

و مهمما امکان ترکیه او قویوب یازمه بیلمسی شرطدر . شاگردانک

دخول و خروجه مختاریتی وار ایسه ده برمانه مشروعه یه مکتبه

اولقسمین مکتبیدن چیتان شاگردان بردها قبول اولنه من .
 برنجی سنه درسلری : علم حال . املای ترکی . اسماء ترکیه .
 حکایات منتخبه . حسن خط ترکی .
 ایکنجی سنه درسلری صرف عربی . قواعد فارسی .
 علم حساب . فرانسوزجه . املای ترکی . حسن خط ترکی .
 حسن خط فرانسوی . رسم خطی .
 اوچنجی سنه درسلری نحوی عربی : علم حساب . مختصر
 جغرافیا . کلستان . فرانسوزجه . املای ترکی .
 حسن خط فرانسوی . حسن خط ترکی . رسم عادی .
 در دنجی سنه درسلری منطق . تطبیقات قواعد عربیه .
 فصل جغرافیا . علم حساب . اصول دفتری . هندسه .
 فرانسوزجه . قواعد عثمانیه . املای ترکی . حسن خط
 فرانسوی . رسم مجسم

ژاندرده طابوری

یکباشی عزیت خیری افندی م ۴

طابورکاتی حافظ حسن افندی مبارنی حاجی حسن افندی

(سواری)

بلوک	یوز باشیری	ملازم اولر	ملازم ثانیلر
۱	عثمان افندی	احمد افندی	فارس افا
۲	شهبان افا	محمد علی افا	مصطفی افا
۳	حبیب افا	محمد علی افندی	عبدالرحمن افا

(پیاده)

بلوک	یوزباشی	ملازم اولدر	ملازم ثانیلر
۱	مصطفی اغا	محمد توفیق اغا	بکر اغا
۲	اسماعیل افندی	حسن اغا	مصطفی اغا
۳	حسن افندی	محمد علی اغا	حسن اغا
۴	خلیل اغا	احمد اغا	حسن اغا

✽ پولیس طاہوری ✽

مدیر محمود فواد افندی

طاہور کاتبی افندی

ایکینچی بلوک

یوزباشی حسن افندی

ملازم اولی حسن بک

ملازم ثانیلی حمید افندی

برنجی بلوک

یوزباشی مصطفی بک

ملازم اولی داود بک

ملازم ثانیلی اوهانس افندی

✽ حبسخانه مدیریتی ✽

مأمور حاجی افندی

کاتب محمد نافع بک

دیار بکرده اجرای وکالت ایمن امتحانلی اووقاتتر

برنجی صنف

عمر عالی بک

ناطق افندی

رابه

صفوت افندی

ایرمدش افندی

ایکینچی صنف

کیراکوص افندی

بنغوص افندی

دیار بکرده اجرای صنعت ایدن دیپلومه لی اطبا

ولی افندی بیکباش بقدن متقاعد

مملکت طبیبی بدروس افندی ثالثه

سامویلیان او هانس افندی

قیانجیان کره بیت افندی

اجزاخانه لری مواعی

یکی خان سمتده

وهاب اغا جامی جوارنده

صمان بازارنده

دیپلومه لی اجزا جیلر

ماردیروس قلیجیان افندی

اوسیب بندوکیان افندی

پطریس افندی

قره غونخانه موقعلری

سنگ پازاری قره غونخانه سی

بندای پازاری قره غونخانه سی

ژاندرمه اقامه اولنان محملار

ماردین قپوسی

یکی قپو

طاغ قپوسی

روم قپوسی

دیا بکرك ذکر اولنان ابواب اربعه سنده ژاندرمه دن برارون باشی

طاقی اقامه اولنهرقی شهرک بو صورتلده محافظه سنه اعتنا

بیورلقدردر .

❖ منافع صندیقی و کبیلاری ❖

عارف افندی خواجگان
انقیه جیان مقردیج افندی
عبداه افندی
شربکیان ایکوب انا

❖ طریق قومیه یونی ❖

رئیس متصرف شاگرد افندی اولی ثانیه
اعضا حاجی سیف افندی ثالثه اعضا عارف افندی خواجگانه کان
« حاجی مظهر افندی « قرازیان جبور افندی
« لویج افندی « ترزی سعید افندی
کاتب رضا افندی

(قومیه یون مذکورک تحصیلان شعبه سی)

رئیس عارف افندی خواجگانه کان
اعضا بادیه رئیس فقهی افندی ثابته اعضا اسماعیل افندی
« قرازیان جبور افندی « لویج افندی
« حنا افندی طرق کاتبی حاجی علی بک

طریق قومیه یونلرنده ژاند مددن ایکی ضابط و یوایدن بر ضابط
ایله نزدی قدر چاوش و افراد دخی استخدام اونمقددر
تسویه زمانلرنده موقت طریق امیلری و کتبه و مأمورین سائر
بشقه جه استخدام اولنور .

نواحی ملحقہ

شرق ناحیہ سی

مدیر رفعت افندی

مدیر کاتبی مصطفی افندی
ویرکو کاتبی احمد افندی
صندوق امینی عینی افندی
کیچی ترکان ویرکو کاتبی حاجی اسماعیل افندی

غرب ناحیہ سی

مدیر احمد بک

مدیر کاتبی علی افندی
ویرکو کاتبی محمد افندی
عم کانور کو کاتبی احمد خاں سی افندی
صندوق امینی کسیر افندی

دیرک ناحیہ سی

مدیر احمد افندی

مدیر کاتبی مصطفی افندی
ویرکو کاتبی عبدہ افندی

بہرامی ناحیہ سی

مدیر حاجی عبدالحجید افندی

مدیر کاتبی عبدہ افندی
ویرکو کاتبی عبدہ افندی
صندوق امینی عبدالقادر افندی

محل مہینان ناحیہ سی

مدیر عمر افندی

ویرکو کاتبی حامد افندی
قبیلہ بولان صبیان مکتبہ لری باب ۱۲ شاگردان ۳۱۱

سیلوان قضی

فائز تمام علی رائف افندی

افندی
مفتی
تحریرات کاتبی کاشف افندی

نائب محمد سعید افندی
مال مدبری عبده افندی

(مجلس اداره)

رئیس قائم مقام افندی

اعضای منتخبه

محمد آغا

شرف آغا

قره بیت افندی

کتو آغا

اعضای طبعیه

نائب افندی

مفتی افندی

مال مدبری

تحریرات کاتبی

(بدایت محکمه سی)

رئیس نائب افندی

اعضا اغروب آغا

اعضا ابراهیم آغا

باش کاتب عثمان نوری افندی

مستنطق ممالونی عبدالقادر افندی
کاتب ثانی مسعود افندی مدرس

(بلدیہ مجلسی)

رئیس ثانی ابراهیم بک

اعضا سلیمان آغا

» ارتین آغا

» لادو آغا

رئیس اول عبده بک

اعضا یوسف آغا

» هبو

» ارتین آغا

کاتب و صندوق امینی محمد شریف افندی

(اعشار مأمورینی)

مأمور احمد لزومی افندی باش کاتب احمد افندی
کاتب ثانی صالح افندی انبار مأموری خو کاس افندی

(نفوس مأموریتی)

مأمور حق افندی کاتب عزت افندی

(مأمورین سائرسی)

طاپو کاتبی محمد توفیق افندی یوقله کاتبی احمد حمدی افندی
ویرکو کاتبی عبدالکریم افندی صندوق امینی طوماس افندی
مکتب صبیان معلی حافظ ابراهیم بك

(مہارف قومیسپونی)

رئیس لزومی افندی
اعضا عبداه افندی اعضا عبد الحمید افندی
» عبدی انا » ابراهیم انا

(منافع صندیخی و کیلاری)

محمد افندی احمد افندی محمی مانوانا بغوص افندی

(اعشار قومیسپونی)

رئیس لزومی افندی
اعضا محمد انا اعضا عبدالکریم افندی
» عثمان انا » کلو انا

(استاتسٹیک قومیسیونی)

رئیس قائم مقام افندی

اعضا مال مدبری
« طاہو کاتبی
اعضا ویرکو کاتبی
« دیون و موبہ مأموری
بدایت کاتبی

(ذخایر میریہ مباہیہ قومیسیونی)

رئیس قائم مقام افندی

اعضا مال مدبری
« تحریرات کاتبی
اعضا اعشار مأموری
« ویرکو کاتبی
تلغراف و پوستہ مأموری سری افندی

(تحصیلداران)

سر تحصیلدار محمد شفیق افندی

سواری نوری افندی
سواری عبدالکریم افندی
سواری علی افندی
پیادہ علی افندی
پیادہ محمد افندی

* حضرہ ناحیہ سی *

مدیر عابد بک

کاتب خیرالین افندی
مہرانی ویرکو کاتبی عبدالعزیز افندی
صندوق امینی ذوالفقار افندی
ویرکو کاتبی علی بک

لیجہ قضاسی

قائم مقام حاجی سعید افندی مدرس

نائب عبد اہ افندی	مفتی حاجی احمد افندی
مال مدیری سلیمان افندی	تحریرات کاتبی مصطفی افندی

(مجلس ادارہ)

رئیس قائم مقام افندی

اعضای منتخبہ

محمد بک

حاجی ابراہیم اغا

ارہانس افندی

سرکیس اغا

اعضای طبیہ

نائب افندی

مفتی افندی

مال مدیری

تحریرات کاتبی

(ہدایت محکمہ سی)

رئیس نائب افندی

اعضا کپور افندی

اعضا اسماعیل بک

باش کاتب حاجی رمزی افندی

کاتب ثانی افندی

مستنطق معاونی حسیب افندی

(بلدیہ مجلسی)

رئیس حسن بک

اعضا حاجی اغا

اعضا حاجی اچہ اغا

» بغوص اغا

» قوسطین اغا

کاتب و صندوق امینی حافظ عبد القادر افندی

(اعشار مأموریتی)

مأمور حافظ مصطفی افندی

(نفوس مأموریتی)

مأمور عبدالقادر افندی
کاتب احمد افندی

(مأمورین ساثره)

طاہر کاتبی جمال الدین افندی
ویرکو کاتبی بسیم افندی
قرا ویرکو کاتبی مصطفی بک
صندوق امینی اوسیب افندی
طاہر یوقلہ کاتبی محمد بک
طاہر تحصیلداری منحل

(لیجہ مملکہ مأموریتی)

مأمور خلیل کامل افندی
کاتب عبدالرحمن افندی

(معارف قومیسونی)

رئیس عبدالجلیل افندی
اعضا عبدالحمید افندی
اعضا خیرہ افندی

(منافع صندیغی وکیلاری)

احمد بک
کابل بک
اغوب اغا
قوسطی اغا

(استاتستق قومیسونی)

قائم مقام افندی
طاہر کاتبی
مملکہ مأموری
مال مدیری
ویرکو کاتبی
بدایت کاتبی

(ذخایر میریه . بایعه قومیسونی)

رئیس قائم مقام افندی

اعضا اعشار مأموری

اعضا مال مدیری

» ویرکو کانی

» تحریرات کانی

(تحصیلداران)

سر تحصیلدار عبدالرحمن افندی

سوازی محمد افندی

سوازی محمد افندی

» ارتین افندی

» علی افندی

» دونیت افندی

» تومس افندی

پیاده همپار سوم افندی

پیاده محمد افندی

(لیجه رشديه مكتي)

معلمی محمد افندی

(هانی ناحیه سی)

مدیر محمد بک

طاپر کانی جمال افندی

مدیر کانی شبلی افندی

صندوق امینی اکوب افندی

ویرکو کانی افندی

(هانی رشديه مكتي)

معلمی ادم افندی

* ايرانك موقعى - حال حاضرى *

- ديار بكر شهرى - ليجه . سيلوان قضائى يله شرق و كبرى
 و ترگان . غرب و عمركان . محل و متيان . ديرك . بهرامكى
 نواحيسى و ليجه قضائى هانى و سيلوان قضائى دخی حضرو
 و مهرانى ناحیه نرينى جامع اولق اوزره - ديار بكر سنجانى -
 تشکل ايتشدر . ديار بكر شهرى دجله نك صاغ جانبنده واقع
 اولوب دجله يه نسبتله موقعى پك بوكسك بولنديغدن شرقى جهتي
 كاملاً دجله يه حواله اوله رقى نظارت ايتكده در .

شهر مذکور ۱۱۱۲۴ نفوس ذکر ايله ۴۱۶۴ خانه و ۳۹۱۶
 دكاكين . و مستقات سازهدن و عموم سنجانى ۶۹۲۴۴ اهالى
 ذکر دن و ۱۰۵۶ قرا و ۲۷۵۹۷ خانه دن عبارتدر كه نفوس
 محرره نك ۵۱۳۴۵ مى مسلم و ۱۷۸۹۹ مى غير مسلمدر . حسابدن
 خارج اولان نفوس اناث ايسه نفوس ذكور دن دهها چوقدر .
 شهرك بيان اولنان نفوسى براوشنه مخصوص اولوب خارجدن
 امدوشد ايله على الدوام موجود بولنان غلبه لك نفوس مذكوره نك
 ايكى مثلندن زياده تخمين اولنمقده در .

شهر اهالى سنى لسان عثمانى ايله تكلم اولوب حسب الاختلاط كترىسى
 كردى و بعضى عربى لسانلرينه دخی اشنا درلر . اهالى هب
 زكى و فطین اوورلر زكوتلرينك هر محله شهرتى واردر .
 شهرك خارجدنكى اهالى عوماً اگر اد طائفه سبدر . بوراده

جیات هوا موقعیله متناسب اولوق لازم کلور ایسه ده بعض
مخارده موجود اولان ملوثات یغندیلری و صوتلک تراکندن حاصل
اولان بطاقتلر و خامت هوایی ایجاب ایتکده در . دیار بکر
حوالیسنده فصول اربعه حکمی تمامیله اجرالیدر . یاز موسملری
صیفاق اوله رق شدت حرارت اوتوز بش اوتوزاتی درجه دن
بعضاً قرق درجه یه قدر چیقار .

خارج سورده بولان ۸۳ قطعه بوز کولری و ۱۶ عدد بوز خانه ل
قیش موسمنده طونوب و طولدیریلوب ایام خارده صرف استعمال
اولنیوز که ن بر نوع آب حیاتدر دینه بیلور .

دیار بکرده ۲۸ جامع شریف و ۳۲ مسجد و درت دندرسده بر
رشدیه عسکریه و ملکیه ایله برانات مکتبی و اوتوز بش مکتب عادی
و پدی کتبخانه و بش تکیه و ۱۱ کلیسا والی خرسنجان مکتبی و ایکی
مخصخانه موجود اولوب یوز عدد صوترازوسی و یوز اوتوز
عدد چشمه جاریدر . ایچ قنعه ده می صو ایله برابر شهرده اتقان
صو ایکی بیک بشیوز ماصورده دن زیاده در بونک بیک بشیوز
ماصوره سی آب جراً دین لان ماء لیددر . قونا قنعه و بعض
خانه لده حوضلر فوارلر تشکیل ایدن و چشمه لده جریان ایلیوب
اهالینک استعمالنه مخصوص اولان بوضودر بوضولدن بشقه
هر برخانه ده بررایکیشر صو قیلری بولوب صوبی یازک صغوق
و قیشک معتدل اولور .

صرمه‌لی چارشف و هر درلو چتاری و جنفس کبی حریر و پاموق
 قاشلرک نفیس و غیر یسی نسج و سختیان اعمال اوئور و هر نوع
 مطبخ و سفره‌یه متعلق باقر اوانی یاپیلور و مصنوعاتی دخی
 اقسام مختلفه‌بی شامل بولئور اراضینک قوه انباتیه‌سی هر
 درلو محصول یتشدیرمکه مستعد او اوب عموم سنجانک محصولات
 ارضیه و مایعه‌سی و معمولات و مصنوعاتی اقسامی حاوی بر قطعه
 استاتستیک جدولی مربوطدر .

خارج سورده باغچه‌لو بوستانلر کثرت اوزره بوئوب هر نوع
 سبزه و میمر و غیر میمر اشجار یتشدیریلور باغچه‌لرده بنفشه
 و کلکاکر واردر که ایلاک بهارک بدایتده بنفشه و نه‌ایند ککستان
 سیرلی اولور و عندایب دوزی یتشهر قاون و قارپوزی
 یک لنددر قرق اللی قیه اغرلغنده قارپوز و یکرمی قیه و زنه
 قاون حاصل اوله‌رق هر محله شهرتی واردر دجله‌نک ایگی
 طرفنده بو قاون و قارپوزلی حصه‌له کتورمک ایچون بوستانلر
 یتشدیریلور که منظره‌سی فوق‌الماده لطیف و مهتابه‌لی سزای
 تعریفدر بو بوستانلرده کوز موئمنده چادرلر رگز اوئور
 و قامشدن عادتاً قوناق کبی اوطله‌ره و صوفه‌له منقسم حرم
 و سلامق دایره‌لی یاپیلور اهلیمزک بر قسمی بر ایگی ماه قدر
 اوراده تنفس ایدرلر شطک جانب غربینی محیط اولان فس
 قیاسنک سایه‌سی کوندزین ساعت اولدن صکره دجله‌یه دوئورک
 طاغ قیوسی ستمنده چفت قصطال نام محالین ماردین قیوسنده

عجم کولی ته بیرا و انان موقه قدر دجه ابله جانینی شمدن محفظه
ایلدیکدن طراوت موقیه بر قاندها ارتار مهتابک و قوعی
کیچهدده دجه آی اینده سی کیسیلوب هر طرفی پارل پارل پارلمده
ومهتاب اولیان کیچهلر یوقارودن یاندزلرک عکسندن و اشاغیدن
مخصوصاً اصحاب ذرقت اشمان ایده کلدکاری غاز فنار لر یله
قنادیلک شعله لرندن دجه یاندزلشمش گوش دریا سینه دوز
او موسمه شطک ملایمانه صورتده چاغایه رق جوشیشی فکری
اختیار سزلیق و غشی حاتیری ایچون تخلیه ایدرک بو صورتله
صباحه سورر .

صبحا حین شفتهک انفلاقی و صکره شمهک طاوعه میلی زمانده
کیفیت شبانهک افتراقی اوزرینه صبا و ضیا عالمی کلوب یتیشور
حطب کلکارینک یوقارودن کلوب اشاغی یه اقیشی و بریاندن
کوکرچین خانه لر دن و جوار یاغچه لر دن صویه یتیشان طیور
متنوعه نك اهتراز و انواع اوازلی شایان تماشادر .

بوندن بر ایکی ساعت صکره سی خاتمه صغاسی اوله رق اوکونک
ساعت نون راده لرینه انتظار اولنور .

بو بوستانلردن بشته دیار بکرک تنزه محلاری و سیرانکاهلری دها
واردر ایلاک بهار و صوک بهار و سملرنده فس قیاسنک بالاسی
دامنی کی صفا اورده واقعدن اولوب منظره سی دجه بوغازی
و بوملی صهاری و وادیلردن دجه اقوب چاغایه رق تشکیل

ایتدیکی اطهر و نهر دن ابریلوب یسلاکر ایچنده طرف طرف
افان صورله فس قیاسنک دامننده کی باغچه لک اشجاره متوعه سنی
بزتمکده اولان چچک سیر اولنور بو قیادن محل بمحل چیقوب
باشه برشه اشاغی دوکیلان صنوق و براق صور موقعنک
اطافتی برقاتدها تزین ایتمکده در فس قیاسنک صاغ طرفنده
ویکی قپوسمتنده واقع اولان سلسله سی دخی ینه بو منظره ده اوله رق
اوراده کی دکلن هوا و جوارنده کی مـ واقع فرحفر ایله جـ :وب
جهتنده واقع سلسله نک مار دین قپوسنه مخصوص قومارخانه
اوستی و اطرافی هپ تنزه گاهه م واقعند در

شوموقه لرا و طرفده بو انان واسع اراضینک جامع اولدیغی باغچه لره
بو قوس دینلان اطیف بر صحرا یه نظارت ایتمکده در که دجله بو
متوع باغچه لره اول لطیف صحاری بی تفریق ایدر کدن اقوب
کتیکده و بورارده دخی نفیس بوستانلر حصوله کتورلمکده در

قوس دخی تنزه ایچون اهالینک کیدوب اکندر کبری میرانکا هلدند در
ینه مار دین قپوسنده کبار اولیادن شیخ محمد حضر تدرینت مدفون
اولا یعنی محلاک جنوب جهتی و شمسیلر نام موقعنک الت و اوست
طرفننده واقع اولان باغچه و دجله نظارتی از سویعلی دکلدر
روم قپوسنده واقع بن و سن سیرانکاهی برچنستاندر که سنه نک
طروز ماهی ایچنده لطافت و نمایشی زائل اولز بن و سنک
اوست طرفنده کی قیالقدن محل بمحل تنبع ایدن صافی و براق

صوول مخصوصاً یا بلش اولان حوضلرده چاغلیانلر تشکیل ایتشدن
موقعی پک دلنشین وهواسی فوق العاده لطیفدر

روم قبوسیه طاغ قبوسیه میانده واقع اولان قنطره لر اراضیه سی
صوول کتیه ایلاک و صوول بهار موسملرنده چنلره زینت کورر
طاغ قیه سنده کی سیران تپه سی دخی نظارت و اطرافجه مدوح
مواقعدن بولمشدن .

شهرک اطرافنی محیط اولان سورجسیم اولوب دورا بلش بیک زراع
اعشاری و دیوارلرنک ارتفاعی اون طقوزو بعضاً اون بلش زراع
اعشاری و تحتی بر بقی و بعضاً ایکی و ایکی بقی زراع
اعشاری بدر مذکور دیوارلردن ارتفاعی نقصان اولانلرک
موقعلری بوکسک اوله رقی دوری صورت منتظمه و مستویه ده در
سور مذکورده سکسان ایکی عدد جسم قلعه بولدیغندن هر برقله
قوسا اللی برو ارتفاعاً بکرمی برو بکرمی ایکی زراع اعشاری اوله رقی
جمله سی متینر مستحکم کار کبر اولق اوزره بنا اولمشدن .
قله لر فوقانی و تحتانی ایکیشر بیک انباری جامع و هر بر انبار
بکرمیشر بیک کبل اعشاری ذخیره اله جق قدر و اسعدر بوندن
بشقه نصفی شهرک جهت شرقیه سنده بولنان برج و جدار و بر
نصفیده سور اصایله مملکت اره سنی فاصل و سکر یوز زراع
اعشاری به قریب دیگر بر سور اولوب ایچ قلعه نامیه درون مملکتده
ادن التی قلعه یی و هر برقله کذلک تحتانی و فوقانی جسم انبارلری

مشتمل در . سور اصلینک خارج سوره اچیاور درت قپوسی
 وایچ قلعه دائره سنک مملکتیه طوغری اچیلور ایکی وسور
 خارجنه اچیلور ینه ایکی قپوسی او اوب ایچ قلعه نك خارج سوره
 اولان ایکی قپوسی قپالی طورر و ابواب سناره کوندزلی اچلوب
 کیچدلی قپانور . ایچ قلعه دینلان دائره داخلنده ویرن قلعه نامیه
 معروف و مملکتیه ناظر و عمودی سطح زمین اللی زراع اعشاری به
 قریب مرتفع برقله اوله رق و قتیله برج و باروی شامل و معمور ایکن
 عساکر جنکیریه و مغول طائفه سنک هجور ملرنده یغلیش و بنا اثرلی
 جابجاشمدی موجود بولنمشد .

دیار بکرانیه سی و قتیله ملون مرمر اولدیغی و جامع کبیرک هیکل
 تعمیر اولنان قبه سی قبل الاسلام بنا اولندیغی تاریخجه ثابتدر .

معلق جامع نك مناره سی دخی قبل الاسلام بنا اولنمش بر اثر اولدیغی
 حالده صکره اتصالنده جامع مذکور انشا اولنهرق او اثر جامع
 مناره اتخاز اولنمشد .

خارج سورده واقع چفت قصطال دینلان پکارک یاننده طاشدن
 او یولمش و طولی بکر می بر زراع اعشاری بولنمش اولان مغاره
 اثار عتیقه دندر .

دیار بکره یارم ساعت مسافه ده و جهت جنوبیده دجله
 نه ری اوزرنده اون بر کر اوزرینه جسمیم و مستحکم بر کوپری
 وارد ، اشبو کوپری خلقای امیددن هشام زماننده یاپیش

وصکره لری جابجا تعمیر کورمش نفیس اثار دندر سیلوان قضا سنک
 قائم مقام مقری بولان مفارقین قصبه سنک اطرافنده کی سور خراب
 و درون قصبه ده دیوار لری باقی بعض ابذیه اثار عتیقه دندر .

شو قصبه تاریخلر ده احوالی مذکور اولان میسافارقین ملوک
 سابقه سنک مقری اولدیغی حاده انقلابات زمان یقه یتیه بر کوچک
 قریه شکله ایندیبر مشدر . ارن بش دقیقه خارجه بر مناره موجود
 اولوب وقتیه ار رابی وسط مملکت اولدیغی مرویدر . درون
 قصبه ده اثار عتیقه دن معدود بر مصنع بنا وارر که شامل
 اولدیغی ارن ایکی پنجه ر ه لک وضع بنا سنده موازنه مخصوصه
 رعایت اولمش ایدو کندن کونش نقطه احتداله واروب تساوی
 لیل ونهار و قرعنده مذکور پنجه ر لک هر برینه بر ساعت اوروب
 صکره غروب واقع اولور .

سیلوانک بو سات قریه سی دروننده اشاعیمی قالین و یوقاروسی
 نسبتله اینجه بره زار تفاعتا ه بر قیا واشبو قیا اوزرینه چپقله جق
 صعب المرور بر یول اولوب قیانتک بالاسنده طماندن او یولوش
 صر صهر نجلری و بعض اوطه زدنخی واردر .

سیلوان قضاسی درونندن مرواریدن بطمان نهری اوزرنده
 و درت ساعت مسافرسی اولان بطمان نام قریه ده
 بر کویری واردر که : شایان تماشادر . کوپرینک ایکی
 طرفنده بر کوچک کوز وار ایسه ده اورتیه کوزی صودن کر

مرکزینہ قدر بکرمی زراع اعشاری مرتفع و قائمترینت اراسی
 ارن زراع اعشاریدن زیاده و واسع اولوب بیوک کک هر ایکی طرفنده
 فرقانی ایکی ارطه دخی موجوددر .

خضرو ناحیه سی که : ترجیل نام قلعه مشهوره در انقلابات زمان
 بونیده ارفاجق بر قریه حائنه کتورمش و بو ناحیه خیابوحد باغ
 و باغچه بی و تفرج دشایان کوزل مؤقلمر جامع بولتشددر . اوراده
 بولنان خود نام جبل دروننده متعدد مغاره لردن سیلان ایدن صول
 موسم صیفده انجماد ایدرک بلاور کی پارلاق و صافی بوز اولور
 و قیش موسمنده عادتاً صوکی اریر .

لیجه قصبه سی تاریخلرده مذکور اولان عتاق قلعه مشهوره سی
 اولوب قلعه سی شمیلرند خرابدر باغ و باغچه لی بر محالدر .
 قصبه یه ایکی بچق ساعت مسافه ده بولنان و طولی بندی و عرضی
 بش زراع اعشاریدن عبارت اولان بر قره کو مغاره نک دروننده
 طاشدن اولش دکان و تردیان اثری بولندیغی کی ساده قیا اولان
 سققدن بر صغوق صو داملیوب موسم صیفده قطر لری ره
 دوشدیک کی انده منجمد اولور .

وقس نام قریه جوازنده طاشدن اولش او طه و اخورل بولنیور .
 لیجه یه مضاف هانی ناحیه سنک باغ و باغچه لری و فیروآب و هواشی
 یك لطیفدر . هانی ناحیه سنک اطافت اب و هواشی جهتله تبدیل
 هوا بچون دیا بگردن بعضاً اورایه کیدرل لیجه و هانی ناحیه لرنده
 بر رشده مکتبی وارددر .

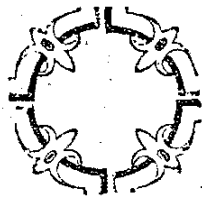
(یار بکر سنج غنک استاتستق جدولدر)

صرفیات		یکون محصول	محصولات ارضیه
خارجی	داخلی	کیل اعشاری	نوع محصول
	عمومی	۲۳۰۱۰۰۰	خنة
	کذا	۱۶۰۰۰۰۰	شیر
	کذا	۳۰۰۰۰۰	حبوبات ساثره
	کذا	عدد	کسیلان اغنام
		۲۸۰۰۰۰	
		قیه اعشاری	
۳۰۰۰	۲۰۰۰	۵۰۰۰	بال مومی
	عمومی	۷۰۰۰	فتیک
۱۷۰۰۰	۳۳۰۰۰	۵۰۰۰۰	پیانی
۱۷۰۰۰	۳۳۰۰۰	۵۰۰۰۰	قیل
	عمومی	۵۵۰۰	کوک بویا
۲۵۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۸۰۰۰۰	مازو و تفرطانی
۶۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰	نار قوغی
	عمومی	۱۱۰۰۰۰	صماق یارانی
	کذا	۲۲۰۰۰	صماق
	کذا	۵۵۰۰	فتک
۲۳۰۰۰	۱۱۰۰۰	۳۲۰۰۰	کتره
۱۱۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	نابه خام

نوع محصول	یکون محصول	صرفیات
صافی ارز	۳۸۵۰۰۰	۲۲۰۰۰۰ ۱۶۵۰۰۰
جلد صکسار	۴۴۰۰	۱۶۵۰ ۲۷۵۰
جلد تانکو	۱۱۰۰۰	۷۷۰۰ ۳۳۰۰
جلد طوشان	۱۱۰۰۰	۴۰۰۰
حریر قوزده سی	۳۵۰۰۰	۴۰۰۰
بادم	۳۵۰۰	۱۲۰۰ ۲۳۰۰
محصولات صنایعه		
طرب		
چناری	۱۶۰۰۰	۱۴۰۰۰ ۲۰۰۰
قوطنی	۳۰۰۰	۴۰۰۰
غز لیه	۲۴۰۰۰	۱۸۵۰۰ ۶۵۰۰
قرمزی ایپاک	۱۵۰۰۰	۱۰۰۰۰ ۵۰۰۰
مانوسه	۳۰۰۰۰	۱۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰
یرنی بصره	۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰
چارشف	۳۰۰۰	۲۰۰۰ ۱۰۰۰
عدد		
ملون مشین	۱۰۰۰۰	۵۰۰۰ ۵۰۰۰
ملون سختیان	۱۳۰۰۰	۷۰۰۰ ۶۰۰۰
کاو ساره	۱۰۰۰۰	۵۰۰۰ ۵۰۰۰
ایاق قابی	۷۰۰۰۰	۲۰۰۰ ۵۰۰۰۰

نوع محصول	یکون محصول	صرفیات
تفتیک	۲۰۰۰	۱۰۰۰
شال عبا	۴۰۰۰	۱۰۰۰
حریر پوشی	۴۰۰۰	۲۵۰۰۰
حنفس	۳۰۰۰	۲۵۰۰۰
مهرکه	۱۰۰۰	۵۰۰
اکر طاقی	۲۰۰۰	۵۰۰
معمولات اخشاییه	۳۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
چوراب	۳۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
کلاه	۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰
قیمت اعشاری		
موتابیه	۷۰۰۰۰	۳۸۰۰۰
معمول جامد جاموس	۵۵۰۰۰	عمومی
نخاس اوانی	۶۵۰۰۰	۴۳۰۰۰
معمول ککوش	۲۰۰۰	۷۵۰
معمول غزازیه	۵۰۰۰	۲۷۰۰
معمول تونج	۷۶۰۰	۴۴۰۰
معمول تیمور	۲۴۵۰۰۰	۳۵۰۰۰
چفت الاتی	۲۰۰۰۰	عمومی
صوجوق و بستل	۴۰۰۰۰	کذا
اوله و سییل	۲۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰

صرفیات	یکون محصول	نوع محصول
	قیمه اعشاری	محصولات مایه
	۳۳۰۰۰۰	ببیز
۵۵۰۰۰	۱۱۰۰۰۰	روغن ساره
	۳۳۰۰۰	ایچ یاغی
۷۷۰۰	۳۳۰۰	زیتون یاغی
۱۶۵۰۰	۱۱۰۰۰۰	صابون یاغی
۵۰۰۰۰	۳۹۰۰۰۰	سوسام یاغی
	۱۹۰۰۰۰	بکیز و عقید
۱۷۰۰۰	۱۱۰۰۰	مشروبات متنوعه
	۶۰۰۰۰۰	میوه خشک و تر
	۱۰۰۰۰۰۰	قوری اوزوم
	۲۲۰۰۰	عسل

✽ ماردین سنجانی ✽

متصرف عزیز پاشا روم ایلی بکربکی

مفتی احمد حلمی افندی	نائب محمد رشد افندی مدرس
تحریرات مدیری فؤاد افندی	محاسبه جی عبده وحید افندی
اوقاف مدیری مسعود افندی	دفتر خاقانی مأموری عبدالقادر افندی

✽ مجلس اداره ✽

رئیس متصرف پاشا

اعضای طبیعه

مفتی افندی	نائب افندی
تحریرات مدیری افندی	محاسبه جی افندی
اوقاف مدیری افندی	دفتر خاقانی مأموری افندی

اعضای منتخبه

عبدالقادر چلبی	محمد درویش افندی
رفایل افندی	کندیریان سید افندی

✽ کتبه سی ✽

باش کاتب شیخ موس افندی کاتب ثانی مصطفی افندی

مجلس مذکرده محاکمه فصل اوله جوق مواد مدعی عمومی معا و نلکی و مستنطق و مستنطق معا و نلکی وظیفه لرینی اعضای موجوده دن رئیس تعیین و تمخیص ابتدیی ذوات ایفا ایدر

✽ بدایت محکمه سی ✽

حقوق دائره سی	جزا دائره سی
رئیس نائب افندی	رئیس عبداللطیف افندی
اعضا اسماعیل افندی	اعضا حاجی حسین چلبی
» یوسف افندی	» ملا کون افندی
» ملازم شیخموص افندی	» ملازم افندی

مدعی عمومی معاونی محمد علی افندی
باش کاتب سالم افندی

(ضبط کتبه سی)

حسنی افندی	علی افندی
نصره افندی	انطون افندی

✽ محکمه شرعیہ ✽

باش کاتب حاجی احمد افندی
کاتب ثانی محمود افندی

اجرا مأموری طاهر افندی
حکومت دعوی و کیلی جمال افندی

✽ محاسبه قلبی ✽

واردات کاتبی محمود افندی	مصارفات کاتبی عثمان افندی
رفیق نجیب افندی	رفیق مصطفی رشدی افندی
» عبدالغنی افندی	صندوق امیتی بطریس افندی

✽ تحریرات قلبی ✽

مسرود درویش افندی

مقید احمد افندی

مبیض احمد افندی

مبیض عزت افندی

مبیض محمد راعب افندی

✽ بادیه دائره سی ✽

رئیس عبدالغفور افندی

اعضا خلیل افندی

اعضا خلوصی افندی

« الیاس افندی

« حاجی مصطفی حلبی

« عینی بلبل افندی

« حنا افندی

صندوق امینی ملکون افندی

کاتب شیخ موس افندی

مملکت طبیبی عبدالاحد افندی

✽ اعشار اداره سی ✽

مدیر سلیمان حلمی افندی

کاتب ثانی افندی

باش کاتب شیخ موس افندی

انبار مأموری محمد بک

کاتب ثالث یوسف افندی

✽ دفتر خاقانی مأموریتی ✽

مأمور عبدالقادر کامی افندی

کاتب امین افندی

کاتب احمد افندی

تخصیص الدار محمود افندی

یوقله کاتبی احمد افندی

✽ ویرکو مأموریتی ✽

مأمور سامی افندی

ماردین ویرکو کاتبی داود افندی	کیکی ویرکو کاتبی داود افندی
رفیقی مصطفی و هبی افندی	بیلان ویرکو کاتبی ابراهیم افندی
قراویرکو کاتبی محمد صادق افندی	دفترچی بکر حیدر افندی

✽ اوقاف قومیسینی ✽

رئیس مفتی افندی

انضا اوقاف مدبری افندی	اعضادر ویش علی افندی
» شیخ علی افندی	» محمد افندی

✽ نفوس مأموریتی ✽

مأمور یونس بک	فیوجی باشی
کاتب قاسم افندی	

✽ معارف قومیسینی ✽

مخاندن اسامی
دفتری کلماشدر

✽ منافع صمدینی و کیماری ✽

مخاندن اسامی دفتری کلماشدر

✽ ذخایر مہربانہ عزایدہ و احالہ قومیسونی ✽

رئیس متصرف پاشا

اعضا تحریرات مدیری افندی

اعضا محاسبہ جی افندی

» ویرکو مأموری افندی

» اعشار مدیری افندی

✽ استاتستیک قومید یونی ✽

محاسبہ جی افندی

متصرف پاشا

دفتر خاقانی مأموری افندی

تحریرات مدیری افندی

دیون عمومیدہ مدیری افندی

ویرکو مدیری افندی

بدایت کتبہ سنہن افندی

✽ تلغراف و پوستہ خانہ ادارہ سی ✽

مدیر نظمی افندی

مأمور فائق افندی

سر مأمور قلمی افندی

✽ تحریر قومیسونی ✽

اعضا منحل

اعضا یحیی چاپی

» سمدور یحان افندی

» رفائل افندی

✽ رژی ادارہ سی ✽

مدیر انطون رومی افندی

تخصیصیلدار ملکون افندی

باش کاتب مکر دیج افندی

❖ دیون عمومی اداره سی ❖

مدیر علی افندی

باش کاتب جرجیس افندی	کاتب ثانی عبدالامسح افندی
کاتب ثاک رزق اہ افندی	صندوق امینی یوسف افندی
انبار مأموری امسح افندی	بخش محمود انا
تحصیلدار اول ملکون افندی	تحصیلدار ثانی الیاس افندی

❖ ژاندرمه طاہور مجلسی ❖

رئیس بیکباشی محمود انا

اعضا طاہور کاتبی زوافقار افندی	اعضا یوز یاشی حسن انا
» یوز باشی علی انا	» ملازم اول صالح افندی
اعضا ملازم ثانی حاجی انا	

❖ تحصیلدار دائرہ سی ❖

اوا سر تحصیلداری اسماعیل حقی افندی	قضا سر تحصیلداری مصطفی افندی
سواری عبدالرحمن بک	سواری عبدالقادر افندی
پیادہ محمود افندی	سواری یوسف افندی
پیادہ الیاس افندی	

❖ رشیدیہ مکانی ❖

معلم اول	عدد شاگردان	یازوخواجہ سی
حاجی داود افندی	۴۲	سلیمان افندی

✽ ژاندرمه طایوری ✽

بیگباشی محمود اغا

طایور کاتبی ذوالفقار افندی

(سواری)

بلوک	بوزباشیلر	ملازم اوللر	ملازم ثانیلر
۱	حسن اغا	سامی بک	نعمان افندی
۲	محمد اغا	مصطفی اغا	عمر اغا

(پیاده)

بلوک	بوزباشیلر	ملازم اوللر	ملازم ثانیلر
۱	علی اغا	محمد صالح افندی	محمد درویش اغا
۲	حسن اغا	صفر اغا	عبدالرحمن اغا

پولیس ملازمی داود بک

سرفار دیان حسین بک

✽ عمرکان ناحیه سی ✽

ضابطه مأموری ابراهیم افندی

✽ ذنبلی ناحیه سی ✽

مدیر علی بک

✽ جزء قضاسی ✽

فائمه مقام نصراه بك

هفتی عبدالکریم افندی

تحریرات کاتبی علی افندی

نائب علی افندی

مال مدیری حسن افندی

✽ مجلس اداره ✽

رئیس فائمه مقام افندی

اعضای منتخبه

سید محمد افندی

مجمود افندی

هرمز افندی

اعضای طبیه

نائب افندی

هفتی افندی

مان مدیری

تحریرات کاتبی

✽ بدایت محکمہ سی ✽

رئیس نائب افندی

اعضای منحل

اعضا عبدالعزیز افندی

باش کاتب عبدالغنی افندی

کاتب ثانی عزیت افندی

مستنطق معاونی جبار افندی

✽ بلدیہ مجلسی ✽

رئیس مجمود افندی

اعضای انطوان افندی

اسحق افندی

صمدق امینی امین افندی

اعضا حاجی محمد کرکه

منحل

کاتب امین افندی

اعشار مأموریتی *

مأمور جدیدی افندی

کاتب ثانی حسن افندی

یاش کاتب عمر افندی

انبار مأموری منحل

نفوس مأموریتی *

مأمور احمد جدیدی افندی

کاتب محمد افندی

مأمورین ساثره *

ویر کو کاتبی محمد وهبی افندی

طاہر کاتبی احمد افندی

بشخابور ویر کو کاتبی زیور افندی

حسنان ویر کو کاتبی احمد افندی

صندوق امینی عبدالاحد افندی

معارف قومیسینیونی *

رئیس مفتی افندی

اعضا عبدالقادر افندی

» محمد افندی

» حسن افندی

نظار میریہ مزایدہ واحالہ قومیسینیونی *

رئیس قائم مقام افندی

اعضا اعشار مأموری

اعضا مال مدیری

» ویر کو کاتبی

» تحریرات کاتبی

✽ استاتسٹیک قومہ بیونی ✽

فائز مقام افندی
طاپو کاتبی
دیون عمومیہ مأموری

مال مدیری
ویر کو کاتبی
ہدایت کتبہ سندن افندی

✽ منافع صندینی و کیماری ✽

سید عبد لکریم افندی
عبد الاحد افندی

عبد افا
امسح افندی

✽ تلغراف و پوستہ ادارہ سی ✽

مدیر حاجی خلیل افندی
مأمور رجی افندی

✽ رژی مأموریتی ✽

مأمور عبدالغنی افندی
کاتب و تحصیلدار رشید افندی

دیون عمومیہ نجس مأموری محمد افندی

✽ تحصیلداران ✽

سوار محمد علی افندی
سوار تو ما افندی

سر تحصیلدار عبدالرحمن افندی
بیادہ حسین افا

نصبین قضاسی

قائم مقام و کیلی احمد بک

مفتی افندی	نائب احمد نوری افندی
تحریرات کاتبی الیاس افندی	مال مدیری محمد افندی

مجلس اداره

رئیس قائم مقام و کیلی بک

اعضای منتخبه	اعضای طبیعه
جمه افا	نائب افندی
درویش افا	مال مدیری
گیرکور افا	تحریرات کاتبی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب افندی

اعضا منحل	اعضا سلیمان افا
	باش کاتب مصطفی افندی
	مستطوق معاونی داود افندی
	کاتب ثانی نصرت افندی

باده مجلسی

رئیس شویش افندی

اعضا احمد افندی	اعضا بهرام افا
	اعضا یعقوب افا
صندوق امینی شاکر افندی	کاتب شیخ محمد بس افندی

✽ اعشار مأموریتی ✽

مأمور عبدالرحمن بك

كاتب ثانی خلیلی افندی

انبار مأموری منحل

باش كاتب محمد افندی

كاتب ثالث محمد افندی

✽ مأمورین سائرہ ✽

ویرکو کاتبی افندی

صندوق امینی امسیح افندی

طابو کاتبی درویش افندی

یونسری ویرکو کاتبی حسین افندی

✽ نفوس مأموریتی ✽

مأمور مصطفی بك

كاتب محمد افندی

✽ معارف قومیسینی ✽

رئیس نائب افندی

اعضا سلیمان افندی

» موسی افندی

» درویش افندی

✽ ذخایر میر به مزایده و احالہ قره‌یسبونی ✽

رئیس قائم مقام افندی

اعضا اعشار مأموری

ویرکو کاتبی

اعضا مال مدیری

تحریرات کاتبی

✽ استاتسنتیق قومیسینیون ✽

فائستقام افندی
طاپو کاتبی
دیون عمومیہ مأموری

مال مدیری
ویرکو کاتبی
ہدایت کتبہ سندن افندی

✽ منافع صدیقی و کیلائی ✽

سعدون انا
سلیمان انا

✽ ذری مہوریتی ✽

مأموریحی افندی
کاتب و تحصیلدار حرجیس افندی

دیون عمومیہ مأموری افندی

✽ تحصیلداران ✽

سوارچی شوکت بک
محمد افندی

سر تحصیلدار احمد افندی
سوانچی داود افندی
پیادہ محمد افندی

✽ رشیدیہ مکتبی ✽

معلم موسی افندی

✽ البان ناحیہ سی ✽

مدیر عبدالرحمن بک
کاتبی طابدا افندی

(مدیات قضایی)

قائم مقام سعید غالب افندی	ناایب سلیمان افندی
ناایبه مفتی ابراهیم افندی	مال مدیری داود افندی
تحریرات کاتبی ابراهیم افندی	

(مجلس اداره)

رئیس قائم مقام افندی

اعضای منتخبه
احمد افندی
اسماعیل افندی
کووانا

اعضای طبیعیه
ناایب افندی
مفتی افندی
مال مدیری
تحریرات کاتبی

(بدایت محکمه سی)

رئیس ناایب افندی

اعضا جرجو باهی افندی

اعضا محمد افندی

باش کاتب فرهاد افندی

کاتب ثانی منحل

مستنطق معاونی سعید افندی

(بلدیة مجلسی)

رئیس حسن افندی

اعضا حنا انا

اعضا حسن انا

» جرجیس انا

» سلیمان انا

کاتب و صدوق امینی نصیری افندی

✽ اعشار مأموریتی ✽

مأمور عونى افندى

کاتب ثانى امين افندى

باش کاتب امين افندى

انبار مأمورى منحل

✽ نفوس مأموریتی ✽

مأمور عبدالوهاب افندى

کاتب احمد افندى

✽ مأمورين ساثرهسى ✽

ويرکو کاتبى جميل افندى

طاہر کاتبى على افندى

کرجوس ويرکو کاتبى حسن افندى اراضى يو قلمه کاتبى اسماعيل افندى

صندوق امينى امين افندى

✽ معارف قوميسيونى ✽

رئيس نائب افندى

التمامشدر

دفتري
کتابخانه
کتابخانه

اعضا

»

»

✽ ذخاير ميريده مزايده واحاله قوميسيونى ✽

رئيس قائم مقام افندى

اعضاء اعشار مأمورى

اعضاء مال مديرى

» ويرکو کاتبى

» محريرات کاتبى

﴿ استاتستیق قومیسونی ﴾

فانمقام افندی	مال مدیری
ظاپو کاتبی	ویرکو کاتبی
دیون عجمیه مأموری	بدایت کتبه سندن افندی

﴿ منافع صنایعی و کیلاری ﴾

محلندن اسامی دفتری کلماشدر

﴿ رژی مأموریتی ﴾

مأمور عمر افندی
کاتب و تحصیلدار حسین افندی

﴿ تغراف و پوسته مأموریتی ﴾

مأمور علی افندی

﴿ تحصیلداران ﴾

سواراری یوسف افندی	سواراری درویش افندی
« مصطفی افندی »	« مصطفی افندی »
بیاده خایل افندی	

﴿ حسنکیف ناحیه سی ﴾

مدیر احمد افندی	
کاتبی سلیمان افندی	
ویرکو کاتبی احمد افندی	صندوق امینی محمد کاظم افندی

* عوینہ قضایی *

قائم مقام عثمان افندی

مفتی حافظ علی افندی

نائب بکر افندی

تحریرات کاتبی امین افندی

مال مدیری احمد افندی

(مجلس ادارہ)

رئیس قائم مقام افندی

اعضای منتخبہ

اعضای طبیہ

جوہر اغا

نائب افندی

محمد اغا

مفتی افندی

بذیامین اغا

مال مدیری

تحریرات کاتبی

(ہدایت محکمہ سی)

رئیس نائب افندی

اعضای ساری افندی

اعضا داود اغا

باش کاتب عباس افندی

کاتب ثانی ذہوم افندی

مستطوفہ معاونی سامح افندی

(اعشار مأموریتی)

مأمور ایغیا افندی

کاتب ثانی حسن افندی

باش کاتب حافظ افندی

انبار مأموری محمد علی افندی

(نفوس مأموریتی)

مأمور عبدالقادر افندی
کاتب محمد فائق افندی

(مأمورین سائرسی)

طایوکاتی شیخموس افندی
ویرکوکاتی بهرام افندی
صندوق امینی مصطفی افندی

(معارف قومیسینی)

رئیس امین افندی

اعضا محمد انا

اعضا عیسی انا

(ذخایر میریه مزایده و احاطه قوه بیونی)

رئیس قائم مقام افندی

اعضا اعمار مأموری

اعضا مال مدیری

» ویرکوکاتی

» تحریرات کاتی

(استاتستیک قومیسینی)

مال مدیری

قائم مقام افندی

ویرکوکاتی

طایوکاتی

بدایت کتبه سندن افندی

دیون ۴۰ می به مأموری

(منافع صندریغی و کیلاری)

عثمان انا

محمد بک

احمد انا

تیور انا

(۱۲۰)

(رژی مأموریتی)

مأمور یوسف افندی
کاتب و تحصیلدار نعوم افندی

دیون عمومیہ جس مأموری نصری افندی

(تحصیلداران)

سر تحصیلدار غالب بک

سواری حسین اغا

پیادہ شوقی افندی

سواری محمد افندی

» فقیہی افندی

پیادہ افندی

(صاور ناحیہ سی بلدیہ مجلسی)

رئیس جداء بک

اعضاء جداء افندی

» افندی

اعضاء محمد علی بک

» رشید اغا

کاتب عبد القادر افندی

صندوق امینی محمد علی افندی

(عرکان ناحیہ سی)

ضابطہ مأموری ابراهیم افندی

صاور ویرکو کاتبی رؤف افندی

(شرفای قضاسی)

قائم مقام علی عطاءه افندی
نائب افندی
مفتی افندی
مال مدبری موسی رضا افندی
تحریرات کاتبی حاجی افندی

(مجلس اداره)

رئیس قائم مقام افندی

اعضای طبیه
نائب افندی
اعضای منتخبه
مال مدبری
اسماعیل افندی
تحریرات کاتبی
ابراهیم افا
منحل

(بدایت محکمه هی)

رئیس نائب افندی

اعضای یوسف افا
باش کاتب اسماعیل بک
اعضای یخائل افندی
مستنطق معاونی قیریل افندی
کاتب ثانی مصطفی افندی

(اعشار مأموریتی)

منحل

(بادیه مجلسی)

محللین دفتری کلماشدر

(نفوس مأموریتی)

مأمور یونس افندی
کاتب یوسف افندی

(مأمورین سااروسی)

طاہر کاتبی احمد افندی
ویر کو کاتبی ابراهیم افندی
صندوق امینی قر یاقیس افندی

(ذخایر میریہ مزایدہ و احالہ قومیسینی)

رئیس قائم مقام افندی

اعضا منحل
» ویر کو کاتبی

اعضا مال مدبری
» تحریرات کاتبی

(استانتیق قومیسینی)

مال مدبری

ویر کو کاتبی

بدایت کتبہ سندن افندی

قائم مقام افندی

طاہر کاتبی

منحل

(تحصیلداران)

سر تحصیلدار عثمان اغا

سواری عبدالرحمن افندی

سواری جرجیس افندی

❦ لوانك موقعی - حال حاضری ❦

ماردین سنجاغی - جزیره شرنابق - نصیبین - مدیات - عوبنه
 قضالینی و درت مدیرلك مركزیله برابر اللی درت فواحی بی
 حاویدر . ماردین قصبه سی ۷۷۳۷ نفوس ذکور ایله ۲۲۹۱
 خانه و ۱۱۵۹ دکان و براوقدر مستفات ساوردن و عموم
 سنجاغی ۸۵۳۰۳ اهالی ذکور دن و ۱۰۶۲ قرا و ۲۸۵۳۸ خانه دن
 عبارتدر که بونک ۶۲۲۶۱ ی مسلم و ۲۳۰۴۳ ی غیر مسلم
 حسابدن خارج بولنان انات ایسه ذکور دن دهاز یاده در .

ماردین اهالیسی عمومیت اوزره عربی اللسان اولوب اکثریسی
 ترکیه دخی بیلورلر عشارک غیر اوله زق قریه لده بولنان
 اهالی هب کرددر .

ماردین قصبه سنده مهمور اوله زق قرق بش و مدرس اولوق اوزره
 دخی یکرمی جامع و اوچ مدرسه و درت باب ذکور رایکی باب
 انات ابتدائی مکتبلری و برشدیه مکتبی و غیر مسلم اهالی به مخصوص
 کلیسا و مکتبلر موجوددر ماردینک موقعی رفیع ایسه ده
 صوبی از اولدیغندن یغمور صولری ایچمک اوزره صو
 صهرنجلیری وارددر لوانک قوه انباتیه سی درجه کافیده
 اولوب محصولات ارضیه و مایه سی و معمولات و مصنوعات
 محایه سی جامع استاتستیک جدولی مربوطدر .

ماردینک اب و هواسی پک لطیف و اهالیسی ظریف محلاردن عد
 اولنسه سزادر منتظم بر چوق باغچه لری و سبزه بندیر تر لاری
 ولدر متعدد سیرانکاه و باغچه زنده قصر لر و ابنیدل
 بولندرق سیر و تماشا ایچون بو قصر لر و سیرانکاه لرده اکثر واسعه
 مرور و عبور اکسک اولماز ولذیز اوزوم و اعلا بطوم و انجاز
 و صوجوق حاصل اولور که هر محله اولان شهرتیه ذکر
 ماردین قصبه سندن چول بادیه سی کوز کسیدیر ایچکه کوریلور
 قصبه نک اوست طرفده طولاً بشیوز و عرضاً اوچیوز متر وی
 حاوی جسم بر قلعه سی اولوب اثار عتیقه و بارولله ابنیه ساره بی
 جامع اینده و قتیله خراب اولشدر .

قلعه مذکوره ده درونی طولاً و عرضاً یکرمی بش زراع اعشاری
 و عمقاً پک درین بر کبر صو صهرنجی و بوندن ماعدا متعدد
 صهرنجیلر بولمقده در که جمله سی طاشدن او بولش شیلدر .
 قصبه یه درت ساعت مسافده اولان قوجحصارده عتیق و خراب
 ابنیه لر و التي ساعت مسافده اولان دارانام قریه ده خیلوجه خراب
 اثار لر او اب اسکندر ایله دارانک محل معرکه سیدر قریه مذکوره
 و قتیله پک بیوک و معمور بر شهر اولدیغی اثار باقیه سندن نمایاندر
 بوراده قنندران نامیله یاد اولنور . جسم قصرک اثار خرابیه سی
 کورلیکده در که طاشلری اوچر متر و مکعبدن و کرایاقلری مصنع
 نقوش محکوکدن عبارتدر

بو قصر دن بشقد اوچ ساعت اوتنده و سرچه قریه سی جوارنبه
 بر قصر خراب دخی بولوب بونک جسمتی اوتنه کندن ده
 زیاده در عظمت بنائیه سی التي یدی ساعتک مسافه دن
 کورینور .

مدیات قضا سنده لایه دولا یحصا مغاره لر او اوب جله سی طاشدن
 او یولش و قضای مذکوره مضاف حسنکیف ناحیه سنده سی
 خاندرک اکثریسی دخی کذلک طاشدن او یولوب متعدد او طهل
 و دایره لر تشکیل ایداش شیلردندر .

حسنکیفده دجله نه ری اوزرنده خراب بر کویری بوانیور حسنکیف
 او ائلده پک جسم اوله رقی بعض ملوکک مقری اولدیغی تاریخ
 شناسان جهانک معلوملریدر . بوراده بولان عقرب کثرتیه برابر
 سنک سدی مشهوردر حسنکیف عقربی جئه جده دیکرلندن
 فرقی و بو عملری زیاده در .

نصیبین قصبه سنده بولان درت عدد دیکیلی طاش التیش زراع
 اعشاری طولنده در قصبه نک پیشکاهندن جریان ایدن جاغباغ
 نه ری اوزرنده پک چوق اینه نک اثار عتیقه سی مشاهده
 اولتمده در .

نصیبینده قصرال جنات دینکله معروف قریده اینه عتیقه اثار
 نمایاندر . جزره قصبه سی اتصالده برو اوچ ساعت مسافه سنده
 و شرق طرفنده بولان شاخ قریه سنده قیصر روم نامیه یاد اوانور

اوج و دورت بچق ساعت محله جا کو نام جبل اوزرنده
 برو ایکی ساعت مسافه ده کلی نام بوغازده دخی ایکی و اوج ساعت
 اوزاقده و شمال جهته فیک نام قریه ده بنه برکه : سکر عدد
 خراب قومه لر وجسیم ابنیه و اثارل مشاهده اولمقده در *

جزره اوکندن کچن دجله نههری اوزرنده خراب اولمش برکار کیر
 وحالا استعمال اولور برده اخشابدن کوپری واردر جبل
 جود دینلان سلسله نك شرناق طرفنده کی بر محامده کور
 معدنی اولق مناسبیله شمیدیلر یانمغه باشلیوب دخان علامتی
 کرملکده اولدیغی و بناء عایه محل مذکورک صورت مکمله ده
 کشفیله بوندن طولایی معاونات اعطاسی ایچون جانب
 ولایتدن مخصوصاً مأمور کوندریله چکی ایشلمشدر *

ماردین بریه سی عرب و مستعرب عشیرک بارینه جق محلی اولوب
 عشیرمر قومه دن بریسی شم عشیرتیدر عشیرت مر قومه اون
 بیک خیمه بی جامع اولوب بر قسیمی زور سنجاغنه و بر قسیمده بغداد
 ولایت جلیله سنه مر بو ط اولدیغی کبی بر قسیمده بو ولایت تابع اوله رقی
 ماردین و سیورک طرفرنده بولمقده درل بو عشیرت اوج
 فاملیاه منسوب اولوب بریسی الجربه و ایکنجیسی الزیدان
 و اوچنجیسی العمردر بونلرک فرو عندن الخریسه و الصایح
 والنجم والثابت والعمود و افداغه والعبد و القلتیان ناملریله
 یاد اولور بعض قبیله لر دخی صاییلور عشیرت مذکوره کلیتلو
 اغنام و دوه به مالک اولوب بیاضی و روغن ساد و قیون و قوزی

و دوه صرفیاتندن پک چوق تجارتی اولدیغی کی کندی
 دابوسیاتلریچون محتاج اولدیقیری بیز و مشلح مشلاو اشیایی
 و ما کولالتیرینه منتضی ذخیرینی چوله جوار اولان اهالی مسکونه دن
 اشترا ایدرز و اغنام و پیای و روشن و دوه اشترا سچون
 ایچلرینه تجار کیدر کلور .

عشارک بریسیده طی عشرتیدر بو عشرتک جسامت اصایه سی
 اولیوب طی دینیلان قبیله اوچ درت یوزخانه دن عبارت بولمیش
 ایدیه ده مؤخرأ بعض اسباب اه زرنده پکاره و غنامه و جیش
 و هرب و الساده و شرابی عشرتلی و جبور عشرتک بر فرعی
 بونلره اتحاد ایلدکلرندن تخمیناً اوچ بیک خیمه قدر اولمشلر
 و نصیبین قربنده جامعجاغ صوی اوزرنده خیمه نشین بولمشلردر
 بونرک حرکات و سکنا بجه شهر عشرتین فرقلری بولیسده
 اولدقجه زراعت ایدر و حکومته ویرکو و اعشار و رسومات
 کی تکالیفات میریه نی ادا ایدرل .

عشارک بریسیده جبور عشرتی اولوب التي یوز قدر خیمه لری
 و نصیبین طیراغنده زراعتلری واردر حرکات و سکنا بجه
 طی عشرتی کیدرل عشارک بریسیده بکاری عشرتی اولوب
 زکان صوی اوزرنده بونورلر ایسه ده طویلجه اولوب
 مع مافیه معاملات مار دین حوالیسنجه پک چوق اولدیغی و دره
 و اغنام و حیوانات سارده مالک اولدیقیری حالده بیوت و سکالری

یوقدر بر آزیده زراعت ایدرلر . عشایرک بریسیده میله عشیرتی
 اوله ق ایکی فرقه درلر بریسی ویران شهر طرفلرینده خیمه نشین
 اوله ق تناوی قبیله سیدر و ایکنجی رأس العین ایله ماردین
 اره سنده بوننان قبیله اولوب موسم زراعتده خیمه لری و بوموسمک
 شیرنده اقامت لرینه مخصوص قریه و خانه لری واردلر اغنام و قوزی
 ودوه و حیوانات سائرلرینک صرفیاتندن تجارت کافیه ایدرلر
 و عربی و کردی لسانیه متکلمدرلر .

عشایردن بریسیده کیکی عشیرتی اولوب کیکی چرکان و کیکی
 خلیجان ناملریله ایکی فرقه درلر رأس العین ایله ماردین اراسنده
 بوننان بعض محلا کسندولرینه موقع اقامت اوله رقی حال و حرکت
 و زراعت و تجارت لری میله عشیرتی کییدر .

عشایردن بریده دقوری عشیرتی اولوب بونلرده رأس العین
 و ماردین اره سنده که بعض اراضی بی جای اقامت ایتمش و حال
 و حرکت و زراعت لری و تجارت و لسانلری اوته کیلرکی بولمشدر .

(اواء مذکورک استه تستق جدولیدر)

محصولات ارضیه	یکون محصول	صرفیات
نوع محصول	کیل اعشاری	داخلی خارجی
حنطه	۱۲۶۰۰۰۰	عمومی
شیر	۵۶۷۰۰۰	کذا
حیوانات سائره	۵۴۰۰۰۰	کذا

صرفیات

نوع محصول	قیمه اعشاریه	داخلی	خارجی
دخان	۸۸۰۰۰	۶۶۰۰۰	۳۲۰۰۰
پنبه خام	۱۱۶۰۰۰	۹۰۰۰۰	۲۶۰۰۰
ارز	۶۶۰۰۰	عمومی	
دانه زیتون	۱۰۴۰۰۰	۴۴۰۰۰	۱۱۰۰۰۰
مهاب	۲۸۶۰۰۰	۶۶۰۰۰	۲۲۰۰۰۰
تفتیک	۲۳۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	۱۸۵۰۰۰
بطوم	۲۷۵۰۰۰	۱۱۰۰۰	۱۶۵۰۰۰
پیاغی	۹۴۰۰۰	۳۹۰۰۰	۵۵۰۰۰
سوسام	۶۶۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰
انجاز	۳۳۰۰۰۰	۱۶۵۰۰۰	۱۶۵۰۰۰
بادم	۱۸۰۰۰	۱۱۰۰۰	۷۰۰۰
مازو	۱۳۲۰۰۰	۲۲۰۰۰	۱۱۰۰۰۰
عشروف	۱۶۵۰۰	عمومی	
شغالوز	۱۷۰۰۰	کذا	
صماق	۱۱۰۰۰	۶۶۰۰۰	۴۴۰۰۰
نار قبوغی	۲۲۰۰۰	عمومی	
صوجق	۹۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	۴۵۰۰۰
پستیل	۱۱۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	۵۵۰۰۰

صرفیات		قیہ	محصولات و ناعیہ
خارجی	داخلي		
۳۳۰۰	۲۲۰۰	۵۵۰۰	نحاس معمولاتی
۳۳۰۰۰	۲۲۰۰۰	۵۵۰۰۰	تیزر معمولاتی
۶۰۰۰	۱۶۰۰۰	۲۲۰۰۰	معمول جلد جاءوس
۱۵۰۰	۴۵۰۰	۶۰۰۰	قرمزی ایپاک
۲۲۰۰	۵۸۰۰	۸۰۰۰	بیاض ایپاک
۲۰۰۰	۲۲۰۰	۴۶۰۰	معمول تویج
۶۰۰	۱۶۰۰	۲۲۰۰	بطوم صابونی
۰۵۰	۱۱۵	۱۶۵	کوس معمولاتی
۱۱۵۰	۲۲۰۰	۳۳۰۰	موتی تاپیہ
	عمومی	۵۵۰۰	کیچہ
		عداد	
۸۵۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰۰	شال عبا
۸۰۰۰	۵۰۰۰	۱۳۰۰۰	ملون مشین
۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	ملون سختیان
۲۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	ایاق قابی
	عمومی	۵۰۰۰	کلاه
۲۵۰۰	۲۵۰۰	۵۰۰۰	پوک عبا
	عمومی	۱۰۰۰۰	مندیل
	کذا	۴۰۰۰۰	کسیلان اغنام

صرفیات		عدد	نوع محصول
خارجی	داخلی		
۲۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۲۸۰۰۰۰	لوله و سنبل
		طوپ	
۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	غزلیه
۴۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۶۰۰۰	بیاض بیز
۲۰۰۰	۶۰۰۰	۸۰۰۰	قرمزی بیز
		قیه	محصولات مایه
	عمومی	۴۵۰۰۰	ایچ یاغی
	کذا	۸۶۰۰۰	پینز
	کذا	۶۶۰۰۰	روغن ساده
۲۰۰۰	۳۰۰۰	۵۰۰۰	بطوم یاغی
۱۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	عسل
۱۱۰۰۰	۲۲۰۰۰	۳۳۰۰۰	بکمز
	عمومی	۴۴۰۰۰	عقید
	کذا	۶۰۰۰۰	میوه خشک و تر
۱۱۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	اوزم
	عمومی	۲۲۰۰۰	مشروبات

✽ ارغنی معینی سنجانی ✽

متصرف احمد جدی پاشا

نائب علی رضا افندی
مفتی عثمان توفیق افندی مدرس
محاسبه جی ابراهیم افندی رئیس تحریرات مدیری هادی افندی
دفتر خاقانی مأموری بکر صدیقی انا ای اوقاف مدیری حسنی افندی

✽ مجلس اداره ✽

رئیس متصرف پاشا

اعضای طبیعه

نائب افندی
محاسبه جی افندی
دفتر خاقانی مأموری افندی
مفتی افندی
تحریرات مدیری افندی
اوقاف مدیری افندی

اعضای منتخبه

حافظ عبدالحمید افندی
قره دیت انا
ابراهیم رفعت افندی
پور انا

کاتب یوسف افندی

مجلس مذکورده محاکمه فصل اوله جنی موادک مدعی عمومی
معاونلای و مستنطق و مستنطق معاونلای و ظفر لینی اعضای
موجوده دن رئیسک تعیین و تخصیص ایتدیکی ذوات ایفایتمکده در

✽ بدایت محکمہ سی ✽

جز دائرہ سی	حقوق دائرہ سی
رئیس مصطفیٰ صبری افندی	رئیس نائب افندی
اعضا خورشید افندی	اعضا حافظ مجر افندی
» بدروس افندی	» غورغورانا
» ملاری خاچر افندی	» ملازمی احمد افندی

مدعی عمومی معاونی توفیق فندی
باش کاتب اجر کامل افندی

✽ ضبط کتبہ سی ✽

مخلص اندری	نائب افندی
عابد افندی	شوقی افندی

اجرا مأموری افندی

✽ ارغنی معادن ہمایونی ادارہ سی ✽

مدیر مصطفیٰ توفیق افندی	کاتب ثانی شریف افندی
مخبرہ جی احمد رامز افندی	قال مأموری عثمان افندی
مهندس اولامبیوس افندی	» » معاونی رشیدانا
	باش کاتب علی افندی
	صندق امینی حسین فندی
	قال کاتبی مصطفیٰ افندی

✽ محاسبه قلبی ✽

باش کاتب کنگمان افندی

فکری افندی

ارتین افندی

زاقی افندی

عطا افندی

صندوق امینی محمد افندی

محمد افندی

✽ تحریرات قلبی ✽

مسود یوسف وهبی افندی

میض عوننی افندی

میض ماردیروس افندی

مقید واصل جودی افندی

میض ابراهیم سالم افندی

✽ بالیدیه دآره سی ✽

رئیس حاجی کللی آغا

اعضا حاجی حسن آغا

اعضا عثمان آغا

» بور آغا

» قوسطنتین آغا

ممدکت طیبی یوسف افندی

کاتب و صندوق امینی سعید افندی

✽ اعشار اداره سی ✽

مدیر شریف افندی ثالثه

باش کاتب معروف افندی

کاتب ثانی جمال افندی

کاتب ثالث اسماعیل حتی افندی

انبار، مأموری اسماعیل حتی افندی

✽ دفتر خاقانی مأموریتی ✽

مأمور بکر صدقی افندی
کاتب حسن تحسین افندی
طاہر کاتبی درویش افندی
یوقلہ کاتبی سلیمان افندی

✽ ورکو مأموریتی ✽

مأمور ادھیم افندی
ورکو کاتبی ابراہیم افندی
رفیق ابراہیم نوایی افندی
نواحی ورکو کاتبی محمود افندی
دفتر چی موسی افندی

✽ اوقاف قویسیونی ✽

رئیس مفتی افندی
اعضا و قاف مدیری حسنی افندی
اعضا مصطفی حمیدی افندی
« ابراہیم رفعت افندی
اوقاف کاتبی حافظ نصرت
افندی

✽ نفرس مأموریتی ✽

مأمور ابراہیم نظمی افندی
کاتب احمد افندی

✽ معارف قویسیونی ✽

رئیس مفتی افندی
اعضا تحریرات مدیری افندی
اعضا دفتر خاقانی مأموری افندی
اعضا غوز غوز افندی

✽ منافع صندیقی و کیلاری ✽

احمد افندی
دامیاتی افندی

حافظ محمد افندی
سرکیس افندی

✽ زخار میرپه مزایده واحاله قومیدیبونتی ✽

رئیس متصرف پاشا

اعضا تحریرات مدیری افندی
« ویرکو مأموری افندی

اعضا محاسبه خی افندی
« اعشاره مدیری افندی

✽ استنادتبیق قومیدیبونتی ✽

محاسبه جی افندی

متصرف پاشا

دفتر خاقانی مأموری افندی
دیون قومیدیه مأموری افندی

تحریرات مدیری افندی
ویرکو مأموری افندی

بدایت کتبه سندن افندی

✽ نافه قومیدیبونتی ✽

رئیس بکر صدیقی افندی

اعضا ابراهیم افندی
« حاجی کلمی افا
« بور افا

اعضا حمدی افندی

« حسین افندی

« قورقور افا

✽ تلغراف و پوسته خانه ✽

مدیر عاکف افندی

ملازم مضطبی افندی

ژاندرمه طاہور مجلسی

رئس بیگباشی مصطفیٰ آغا

اعضا طاہور کاتبی حسن افندی

اعضا یوزباشی محمد آغا

« یوزباشی مصطفیٰ افندی » ملازم اول اسماعیل افندی

اعضا ملازم ثانی محمد آغا

تخصیص دار دائرہ سی

لو اسر تخصیص داری نشری افندی

قضا سر تخصیص داری زانی بک

سواری تخصیص داری

نفر

۱۰

ژاندرمه طاہوری

بیگباشی مصطفیٰ آغا

طاہور کاتبی حسن افندی

سواری

بلوک

یوزباشی

ملازم اول

ملازم ثانی

محمد آغا

عبدالرحمن افندی

اسماعیل افندی

بیادہ

۱

مصطفیٰ افندی

اسماعیل افندی

محمد آغا

۱

حسن افندی

حسن افندی

حافظ جمہ افندی

۲

پولیس ملازم ثانیه‌ی جدیدی افندی
سر خا دیان عبوش اغا
کاتبی عبدا قادر افندی

معلم اول	عدد شاگردان	معلم ثانی
مصطفی افندی	۵۸	ابراهیم رفقی افندی
* مکتب ابتدائی *		
باب ۱	معلمی حافظ کامل افندی	باب ۱
	معلمی در دست تعیین‌نادر	
* حصیدان مکتب‌لری *		
باب	عدد شاگردان	
۲	۲۰ مسلم	
۱	۲۵ روم	
۱	۲۰ ارمنی	
۴	۷۵	

* چو ارغنی ناحیه‌سی *

مدیری قهرمان افندی *
ناحیه و طاپو کاتبی سعید افندی

* اکیل ناحیه‌سی *

مدیری حسین افندی
کاتبی قاسم افندی
انبار مأموری راغب بك

✽ سیورک قضاسی ✽

قائم مقام و کیلی مصطفی سزایی افندی

مفتی ذوالفقار افندی	نائب ابراهیم ادھم افندی
تجیرات کانی محمد افندی	مال مدیری عمر افندی
اوقاف و کیلی مصطفی افندی	

✽ مجلس اراره ✽

رئیس قائم مقام و کیلی افندی

اعضای منتخبہ	اعضای طبیعیہ
مصطفی افندی	نائب فندی
ذوالفقار افندی	مفتی افندی
سرکیس افندی	مال مدیری
	تجیرات کانی

✽ بدایت محکمہ سی ✽

رئیس نائب افندی

اعضا بدروس افندی	اعضا مصطفی فیوزی افندی
باش کاتب شریف افندی	
کاتب ثانی محمد افندی	مستطوق معاونی توفیق افندی

✽ بدیہ مجلسی ✽

رئیس محمد نوری افندی

اعضا احمد افندی	اعضا عبدالرحمن افنا
« او هانس افنا	« مراد افنا
کاتب محمد افندی	صندوق امینی عبدالکریم فندی

✽ اعشار مأموریتی ✽
مأمور علی افندی
باش کاتب اسماعیل افندی
کاتب ثانی ابراهیم حقی افندی
انبار مأموری بدروس افندی

✽ نفوس مأموریتی ✽
مأمور زبیر افندی
کاتب طروس افندی

✽ مأمورین سائره ✽
طاپو کاتبی عثمان افندی
ویرکو کاتبی ابراهیم افندی
نواحی ویرکو کاتبی حسن افندی
صندوق امینی بدروس افندی

✽ معارف قوه دبیرونی ✽
رئیس مافی افندی
اعضا عثمان افندی
اعضا عبدالقادر افندی
اعضا خلیل افندی
« کشیش طاوید افندی
اعضا پره تستان افندی

✽ منافع صندوقی و کتاباری ✽
محاندن دفتری کلامسدر

✽ زخار میریہ مزایدہ واحالہ قومیسونی ✽

رئیس قائم مقام و کیلی افندی

اعضا اعشار ماموری

اعضا مال مدبری

» ویرکو کاتبی

» تحریرات کاتبی

✽ استانتستیق قومیسونی ✽

مال مدبری

قائم مقام افندی

ویرکو کاتبی

طاہر کاتبی

بدایت کتبہ سندن افندی

دیون عمومہ ماموری

✽ تلغراف و پوستہ اداره سی ✽

مدیر شوقی افندی

✽ رژی مدبریتی ✽

مدیر احمد ندیم افندی

کاتب ثانی مصطفی حدی افندی

باش کاتب طہر سہری افندی

انبار کاتبی محمد افندی

انبار ماموری محمد خورشید افندی

سبار مامور ذوالفقار خان

قزطارجی زلفی خان

✽ دیون عمومہ مامورینی ✽

مامور منحل

کاتب احمد افندی

(۱۴۲)

✽ تحصیلداران ✽

سر تحصیلدار شریف افندی

پیاده نفر ۴

سواری نفر ۷

✽ رشديه مکتبی ✽

عبدشاگردان

۷۰

✽ مکتب ابتدائی ✽

باب

۴

✽ صبیان مکتب لری ✽

باب عددشاگردان

مسلم	۲۵۰	۱۵
غیر مسلم	۰۷۵	۰۴
	<u>۳۲۵</u>	<u>۱۹</u>

معلم ثانی
یوسف ضیا افندی

معلم اول
عبدانکریم افندی

(قره کچی ناحیه سی)
مدیر شفیع افندی
کاتبی عارف افندی

(بوجاق ناحیه سی)
مدیر عمر افندی
کاتبی ایوب افندی

(قره ده طاغ ناحیه سی)
ضابطه مأموری محمد اغا

کرکر زئی مأموری علی بک
قنطارچی عیان اغا

(۱۴۳)

✽ پالو قضاسی ✽

قائم مقام محمد نجیب بک

نائب شیخ محمد افندی
مفقی مصطفی افندی
مال مدیری مصطفی افندی
تحریرات کاتبی محمد افندی
اوقاف و کیلی عمر انا

✽ مجلس اداره ✽

رئیس قائم مقام بک

اعضای طبیعه
نائب افندی
مفقی افندی
مال مدیری
تحریرات کاتبی
اعضای منتخبه
فجر صادق بک
منحل
منحل

✽ بدایت محکمه سی ✽

رئیس نائب افندی

اعضا سید بک
اعضا کیوزق افندی
باش کاتب بکر صدقی افندی
مستشرق معاون سید افندی
کاتب ثانی حسن افندی

✽ بلدیہ مجلسی ✽

رئیس سالم بک

اعضا عبده اغا
« د قانیت مروك اغا
اعضا حسین فهمی اغا
صندوق امینی او هانس افندی

اعشار مأموریتی *

مأمور عمر بك

باش كاتب رائف افندی
انبار مأموری احمد افندی
كاتب ثانی مصطفی افندی
انبار مأموری معاونی حاجی افندی

نفوس مأموریتی *

مأمور ابراهیم افندی

كاتب مصطفی افندی

مأمورین ساثره *

طاپو كاتبی مصطفی افندی
یوقله كاتبی احمد افندی
ویركو كاتبی حسین صبری افندی
صندوق امینی او هانس افندی

معارفی قومیه بیونی *

رئیس حسین بك
اعضا احمد اغا
اعضا سعید بك
« کیرا کوس افندی

ذخایر میریه مزایده و احاله قومیه بیونی *

رئیس قائم مقام بك

اعضا مال مدیری
« تحریران كاتبی
اعضا اعشار مأموری
« ویركو كاتبی

استانستیق قومیسونی

مال مدیری

ویرکوکاتی

بدایت کتبه سندن افندی

قائم مقام بک

طاپو کاتی

دیون عمومی به مأموری

منافع صندیغی و کیلائی

محلندن دفتری کلیمشدر

دیون عمومی مأموریتی

مأمور عالم افندی

کاتب میخانل افندی

رشدیه مکتبی

رقعه خواجہ سی

توفیق افندی

حددشاگردان

۳۶

مہلم ثانی

حسین افندی

تخصیلاتاران

محلندن اسامی دفتری کلیمشدر

بولانق دیون عمومی مأموریتی

مأمور شریف افندی

✽ چرمك فضاى ✽

قائم مقام حافظ حسين افندى
نائب محمد صادق افندى
مفتى حسين افندى
مال مديرى مصطفى افندى
تحريرات كاتبي محمد مهزى افندى
اوقاف و كيبلى على بك

✽ مجلس ارازه ✽
رئيس قائم مقام افندى

اعضاي طبيه
نائب افندى
اعضاي منتخبه
مفتى افندى
عبدالرحيم افندى
مال مديرى
اشرف اغا
تحريرات كاتبي
برهو اغا

✽ بدايت محكمه سى ✽
رئيس نائب افندى

اعضا عبدالحميد افندى
اعضا تومس افندى
باش كاتب شوكت افندى
مسئطق معاونى فخرى افندى
كاتب ثانى احمد افندى

✽ بلديه محلى ✽
رئيس حسن افندى

اعضا اجداد افندی	اعضا ابراهیم آغا
« ذوالفقار آغا »	« ذوالفقار افندی »
کاتب اجداد افندی	« اغوب آغا »
صندوق امینی رسول افندی	

اعشار مأموریتی *	
مأمور محمد افندی	
کاتب ثانی حسین افندی	باس کاتب عبدالرحمن افندی
انبار مأموری درویش بك	

(نفوس مأموریتی)

مأمور مصطفی افندی
کاتب سامی افندی

(مأمورین ساثره)

ویرکو کاتبی ذوالفقار افندی	ظاہر کاتبی جمعی افندی
صندوق امینی نافذ افندی	

(معارف قرمیسیرنی)

محلیدن دفتری کلمشدر

(ذخایر میره مزایده واحاله قرمیسیرنی)

رئیس قائم مقام افندی

اعضا اعشار مأموری	اعضا مال مدیری
« ویرکو کاتبی »	« تیرات کاتبی »

✽ استاتستيق قوميسیونی ✽

مال مدیری
ویرکوکاتی
بدايت کاتی

فائمه مقام افندی
طاپوکاتی
دیون عمومیه مأموری

✽ رژی مأموریتی ✽

کاتب عثمان بك
قنطارچی عثمان اغا

مأمور مصطفی افندی
تحصیلدار اسماعیل بك
دیون عمومیه مأموری مصطفی افندی

✽ تحصیلداران ✽

سر تحصیلدار ابراهیم افندی
شواری نفر ۸

(صبیان مکتبی)
باب عدد شاکردان
۲ ۷۰

(رشديه مکتبی)
معلم اول رضا افندی
شاکردان عدد ۲۰

(چونکش ناحیه سی)

مدیری محمد علی بك
کاتبی ذوالفقار افندی
ویرکوکاتی یوسف افندی
رژی مأموری یسن افندی

(چونکش رشديه مکتبی)
معلم ثانی مصطفی افندی
عدد شاکردان ۲۵

✽ لوانك موهبي - حال حاضرى ✽

ارغنى معدنى قصبهسى - سنجاغك وسطنده بولنوب چرميك -
 پالو - سيورك قضالرينى يىدى مديرلك مر كزيله يكرمى اتى نواحى پى
 شامل اوله رق لوانى تشكيل ايدر يانكر قصبه ۳۴۷۰ نفوس
 ذكور و ۱۲۲۷ خانه ايله بر بحق مثلى دكان و مستفات سااره دن
 و قوم سنجاق ۷۲۲۳۱ اهالىء ذكور دن و ۱۰۶۲ قرا و ۲۴۷۰۳
 خانه دن عبارتدر كه ز بونك ۵۵۲۱۶ نفوسى مسلم و ۱۷۰۱۵ نفوسى
 غير مسلمدر خارج حساب اولان نفوس اناك ايسه ذكورى
 متجارتدر ملحق فصيلر اهاليه تريكه تكلم ايدوب قراده
 بولنانار كرده - زازاجه سرياشورلر و ايك تريكه ده
 ياورلر

• معدن قصبه سنده برباب رشديه و بوسنه يكي كشاد اولمش ايكي
 باب منظم ابتدايه مکتبلى وارد در دجله نهرينك بر قسمى
 معدنن اون ساعت اوته ده كيدان قويه سندن چيشوب جريان
 ايدرلك معدنك او كندن كچر قصبه نك اتصالده كار كير بر كوپرى
 و ديكر محالده متعدد اخشاب كوپرلر بونسيور سنجاغك قوه
 انباتيهسى معتدل اولوب محصولات ارضيه و مايعهسى و معمولات
 محليهسى مربوط استاتستيق جدوانده انواعيله كوسترلك در
 معدن قصبه سنده نسا طائفهسى كوزل چورابلر طوقوب
 صاارنك كه بو طرفلرده مقبول وصاياهسى كئيردر .

پالو قصبه سی باغ و باغچه لی بر محل اولوب سیر و تماشا سندن
 تازذ اولنور سوولی موقعلری و سیرانکاهلری واردر پالودن
 کچن مراد نهیری اوزرنده جسیم بر کوپری بولنیدر قصبه
 مذکورده یکپاره طاش اوزرنده بر قلعه حصار اولوب دروننده
 کذاک بر پارچه طاشدن اویولمش و یابلمش بر عتیق کایسا
 و مکتب و برطاقم او طهار واردر .

اکیل قصبه سنک هر طرفی اوزوم باغاریله مزین اوله رق صوجوق
 و پستلی مشهوردر اکیل ناحیه سی قراسنده صید و شکار
 محملاری چوقدر اکیل ناحیه سنده ایکی نی ذیشانک مدفن
 مقدس لری برلندنی مرویدر .

ارغنی قصبه سنک موقعی دنتشین اوله رق آب و هوایی فوق
 العاده لطیف و باغ و باغچه لری کثیردر باغ و باغچه لرینه تفرج
 و آب و هواییله تنج اوله کلدیکندن دیار بکردن بعضاً تبدیل
 هوا ایچون ارغنی یه کیدنلر بولنور قره اوزمندن اعمار اولان
 پستیل و صوجوقی مقبولدر ارغنیده پک چوق شراب اعمال اولنور
 ارغنی قلعه سنده برج و باره لر اثری و درت عدد صو صهرنجی
 اولدیمی کبی ذوالکفل نبی علیه السلام قلعه اوزرنده مقام عالی لری
 بولنور زیارتگاه انامدر صهرنجلر عتیق و طاشدن اویولمش
 و آرالی متین کرله اتصال ایدلمش اولدینی حالدده دروننده
 دائماً ماء الذبذبه لودر موسم صیفده و الک صبحاق زمانلرده بیه

اغز طیانه میه جق در جده صنفو قدر قصبه مذکور دك قبله سیله
 غربیسی اراسنده و ایکی ساعت مسافه دیکی سلطان پکارینك
 اوتله جانبد طاشدن او بولمش بز مغاره بولنوب درونده نذینجه
 بر صوو و از درك : مغاره نك قیوسنه ن ضویبه و از نجه طاشدن
 او بولمش در جمل موجوددر .

چرك قصبه سنده باغ و باغچه در بولنوب امر اض جلا یه پی دافع
 و نافع اوله رقی مشهور ایلیجه سی واردر بو حرانی اهالیسی
 ایلیجه ده بیتانق ایچون کثرت اوزره اورایه کردرل ایلیجه نك
 غلبه لك زمانی یاز موسمیدر قصع به اهالی نك ما کولاته
 متعلق بویه زدن خیالوجه صرفیانی وقوعه کله رك مستفید او اورلر
 قصبه ده بو مان تیق قلمه نك اطراف رقتیله سوزایکن یقلوب ابنیه
 اتاری قالمش و اتصالنده بر جبل بولنوب اوزرنده اراقدن بر جمعیت
 عسکریه و ارکی کورنگره بولنمشد قصبه نك جوارنده اوک و ارقه
 طرفده و سنان نه ری اوزرنده ایکی کار کیر کویری واردر .

سیورك قصبه سی چار طرف باغلرایله محاط اولوب اکن صوی آذر
 قلمه سی پك جسم اوله رقی یونمه طاشلردن یاپش و اتار عتیقه دن
 معدود بولنمش ایسده شمسی خراب اولمش و قصبه درونده
 زیر زمینده اثر عتیقه دن بر جام دخی بولنمشد شوجام شمسی
 ایسده کده در . سیورك داخلنده بر محل مبارکده ایوب نبی
 علیه السلام مدفن عالیبری واردر سیه رکه قوچ علی بابا اسیله

و موسم بوانان زیارتگاه دروننده صحابه کرامدن اوچ ذات
 شهدانک جسدلی صدققل ایچنده محفوظ اولوب اشبو جسم لر
 ییک اوچ یوز سنه دنبرو حالیه طور مقده در کد: کوزمسنی ارزو
 ایدنلر زیارت ایدیه بیلورلر سیورک قضا سنده کثرت ارزره
 معاملات بوانان عشیرتک بریسی قره کیچی عشیرتی اولوب سیورک
 و ویران شهر اراسنده هم خیمه نشین و همدد زراعت و حرانته
 استغال ایلدکلرندن موسم زراعتک غیری وقتلرده بر طاقم قریه
 و خانه لده منکن بوانورلر .

ایکنجیمی بشبوز چادر دن عبارت بوانان شرابی عشیرتدر
 بو عشیرت خابور صه بی اوزرنده بولنوب حیوانا تلرندن حاصل
 اولان خیلوجه روغن ساده نک بر قسمی سیورک اها لیسنه فوختیه
 تعیش ایتکده درلر سیورک قضا سنک اخذ و اعطاسی ولایتک
 دیگر قضا لینه نسبتله دها زیاده و مزروعات و حاصلاتی بینه
 بودر جه در سیورک و اکیل و چمک و چونکش و ارغنی
 ناحیه لرنده برر رشیده مکتبی وارد .

❦ اواء مذکورک استاتستبق جدولدر ❦

محصولات ارضیه	یکون محصول	صرفیات
نوع محصول	کیل اعشاری	داخلی
حظه	۸۸۹۷۰۰	عمومی
شهر	۳۳۳۲۲۷	کذا
حیوانات سائره	۲۴۰۰۰۰	کذا
		خارجی

صرفیات		نوع محصول
خارجی	داخلی	یکون محصول
۱۰۰۰۰	۱۴۰۰۰	۲۴۰۰۰
		جو یز
		قیه اعشاری
۱۲۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۲۰۰۰
۶۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰
	عمومی	۶۸۰۰
	کذا	۴۵۰۰۰
۱۱۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰
۱۹۰۰۰۰	۱۰۸۰۰۰	۲۹۸۰۰۰
۱۵۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۵۰۰۰
۵۶۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۵۶۰۰۰
		محصولات صنایعه
	عمومی	قیه اعشاری
	کذا	۲۶۰۰۰
	کذا	۱۸۰۰۰
	کذا	۶۰۰۰
	کذا	۸۰۰۰
۸۰۰۰	۵۰۰۰	۱۲۰۰۰
۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۵۰۰۰
		قیه اعشاری
	عمومی	۲۰۰۰۰
۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰
۴۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
		عسل
		بکمز
		روغن ساده

عمومی	۱۸۰۰۰۰	پینز
کذا	۲۰۰۰۰	ایچ یاغی
۳۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	صوچق و پستل
عمومی	۲۱۰۰۰	بزر یاغی
کذا	۷۰۰۰	هند یاغی
کذا	۱۰۰۰۰	سوسام یاغی

داخل ولایتده بولنان امر او ضابطان عسکریه

دیاربکر موقع قوماندانی میرلوا صالح زمی پاشا م ۳
 الای مفتیسی مصطفی کامل افندی د رس
 قوماندان والای کاتبی مصطفی افندی

(نظام به یکرمی سکرنجی الایک دیاربکرده ارامساز بونجی طاوری)

یکباشی شوکت افندی

صاغ قول اغامی محمود بک م ۵	طابور کاتبی عبدالقادر افندی
طیب پنا پو طما راکی افندی	اجزاجی حسین افندی
سرجراح حسن افندی م ۵	سنجه دار ملازم ثانی مصطفی افندی
یوزباشی اول حسن اغا	بلوک یوزباشی ثانی محمد اغا
ملازم اول یوسف اغا	۱ ملازم ثانی محمود اغا
یوزباشی اول مصطفی افندی	۲ یوزباشی ثانی منحل
ملازم اول محمد افندی	ملازم ثانی توفیق افندی

بلوك

۳ یوزباشی ثانی احمد شكري افندی	یوزباشی اول عبده افنا
ملازم ثانی حسین افنا	ملازم اول صالح افندی
۴ یوزباشی ثانی منحل	یوزباشی اول ابراهیم ادهم افندی
ملازم ثانی محمود افندی	ملازم اول ابراهیم افنا
موسیقیه معلم ثانیه مصطفی افنا	موسیقیه علم اول حسین افنا
طوبیجی ملازم ثانیه علی افنا	طوبیجی یوزباشی علی افندی

(سواری یکرمی در درنجی الایک دیار بکرده بوانان ضابطانی)

قول انعامی احمد توفیق افندی

جراح اول حافظ محمد افندی	اجراحی ثانی ابد قران افندی
یوزباشی وکیلی عبدالقادر افندی	یوزباشی ثانی حسن افندی بلوك
ملازم ثانی مصطفی راشد افندی	ملازم اول حاجی خلیل افنا ۱
ملازم ثانی منحل	ملازم اول عثمان فهمی افندی
یوزباشی وکیلی رومی افندی	یوزباشی اول برهان الدین افندی ۲
ملازم ثانی خلیل فرهاد افندی	ملازم اول محمد رفعت افندی
ملازم ثانی مصطفی عون افندی	ملازم اول منحل

ماردین سنجاغیله ولایتک دها بهض مواقمنده بوانان عساکر
 نظامیه شاهانه امرا و ضابطانک اسامی دفتری کلدیکنندن
 بالضروره درج اولته مدیخی مع الاعتذار بیسان اولته درجه

(امر او ضابطان عساکر ردیفہ شاہانہ)

الشمس سکرنجی میراوا و کلبی و دیار بکر ردیف قوماندانی
میرالای علی شفیق بک م ۴ ع ۴

(دیار بکر ردیف تالی طاہوری)

یکباشی احمد حلی افندی م ۵
صاغ قول اغاسی حسن افندی طاہور کاتبی محمد طیفور انندی

بلوک	یوزباشی اوللر	یوزباشی ثانیلر	ملازم اوللر
۱	علی اغا	حسین اغا	مصطفی اغا
۲	حسین اغا	طور سور اغا	شاہین اغا
۳	حسن افندی	محمد افندی	محمد اغا
۴	محمد اغا	احمد اغا	بلال اغا

(دیار بکر ردیف مقدم طاہوری)

یکباشی منجمل

صاغ قول اغاسی بختیار افندی م ۵ طاہور کاتبی محمد افندی
تفنگچی عبدی اوستہ

بلوك	يوزباشى اوللر	يوزباشى ثانیلر	ملازم ثانیلر
۱	محمد افندی	حاجی محمد افندی م ۵	احمد اغا
۲	ابراهیم نوری افندی	علی اغا	احمد اغا
۳	مصطفی افندی	عثمان اغا	محمد اغا
۴	احمد اغا	رجب اغا	طیفور افندی

ماردینده رندیف قائمقامی عبداللطیف بك

(ماردين رديف تالی طاہوری)

بيکباشی عثمان افندی

صوبل قول اغاسی خلیل اغا	طاہور کاتبی سیف الدین افندی		
بلوك	يوزباشى اوللر	يوزباشى ثانیلر	ملازم اوللر
۱	عثمان افندی	صالح اغا	ایوب افندی
۲	سعید اغا	محمد افندی	عبدالرزاق اغا
۳	اسماعیل افندی	حسین اغا	محمد امین افندی
۴	محمد افندی	جمال اغا	نوری افندی
مسافر	ملازم ثانی نور اغا	مسافر	ملازم ثانی محمد افندی

(ماردين رديف مقدم طاہوری)

بيکباشی درویش افندی

طاہور کاتبی اشرف افندی

قول اغاسی

ملازم ثانیلر	یوزباشی ثانیلر	یوزباشی اوللر	داوک
محمد افندی	حسن افندی	علی افندی	۱
عبداه افا	حاجی احمد افا	احمد افا	۲
مصطفی افا	محمد افا	احمد افندی	۳
اسماعیل افا	حاجی علی افا	مصطفی افندی	۴

(اچیقده یونان ضابطان)

ملازم اول محمد افندی	ملازم اول عمر افا
ملازم ثانی سلیم افا	ملازم ثانی احمد افندی
» »	» » عبدالسلام افندی

(جزره ردیف تالی طابوری)

بیکباشی محمد رضا افندی

صوبل قول اغایی علی افندی طابور کاتبی عبداه وهبی افندی

ملازم اوللر	یوزباشیلر	داوک
حق ویردی افا	حاجی احمد افندی	۱
سلیمان افا	محمد افندی	۲
عمر افا	علی رضا افندی	۳
نجل	حافظ عثمان افندی	۴

مسافرن

ملازم ثانی احمد افا	ملازم ثانی علی افا
ملازم ثانی عبدالقادر افندی	

(جزره ردیف مقدم طاہوری)

بیگباشی صالح زکی افندی

طاہور کاتبی عثمان شوقی افندی دبوی مأموری ملازم اول محمد افندی

بلوک	یوز باشیلر	ملازم ثانیلر
۱	عارف اغا	علی اغا
۲	مصطفی اغا	علی اغا
۳	ظوز سون افندی	عثمان اغا
۴	اسماعیل افندی	علی اغا

مسافر لر

یوز باشی تاتار اغا ملازم اول زسیمی اغا ملازم ثانی ابراهیم اغا

(لیجه ردیف تالی طاہوری)

بیگباشی حسن افندی م ۵

صو لاقول اغاسی ابراهیم افندی طاہور کاتبی عبدالقادر افندی

بلوک	یوز باشی اوللر	یوز باشی ثانیلر	ملازم اوللر
۱	خورشید اغا	محمد افندی م ۵	هاشم اغا
۲	احمد کامل افندی	منجیل	احمد کامل افندی
۳	عبدالرحمن افندی	عثمان اغا	شعبان اغا
۴	محمد اغا	حسین حسنی افندی	حسن بک

(لیجه ردیف مقدم طاہوری)

بیگباشی حسن تحسین افندی

صاغقول اغاسی حاجی علی افندی م ۵ طاہور کاتبی حافظ ابراهیم افندی

ملازم ثانیر	یوز باشی اولر	بلوک
احد اغا	علی رضا افندی م ۵	۱
ابراهیم اغا	محمد اغا	۲
حسین اغا	حسن اغا	۳
حسین اغا	ظلی اغا	۴
ملازم اول قاسم افندی	یوز باشی ثانی محمد افندی	
مسافر ملازم اول محمد افندی	تفنگچی احمد نیازی افندی	

معدن ردیف طابورلینک اسامی دفتری کلمه یکندن درج اولنه مدی

* داخل ولایتده بولنان رؤسای روحانیه *

روم ملتی
دیار بکرده وکیل پایوسیوس افندی م ۳
روم قنولکی ملتی
دیار بکرده منحل

ارمنی ملتی
دیار بکرده وکیل کشیش
اوهانس افندی
معدنه راهب اوهانس افندی
سیلوانده مقر دبیج افندی م ۳ ع ۳
معدنه اوهانس افندی
چونکشد راهب میناس افندی

ارمنی قنولکی ملتی
دیار بکرده پستقبوس
اوسیب افندی م ۳
ماردینده ماکون افندی م ۳

کلدانی ملتی
دیار بکرده متره پواید
عبدیسوع افندی
جزره ده یعقوب افندی

✽ دول اجنبیه قونسلوس مأمورلی ✽

انگلتره قونسلوس وکیللی تومس افندی م ۳
ایران شهبندری منحل

روسیه قونسلوسی موسیو یاکانسکی
فرانسه قونسلوسی موسیو پرتیه

حلبده

حلبده

تشکیل ولایتدن صکره داخل ولایتده و مقدمات دیار بکر ولایتده
مربوط بولانان معموره المزین ولایتی داخلده دیار بکر ولایة
عظامتک موفق اولارقلری اثار عمرانیه تک خلاصه سیدز

✽ مرحوم مصطفی پاشا حاضر تلری زمانلرنده ✽

مشارایه حاضر تلرینک وایلیمی زماننده ولایت تشکیل بیوریلوب
درت بحق ماه صکره بشنجی اردوی همایون مشیراکنه تحویل
مأموریت ایتمش و اگرچه قبل التتشکیل خیلوجه امور خیریه
عمرانیه یه موفق اولمش ایسه ده تحویل مأموریتله تشکیل اراسنده
یک آز مدت کچدیکندن بومدت ظرفنده تشکیک اصول و فروعیه
اشتغاله انجق وقت بوله بیلشدر .

✽ دولتو درویش پاشا حاضر تلری زمانلرنده ✽

ابواب مملکتدن طاسغ و ماردین قپولرینت تعمیریه - ایج قلعه ده
مجدداً کشاد اولنان قپو - حکومت قونانغنده مقدمات محترق اوله رقی

انشا اولنان بيوك اوپه - سيور كده تعمير اولنان حكومت قوناغى
- ارغه قشله سنده انشا اولنان قله .

❖ دولتاو اسماعيل حنى پاشا حضرتلى زمانلرده ❖

داخل ولايتده بش باب جامع شريف - ارغنى قلمه سنده - حضرت
ذو الكفل نبى عليه السلام تربىلى اتصالنده زواره مخصوص
دايره - حضرت سليمان بن خالد بن وايدك تربىلىك تعميرى -
مكاتب رشديه باب ۸ - ولايت قوناغى - اوراق فخرنى -
اصلاحخانه - حوض كبير عدد ۲ - اخور - ضبطيه قغوشى
باب ۲ - ضبطيه اوپهسى باب ۲ - بورچلو حبسخانهسى -
پوليس اوپهلى ۱۶ - قشله مجدد ۲ - تعمير ۱ - خسته خانه -
دكان عدد ۲۱ قهوه خانه - فرون - دباغخانه - چشمه عدد ۵
صوبندلى ۴ ديار بكر حروات صوبولى محراسنك تعميرى زراع
اشارى ۱۷۵۱۰ - رديف دبويلرى مجدد ۳ تعمير ۴ - مطبخ -
جبنانه عدد ۷ - قضاارده حكومت قوناغى عدد ۵ - مجددأ
قرا عدد ۱۸ - دكرمن - غرس اولنان اشجار ۵۰۰۰ - انشا
وتسويه اولنان طرف مترو ۱۸۰۰۰ - قالديزم مترو ۳۰۰۰۰ -
كوپرى عدد ۱۹۰ - حروف و ليطوغرافيا مطبعه لىك كسادى
غزنه و سالنامه اخراجى -

❖ مرحوم توفيق پاشا حضرتلى زمانلرده ❖

قلمه جامعك تزيينى - ولايت دايره سنده انشا اولنان مابين -

آب حروان كمرل ينك تعميرى - دوه كچدى كوپر ينك اكال
انشاسى -

﴿ دوانلو دولتلو عبدالرحمن پاشا حضرتلرى زمانلرنده ﴾

مشاراليه حضرتلرىنك ماموريتلرى روسيه محاربه مندفعه سنك
بدائنه تصادق ايلديكىسندن بر طرفدن امور ولايتى اداره يه
بندل جهد و همت و بريانندن دردنچى قول اردوى همايوننه بو
ولايتدن مرتب مبالغ و زخار و سائر لوازم عسكريه نك تدارك
و سوقى كى مهم اولان خصوصاتى ايضا ايچون مسارعت ايله كچه
كوندز اوغراشوب پك ببولك اثار مشكوره ابرازينه موفق اولسلىردر .

﴿ دوانلو عزت پاشا حضرتلرى زمانلرنده ﴾

كچه لرى ديار بكر از قه سنك فنار لاله تويرى وينه كچه لرى محله لده
بكچيلر تامين و اقامه اولمدينى - ديار بكر تاغرافخانه سى ايچون
مكمل برقوناق ائهرق ائنيه ميريه به الحاق اولمدينى - تعمير
اولان طيق مئرو ۳۰۰۰ قالدIRM مئرو ۲۰۰۰ -

﴿ والى لاحق دولتلو صالح پاشا حضرتلرى زمانلرنده ﴾

رشدية عسكريه مكاتبك متبن و مستحكم صورتده انشاسى -
ديار بكر له معدن راستده مكمل بر و صورتده ديار بكر راستده

ینه بر و معدنله ارغنی میاننده کذالك بر که جمعاً اویچ باب قره غولخانه
 انشا و کشاد و محافظه ایچون لزومی مقدار ژاندرمه افرادی
 اقامه و اقامه اوله رقی مرور و عبورک تأمین قنندیغی -
 انشا و تعمیر اولانان طریق ۲۸۰ کیلومتر - طاش کوپری مجدد
 ۴۱ - تعمیر ۶ - کار کیر کوپری ۷۱ - منفذ ۱۷۱ - قوری
 دیوار ۲۵ کیلومتر - بعض رشیده مکتبایینک تعمیر اولدیغی -
 سیلوان و معدن و ارغنیده تلغراف خانهلر و اکثر قضالده پوسته
 شبهه لری و ملاطیه نك دیار بکرو لایته مر بو طبیقی زماننده حصه تصور
 واعجه طاع و بهسینده پوسته و تلغراف خانهلر کشاد ایدادیکی
 - ملحقات ولایتده مناقع صندوقلری کشاد و سرمایه لر تأسیس
 قنندیغی - ینه ملحقاتده معارف شعبه لری و تجارت و زراعت
 اوله لری تشکیل بیورلدیغی - یاپیلان قادریم ۱۰۵۰ -
 دیار بکرده بر و ماردینده ایکی باب انات ابتدائی امکتبلی و ینه
 دیار بکرده بر و ماردینده دوت و ارغنی معدنی و سیورک و جزره
 قصبه لرنده ایکیشر و نصیینده بر ذکور ابتدائی مکتبلی کشاد
 اوله رقی مکاتب مذکوره انیه سنک بعضیلری اجرا بیوریلان
 تنویقات اوزرینه اهالینک عرض ایتدکلی اعانه ایله مجدد
 یاپلدیغی - مرکز ولایتده دارالعلمین اچلدیغی - جرمیک حامنک
 خراب محلامی یاپلدیغی - مطبعه مرکز نقصان اولان الات
 و ادواتنک اکیلله برابر وارداتی تأمین و غزته و سالنامه اخراج
 قنندیغی - اجرائات سائر غزته لده محرردر .

ولایتقره منسوب اولان ذی رتبه اهالی متخیرہ نك امامیہ بله مولد لری
وحائز اولدقلری رتبه ومأموریتلری اصبول تشریفات اوزره
درج اولتمشدر

(ملکیه)

اولی صنف اولی قلیب افندی	مولد دیاربکر طابق غزته سی مدیری م ۲ ع ۲	مأموریت
روم ایلی بکار بکی عبدالغنی پاشا	مولد ماردین	سابق حله متصرفی
میر میران سید پاشا بهرام پاشا	مولد دیاربکر »	سابق ماردین متصرفی اسبقه حصار متصرفی م ۴
اولی صنف ثانیه سی فهمی افندی	مولد دیاربکر	طر بزون مکتوب بحیسی
ثانیه مقامیزی عثمان زکی بك فیض اہ رائف افندی حاجی حسن بك	مولد دیاربکر » »	ارضروم مکتوب بحیسی مجلس اداره ولایت اعضاسی م ۳ مصرده
ابراہیم افندی عارف افندی	مولد ماردین ماردین	سابق سلیمانیه متصرفی در معادندہ

ثانیہ ممتازی عزیز صبری افندی	مولد لیچہ	انطاکیہ قائم مقامی
ثانیہ صنف ثانیسی سری افندی	مولد دیار بکر	عمان مأموری ولایت مکتوبی میری
عبدالقادر فائق افندی	»	ولایت اوراق و مطبوعہ مدیری
محمد توفیق افندی	»	قونیہ اعشار ناظری
مصطفیٰ وصفی افندی	»	»
فتح افندی	»	»
یحییٰ بک	»	»
میرالامرا جیل پاشا	مولد دیار بکر	حدیدہ متصرفی م ۳ ع ۴ بندادده
عبدالقادر پاشا	»	استیناف محکمہ سی اعضاسی
حاجی عبدالقادر پاشا	»	»
یوسف صدق پاشا	ارغنی	»
اصطبل عامرہ مدیر لایکی		
پایہ سی جریس زاده حاجی محمدانا	مولد دیار بکر	سابق مجلس اداره اعضاسی
زلفی زاده علی حامد افندی	»	محکمہ استیناف اعضاسی
عمر پاشا زاده حسین بک	»	قرہ حصار شرفی مدعی عمومی معاونی
حاجی محمد افندی	»	دیار بکر تجارت ریسی
اخای صبور زاده محمدانا	شرفناقی	»

تالاه	مواد
محمد نظیف افندی	سابق مجلس اداره ولایت باس کاتبی
حاجی سیف افندی	مجلس اداره ولایت اعضاسی
سلیمان صائب افندی	» » » »
قزازیان اوسیب افندی	» » » »
مناسیان او هنس افندی	» » » »
فیضی افندی	» » » »
عثمان ثاقب افندی	ولایت مکتوبی قلمی مسودی
ذوالفقار حقی افندی	» » » »
کشیشان میخائل افندی	محکمه استیناف اعضاسی
وهی افندی	ولایت تلغراف سیار مفتشی
سعید غالب افندی	مدیات قائم مقامی
حافظ محمد جدی افندی	مرکز تحریرات مدیری
فتحی افندی	دیار بکر بلدیہ رئیس
ابراہیم ادہم افندی	معدن محاسبہ جیسی
امیری افندی	اطنہ ولایتندہ اعشار مدیری
عبدالرحمن بک	ولایت مکتوبی قلمہ مداوم
امسبح افندی	در سعادتنہ

قبوچی باشی
اسکندر پاشا زاده یوسف بک دیار بکر
محکمه استیناف اعضاسی

قبوچی باشی	مواد	
ذوالفقار اغا	دیار بکر	
یونس بك	مازدین	مازدین نفوس مآموزی
شیخ عبدالرحمن	نصبین	طی شیخی
عباس بك		بؤدادده
رابعه	مواد	
محمد صفوت افندی	دیار بکر	سابق دیار بکر بدایت جزار رئیس
عبدالقادر افندی	»	استینافی محکمه سی باش کاتبی
طاعت افندی	»	مجلس اداره ولایت کتبه سندن
خواجگان	مواد	
پرنجی زاده عارف افندی	دیار بکر	دیار بکر طرق قوه سیون رئیس
عثمان افندی	سیورک	سابق سیورک سر تحصیلداری
خامنه	مواد	
فاضل افندی	دیار بکر	علمادن
اوهانس افندی	»	پولیس ملازمی
(علییه)		
بلادخسه موالیبی	مواد	
ابراهیم رأفت افندی	لیجه	درس عمادنده
فیضی افندی	دیار بکر	سابق طرابلس غرب ولایتی نائبی

مخرج موالیسی	مولد	
یوسف صدیق افندی	ماردین	بتلیس ولایتی نانی
از میر پایه مجردی	مولد	
حاجی مسعود افندی	دیار بکر	دیار بکر نقیب قائم مقامی
استانبول مدرسی	مولد	
حاجی حسیب افندی	دیار بکر	سابق ملاطیه جزا رئیس
طشمره مدرسینی	مولد	
حاجی احمد افندی	دیار بکر	دیار بکر مفتی
صبحی افندی	»	رشدیه عسکریه عربی معلمی
سری افندی	ماردین	ماردین طارق قوید سیونی رئیس
علی افندی	»	جزیره قضاسی نانی
یوسف افندی	»	
حاجی سعید افندی	دیار بکر	لیجه قائم مقامی
عبد الحمید نیازی افندی	»	سابق قلب قائم مقامی
مسعود افندی	»	سیلووان بدایت کتبه سندن
یوسف افندی	»	عرض الحبی
عرب زاده عبد القادر افندی	»	طلبه دن
حاجی علی بك	»	طریق کاتبی
عثمان توفیق افندی	چرمیک	معدن مفتیسی
داود افندی	ماردین	عمادین

عزیز افندی	دیار بکر
محمد بك	»
راغب بك	»
میراوا	سیفیه
عبدالمجید پاشا	میراوا
	دیار بکر
	مصرده
میرالای	میراوا
فاز بك	دیار بکر
	مصرده
قائم مقام	میراوا
حاجی عزیز بك	سیورك دردنجی اردوی همایون سوار بسنده
ژاندرمه بیکباشیدی	میراوا
عبداه غالب افندی	دیار بکر
احمد جدی افندی	»
	سلانیک بیکباشیدی م ۴
	دبره بیکباشیدی م ۵

- (حوال اراضی و سکنه) -

- اراضی -

دیاربکر ولایتی شمالاً درسم و بعضاً خرپوت و بتلیس و شرقاً بتلیس و بعضاً حکاری ولایتلری و غرباً خرپوت ولایتی و جنوباً مرصل و حلب ولایتلری و زور سنجاغیله محدود اولوب طولاً اوچیوز یکرمی سکز و عرضاً یوز اتمش طقوز کیلو مترو وسعتده بولنهرق حاوی اولدیغی برل ارمنستان صغری حدونی خارچنده ونهرین یئندهرله قسم شمال غریبدن عبارتدر اعتدال هوا وقوه انباتیه برنجی درجهده اولوب هله بعضی قصبات وقرانک آب وهواسی فوق العاده لطیفدر اراضینک وسعتنه کوره نفوسک قلی بعضی محلاک اعماردن خالی قالسنده سبب اولمش ایسدهده بعضی محلاک انهار کبیره و صغیره نك منابع و محراسیله انقسام کوردیکی ایچون اعمارینه همت اولنهرق منبع ثروت عد اولمغه سزادر .

- (انهار کبیره) -

- دجله -

دجله نهرینک برازی بیچار طاغندن و برازی دخی ارغنی معدنه اون ساعت مسافه سی بولنان کیدان قریه سندن نبعان و جریان ایدرک اکیل ناحیه سی طپراغنده یکدیگره قاریشور و دیاربکری یکدیگره یواده بر چوق انهار دخی برلشهرک

موصل و بغداددن مرور ایله بغداد و بصره اراستنده نهر
 فرات ایله برلشمسیله شط العربی تشکیلی و بصره کورفرینه
 انصباب ایدر طول جریانیسی (۱۲۰۰) کیلو مترودر *

— فرات نهری —

نهر مذکورک بر شهباسی بایندی سنجاغنه مضاف دیادین
 جوارنده کی جیلدن و دیگر شعبه سی بیک کولدن نبعان
 و جریان ایدرک بیک کولدن نبعان ایدن شعبه مراد نهری
 نامینه موسوم اولق اوزره حدود ولایتیه پالو طپراغتمده واصل
 و پالونک ارکندن جاری اولوب معموره العزیز ولایتی داخلنده
 کاش کیان معدنی جوارنده ایکی شعبه برلشدکن و فرات نامنی
 الدقن صکره اقوب چاغیهرق داخل ولایتیه چونکش
 و کرکر و بو جاق ناحیه سندن مرور و بعده حدود ولایتیه خروج
 ایله حلب ولایتیه مضاف بیره جک طرفندن و مسکنه وانه جانبدن
 کچوب دجله نهرنده ذکره سبقت ایتدیکی اوزره بغداد ایله
 بصره ارسنده قورنه نام محله دجله ایله برلشهرک اشاغیده
 بصره کورفرینه یتشور *

— بطمان نهری —

تلیس ولایتیه صاسون قریه سندن چیقان صوا ایله قلب ناحیه سنده
 اقان صو برلشوب بطمان نهر جسمنی تشکیل ایتدکن صکره

دیار بکر سنجاغنه مضاف سیلووان قضاسی دروندن مرور ایدر
و حسنکیف ناحیه سنده دجله په منصب اولور .

— انبار نهری —

نهر مذکور دیار بکر سنجاغنی داخلنده لیجه قضاسنه مربوط هانی
قصبه سی دروننده عین کبیر نامیله چیقان صو اولوب
پیر حسین قریه سندن و قره قوجدن جریان ایله ترکان ناحیه سنده
کوسه او قریه سی اوکنده دجله په منصب اولور نهر مذکور اوزرنده
قره قوج قریه سنه یکریمی دقیقه مسافده برکوپری وارد .

— سنان نهری —

ارغنی معدنی سنجاغنی داخلنده بولان چرمیک قصبه سنک ارغه
درفنده کی طاغلردن چیقوب جریان ایله اشاغیده نهر فراهه منصب
اولور قصبه مذکوره چارنده کار کیر برکوپریسی وارد .

— جامعجاغ نهری —

ماردین سنجاغنده نصبین قضاسنک قائم مقام مقری اولان نصبین
قصبه سی پیشکاهنده جاری اولوب قصبه مذکور ننگ جهت
شماله سنده درت ساعت مسافده دالین قریه سنده اق صوو قره
صو نامریله ایکی منبهدن چیقدیغندن تصادفی ایتدکری مزارعی
سقی ایله اشاغیده رأس العینک خابور نهر سنه منصب اولور .

-(جبال)-

بوولایت (جودی) و (اق طاغ) جبال مرتفعه سنك سلسله زبله محاط
اولوب جنوب و بعضاً غرب جهتلی جودی و شرق و شمال
و بعضاً غرب جهتلی دخی ارهن طاغلرینه التصاق ایدن اق
طاغ سلسله زبلندر .

- اق طاغ سلسله سندن دیار بکرك غرب جهتنده بولنان جبال -

- محراب طاغلی ممدن حدودنده در .

- قره طاغ چرمك و سیورك قضالی میانه سنده در .

- بوصمه طاغلی چرمك قضاسی داخلنده در .

- کروان چمن طاغلی چرمك داخلیدر .

- شیخلر طاغلی چرمك داخلیدر .

- کلنجك طاغلی چرمك داخلیدر .

- چونكش طاغلی چونكش ناحیه سنده در .

- اق طاغ سلسله سندن دیار بکرك شمال جهتنده بولنان جبال -

- ابوطاهر طاغلی چونكش ناحیه سنده در .

- کومايك طاغلی ارغنی ناحیه سنده در .

- ارغنی طاغلی ارغنی ناحیه سنده در .

- سیوان طاغلی بالو قضاسنك بر جهتنده در .

- تیمورقپو طاغلی پالونك جهت جنوبیه سنده در .

- پیران طاغلی اکیل ناحیه سنده در .

- نیرب طاغری اکیل داخلیدر .
- اکیل طاغری اکیل ناحیه سنده در .
- خوبیلین طاغری اکیل ناحیه سنده در .
- لیجه طاغری لیجه قضا سنده در .
- عتاق طاغری لیجه داخلنده در .
- شمشم طاغری حضرو ناحیه سنده در .
- حضرو طاغری حضرو ناحیه سنده در .
- آق طاغ سلسله سندن دیار بکرک جانب شرقیسی اولان جبال -
- مهرانی طاغری حضرو داخلنده در .
- ترجیل طاغری حضرو داخلندر .
- مفارقین طاغری سیوان قضاسی داخلنده در .
- جودی طاغی سلسله سندن دیار بکرک جهت شرقیسنده کی جبال -
- شرناق طاغری شرناق قضاسی داخلیدر .
- بهتتان طاغری بهتتان داخلیدر .
- مدیات طاغری مدیات قضا سنده در .
- کرجوس طاغری کرجوس ناحیه سنده در .
- چلیک طاغری چلیک ناحیه سی داخلنده در .
- حسنکیف طاغری حسنکیف ناحیه سنده در .
- اجدی طاغری حسنکیف ناحیه سنده در .
- جودی طاغی سلسله سندن دیار بکرک جنوب جهتنده بولنان جبال -
- صاور طاغری صاور ناحیه سنده در .

- عمريان طاغري
- عمريان ناحيه سنده در .
- مازدين طاغري
- مازدين قصبه سنده در .
- قباله طاغري
- مازدين داخلنده در .
- دبرزه فران طاغري
- مازدين داخليدر .
- عمراپكاري طاغري
- مازدين داخلنده در .
- شيجان طاغري
- مازدين داخلنده در .
- سوركي طاغري
- مازدين داخلنده در .
- مازو طاغري
- مازدين داخليدر .
- مئينان طاغري
- مئينان ناحيه سنده در .
- غورس طاغري
- مازدين داخلنده در .

- جودي طاغی ساسله سندن ديار بكر جهت غربيسنده مي جبال -

- قره جه طاغ سبورك داخلنده بولمشد .

بو طاغلك به ضيسنده ال واغز طياميه جق صورنده صغوق صور
 تنبع و پك اطيف هو ال تنسم ايدر قره جه طاغ كورنشده
 هر تقع دكسه ده ارتفاع موقعيسي فنا ثابت اولمش و بو طاغلك
 برف و بردي پك شدتلي واقع اولمشي دخي ارتفاعي اثباته كافي
 بولمشد جودي طاغی حضرت (نوح) صاواة الله علي
 نبينا و عليه افندمرك طوفان زمانده التي ماه قدر اچمده بولند قلمري
 سفينه نك اينيشوب طور ديفي جبل اولوب زياده سيله هر تقع اولديفي
 اهل فنجه متفقد . رسول مشارايه حضرت لرنيك زروه جبلده
 مقام عاليه بولمهرق حالا زيارتكاه انامدر .

— (معادن) —

— ارغنی معدنی —

معادن مذکور هجرتك بشیوز اون ایکنجی سندسند، کشف اولندرق کبریت نحاسدن عبارت اولان جوهری یوزده دیگر میدن اوتوزه قدر نحاس و یوزده اوتوز مقداری کوکرت و یوزده قرق مقداری تیموردن مر کبدر .

اشبو جوهر ابعاد ثلثه بی حاوی و مربعی و یا خود مثنی الشكل اولوب قرستالانش بولنور جوهر لرنک طبیعیسی تو نجه مشابه صاری و اکثراً سیاهه مائل صاریدر شو جوهر اغز کور کنده اذابه اولندرق حیدر اوز و حیدر مقناطیسی تیمور اراق اوزره کورینور کور اوزرنده دومان ظهور ایدرک بوندن تنکار ایله نحاس خالص حصوله کلور ذکر اولنان کبریت نحاس طبعاً التون ایله کبریت حیدره مشابه ایسه ده چاقی ایله کسبلور کنی پارچه پارچه قو عیوب طاعلمدیغدن التون اولدیغی آکلاشیاور .

کبریت نحاسک جوهری غرائت اولوب عقب تبیر اولنان طبقه دروننده کبریت حیدر اکثراً کبریت رصاص و توتیا و فحم نحاس ایله برابره بولنور مذکور کبریت نحاسک رنک طبیعیسی و غایت صاری اولماسی و چکجه کلامسی پکنده نالو اولدیغنی کوستر جوهر مذکور اردیاوب باقر حائنه قونلقدیه هر برایشده استعمال و بوندن کوز طاشی استحصال اولنور . اجزای کیمو یه دن چلیک تبیر اولنان کبریت حیدر دخی اشبو جوهر دن حاصل اولور ارغنی معدنی

جوهری جین دره تعبیر اولنان محمله بغین جائده اوله رقی و تریباً
 یگر می بیک زراع اعشاری قدر محلی استیعاب ایدرک سطح ارضده
 عودی اولقی اوزره اوتوز متروده جوهره یثیلور . طبقه لری
 بر برینه ملاصق و میلاری مختلف اولدیغندن الات هندسه ایله بغین
 اوله مز اریه میدانی دیلان محمله ده جوهر طبقه لری اولدیغنی
 حسب الفن بعض اماره لارانه ایدیور اتون دوزی تعبیر اولنان
 محمله و سطح زمینده دخی جوهر وار ایسه ده جین دره جوهری
 کی نمالو اولدیغندن اعمال اولتیور .

مذکور ارغنی معدنی برصو بولی ایله طقوز عدد مغاره دن عبارت
 اولوب بونلرک التیسی اعمال اولتمده و اوچی صو یولنه منفذ
 اتخاذا ایدلکده در ذکر اولنان صو بولی ایله مغاره لردن سنوی
 اون ایکی ملیون قیه اعشاری راده لرنده جوهر آلیور . صو بولی
 تعبیر اولنان باقرنی صودن کیفیت استفاده شو اولیور که : کبریت
 نحاس طبقه لریک بولندیغنی محل اوزرینه قار و یغمور یا غدقجه
 صوری طبقه لردن ایچرو کچرک صویک ترکیبنده بولنان مولد
 الجموضه ایله نحاس اره سنده برامتراج کیمیوی حاصل اولدیغندن
 صویک ایچنه قونیلان تیمور برقاچ کون طرفنده خام باقره نحول
 ایدیور شوخام باقرقال ایدلکده یوزده یتشه قدر صافی نحاس
 النور معدن مذکورده مجارستان قاعده سی اوزره درت عدد اذابه
 فرونی و ایکیوز اوتوزدرت عدد فلقه او جاقلری موجود در معدنک

جوهرینه حد و نهایت اولیوب یا الکر احراف و اذابه سنه مقتضی اولان
 قیرمه و قرارته کورینک محلی اوزاقلشمشدر .

— هوشین معدنی —

پالوقضاسنه مضاف هوشین ناحیه سنده بر نحاس معدنی طهر حالانده
 بولنوب بر عدد مغاره و برصویواندن و جوهری کبریت نحاسدن
 عبارتدر بوجوهر یوزده بشدن اونه قدر نحاس صافی و یرر بوراده
 ایکی عدد اذابه فرو نیله برقال اوجاغی و سکر عدد دقلقه موجود
 اوله بق الثرأماً حفر و اعمال اوانور و حاصلاتندن یوزده بش
 جانب میریه انور جوهری هر نقدر ارغنی معدنی جوهری کبی
 نمالو دکل ایسه ده جوانب اربعه سی اورمان و میشه واردج اغا جلریله
 محاط اولدیغندن محروقاً بجه سه و لتلی وارغنی معدنه نسبتله ایکنجی
 درجده بر معدندر .

— اکیل معدنی —

ارغنی سنجاغی داخانده و اکیل ناحیه سنده پرچان نام قریه ده
 بر قورشون معدنی اولوب شوقورشونک بهر قیه سنده بر بغدادی
 قدر سیم خالص اولدیغندن کوش ایچون اعمالندن استفاده
 اولنه من فقط قورشون ایچون اعمالی فائده لیدر معدن مذکورک بریسی
 فحم و دیگر کبری کبریت رصاصدن عبارت اولوق اوزره جوهری
 ایکی نوع اولوب بوندن قرق سنه مقدم ملترزم معرفتیه اعمال

و مؤخرأ تعطيل ايدلمشيدى ، برقاچ سنه مقدم دخى بعض ذوات
الترام ايدى كندن اليوم بونلر معرفتيله اعمال اولتمقدددر .

— حاجى بهرام كور معدنى —

ماردين سنجاغى داخلنده و حاجى بهرام ناحيه سنده واپور كورى
معدنى اولجه كشف اولنوب بر مقدارى بغداد ولايت جايله سنه
ار سال ايله واپور لرده استعمال دخى ايدلمش ايسه ذه معدن مذكورله
نهر دجله اراسنده بولنان اون يش ساعت مسافه نى حاجى طريق
طاغلقدن عيارت اوله رق صعب المغرور بولنقى جهتله نقلنده
مشكلات كور ايدى كندن متروك بولمشدر .

— حضور معدنى —

ديار بكر ك سيلوان قضا سنده واقع حندرف قريه سى حوارنده
كر كردلى بر تيمور معدنى كچن سنه كشف اولمشدر معدن مذكور
زاج ياغى اعمالى اچون كوكرد معدنى يرينه استعمال اولنور
و بر نوع قرمزى بويا اعماليله جام و بعض معدنياتك تطهير اچون
قوالايلور بولدن بوراچه استفاده اولنه ميه جغدن اعمالندن
صرف نظر قلمشدر .

— ليجه مملجه سى —

مذكور مملجه ديار بكر سنجاغى داخلنده كاشن ليجه قضا سنك قائم مقام
مقرى اولان ليجه قضا سنه ايكي و ديار بكره اون سكر ساعت

مسافه ده مالک قریه سنده و سنکستان بر محله در بهری اون ایکی
 زراع اعشاری عمقنده ایکی عدد قیو و ایکی حوض و انتمش بش
 تابه موجود در سنوی طقسان بیک قیه اعشاری طوز اخراج
 و سنه سی ایچنده صرف اولنور .

ذکر اولنان مملکه نك حاصلاتی جوارنده صرف اولنه رق ولایتك
 هر طرفه استعمال اولنان طوز سعرد سنجانی ممالحدن جلب
 اولتمقده در ممالخ مذکورده دن کلی طوز بوراره جلب و صرف
 اولتمقله برابر خرپوته و خارج ولایت اولان سائر محله ده دخی
 سوق اولنور .

- جص -

جص بادانه ایشنده قولانیلر بر نوع بیاض طپراقدر یعنی آلجیدر
 بو طپراق لیجه قضا سنده اولوب متمادیا دیار بکره نقل اولتمقده در
 ولایتك سائر محله رنده دخی بیاض طپراق و ارایسه ده بادانه ایشنده
 اشبو جص کی یرارلی دکلدیر .

- کرج -

کرج بیاض طاشلر اتش کره لرنده یاندیر یله رق حصوله کتور ایلکده در
 بر چوق کویلرده بونکله اشتغال ارنور دیار بکره تیمورجی اصنافی
 دخی تیمور کره لرنده کرج احراق ایلکده در که دیار بکره ابنیه سنک
 طاشدن اولسنه و صویوللرنده استعمالی ضروری بولمسنه مینی
 حسابسن کرج صرفیاتی واردیر .

- (اهالی) -

اهالی ولایت ذکور و انان در تیره زبیک نفوسی جامع اوله رفق اصلاری
اراندقده ازمئه سالفدهه اشلاف واختلاط ایدن بر طاقم اقوام
مختلفه و اروب اولاشور .

شوبله که تاریخک مضبوط اولدیغی زمانلر بوحوالی آثور و فرس
قوملرینک مسکنی اولوب صکره لری یمن و حجازدن نقل و هجرت
ایدن بر چوق عربان دخی برلشمش و میلادی درت عصر
کچدکده رومالیرک آسیایه استیلاسیله بر مقدار روم و بومناستله
حدودده واقع اولان ارمنستان حوالیسندن بر آزده ارمنی نقل
و توطن ایتشلردر .

هجرتک اون یدی و اون سکرنجی سالنده مهر منیر اسلامیت آسیا
قطعه سی اوزرینه ده اشعه پاش اولغله حقیقت بین اولان سکینه نک
هبسی شرف اسلام ایله مشرف و اولوقت دخی بوراده برلشان
غزات عرب ایله مؤتلف اوله رفق یالکز بر از ارمنی و پک جزئی
مقدار یهودی ایین اصلینده قالدی دولت عباسیه نک ایکی
عصری کچر کچمز آسیا ممالکی طوائف ملوک ایچون انقسامه
حاضر نسبیله سادات کرامدن حسینیه ایله بنو هاشمدن عباسیه
و مروانیه و امویهدن خالدیه کی اشرف عربک اولادوانسایدن
بعضیلری توابع و تملقاتی و اگر اددن ایوبیه خاندانی منتسباتیله
مؤخرأ آق و قره قیونلی دینلان غلبه لکی ترکن عشیرتلی بوراره

کلیس و دها صکرملری ایسه مغول و تاتار و عجملر صوقیلوب
اهالی ایله قارشمشدر .

طقوز یوز یکرمی سنه سندن صکره اسیانک بر چوقی نقاطیله برابر
دیاربکر ولایتی دخی ممالک دوات علیه یه قاتلریغندن عثمانلیلق
نامی اهالی یه سرماییه فخر اولدی ملحقانده بولنان اهالی عادات
ولسانلریله قالدیغندن حالا کرد و مستعرب دیملکه معروف اوله رق
بولنردن مستعرب طائفه سی ربیعه یه منسوبلر که ربیعه بن مندرک
شعباتندندر .

کردلک ایسه عصییتنده اختلاف واقدر ضحاک ماری دیو
مشهور اولان پادشاهک اموزلنده توره یوب ابلیسک تعلیمی
اوزره یومیه ایکی نفر انسان چوجخی تغدیسيله راحت یشیان
ایکی حیوان عجیبک قربانی اولماق ایچون اهالینک جبال
وصحاری یه تغریبا یتدکلری ارکک وقیر چوجقلرینک بویوب
یکدیگر یله ازدواج ایدرک کردقومی تناسل ایلدیکی وحقی لسانلری
کندیلرینه مخصوص و قاریشق دوزمه بر شی اولدیغی روایت
اولنیور ابدده صحیح اولان کرد فرس قومندن منسعب لسانلری
دخی لسان فرسدن غلط اوله رق انجق غریب لغتلره مخلوط
و مر کبدر .

کردلر فطرة شجیع و بهادر اوله رق رستم زال و بهرام جوبین
و جهمکین و شیرینک عاشقی فرهاد و ملوک ابویبهدن سلطان

صلاح الرین کبی بونلردن نیچه نیچه قهرمانلریشمش وذهیباً
اهل سنت و دبانلردن او اوب یا انگریزوزده بری درجه سنده بعض
کویلزده یزیدی و ملحدخی بولمشدر .

اکراد و مستعربك هپسی سخنی و مکرم اولدقلرندن خاندانلق
ومهماننوازلق عادتلرینه حالارعاقله مسافرلرینی زیاده احترام
و ممنونقله قوندروب کوچررلر اکراد طائفه سی زراعت ایتک
و بعض محلازده فدان غرس المک و برازده حیوانات بسلاکله
منغول و مستعرب اهالی عمومقله قیون . ذره . قسراق کبی
حیوانات یتشدیره رک حاصلقله متعیشدرلر .

دیاربکر اهالیسی صنایع و مهمولات و اولدقجه تجارقله اوغراشدقتری
و اطراف شهرده و چفتلرکرده انواع اشجار یتشدیردکاری
کبی اکثرقله ده کویلزده شرکت ایدرک زراعت و حرثت یوانه
درکیش و قضبان اهالیسک بر قسمی کندیلرینه مخصوص
مهمولات حصوله کتورمکی و چوغنی ایسه ینه حرثت ایتکی
مدار همیشه انخاز ایتشلردر .

- (زراعت و فلاح) -

زراعت و فلاحت بو ولایتده هر برکسب و کاردن زیاده میدان آلمشدر
اراضیت قابلیتندن استفاده ایچون فلاحته حصر اشتغال ایدن
اهالیسک قسم اعظمی نصلته ثروت طبیعی بی موجب اولان

الات و ادوات جدیده عصر ینک تدارک و استعمالنده اهمال
کوستد کلرندن حالا اسمی اصولده زراعت جاری اولقده در .

زراعتک باشلوجه لری بغدادی . ارپه . آق داری . ارز . پاموق
قوتون . مرجک . کوشنه . سینسام . نخود . اوزوم : قاوون و
قاریوز . سبره در .

— بغدادی —

بغدادی زراعتی حبوبات سائره یدن سبته کثرتایدن حاصلاتندن احتیاج
محللی بی دفع ایدن قسمک غیرسی انبارله قیوره قونیلور .

— ارپه —

ارپه دخی بغداد یدن صکره زراعتک نظر اه یتنه انان مزروعاتنددر
بونک دخی صرفیات محلیه دن فضله سی ادخار ایدلکده در .

— آق داری —

آق داری بی بغدادی و ارپه دن زیاده طائفه اکراد ما کولاتلرنده
صرف و استعمال ایتدکلری ایچون زراعتده کثرت التزام اولنمشدر
محللی صرفیاتی چیقده قد نصکره فضله سی قویو و انبارزه قونیلور که
از زمان ایچنده چورمیوب طیانقانی مجرب و الحانه هذه یارکز
دیار بکر سنجاغک انبارو قیولرنده او چیوز بیک کبل استانه دن زیاده اشبو
آق داری ایله بغدادی و ارپه حبوباتی تخمیناً مدخر بولنمشدر .

- ارز -

ارزك حاصلاتی حبوبات سائره به نسبتله دهها زیاده در صوبی چوق
محلارده یئشدیکنندن اومقوله اراضی مضرِب اتخاذا اولئش و ارز
حاصلاتی ولایتك احتیاجنی اوده مکه برابر مکاری حیواناتیله
ارضوم و حلب ولایتلرینه سوق اولنه کیشدر قره چه طاغ
محصولی مشهوردر .

- پاموق -

پاموق زراعتی دخی زیاده وقوعبولیور مضرِب اتخازینه اولیرشلی
اولیان صولاقلرک چوغنده و مضرِبلرک آت طرفنده حصوله
کتوریلور لکن بعض محلارده زراعتنه ممکن مرتبه دقت و یرینک
اعارینه خدمت اولدیغنی حالده بعض کویلرده او درجه دقت
اولئیور چونکه زراعتك چوقلغنی بو سینه اولدیغنی کبی اکثر
سندلده صرفیایجه استفاده سزالکی موجب اولمدهدر .

- توتون -

توتون دخی کثرت اوزره اکیلور انجق بوجاق ناحیه سندن
انسان محصولدن بشقه سی شایان شرب دکلدر بوجاق توتونی
مشهوردر .

- حبوبات سائره

حبوباتك انواعی دخی زرع اولئیور مرجک . گوشنه . سیسام

نخود . چولپاندا . كنه كراچك . هر طرفده و مصر . ماش .
 كتان تخمی ، كندیر تخمی سیور كره و قوم داری . قزل داری
 و ساثره بعضی محلارده ، حصوله كتوریلور .

— اوزم —

اوزم باغلی قصبات و قرانك اکثریسنده اهیمنله حصوله كتورلش
 و اهالی بوندن زیاده سیله مستفید اولقده بولمشدر شیره اوزمندن
 پکمز یاپیله رق کثرت اوزره صرف اولنور و بوندن بشقه پستیل ،
 صوجوق و انواعی باپاور اکیل اهایسنك پستیل و صوجوق
 معمولاتی پك لذیذ و مار دینده یاپیلان صوجوق دخی نفیسندر
 مدیه و ارغنیده قره اوزمندن معمول پستیل و صوجوق انواعیله
 سیورك و شهبانك کسمه معمولاتی نفاستنه مینی زیاده سوریلور
 قره اوزمندن شراب چیقاریله رق چوغی ارغنیدن طاغبلور اوزمك
 بو حوالیده انواعی اولوب حتی قاضی کندی اوزمی استانبولك
 اسكدار طرفنده چیقان چاوش اوزمنه معاد ادر .

— قارپوز —

قارپوز و قارپوز بزی و صولی اولق اوزره ایکی نوع اولوب
 صولایی صولاقنرده و نهر دجله نك اطراف و اظه لنده حصوله
 کلمکده در نهری جنسنك جسامت و ازتنك هر یرده شهرتی اولغله
 بعضی محلارده دخی بو جنسدن یتشدیرك اوزره وقوعبولان
 طابه مینی صورت زرعی حقند یاپیلان تعرفه کچن سنه تجارت

نظارت جلیله سنه تقدیم قلمش و زراعت غزته سیله نشر
اولمشیدی فائده مأمواپله برعینی آتیده درج اولندی :

تعرفه

دیاربکر ولایتک قانون و قارپوزی کی ممالک شاهانه تک هیچ بر
طرفنده گورلماشدر .

بوولایتده اولان قانون و قارپوزک قطعہ سی غایت بیوک اولدیغی کی
زیاده طاتلیدر قطعہ سی اولقدر بیوک اولور که ایکی قارپوزی
بر استراحتیق کوتوره بیلور :

بو قانون و قارپوزلک صورت زرعی

قارپوز و قانون دکیله جک محل نهر کنارنده قوملی و آلتی صولو
اولمیدر بویله محلارده بل ایله قیبلر قازیاور و قیبلر اول درجه
درینلکده قازیاور که آلتدن بر قاریسندن نهایت درت پرماغه قدر
صو و ظاهر اولق لازمدر قبولک طولی ایکی بچی زراع
اعشاری و عرضی بر زراع اوله جقدر .

بو قبولک قازاسندن حاصل اولد جق قوم قیونک طیشارو طرفه
بیلور و قبولک شو طوللری اعتباریله هر قیونک درینلکده اولان
ایکی باشنده ایکی بطحمان (که التی اوقه اعتبار اولنور)
قدر یا صدق تعبیر اولنور قوم بر اقیاور اندن صکره بو یا صدقلره
برر دانه چیلانمش تخم دیکیلور .

بو یاصدقره بر تخم دیکلمسی بر احتیاط ایچوندر که شاید بو
 قیورده صویک چکلمسی مأمول اولنور ایسه او اوقت شو یاصدقره
 بو چیلانمش تخم دیکلمسوب بر هفته قدر قیور حالی اوزرینه براغیله
 جق و هفته باشنده قیورک صوی هر نه رادییه انمش ایسه
 او اعتبارله چیلانمش اولان چکردک دیکیمه جکر شو قدر که
 صو تمامیه چکلماش اولور ایسه تکرار قازیلوب صوی طاهره
 چقارمق لازمدر و اوصو بر هفته طرفنده نقره اکسیله جکی
 و قیونک زه سنه اینه جکی تخمین اولندقدن صکره صویک
 اینه جکی محله اشاعیده تعریف اولندیغی وجهیه چیلاندریش
 اولان تخم دیکیمه جکدر .

تخم لک چیلاندریلمسی

قارپوز تخمندن لزومی مقدارینی بر طوبرده اقسام صویه فویوب
 صباحیسی چقارملی ونلی بر محلی درت پرمق درینداکنده
 قازوب بو قازیلان یه تخملری قانچه سریملی و اوزرینه طپراق
 چکیمیدر بو تخملر التي کون صکره دیکلمسکا الوریشلی بر صورتده
 چیلانمش اولور بو چیلارک باش طرفلرنده کی جکردک قابوغنی
 تمامیه آتامش اولمق مقبول ایسه ده شو چکردک قابوغنی آتمش
 اواسه ده بئس بو قدر چیلار ظهورندن برنجی ونهایت او چنجی
 کونده قدر دیکیمه بیلور ایسه ده دردنچی کونده قالور ایسه ارتق
 قارتلاشوب پیراقلری بر برندن ایریله جغنی جهته بونلری آوب

يکدن بشقه چکردکری چیلاندرمک اقتضایدر بناء علیه قازیلان
 قیولر نسبتنده تخم چیلاندرمک لازم کلور .
 چیلانمش چکردکلر شورته دیکیلور قیولده کی صویک اولاشدیغی
 محلدن صویک تا کنارینه دیکیلور او حالده چکردکلرک اینجه جت
 صاچقارینک او جلری صوده قالمش بولنور . چیلانمش چکردکلر
 بو صورتله صویک اغزینه قوندقه بر آووج صواو فوم چیمک
 کوکی اوزرینه قونیلوب خفیفجه باصدیریله جقدر . بر کون
 صکره اسکی یانمش کوبره دن بر مقدار کوبره تخمنک کوکنه قونمش
 اولان قومک اوستنه دو کیلور و بر هفته قدر بویله جه قالور و بر
 هفته دن صکره کوکلرک بو چیللری صارارمش ایسه چیقاروب
 آتملی و یرینه احتیاط اوله رقی چیلاندیراش اولان چیللردن اولجه
 تعریف اولندیغی وجهله دیکلمیدر . چیلار صارارمیله بده یشیل
 رذکی ضایع ایتماش ایسه طوتمش اولدیغی معلوم اولور و او حالده
 قیونک اورتنه سنده اولان یاش قیرملری قیونک ایکی باشنه دیکلمش
 اولان چیللرک اطرافنه یغوب بر هفته ده بویله براغیلور هفته
 کچدکه قیونک اورتنه سنده بوش قالمش اولان بر زراع قدر محل ینه
 حالله براغیلوب یعنی قوم دولدیرلمیوب بر اقلی و قیونک طوانده
 اولان ایکی طرفی قازوب صوی قیودن ظاهره چیقارلمیدر اندن
 صکره بر ربچی اوقه قدر کوکرچین کوبره سنی چیللرک الت طرفنده
 قالمش اولان صویله طوغرو دو کلیدر . بونک اوزرینه اوج ربعی
 صاری و کوزل قوم و بر ربعی یانمش کوبره بی برینه قارشیدیره رقی

صکره دن قیونک ایکی اوچنک یانی باشندن قازلش و صولری
اوزه ایله نیش اولان صولی یرله دو کوب طولدیرملیدر .

بوننده برهفته کچر کچمز قیونک اورتیه سنده حالی اوزره قالان برزراع
محل بوسره ده قازیلوب اندن چیقان نغلی قومی نصفیت اوزره
کوکلرک بولاندقاری طرفتیه ویریلور و او قازیلان محل ایسه
طبیعی صولو و بوش قالور و بو بوش یره ایکی اوقه مقداری
کوکرچین کوبره سی دو کوب اولمی کبی صاری قوم ویانیش کوبره
طولدیرملی و برهفته ده بو حالده براقلی اندن صکره اک اول قیولر
قازیلوب ایچندن چیقان و قیونک ایکی طرفنده براغلیش اولان
قوملری قیولر دوزلتنجه یه قدر قیولره طوادیرملیدر . ایشته بو
وقته قدر کوکلریتشمش اولور .

بوصورتله دیکیلان بوستاندن انان قارپوز و قاوونک طعامی پک
لذتلی اولوب قطعهلری اولقدر اولور که بعضاً قرق اللی قیهدوها
زیاده اغراقده قارپوز ویکرمی قیهدن آخرقاوون حاصل اولور .

— سبره —

سبره نك بو ولایتده هر نوعی حصوله کتوریلور بطلجان . بامیه .
قیباق . بقله . خیار . عجبور . اسپناق . مارول .
پنجر . شالغام . هاوج . طورب . دوماتیس .
پتاتیس . فاصولیه . لوبیا . نذنع . صوغان . سارمساق .

معدنوس هر محلد و پراسه . لخنه . صالاته ابق . انکنار .
 بعض یرلده زرع اولنور . هندبا . سمیر اوت . کنکر . اوچتون
 بوغ . ابه کومجی . یرالماسی خدابی نابدر ماردینده اعلا
 کما حاصل اولور .

- (اشجار) -

اشجار مثمره و غیر مثمره نک بر چوغی بورالده یتشدیرا کده در اشجار
 مثمره دن شفقتالی . زردالی . قاره اریک . فشنه . الما .
 ارمود . نار . سکری . انجاز . کریاز . بادم . جوین .
 ایوا . فنیقی . انجیر . بتوم . توت . آکشی توت .
 الوجہ ، باشلیجدر ملهقاتک به ضایسته بولنمیان برویا خود بر قاچ
 جنس میوه دیگرندن اورالره نقل ایدیاور یا لکز پورتقال . لیمون .
 خرما . فصدق بورالده بولنمیز ایسده جوار و لایتلردن ولایتزه
 کثرتله کتور ایکنندن اهورن بها ایله انیسور . ملاطیه دن الما .
 ارمود . ایوا و خرپوتدن فشنه دخی بو طرفله کتور لاکده در که
 اعلا آمدن طولایی مقبولتر .

- (توت اغا جلری) -

توت اغا جلرندن وقتیه چوق استفاده اولنور ایدی حریر بوچکی
 بوراده یکی احداث اولندیغی زمان یعنی بوندن قرق سنه اول اکثر
 باغچهلر توتلغه تحویل ایلمش ایسده مؤخرأ تخمینک بوزلمسندن

طرابلسی توت پیراخی صرفیاتی سکتهدار اولدیغین بۇ دفعه بهض
توتقلر قلع ویرینه اشجار ساڑه غرس اولمشدر بوجک تخمیک
اصلاحی ایچون ارباب صنعت چالشمقدن خالی قالدقلری ایچون
ینه هر سنه شهر و قصبات وقراده کالی تخیم اویندیریلهرق بو
اغازله احتیاج کوریلور .

— قواق و سکود اغاجلری —

بوجنس اغاجلر شهر و قصبه و اکثر قراده زیاده سبله یتشدیریلور
و احتیاج محلیدن فضله سی کاکله اشاغیلره سوق اولنیور قواق
یتشدیرمکه الک زیاده همت ایدن معدن ملحقاتیله صاور ناحیه سی
اهالیسی بو یوزدن استفاده ایتکده درلر .

— جوز اغاجلری —

جوز اغاجلری کثرت اوزره بولتمقددر بو اغاجلرله معمولات
اخشایه نك نقیبی حصوله کتوریلور که کوزل قنیه ، ماضه ،
سریل و امشالی شیلری یا عمده دراکر اصنافی ابراز اهلیت
ایندیورلر . جوز اغاجلرینک اوور تعبیر اولنان اوزده کی زیاده
فیئاله اندرق اوورویایه کوندرلمکه بولتمدر .

— زیتون اغاجلری —

زیتون اغاجلری منحصراً دیرک و خورش ناحیه لری باغچه لریقی

تزیین ایتشددر اعلازیت چیقاریلوب داخل و خارجدہ صرف
اولنور زیتدن برنوع صابون یاپیلورایسده استعماله شایان اولوبوب
یاکیز کردل پک چوق استعمال ایدرلر .

— صماق اناجلری —

صماق بورالرجه اطعمده استعمال اولندیغندن اناجلری نیک
یتشدیرلمنه دقت اولنیور صماق پیراغی دخی بشتمه جه منفعتملی
محصولدر .

— اورمان و میشه —

خصوصی اورمانلرمن بوقدر خدایی نابت و مباح نوعدن اوله رق
الوج . اردوج . پالسود و امشالی اناجلر طاعلرده اورمان
و میشه لکه دونهرک کردل بو اناجلری کسوب و عمر کبیرلیه کتوروب
محروقات ایچون شهر و قصبه لده صاتیلور مع مافیله حطبک
جوغی دیار بکره کلکله اکیل طرفندن کتورلمکده در .

— مازو و کتزه و عنتوف اناجلقلری —

بو اناجلقلر طاعلرده یتیشن خدایی نابت شیلر اولوب مازو و کتزه
و عنتوف حاصل اتمکده در که جوار اهالی طرفندن طویارلنوب
بونک ایچون مخصوصاً اورالره کپیدن تجاره صاتیلور بونلر بویه
ایچون استعمال اولندیغندن شهر و قصبه لده صرفیات واقعه سنک
فضله سی خارجه چیقار بویه نوعندن پوریک . شاقیلوز .

صفاق پیراڻی . ڪوڪ بویا . جهره . پالاوود . چریش دخی
بورازده حاصل اولمقده در .

- قدرت حلواسی -

طاغلق و اورمانلقرك اشجاری اوزرینه سمانن نزول ایڏن
نعمتلردندر اگراد طائفه سی دوشروب شهر و قصبه لره کتوردرل
و بوندن برنوع بکمز دخی پیارل باغ و باغچه لری اولیان و بال
قوانلری یتشدیر میان طاغ قراسنده کی اها اینک عمر لنده طاتلی
نوعندن ما کولاتلری اشبو قدرت حلواسنه منحصر اولور .

- (صنایع و معمولات) -

دیار بکرده اصحاب صنایع از دکادر صنایع و معمولات دن بو
حوالی به و خصوصیه اگراد طائفه سنه لازم و مناسب اولانلرک
هر درلوسی چبقاریلور .

صنایع و معمولات اصنافنک باشلوجه لری شونلردر

دباغ . دیکچی . پنبه جی . غزاز . کرشچی . قوندره جی
کلاهچی . بویه جی . قسارجی . ایپلکچی . برداچی
جلاح . چارشفچی . حصر جی . شریکچی . قیومچی
تنکه جی . مجلد . باصمه جی . طاراجی . بوروجی
طوقچی . بافته جی . مازمان . چاقمچی . تفنگچی
قلیح جی . مومچی . دوکجه جی . چارچی . دواکر

مرانقوز . حكاك . خياط . آلبى . سمرجى . قلمكار
 سراج . كلنجى . شروىجى . عىباجى . نىلجى .
 طفاقچى . طوقه جى . لىلىجى .

معمولات و مصنوعاتك دخى باشلوجەلرى بونلردر

حرير چتارينك انواعى . صرمەلى چارشاف . حرير عىبا
 حرير كفيە . انواع پوشى . حرير قوشاق . قوتنى و حرير
 قاشلارك هر درلوسى . تيره چتاريلر . پاموق قشلىر . يىلى بىز .
 قىرمىزى بىز . بياض عىبا . چوراب . كوردەبالى . كورد
 كلاھلرى . كوردشاللىرى . كورد كىچەللىرى . كورد قالىچەللىرى .
 اعلاكليلر . يىلى باصمە . يىلى يازمە . انواع بويە ايشللىرى .
 معمولات غزاليەنك اعلاسى و انواعى . نفيس حرير بويەللىرى .
 ملون سىختيان . مشين . كاوسالە . متنوع اياق قابلىرى .
 قوندرە . حمام و ال خاويللىرى و انواعى . چىفت الات
 وادواتى . اوانى نچاسايەنك انواعى . تونج معمولاتنك
 انواعى . هر نوع توكة ايشللىرى . سىم و زىر و مجوھرات
 معمولاتى . درلور او قلم ايشللىرى . تىكە معمولاتى . معمولات
 مويتايە . معمولات سراجيە . تىمور معمولاتنك انواعى .
 قنقان . لىلى . نفيس شراب حرير . مىكراتنك انواعى .
 بنفشە شروبللىرى . ياغ صابونى . زيت صابونى . نفيس
 بوم ياغى صابونى . موم . دستى باردانق معمولاتى . اولە سبىل

مهمولاتی • ابانوس سیغاره اغزلقلری و باستونلر • جویر و قواق
قنیه و ماصه و سریر مهمولاتی • مهمولات اخساییه نك هر
درلوسی • مهرکه • اگر • قلتاق • ابنیه و مهمار ایشلری •
ابنیه قلم ایشلری • ابنیه نقش ایشلری • چلنکاری به ایشلری •

— (تجارت) —

اخراجاتی تسهیل ایدن اسباب نقلیه نك شمعی به قدر ساده مکاری
حیواناتنه انحصار ایشی بوزندن تجارت پك آزدرد یا لکز دجله ایله
موصل و بغداد و لایترلی حوالیسنه سوقیاتی وار ایسه ده حوالی
مذکوره نك مهموریتی حاصلات و مهمولاتمزدن استغنا حاصل ایش
و بناء علیه کلک کی سهل النقل مخر جدن لایقیله استفاده اولنه مامقده
بولمشدر لکن بعض سنه لده مذکور و لایتر بوولاییدن زخیره
جلبی ایچون احتیاج کورر ایسه کلک نقلیاتندن ایچمه استفاده
اولنور •

(کلک) دجله ده سفینه سیری قابل اولدیغندن مرآب
نهریه اتخاذا اولمشدر کلکرا و فلنوب نفسله شیشریلان و اوزری
حطب و یاخود دیرکله ستر اولنان یکدیگره مربوط سکساندن
یوزاللی ایکیوزه قدر طولمزدن عبارت و کلکچیلرک نفسیه قائمدر
بوکلکله دیار بکردن موصله قدر کیدیلور و چمره دن بغلان کلکرا
درتیوز طولمزدن عبارت اولور موصلدن بغداده دخی کلکله
کیدلمکده ایسه ده نهرک اورالده کسب ایتدیکی جسامتله متناسب

اولق اوزره در تیوزدن بیک ایکیوز هقدر طولملره جسم کلکار
باغلمتقدہ در .

اکیل ناحیه سندن دیار بکره مقامیاً حطب نقل ایتمکره اولان کلکار
دخی انسان و اشیا نقل ایدن کلکار دن فرقسزدر .

تجارت شم دیک بیان اولنان درجه لده ایسه ده سایه مهموریتوایه
جناب ملوکانه ده ولایتک بیوک جاده لرنده شو سه لرتسویه اولندیغندن
امتیازلی شرکت عربهلری ایشلدنک اوزر هطالبلر ظهور ایدرک
مقاوله و احاله شرائطی ولایت و نافعہ نظارت جلیله لری میانده
در دست مخاربه بولنمش و احاله رخصتنک اعطاسندن صکره
جلب منافع یوانده ده بعض شرکتلرک اورتیه آتلسنه کوره نیک
یولی اچیله جغندن بو صورتلر مخرجک مبادیء حصولی دیمک
اولوب شو حالده تجارت زیاده سیله اهمیت آله جغنه شبهه
قالامشدر .

ممولات و محصولاتدن اخراجاتمز الویه نیک اسناتستیق جدوللرنده
کوستلش و ادخالات ایسه اخراجاته نسبتله بر قاچ قات زیاده
بولنمشدر .

— (حیوانات) —

حیواناتک بعض انواعنی بسلمکره اولان اراضیزک بو دراتو
محصولندن دخی بر آز معلومات ویرلمسی مناسب کورندی .

- فرس -

فرس جنسك اعلا و ادناسى بو ولايتده كوريلپور ماردین
 سنجاغنده و چول ايچنده جنس و نادر اسب و قسراق يتشمكده دركه
 عربان اره سنده فرسك عنقه سيله جنسيتلى مضبوطر ارلك
 اتلى دها طای ايكن ضاتارلر لکن قسراقلر يك زياده بهالى
 اوله رق اوچ بش بيك غازى قيمته بو انور برأس قسراق دوه
 وقیون سوريلزی و سائر ماملكارى مقابله دكك ايديلور .

چونكه عندرنده جنس قسراغه مالك اولان بيوك بر ثروت صاحبي
 طانديغندن بتون ثروت و سامانلى جنس قسراق ايدنمكدر
 بويله قسراقلى الدن چيقارملى دخى قابل اوليوب مكر كه جان
 وقان يونده بيوك براضطرار و مضايقه الجا ايتش اوله قسراقلى
 لاغر بر حالده بسارلر بونلرك ارادقلى مجرد جنسيت و سيرده
 سرعت اولسييله صورت ظاهره جه مطلوب اولان ياقشقه ياقزل .

انجق بويله اغر قيمتلى عربانك احوال خصوصيه سندن او اوب يوقسه
 ولايتك سائر محللارنده بو قسراقلى الم صاتمجه او قيمتلك بسنده بويله
 بهالور .

چفتلكرده و كويلرده دخى دول آلىق ايچون قسراق بسليور
 ادنا جنسى نقليات ايشنده قولاليلور .

- استر -

استرک کثرتی و ایوسی و لایتمزده جزره قضا سنده در قضاء مذکور
 بهتان دینلان و بر قسمی بتلیس و لایتنه هر یوط اولان قطعه به منسوب
 اولوب بهتانلیلر عمومیتله استریتشدیرزلر شو قدر برفرق وار که
 بتلیس داخلنده کی بهتانلیلرک استرلی اکتریا صفر و بار کیرک
 چفتشمسیله حاصل اولان ومدلاو تعبیر اولنسان اوفق تفک شیلر
 و جزره اها ایسنک یتشدیر دکلی هر کب و بار کیرک نطفه مترجه سی
 محصولی اوله رقی ایری و جسم استرلدر .

- دوه -

بو مبارک حیوان اکثر محلامده نصلسه آز بسانیوز حالبو که دوه
 جنسندن منفعت حصولی بدیهی اولدیغندن چول اها ایسی و سبورک
 حوالیسی کثرت اوزره بسایه رک نقلیات امورندن و سود
 و موالدین استفاده ایتمکده درل .

- اشک -

اشکی کثرت اوزره قرا اها ایسی بسلیور بسلیشک قولایغیله هم
 خفیاک و همده هر بر نقلیاتده برار اغنه مینی اشک کنه باقلیه رقی کردل
 عندنده اعتباری واردر بو حوالی اشکری سیاه جنسندن اولوب
 بهاری اهون اولور شهرده هر کچی اصنافی دخی استردن زیاده
 اشک بسلیکده درل .

- قیون و پکی -

قیون و پکی چولده و چولک غیری محلا رده ده پک چوق بسلیور
 بشقه محلا رده بسلیان اغنام دخی قیش موسمنده چوله کوندریلور
 ولایتک لحم احتیاجنی دفع ایتمکله برابر حلب و شام ولایتلرینه
 و مصر طرفنه سنوی بر مقدار اخراجاتی واردر جزره و مدیات
 قضالنده بولان تفتک کچیلرک تفتیکی اوروپایه قدر چیقار پیانی
 و روغن ساده حاصلاتنک دخی بوراچه اولان صرفیاتدن
 فضله سی یوقاروره کوندریلور .

- صغر و مانده -

بو حیوانات دخی بورالده از دکدر چفتلکرده اینک ودیشی
 مانده بسلیور که دولری اندرق چفت ایسنده استخدام کورر
 بمضاً تجاری موصل ولایتندن صغر و مانده اشتراسیله یوقارو
 طرفله کوتورمک اوزره بورالره اوغرادقه ایچارندن بکشیلوب
 التانلری دخی واردر .

- جیران - کیک - طاغ استری -

بو جنس حیوانات خاصه چولده بولندرق صیدلندن انتفاع
 اولور جیرانلر سوری سوری چول بادیه لرنده طولاشدقلری
 ایچون صیدلری قولایتمله وقوعب و لیور اهولرک اثار
 ادباده ثاری کوریلان او پک سویلی و یاقشقلی کوزلری بعضاً

دام صیاده. بغلو اولدیغی ایچون صاغ طوتیله رق شهرمنه
کتورلاکده در .

— ورشق . چقال . دیکو . صوابتی . صکصار . طاوشان . و سخی —

حیوانات مذکورده دن و سخی طیباق یدیکه سمیر لندیکی و کردل
طرفدن لحمی اکیل اولنه کلدیکی جهتهله طوتیلور و سمیرلنک
ایچون دکنکه طیباق التنه النهرق طیباق یدیکه کسب سمن ایتمی
اوزرینه بوغازلور دیکر حیوانات پوستلرنک قربانی اولقی اوزره
صیدلنده دوام اولدیور پوستلری کورک یا ییله رق ایجه جالب
منفعتلر یالکز طوشانک صیدی تلذذ ایچون اولدرق لحمی دخی
مباحدر دیلاکونک لحمی شافعی مذهبنده اولانلر لر .

— خنزیر . قورد . پلنک . ایو . کفتار —

شؤر تیچی حیوانات دخی اراضیرک بسلدیکی اجسامدندر خنزیر
دیئلان جنوار ارز ترلالینه صوقیلوب ایراث خسار ایده کلدیکنه
مینی هر سنه بر مقداری اوتلارده قورشونله تلف ایدیلیور
قورد قیون و کچی اغلرنده چوبانلرک تفنکنه هدفی و مخصوصاً
بسانان کلبلرک آزولریله مجروح اولورلر پوستلری کورکچی
دکانلرنده پازازه چیقار پلنک و کفتار و ایو یالکز کوردکاری
انسانلره مضرلندن خالی دکدرلر .

- كوپك -

كوپك ديار بکرده سياه و خار چده بياض اولقى اوزره بولور
 خاصه شهر کابلرينک سياهلغند نطولايى ابنيه نك قره طاشلرندن
 رنگ الدقلىنى ظرفادن بريسى تحفلق اوله رقى سويلشدر کوى
 کوپکلى مسافرله صالديره کلدیکندن غربا کويایلردن يانده
 ادم بولنديرمد قجه کوى ايچنده کز همز کويلاک اولرينک يکانه
 محافظى بو کوپکاردر .

- کدى و کلنجک -

کديلر وان کديلرى کبي پک سويلى دکلسه ده بومونس حيوان خلاقه
 لطيف اولديغدن خانلرده بولمى بار عد اولنه من کدى بيچمنده
 کلنجک ديتلان حيوانات دخى اولرده وقيرلده مختفيدر .

- بالق - صوقيونى - قاپلومباغى -

حيوانات مذکوره دجله نك جوارى اهاليسنه بخش ايلديكى
 يادکاريدر . بالق ايچون مخصوصا غلراتيلوب طوتيلور لکن جسيم
 بالقلر بورالده بولمز صوقيونى دخى بيهضاً صيادلرک بختنه دوشيور
 پوستى کورک ايچون ايشه يرار قاپلومباغى ملل خرستيانيه دن
 بعضيلرينک اکلى مباح کوردى کى حيوان اولوب بهض دردک
 تداويسى ايچون يرارلغى واردر .

- ساوک -

بعض محلا ده ساوک کوللری بولتمقده در بو حوالیجه موسم
حرارتک شدتدن ناشی ساوک ایچون احتیاج بدیهی و بو کوللرک
کثرتنه مینی محصولی کافیدر .

- ییلان و عقرب -

ییلان شهر مزده وقتیله رصد التبه البدیغندن درون شهرده
صوقسی کوریلوب ایشدلماش وانجق خارجه داره صره ایراث
مضرت ایله کیشدر برقاچ جنس اولمق اوزره بو حوالیده بولنور .
عقربک کترتی مشهور ایسه ده شهرتی کبی چوغی خرابه محلا ده
واسکی اینهلر ایچنده بولتمقده در مع مافیله طوقمسی نادر
وقوعبو اور ییلان و عقربک طوقمسی ایچون رفاهی شیخلری
طرفندن اوزرینه خواص او قونمش شربتله ویرلکنده اولسیله
بو شربتلدن ایچنلر خواص سایه سننده بو ایکی مضر حیواندن
اور کیوب اللرینه بیله آورلر .

ییلان و عقرب صوقان ادم ایچون فناشو صورتله تدای اولمقی ایجاب
ایدر صوقلان محل افسونچی به امدیرلر کد نصره اوستره ایله
چیز یله رق نشادر روحنه باترلش بر مقدار پاموق اوزرینه
قونیلور بونکله برابر داخل دخی سمک نائیراتی محو ایتک ایچون
برغرام صولفاتو بر قویه شربت و یا خود صوا ایچنده قونیلور

ایچر یلور شاید صوقیلان ادمده دتره مک کبی شدت واقع اولور
ایسه قرق الشمس طاهله لقمان روحی برقدح شکرلی صوایله برابر
ایچلملیدر بو علاجلرک تدارکی ممکن اولمیان قریه و بیابان کبی
محلارده ییلان و عقرب طوقنور ایسه صوقیلان یره طیراق
چاموری قونلیدر که فائده ایدر انجیر پیراغنک سرتی دخی
اویارهنک اوزرینه قونلق فائده دن خالی دکدر .

دیار بکرده ایسه عقرب صوقان ادملر ایچون بونک غیری اوله رق
برقاج صورتله تداوی اولنور هبسندن قولایی شودر که صوقیلان
محل اولجه امدیرملی (امدیرلر سه ده باس بو قدر) صکره اویاره اوستره
ایله چیزیلوب براز صا رساق و بر مقدار باروت برانکده سحق اولمش
اولدیغی حالده اوزرینه قونلیدر شو تداوینک اجرا سندن یارم
ساعت کچر کچمز اچییسی دفع و سمی محو اولور دیار بکر عقربلرینک
اک بیوکی طقوز بوغلی ایسه ده مار دین سنجاغنده کائن حسنکیف
ناحیه سنده دها بیوک و بو غملری دها زیاده عقربلر وار که سملرینک
زیاده شدتله نسا شی صوققلری انسانلرک اکثریسی تلف
اولمده در .

بونک ایچون ناحیه مذکوره ده یتاقلرک اتنه قیلدن منسوج پالاسلر
سرمک و اطرافنه بر نوع دیکنلی چریلر دوزملک کبی محافظه ده
اعتنا اولنور چونکه عقربک وجودی نازک اولدیغندن بو مقوله
ضرر کوره چکی سرت اشیا یه یقلاشماز عقرب پک حدید المزاج

برشیدر بعضاً یوردیکی زمان چار طرفندن آتش دوزیلوب
 ابلوقه ایدیلور ایسه کیده جک یول بوله میهرق حدندن کندی
 کندیسنی ظهرندن صوقوب تلف اولیور .

بوندن برعصر اوله قدر عقرب دخی ییلان کبی دزون دیار بکرده
 رسدالتنده بوانهرق طوقتماز ایکن صکره نصلسه رصدی بوزاش
 و مضرتی کورلمکه یا سلامشدر عقرب حقدده دوران ایدن
 معلومات بو مضر و پیس حیوانک جنسنه مخصوص برشی اولماید
 عقرب عمومیتله دیشی اولق اوزره یرادلش و کوبره دن حاصل
 اولوب بورالجه (کورستک) تعبیر اوانسان قاره بوجکاره
 چفتلشدیکندن یاوری حاصل ایدر ایش . عقرب سائر حیوانات
 مثللو طوغره من یارویسی جانلقد نصکره انه سنی صوقوب تلف
 ایدر کهنوز بطنندن چبقار عقرب رطوبتلی ابدیه لده کرجدن
 حاصل اولور مع فیه بطلجان تخمندن دخی عقرب حصوله
 کدیکی روایت اولیور شویله که تخمیش اولان بطلجان کوبره
 ایچنه قونیه رق قرق کون قالدقد نصکره هر بر تخم براوفق عقرب
 اولدیغی کورلمشدر بطلجان تخمندن عقرب آلق صسزنی کبی
 بعض دردک تداویسی ایچون عقرب یاغنک زیاده سیله لزومنی حس
 ایدن ادماره مخصوص صدر . عقربک بختی موجب نفرت اولماق
 قابیلدر ؟

— قزیک یاخود بهوک —

تلف اولمش کنه قبوغندن حاصل اولان شو مر دار حیوان دخی

مضرتسز دكلدر قيونه مخصوص ابيدلرايچنده بعضاً بولنيور كه
 طوقنديغى ادنى درحال شيشرر و تنقيه يه مبتلا ايتكله طاقتدن
 دوشيرر طوقنان ادم وقت كچه مكسز ين مطلقاصغوق صويه كبرملى
 ياخودصغوق صودو كئليدر صغوق صودو كئيمانلر تلف او اورلر
 بو حيوان شهر و قصبه لك هيج برنده بولنمز يالكر قيونك ياترلديغى
 ابيدلرده فقط اوده پك نادر بولنور .

كربى . طوسپغه . ينكج . قوربنغه . كرتنكاه . كورسچيان . فاره
 كى حيوانات دخی بو حوالده كرتله بولنمده در .

طیور

طیورك اكله مباح اولنلری مخصوصاً صید اولنلر مباح و غیره مباح
 اولارق بوراده بولنانلرك اجناسى زيرده درج اولندي .

ككلك . اوردك . قاز . هندی . لقلق . كپچه كركس .
 قارتال . چالاغان . پاپاغان . طوغان . قره قوش .
 طوس . قره زاغ . بلديرچين . كوكرچين . قورى .
 سقا قوشى . طورنا . بالقچين . قاز . يراسنه . استحق
 قوشى . بايقوش . طرلى . سرجه . بابل . يبان
 بلبلى . وحشى بط . عكو . دارى قوشى . يبان
 سرچهسى . انجیر قوشى . هدهد . ايايل . غرنغج .
 قغراق . جوره . كورطاوق . بوران . توراج .
 پرنج قوشى . يشيل قرنا . حسن حسين طاوغى . ال قوشى .

کوره زه • مز مر دك • توت قوشی • قوم قوشی •
قره بتاق • مج •

درون شهرده اصحاب مراق کوکر چینک انواعنی
بسلاک ره درلر که بونلرک بشقه بشقه نوعلری واسملری اولوب
صاییلان اسامی یوزی متجاوزدر • بو کوکر چینلرده چفتی یوز
غروشه قدر انور صاتیاور • و او چرالقیجه سیره شایان جنبش
و حرکتلرده بوانور مقبول اوللری وارددر •

قیه لرده بورانخانه دینلور مخصوصاً مصرفلی کوکر چینخانهلر
انشا اولمشدر که هر بر کوکر چینخانه اون اون بش بیک غروشه
وبعضیسی ده از یاده مصرفله حصوله کلمشدر • بو کوکر چینخانه
لرک هر برنده برقاچ بیک عدد سپت قونلش و بوران دینلان قوشلر
او سپتلی یوا اتخاذا ایشدر • قوشلرک قوغه سی (کوبره سی)
اوراده یغیلوب بوستانلره نقل ایندیلور که بوستان محصولنک
لذته و قطعجه بیوکلمکینه قوغدنک یاردمی اولدیغی بدیهیدر
قوغدلر بطحاملله بوستان اصحابنه صاتلادیغندن کوکر چینخانهلردن
بوصورتله استفاده اولنیور •

— آری —

اکثر قرا و بعض قصبانده آری قوانلرینک تزیدینه غیرت اولنیور
بو قوانلردن انسان عسلاک بر مقداری خارجه دخی چیقار •
سعد طرفندن دیار بکره کلان برواری بالی دهامقبولدر •

	ارغنی معدنی			۱۵
ارغنی		۳	۳	۱۲
اکبیل		۶	۶	۸
	چرمیک		۹	۱۸
چونکش		۵	۱۴	۲۳
	سیورک		۱۸	۱۸
بوجاق		۹	۲۴	۲۴
قره کچی		۸	۲۶	۲۲
قره جه طاغ		۹	۲۷	۹
	پالو		۵	۲۰
قره بکان		۸	۱۰	۱۶

(دو تترک احوالنه و استاتستیکنه دائر بهض معلومات)

— المانیا ایمپراطورانی —

پروسیا قرالغنهک بدایتی ۱۱۱۳ تاریخده باشلوب ۱۱۸۶ تاریخنده لهستانک برقمعی و ۱۲۸۳ تاریخنده المانیا ممالکنک خیلی برلرینی ضبط ایتمش و ۱۲۸۷ تاریخنده فرانسه ایله وقوعه کلان محاربه نتیجه سنده الساس و ادرن ایالتلرینی ضمیمه ممالک ایدرک المانیا ایمپراطورانی وجود بولمشدر .

المانیا اتفاته داخل اولان حکومت مستقله اوچ قراللق و اوچ بیوک دروقدلق و طقوز دروقدلق ویدی بکاک و اوچ جمهوریتدر .

ايمپراطور ويلهم كيوم ولادتي في ۱۰ مارت ۱۲۱۲ سنه سنده
 وقوعبولوب تاريخ حكومتى ۱۲ كانون اول ۱۲۷۸ سنه سيدر
 ولى عهدى پرنس فراهدر ك اولوب تاريخ ولادتي ۱۲۴۷ ساليدير .
 پايتخت (برلين) شهريدير . ملت حاكاه پروتستاندير . پوسيانك
 اراضيسى اوچيوز الشمس ايكي بيك يديوز كيلومتره مر بعده
 ونفوسى يكرمى سكر مليون سكر يوز يكرمى ايكي بيك مقدارنده اووب
 متفقريله برابر المانيا بشيوز اوتوز طقوز بيك سكر يوز اون مربع
 كيلومتره اراضيدن وقرق اوچ مليون يوز طقسان ايكي بيك نفوسدن
 عبارتدير . اللى التى بيك سكر يوز الشمس بشر . كيلو متره تيمير بولى
 وسكسان التى قطعه درنفا و درت بيك يديوز تيمش يدى سفابن
 تجار يهسى واردر وقت حضرده درتيوز يكرمى يدى بيك ايكيوز
 وسفرده بز . مليون درتيوز اللى التى بيك عسكر يسلسر ۱۲۱۸۵۶۰۰۰
 مارق ديون عموميهسى اووب وارداتى مصارفاته مقابل وادخالاتى
 اخراجاتنه فابدر .

— انكلتره قرالغى —

انكلتره حكومتى ۲۷۷ تاريخنده باشليوب ۱۱۱۹ تاريخنده اسقودريا
 ممالكى و ۱۲۲۳ سنه سنده ايرلانده قطعهسى التحاق ايلشدر
 قرق بش قطعه ممالك مستلكاتدن معدوددر .
 قرالغىه ويقتوريا ولادتي ۱۲ مائس ۱۲۳۵ سنهسى و بدايت
 حكومتى ۱۶ جزران ۱۳۵۴ ساليدير . ولى عهدى پرنس البريت

اولوب تاريخ ولادتي ۱۲۵۴ سنه سپدر . پانچت (لوندره)
 شهريدر . ملت حاكمه پروتستاندر . انگلتره نك اراضيسي اوچ يوز
 اون درت بيك طقوز يوز كيلو مترو مر بعنده ونفوسي اوتوز بش
 مليون ايكيوز قرق التي بيك بشيوز راده سينده اولوب بتون
 مستلكا تيله برابر اراضيسي يكرمي مليون سكرسان ايبي بيك كيلو
 مترو مربع ونفوسي ايكيوز اللي بش مليون بشيوز قرق بيك
 درت يوزه بالغدر يكرمي سكر بيك سكر يوز تيمش التي كيلو مترو
 ييدر يولي وبشيوز اللي بش قطعه دونجا ويكرمي بش بيك يوز
 سكرسان بش سفان تجار يه سي واردر بشيوز تيمش بش بيك يوز
 عساكر بر يه و تيمش طقوز بيك ايكيوز عساكر بحريه بسلكده در
 ۷۶۸۷۰۳۶۰۰ انگلتر ايراسي ديون عموميه سي اولوب وارداتي
 مصارفاته معادل واخراجاتي ادخالته غالبدر .

— اوستريا ايمپراطوراني —

اوستريا حكومتی ۳۷۳ تاريخنده دوقه اكله اداره يه باشليوب المانيا
 ايمپراطوراني و مجارستان قراللي تحت اداره سينده بولندقه نصره
 ۱۲۵۱ سنه سينده ايمپراطورانه انقلاب ايتشدر . مجارستان
 و خرواستان و سرحدات ممالك ممتازه سينددر .

ايمپراطور فرانسوا ژوروف ولادتي ۱۶ اغستوس سنه ۱۲۴۶
 و ايمپراطوراني ۲۰ تشرين ثاني ۱۲۶۵ سنه سپدر . ولي عهدی

پرنس ردواف اولوب ولادتی ۱۲۷۵ سالیدر . پایتخت (ویانه)
 شهریدر . ملت حاکمه قتلکدر . اراضیسی التي یوز یکرمی درت
 بیک ایکبوز یکرمی التي مربع کیلومتر و سعتنده اولهرق اوتوز
 یدمی ملیون یدیبوز اون طقوز بیک اوچیوز نفوسه بالغدر اون بربیک
 درتیوز التي کیلومتر و تیموریولی و التمش سکر قطعه دونفا و سکر
 بیک یوز طقسان ایکی سفاین تجاریه سی واردر . حضرده ایکبوز
 المی بر بیک و سفرده طقوز یوزاللی اوچبیک بشیوز منتظم عسکر
 بسار ۳۳۳۴۵۹۹۵۰۰ فاورین دیون عمومی سی اولوب وارداتی
 مصارفاتندن و ادخالاتی اخراجاتندن فضله در .

— اسپانیا قراللی —

اسپانیا حکومتی ۸۸۱ سنه سنده باشایوب ۱۲۸۵ تاریخده ظهور
 ایدن اختلاده قرالیچه ایزابلا صندالی حکومتدن عزل و ایتالیا
 قرالک ایکنجی مخدومی پرنس آمده قرال نصب اولمش ایکن
 اختلالک تمادسی جهته مشارالیه ۱۲۹۰ تاریخده استعفا
 انیش و بر سنه بی متجاوز مدت جمهوریتله اداره اولمش ایسه ده
 تکرار قرالغه انقلاب ایله ۱۲۹۱ سنه سی کانون اولنده قرالیچه
 ایزابلانک مخدومی دون القونس قرال تعیین ایتشدر .
 یدمی قطعه مستملکاتی واردر . پایتخت (مادرید) شهریدر .
 ملت حاکمه قتلکدر . اسپانیانک بشیوز سکر بیک التمش التي کیلو
 متره هر بونده اراضیسی و اون التي ملیون التي یوز یکرمی اوچ

بيك اوچيوز نفوسى او اوب مستملاكاتيله برابر طقوز يوز قرق بيك
 طقوز يوز اللى التى مربع كيلو مترو اراضى بي ويكرمى بش مليون
 سكسان التى بيك التى يوز نفوسى جامعدره . التى بيك يوز طقسان
 طقوز كيلو مترو تيمور يولى و يوز قرق برسفاين حريمه و بيك سكر
 يوز درت سفاين تجار يه سى موجود اوله رق حضرده طقسان بيك
 وسفرده درت يوز اللى بيك عساكر منتظمه بواند يرر . ۱۲۵۲۳۷۴۲۸۰۰
 فرائق ديون ۴۰۰ يه سى واردر . مصارفاتى وارداتى و ادخالاتى
 اخراجاتى اشار .

— اسوج و نوروج قرالاغى —

اسوج قرالاغى ۳۹۳ تاريخنده باشايوب ۱۲۳۰ سنه سنده نوروج
 حكومتى دانمارقه قرالاغندن انفكالك ايله اسوجه التحاق ايلديكندن
 اوتار يئندنبرو ايكي سى برلكده اداره اولينور .

قرال اوسقار ثانى ولادتى ۹ كانون ثانى ۱۲۴۵ و قرالاغى ۶ ايلول
 ۱۲۸۹ سنه سيدر . ولى عهدى پرنس ادولف اوسقار اولوب
 ولادتى ۱۲۷۶ ساليدر . پايخت (استقولم) شهر يدور . ملت چا كه
 يرتستاندر . يديوز الشمس بيك سكر يوز كيلو مترو مر بهنده اراضى سى
 واسع والتى مليون اوچيوز سكسان بش بيك يديوز نفوسى جامعدره
 يدي بيك يوز طقسان يدي كيلو مترو تيمورلى يولى و ايك يوز طقسان
 طقوز دونما و اون ابكى بيك درت يوز الشمس ابكى سفاين تجار يه سى
 واردر . حضرده اوتوز بش بيك وسفرده ايك يوز بيك منتظم عسكرى

بولنور ۳۲۱۸۵۶۲۰۰ قرون دیون عمومی سی ارلوب وارداتی
مصارفاتندن و انخالاتی اخراجاتندن زیاده در .

— سویچره جمهوری —

جمهوریت مذکورہ مک بدایتی ۷۰۰ تاریخندہ ارلوب برمدت روما
و برآزده فرانسه طرفندن اداره اولمشیکن ۷۴۸ تاریخندہ مستقل
اولشدر .

رئیس جمهور موسیو شتوق . تاریخ ریاستی ۱۳۰۰ سنہ سیندر . پایتخت
(برن) شہریدر . ملت خاکہ پروتستاندر . قرق بربیک اوچیوز
کیلو مترو مربعدہ اراضیسی و ایکی ملیون سکر بوز قرق التی
بیک یوز نفوسی وارددر . ایکی بیک التی یوز او توزیدی کیلو مترو
نیورلی موجود اولہرق انسانی حربندہ ایک یوز اون بیک عسکر
چیقارہ بیلور ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ فرانق دیون عمومی سی بولنور کہ
مصارفاتی و ارداتنه و انخالاتی اخراجاتنه غالب اولشدر .

— ایتالیا قرالغی —

ایتالیا حکومتی ۳۸۹ تاریخندہ دوقہ لقلہ باشلیوب ۱۱۳۰ سنہ سمدہ
ساردانیا قرالغہ تحویل اولمش و ۱۴۶۶ تاریخندہ انقلابات
زمانہ ایله ایتالیا قرالغی وجودہ کلشدر .

قرال هوخرت . ولادتی ۱۴۶۱ ار قرالغی ۱۴۹۵ سنہ سیندر . پایتختی
(روما) شہریدر . ملت خاکہ قنواکدر . ایک یوز طقسالتی بیک

اوجپور . کيلو مترومى بعنده اراضى نى ويكرمى سكر مليون در تيزوز
 اوتوز يدى بيك نفوسى جا مدر . سكر بيك ايك يوز سكرسان طقوز
 كيلو مترو تيمور يولى والتمش يدى دونما وسكر بيك التمش بر
 سفين تجار يه سنى بولنه رق حضرده ايكى يوز اوتوز يدى بيك سكر
 يوروسفرده سكرسان التى بيك عسكر بولنديرر ۹۸۸۳۰۲۱۰۰۰
 فرائق ديون عموميه سى اولوب وارداتى مصارفاتندن برآر فضله
 وادخالاتى اخراجاتندن زياده در .

— باد درقه لغى —

باد حكومتى المانياده واقع واتفاقة داخدر ۹۶۱ تاريخنده بدایت
 ايدوب ۱۲۲۱ سنه سندن صكره بيك درقه لغنه تحول ايله اداره
 اولدير .

دوقد فره دريك اوتوز ولادتى ۱۲۴۳ ودرقه لغى ۱۲۷۳ سنه سيدر .
 اون بش بيك كيلو مترومى ربع اراضيسى وبر مليون بش يوز تيمش بيك
 يوز نفوسى وارد ۳۲۹۰۰۷۷۰۰ مارق ديون عموميه سى اولوب
 مصارفاتى وارداتندن فضله در .

— باويرا قرالغى —

باويرا حكومتى المانيا ممالكينده واتفاقى داخنده در ۱۰۰۵ تاريخنده
 دوقه لغله اداره يه باشلوب ۱۲۲۰ سنه سنده قرالغنه تحول ايلدى .

قرال اوئی، ولادتى ۱۳ اغستوس ۱۲۶۳ و قراللى ۲۶ شباط
۱۲۸۱ ساليدر. تايخت (مونيخ) شهريدر. يتش بش بيك سكر
يوز كيلو متر مربع اراضيدن و درت مليون سكر يوز التمش اوچ بيك
درت يوز نفوسدن عبارتدر ۱۳۳۶۶۶۲۶۰۰ مارق ديون عموميهسى
اوله رق واردات و مصارفاتى قارشو لشمشدر .

— بلچيكا قراللى —

بلچيكا فلنك حكومتى اداره سنده اولديغى حالده اختلال مناسبتيله
۱۲۴۶ تاريخده افزاق و قرالغه انقلاب ايتشدر .
قرال لوء پوليد ثانى ولادتى ۲۸ مارت ۱۲۵۱ و قراللى ۹ تموز
۱۲۸۲ سنه سيدر . تايخت (بروكسل) شهريدر . ملت حاكمه
قتوا كدره يكرمى طقوز بيك درت يوز اللى كيلو متر مربع
اراضيسى و بش مليون بشيوز اوتوز التى بيك التى يوز نفوسى
بولنيور . درت بيك يوز اون ايكي كيلو متر تيور يولى و يوز اوچ
سفارين تجار بهسى اوله رق خضرده قرق التى بيك ايكيوز و سفرده
يوز اوچ بيك عسكر چيقارير كه بونك سكرده برى مستحفظ و قصورى
منتظم عسكردر ۱۷۵۹۸۳۶۴۰۰ فرانق ديون عموميهسى بولنوب
وارداتى مصارفاتدن و اخراجاتى ادخالاتدن بر آنقصالندر .

— پورتگيز يا خود پورتوغال قراللى —

پورتگيز حكومتى ۵۳۴ تاريخنده ابتدا يدوب برمدت اسپانيا حكومتى
اداره سنده قالدقد نصكره مستقل اولدى .

التي قطعه مستملكاتي واردر

قرال اوئی فلیب . ولادتی ۱۹ تشرین اول ۱۲۵۴ و قرالغی
 ۳۰ تشرین اول ۱۲۷۸ سنه سیدر . پایتخت (نیربون) شهریدر .
 مستملکاتیه برابر اراضیسی بر ملیون طقوز یوزاون التي بيك
 بدیوز سکسان کیلو مترو مربعه و نفوسی سکز مایون الی
 بريك یوز راده سنه در . بيك التي یوز طقسان سکز کیلو مترو
 نیور یولی و قرق بر قطعه دونماسی و در تیوز طقسانیدی سفاین
 تجاریسی او اوب حضرده او توز درت بيك سکز یوز و سفرده
 یتش سکز بيك منتظم عسکر بسار ۳۸۷۶۵۹۰۰۰ منله رس دیدن
 ۴۰۰ میده سی بولنیور . مصارفاتی وارداتدن و ادخالاتی اخراجاتدن
 زیاده در .

— دانیمارقه قرالغی —

دانیمارقه حکومتی ۳۰۸ تاریخنده بدایت ایدوب ۸۶۵ سنه سی
 شلزیغ و هوستان دو قدقلری و ۱۲۳۱ سنه سی دخی لاور تیورغ
 مالی الحاقه جسامت بر اشدر .
 درت قطعه مستملکاتی دخی واردر

قرال قرستیان ولادتی ۲۸ مارت ۱۲۳۴ و قرالغی ۳ تشرین ثانی
 ۱۲۸۰ تاریخیدر . ولی عهدی برنس قره دریک شارل او اوب
 ولادتی ۱۲۵۹ سالیدر . پایتخت (قوپنهایق) شهریدر . ملت
 حاکمه پروتستاندر . مستملکاتیه برابر ایک یوز او توز بيك در تیوز سکسان

مربع کیلومتر و اراضی بی یکر می ملیون طقسان طقوز بیک اوچیه
 یکر می بر نفوسی جامع اوله رق بیک بشیوز یتش التی کیلو مترو تیمور
 یولی و التمش بر قطعه دونما و اوچیک ایکیوز یتش بر سفاین
 تجاریه سی وارد در . قرق طقوز بیک عسکر چیقارر که اون درت
 بیکی نظامیه و او توز بش بیکی ردیفدر ۱۷۳۳۲۶۶۰۰ قرون دیون
 عمومیه سی اوله رق و رداتی مصارف اتندن فضله و اخراجاتی
 ادخال اتندن نقصان بوانیور .

— روسیه ایپراطورانی —

روسیه حکومتی ۲۴۸ تاریخنده دو قدقله اترا ایلوب ۵۸۱
 سنه سنه بیوک در قدهغه و ۱۱۳۴ سالنده ایپراطورانه تحول
 ایتشدر .

ایپراطور علساندر ولادت ۱۲۶۲ و ایپراطورانی ۱۲۹۷
 سنه سیدر . پایتخت (پترسبورغ) شهر یدر . ملت جا که
 اورتودوکسدر .

اراضی بی یکر می بر ملیون یدیوز ایکی بیک سکز یوز مربع کیلو مترو
 و ستمده و نفوسی سکسان سکز ملیون اون سکز بیک سکز یوز
 راده سنده در . یکر می ایکی بیک در تیوز او توز درت کیلو مترو تیمور
 یولی و اوچیه سکز سکسان طقوز قطعه دونما و اوچ بیک طقوز یوز
 ایکی سفاین تجاریه سی وارد در . حضرده سکز یوز سکسان درت بیک

وسفرده، برمایون ایکیوزاللی بربیک عسکر چیقاریر ۳۵۵۸۶۹۹۰۹
روبله دیون عمومی سی اولوب وارداتی مصارفاته مقابل و اخراجاتی
ادخالته غالبدر .

— ساقسونیا قراللی —

ساقسونیا یاخود ساقس حکومتی المانیا ممالکنده و اتفاتی داخلده در
۸۲۹ تاریخده دوقه لقله باشلیوب ۱۲۲۲ سنه سنده قراللی وجود
بولسدر .

قرال شارل . ولادتی ۱۲ حزیران ۱۲۳۴ و قراللی ۱۲۷۰ سنه -
سیدر . ولی عهدی پرنسس اغوست اولوب ولادتی ۱۲۶۱
سنه سیدر . پایتخت (دزرد) شهریدر . اون درت بیک طقوز
بوز کیلو مترومر بمنده اراضیسی وایکی ملیون طقوز بوز یتش
بیک ایکیوز نفوسی واردد التمش بیک عسکر چیقاریر ۶۶۹۵۸۳۴۰۰
طار دیون عمومی سی بولنیور و وارداتی مصارفاته تقابل
ایلیور .

— فرانسه جمهوریتی —

فرانسه حکومتی اسکی اولوب انقلاباته اوغرایه اوغرایه ۱۲۰۷
تاریخده جمهوریته تبدل ایلدی ۱۲۱۹ سنه سنده برنجی ناپلیون
ایمپراطور نصب اولنوب ۱۲۳۱ سنه سنده مشارالیه نفی ایله تکرار
جمهوریت میدان المش و اوچنجی ناپلیون رئیس جمهور

بولنديغى حالده ۱۲۶۸ سنه سنده نامنه ايمپراطور اعلان
اولمشدرد .

۱۳۸۷ سنه سنده پروسياليه محاربه ايدرك مغلوب واسيردوشديكندن
صندالىء حكومتدن اينوبينه جمهوريت عودت ايلدى .
سكز قطعه مستلكاتى واردرد .

رئيس جمهور موسيوغره وى . پائنتخت (پارس) شهريدر . ملت
حاكه قنولكدر . مسلكاتيله برابر بشيوز يكرمى سكز بيك بشيوز
كيلو مترو مربع اراضى بى و قرق اويچ مليون اوچيوز يكرمى
سكز بيك التى يوز نفوسى جامعدرد . يكرمى التى بيك يوز التمش التى
كيلو مترو تيمور يولى و اوچيوز سكسان قطعه دونملا و اون بش بيك
اللئى سكز سفاين تجار يهسى او اوب حضرتده در تيوز طقسان بش
بيك و سفرده بر مليون اوچيوز او توز بيك عساكر منتظمه چيقار بر
۱۲۳۵۳۳۹۵۰۰ فرانق ديون عموميهسى بولنهرق وارداتى
مصارفاتنه مقابل و ادخالاتى اخراجاتندن زياده در .

— فلنك قراللىقى —

فلنك ياخود پهبيا حكومتى ۹۸۹ تاريخنده جمهوريتله ادارهيه
باشابوب ۱۲۳۱ سنهسى لوقسنبورغ دوقهانى بر لشمكله قراللىقى
تشكل ايتمشدر .

درت قطعه مستلكاتى واردرد

قرال لوی فلیب • ولادت ۱۲۵۴ وقرالغی ۱۲۷۸ سنه سیدر •
 پایتخت (امستردام) ش-هریدر • ملت حاکنه پروتستاندر
 اراضیسی اوچیوز یکرمی طقوز بیک و مستملکاتیله برابر ایکمی
 ملیون ایکیوز سکسان بیک سکز یوز کیلومتر و مر بعنده واسع و بالکنز
 فلانک درت ملیون الشمس بیک بشیوز و مستملکاتیله برابر یکرمی بر
 ملیون طقوز یوز اوتوز سکز بیک درتیوز نفوسی جامع اوله رق
 بیک طقوز یوز بر کیلومتر و تیور بولی و یوز یکرمی قطعہ دونما
 و بیک یوز یکرمی سفاین تجاریه سی واردر • حضرده قرق سکز
 بیک و سفرده یوز یکرمی بیک منتظم عسکر بسلر ۹۴۳۲۱۵۶۰۰
 فیلورین دیون عمومیه سی اولوب مصارفاتی وارداتی و ادخالاتی
 اخراجاتنی آشار •

— ورتنبورغ قرالغی —

ورتنبورغ حکومتی المانیامالکنده و اتفاقدده در ۹۰۱ تاریخنده دوقده
 اقله اداره اولمغه باشلیوب ۱۲۲۱ سنه سنده قرالغه تحول ایتدی •
 قرال شارل فرهدریک • ولادت ۱۵ ایلول ۱۲۳۹ و قرالغی ۱۲۸۰
 سنه سیدر • پایتخت (شتوتفارت) شهریدر • اون طقوز بیک
 بشیوز کیلومتر بعنده اراضیسی و بر ملیون طقوز یوز الشمس
 بیک ایکیوز نفوسی بولنه رق ایجابنده اللی بیک عسکر چیقاره بیلور
 ۳۷۶۷۵۶۲۰۰ مارق دیون عمومیه سی بولن یوز وارداتی
 مصارفاتی بر آز بکر •

- یونان قراللاخی -

یونان قطعہ سی ۸۵۷ سنہ سنڈنبرو سلطنت سنہ جانندن اداره
اولنورایکن مؤخرأ ایریلوب باویرا قرالنگ مخدوم نانسی پرنس
اوتون قراللاخہ کلش ایسہدہ مدت قلیلہ طرفندہ ظہور ایندن
اختلال اوزریندہ مشارالیه طرد و ۱۲۸۰ تاریخہ انکلتزہ دولتی
طرفندن یدی قطعہ جزیرہ لری یونانستانہ رباطایلہ دانمارقہ قرالنگ
مخدوم نانسی قرال تعیین اولمشدر .

قرال یورکی فردیناد و ژورژ . ولادتی ۱۲۶۳ و قراللاخی ۱۲۸۰
سنہ سیدر . ولی عہدی پرنس قسطنطین اولوب ولادتی
۱۲۸۵ سالیدر . پایتخت (ایتیان) شہریدر . ملت خاکہ
روم اورتودوقسدر . اراضیسی التمش بش بیک ایکبوز کیلو
متر و ہر بعندہ و نفوسی لیکمی ملیون التمش یدی بیک یدیوز
رادہ سنہدر . اون ایکی کیلو متر و تیموریولی و اون بش دونما
و بش بیک درتیوز اوتوز یدی سفاین تجاریہ سی واردر . حضرده
بش بیک و سفرده اللی بیک عساگر منتظمہ بسار ۴۹۰۴۰۷۳۰۰
دراخی دیون عمومیہ سی بولنوب مصارفاتی وارداتنگ ایکی
منلندن زیادہ و ادخالاتی اخراجانہ نسبتلہ یتہ اورادہدر .

- چایون ایپراطورانی -

چایون حکومتی میلادک اون ایکجی عصرندن باشلیوب ممالکنی
رطاقم جزیرہل تشکیل ایدر .

ایمپراطور موتدنوهبتو • ولادت ۱۴۶۹ و ایمپراطور اخی ۱۴۸۴
 سنه سیدر ملت حاکنه بودادر • اوچیوز سکسان ایکی بیک
 د تیوز کیلومتره مر بهنده اراضی بی و او تیوز درت ملیون اوچیوز
 او تیوز سکز بیک در تیوز نفوسی جامع اوله رق یکرمی بلی قطعه
 دونمائی وارددر • الشمس بر بیک عساکر منتظمه استخدام ایدر
 ۳۰۶۷۲۱۷۰۰ پهنس دیون عمومی اولوب وارداتی مصدا
 رفاتیله قارشولشمش و ادخالاتی اخراجاتدن فضله بولمشددر •

— چین ایمپراطورانی —

چین حکومتی میلادک اون اوچنجی عصرندن بدایتله اون التنجی
 عصرده اوروپا ایله مناسباته باشلدی • جایه سنده التی قطعه
 ممالکده وارددر •

ایمپراطور چونغ چی • ایمپراطورانی ۱۴۹۱ سنه سیدر • پایتخت
 (پکین) شهردر • جایه سنده بی ممالکه برابر اراضیسی اون
 بر ملیون سکزیوز اون درت بیک اوچیوز کیلو متره مر بهنده واسع
 و در تیوز بر ملیون التی یوز سکسان بیک نفوسی جامعدر • اللی
 التی دونمائی اولوب حضرده اوچیوز اون بیک وسفرده بر ملیون
 عساکر منتظمه بولندیرر ۳۶۵۰۰۰۰۰ نأول دیون داخلیسی
 اولوب وارداتی مصارفاته مقابل ادخالاتی اخراجاته غالبدر •

— پره ذیلیا ایمپراطورانی —

پره ذیلیا ممالکی ۹۰۶ تاریخده الوارز نام قبودان طرفدن کشف اولوب برمدت فلنک و اسپانیا حکومتلرینک تحت اداره سنده قالدقدنص کره ۱۲۳۸ سنه سنده ایمپراطورلغه تحول ایتیش و ایمپراطورلغه پورتکیز قرالنک مخدومی تعین ایتشیدی .
 ایمپراطور دون پدرو . ولادتی ۱۲۴۱ و ایمپراطورانی ۱۲۴۷ سنه . سبدر . پایتخت (ریوژانیه) شهریدر . ملت حاکمه قتلو کدر سکز ملیون اوچیوز اوتوز یدی بیک ایکیوز کیلو مترو صر بهنده اراضی بی و اون ملیون یوز سکز بیک ایکیوز نفوسی جامع اوله رق اوج بیک الی سکز کیلومتر تیمور یولی و قرق یدی قطعه دونماسی واردر . حضرده اون بش بیک اوچیوز و سفرده اوتوز ایکی بیک عسکر بسالر ۶۱۲۹۶۵۳۰۰ میلره یس دیون عمومه سی اولوب وارداتی مصارف اتندن و اخراجاتی ادخال اتندن برآز زیاده در .

— مجتعه امریقا جمهوری —

مجتعه امریقا ممالکی انکتره نیک تحت اداره سنده بواندیغی حالیه ۱۴۸۷ تاریخ میلادی سنده واقع اولان اختلال سببیه دول معظمه دن به ضیلرینک جایه لری اوزرینه انکتره دن تفریق و اوتوز بش ایالت یکدیگره ربط و تلخیص اوتورق جمهوریته تبدل ایتشدر .
 رئیس جمهور . . . پایتخت (واسنگتین) شهریدر . ملت حاکمه

پروتستاندر .

جمهوريت مذکورہ نك حاوی اولدیغی حكومت بونلردز

نووانغلتز حكومتلری ۶ ممالك وسطی حكومتلری ۷ جنوب شرقی

حكومتلری ۵ ممالك جنوبیه حكومتلری ۷ مركز حكومتلری ۱۱

اوقیانوسده کی حكومت ۳ نواحی ۱۱

حكومات مجتعمه نك بش ملیون اوچیوز قرق طقوز بیک اوتوز ایکی

کیلومتر و مر بعدہ اراضیسی و بش ملیون اوچیوز یتیش التی بیک

نفوسی او اوب یوز اوتوز طقوز بیک ایکیوز قرق کیلومتر و تیمور

یولی و یوز اوتوز سکر قطعه دونغا و یکر می بزر بیک بشیوز قرق

یلدی سفاین تجاریه سی واردر . حضرده یکر می التی بیک و سفرده

یوز اون سکر بیک منتظم عسکر بولندیرر ۱۹۱۹۳۶۷۰۰۰ دول

دیون عمومیه سی بولنهرق مصارفاتی وارداتی و اخراجاتی

ادخالاتنی پکر .

— رومانیای قراللیغی —

سلطنت سنیه نك تحت اداره عالیه سنده املرتله اداره اولنور

ایکن براین معاهده سی اوزر ینه کسب استقلال و قرالغه انقلاب

ایلدی .

قرال شارل ، ولادتی ۲۰ نیسان ۱۲۵۵ و امارتی ۲۰ نیسان

۱۲۸۳ و قراللیغی ۱۲۹۵ سنه سیدر . ملت حاکمه اور تودوق سدر

یوز یکر می طقوز بیک طقوز یوز کیلومتر و مر بعدہ اراضیسی

و بش مليون اوچيوز تيمش التي بيك نفوسى بولنوب بيك اوچيوز
 التيمش التي كيلو مترو تيمور يولى واون دوننماسى واردىر . حضرده
 اون طقوز بيك يديوز و سفرده يوز اللى اوچ بيك عسكر بسار
 ۵۰۵۰۱۹۹۰۰ فرانق ديون عموميهسى بولنهرقى واردات
 و مصارفاتى مقابل و ادخالاتى اخراجاته غايدىر .

— صربيه قرالغى —

سلطنت سربيه نك تابعيته امارتله اداره اوانور ايكنى براين
 معاهدهسى اوزرينه كسب استقلال ايدرك قراللىق تشكىل ايتشدين .

قرال ميلان اوپرونويچ . ولادتى ۱۲۷۵ و امارتى ۱۲۸۵
 و قرالغى ۱۲۹۵ ساليدير . پايتخت (بلغراد) شهريدير . ملت
 حاكه اورتودوكسدير . قرق سكر بيك التيوز كيلو مترو مى بعنده
 اراضى بى و برملون يديوز بيك ايكبوز نفوسى جاويدىر . حضرده
 اللى بيك و سفرده ايكبوز التيمش بش بيك عسكر چيقاريز
 ۱۰۰۰۰۰۰۰ فرانق ديون عموميهسى بولنهرقى وارداتى
 مصارفاته مساوى و اخراجاتى ادخالاتندن فضله در .

— قره طاغ پرنسلىكى —

دوات عليه نك تابعيته امارتله اداره اوانديغى حالده براين
 عهدنامهسى اوزرينه مستقل قالدى .

رنس، نيقوله . ولادتی ۱۲۵۶ و امارتی ۱۲۸۶ و استقلال
حکومتی ۱۲۹۵ تاریخیدر . ملت حاکیه اورتودوقسور . طقوز
بيك كـيلو مترو اراضیسی وایکیوز یتش ایکی بيك نفوسی
وانه ذق وارداتی مصارفاتيله برشمشدر .

— فاس پادشاهانی —

فاس حکومتی ۱۰۰۹ سنه سنده باشلیوب ۱۲۷۰ تاریخنده
عبدالرحمن سلطانك فوتندن سیدمحمد سلطانك حکمدارانی
و ۱۲۹۰ سنه سنده حسن سلطانك پادشاهانی وقوعبوامشدر .
پایتخت (فاس) شهریدر . ملت حاکیه اسلامدر . التیوز یتش
ایکی بيك اوچیوز کیلو مترو مر بهنده اراضی بی و التي ملیون
بشیزیوز بيك نفوسی بیجاممدر . اون ایکی دونماسی بوانوب
حضرده دزت بيك وسفرده یوز اللی بيك عسکر بسلر . واردات
و مصارفاتی قارشولشه ذق ادخالاتی اخراجاتنی بر آزار .

— ایران شاهانی —

ایران حکومتك باشلنغی بشنجی عصره مصادقی اولوب
خیلوجه تبدلاته اوغرادینی حالده ۱۲۱۱ تاریخنده اداره مستقله
کسب ایتمکله فتح علی شاه اولدی ۱۲۵۰ سالنده محمدشاه و ۱۲۶۵
تاریخنده ناصرالدین شاه ذمام حکومتنه نائل اولمشدر .
ولادتی ۱۲۴۶ سنه سیدر . پایتخت (طهران) شهریدر . ملت

حاكه اسلامدر . برميون التي يوز قرق يدي بيك كيلو مترو مربع
اراضيدي ويدي مليون التي يوز اللي اوج بيك نفوسي بوانوب
حضرده يكرمي بر بيك منتظم وسفرده اللي بر بيك غير منتظم عسكر
چيقارير . وارداتي . صارفاتي وادخالاتي اخراجاتي آشمشدر .

— سيد هاشم امارتي —

ملت حاكه اسلامدر . سيد هاشم حكومتي اوچيوز او توز بيك
مربع كيلومترو اراضيدين و بر مليون ايكه يوز بيك نفوسدن عبارت
اوله رنق ايجابنده التمش بيك عسكر چيقارير .

— مسكت امارتي —

ملت حاكه اسلامدر . مسكت حكومتي التي يوز اللي بيك كيلومترو
مربعه اراضي و بر مليون التي يوز بيك نفوسي جامعدر . درت
قطعه دونماسي اولوب عندا ايجاب سكسان بيك عسكر بولندير .

— زنكبار امارتي —

امير سيد برغش . ملت حاكه اسلامدر . زنكبار حكومتي اون بش
بيك طقوز يوز كيلومترو مربع اراضي به ويدي يوز بيك نفوسه مالك
اوله رنق اوج قطعه دونماسي و بيك بشيوز منتظم عسكري وارد
ادخالاتي اخراجاتدن فضله در .

— افغان امارتي —

ملت حاكه اسلامدر . افغان حكومتي يدييه ز يكرمي بر بيك يدي يوز

مربع کيلو مترو وسه ستمده اراضی بی ودرت، مایون نفوسی جامه در
حضرده اون بیک وسفرده ایکیوز بیک عسکر بسا .

— لوکسانبورغ قرالغی —

ملت حاکمه قتلواکندر . لوکسانبورغک ایکی بیک بشیوز سکسان
یدی کیلو مترو هر بعنده اراضیسی و ایکیوز طقوز بیک بشیوز
نفوسی بولنهرق اوچیوز بیکرمی کیلو مترو تیموریولی و اوچیوز التمش
عسکری واردر ۲۵۱۷۰۰۰۰ فرانق دیون عمومیده سی بولنیور
وارداتی مصارفاتندن افزون و ادخالاتی اخراجاتندن پک دوندر .

— هس غران دو قده انی —

مذکور در قه ابق المانیا اتفاقده داخلدر . یدی بیک التی بوز کیلو
مترو هر بعنده اراضیسی و طقوز بوز التی بیک طقوز بوز نفوسی
بولنهرق اون بیک عسکر چیقاریر ۲۵۶۹۱۸۰۰ مارق دیون
عمومیده سی اولوب واردتی مصارفاتی اوده یوب آرتار .

— سیام قرالغی —

آسیاده در . ملت حاکمه بودادر . سیام ممالکی یدیوز بیکرمی
طقوز بیک سکر یوز کیلو مترو هر بعنده و نفوسی بش مایون یدیوز
اللی بیک راده سنده در . اون درت دونمائی ویتمش بر سفاین
تجار به سی بولنهرق لزومنده اهالیسی هب عسکر در .

۲۰۰۰۰۰۰۰ فرانق دیون ۴۰۰ میده سی واردر . اخراجاتی ادخالاتنک
ایکی . ملیدر .

- انام حکومتی -

هند چینیده واقع اولوب مات حاکمه پت پرستدر . انام محالی
الیوم فرانسه عسکری طرفدن اشغال اولندرق مدافعهده
بولدور ایسهده مغلوبدر . درتیوز قرق بیک بشیوز کیاو مترو
مربعنده اراضیسی و اون ایکی ملیون یوز بیک نفوسی واردر
یزاللی بیک عسکر چیقاریر .

- برمان حکومتی -

حکومت مذکوره هند چینیده در . برمانیون یکر می بیک کیاو مترو
مربع اراضیدن و سکر ملیون نفر سدن عبارتدر .

- ماد عشقار حکومتی -

مات حاکمه پروتستاندر . حکومت مذکوره نیک بشیوز طقسان بر بیک
اللی یوز مربع کیلو مترو اراضیسی بولتوب نفوسی بش ملیوندر
اخراجاتی ادخالاتنک ایکی ملیننده فضله در .

- حبش امپراطورلی -

مات حاکمه قنولکدر . حبشستان حکومتنک اراضیسی یلی یوزاللی
بیک کیاو مترو مربعنده اولوب درت ملیون بشیوز بیک نفومی

وارد در . حضرده اون ایکی بیک و سفرده قرق بیک عسکر بسار
واردات مصارفاتی اودر .

— اورانژ حکومتی —

حکومت مذکوره افریقانک غرب جنو بیسنده در . ملت حاکه
پروتستاندر . یوزا ون بر بیک بشیوز مربع کیلو مترو اراضی بی
و یوز اوتوز اوچ بیک بشیوز نفوسی جامعدر . واردات
و مصارفاتی برلشمش و ادخالاتی اخراجاتندن فضاله کورنمشدر .

— لیریا جمهوری —

جمهوریت مذکوره متفقاً امریقا جایه سنده در . اوتوز بیدی
بیک ایکوز کیلو مترو مربع سنده اراضی بی و بر میلیون اللی بیک
نفوسی جامعدر یوز اللی الی کیلو مترو تیمور بولی ویدی بیک عسکری
وارد در ۵۰۰۰۰۰۰۰ دولار دیون عمومی بولنه قرق واردات
و مصارفاتی برلشمشدر .

— اکوانور جمهوری —

جمهوریت مذکوره به خط استوا جمهوری دخی دینور . ملت
حاکه قنولکدر . الی یوز قرق اوچ بیک ایکوز مربع کیلو مترو
ارضیدن و طقوز یوز قرق الی بیک نفوسدن عبارتدر . اوچ
قطعه دونما کزدیرر و بیک ایکوز عسکر بسار ۱۸۳۴۰۰۰

انکیز ايراسی دیون خارجیہ سی بولوب وارداتی مصارفاتہ
مقارب و اخراجاتی ادخالانہ غالبدر .

— مکسیقا جہوریتی —

جہوریت مذکورہ امریقادہدر . ایکی ملیون بیک یدییوز کیلو
متر و مربع اراضیسی و طقوز ملیون الی یوزاللی اتی بیک الی
یوز نفوسی اولوب بیک سکزیوز التمش بش کیلو متر و تیمور یولی
ودرت قطعہ دونما ودرتہیز یکرمی بز سفاین حربیہ سی وارددر .
یکرمی ایکی بیک عسکر بسلمکده و ۱۴۴۹۵۳۷۰۰ دولار دیون
عمومیہ سی بولمقدهدر . وارداتی مصارفاتدن یکدون و اخراجاتی
ادخالاندن افزہ ندر .

— قولومبیا حکومت مجتمہ سی —

حکومت مذکورہ امریقادہدر . اراضیسی سکزیوز اوتوز بیک
یدییوز کیلو متر و ضربمنده و اویچ ملیون بیک اوچیوز نفوس
زادہ سندہدر . یوز یکرمی بز کیلو متر و تیمور یولی اولوب لزومندہ
اوچیوز بیک عسکر چیقاریر ۱۷۴۸۳۱۰۰ دیون عمومیہ سی
وارددر وارداتی مصارفاتدن نقصان و اخراجاتی ادخالاندن
زیادہ اولور .

— پارہ غوآی جہوریتی —

جہوریت مذکورہ امریقادہدر . ایکویوز اوتوز سکزی بیک ایکویوز

کیلو مترو متر بعنده اراضی بی و برملبون نفوسی جامع اوله رق
بشمش ایکی کیلو مترو تیمور یولی وارد در . وارداتی مصارفاتندن
دون و ادخالاتی اخراجاتندن افزوندر .

— آره غوآی جمهوری —

مذکور جمهوری امر بقاده در . یوز سکه سان الی بیک طقوز یوز
کیلو متره متر بعنده اراضیسی اولوب نفوسی ایسه در تیمور قرق بیکه
بالغدر . اوچیوز بشمش بش کیلو مترو تیمور یولی ویکرمی ایکی بیک
عسکری وارد در . وارداتی مصارفاتی آشتمده در .

— حایق جمهوری —

اشبو جمهوری دخی امر بقاده در . ملت حاکمه قنواکدر .
یکرمی اوچ بیک طقوز یوز کیلو مترو متر بعنده اراضیسی وطقوز
یوز الی بیک نفوسی حاوی اوله رق ایکی قطعه دوننمایی و الی
بیک سکز یوز منتظم عسکری وارد در ۱۳۴۸۱۰۰۰ دولار دیون
عمومیهسی اوله رق وارداتی مصارفاتندن و ادخالاتی اخراجاتندن
فضله در .

— ارژانتین جمهوری —

جمهوری مذکور امر بقاده در . اوچ مایون الی بربیک یدییوز
مربع کیلو مترو وسعتمده اراضیسی و ایکی ملون در تیمور بیک
نفوسی بولنه ق ایکی بیک یدییوز بشمش اوچ کیلو متره تیمور یولی

ویکرمی یدی دو نتماسی وارد یدی بیک ایکویوز منتظم عسکر بسا
۸۱۵۹۶۹۰۰ په زوفورتو دیون عمومه یه سی او اوب واردات
ومصارفاتنی متقارب و اخراجاتنی ادخالاتنه غالبدر.

— ونه روهلا - حکومت مجتهد سی —

پو حکومتلرده امر بقاده در . اراضی سی بر ملیون یوز او توز یدی
بیک الی یوز مربع کیلومترو وسعتنده ونفوسی بر ملیون یدی یوز
سکسان درت بیک ایکویوز راده سنده او اوب یوز اون اوچ کیلو
مترو تیمور یولی ودرت قطعه دو نتما و ایکوی بیک ایکویوز عسکری
وارد در ۱۲۹۶۲۱۰۰ ونه زولا نوس دیون عمومیه سی اوله رقی
وارداتی مصارفاتندن فضله و اخراجاتنی ادخالاتندن زیاده بولنور .

— پرو جمهوریتی —

پو جمهوریتده امر بقاده در . ملت خاکه قترالکر . بر ملیون
یوز اون طقوز بیک طقوز یوز کیلومترو مربع اراضی نی و اوچ
ملیون الی بیک نفوسی جامع اوله رقی ۲۵۱۰ کیلومترو تیمور یولی
و اون یدی قطعه دو نتماو یوز الی بش سفاین تجاریه سی وارد در
حضرده درت بیک الی یوز وسفرده اون الی بیک منتظم عسکر
بسار ۲۱۳۸۸۲۶۰۰ سول دیون عمومیه سی بولنوب وارداتی
مصارفاتندن بر از فضله و اخراجاتنی ادخالاتندن زیاده در .

- هاوایی قراللیگی -

مذکور حکومت امریقادہ ساندویوق اطہرینی جامع اولوب
 ملت حاکہ پروتستاندر • اونیدی بیک کیلومتر و مریم اراضیدن
 واللییدی بیک طقوز یوز نفوسدن عبارت بولنهرق یکرمی اوچ
 کیلو مترو تیمر یولی و سکسان اوچ قطعہ سفاین تجاریه سی
 و درتیوز عسکری واردر ۳۸۸۹۰۰ دولار دیون عمومیه سی
 بولنیور • وارداتی مصارفاتندن دون و اخراجاتی ادخالاتندن
 افزوندر •

- شبلی جمهوریتی -

بو جمهوریت امریقایی جنوبیدر • ملت حاکہ قتلکدر •
 اوچیوز یکرمی بر بیک درتیوز کیلو مترو مریمده اراضیسی
 راسع و ایکی ملیون یمش بش بیک یوز نفوسه بالغدر • بیک
 التی یوز سکسان طقوز کیلو مترو تیمر یولی و یکرمی اوچ دونما
 و قرق طقوز سفاین تجاریه سی واردر • حضرده اوچ بیک
 بشیوز و سفرده اللی بیک منتظم عسکر بسار ۷۴۵۸۲۰۰ په زوس
 دیون عمومیه سی بولنوب وارداتی مصارفاتندن آزدر و اخراجاتی
 ادخالاتندن زیاده در •

- پولویا جمهوریتی -

مذکور جمهوریت دخی امریقاددر • ملت حاکہ قتلکدر •

اراضی بر ملیون ایکویوز طقسانیدی بیک مربع کیلو مترو ستمده
و نفوسی ایکی ملیون اوچیویوز یکریمی بش بیک راده ستمده در
اوچبیک عسکر بسایور ۶۰۰۰۰۰۰ انکلیر لیراسی دیون عمومیه سی
بولنوب وارداتی مصارفاتندن پک دون و ادخالاتی اخراجاتندن
افزوندیر .

- دومینی کن جمهوریتی -

بو جمهوریتده امر بقاده در مات حاکمه قتلو کدر . اللی اوچ بیک
اوچیویوز کیلو مترو مربع اراضیسی و اوچیویوز بیک نفوسی اولوب
۷۳۴۰۰۰ انکلیر لیراسی دیون عمومیه سی واردات و مصارفاتی
بر لشمش و ادخالاتی اخراجاتی آشمشیر .

- امر بقای وسطی جمهوریتی -

مات حاکمه قتلو کدر . در تیوز اللی بیک بدییوز کیلو مترو مربع
اراضیسی و ایکی ملیون بشیویوز او تیوز درت بیک در تیوز نفوسی
جامه در . ایکویوز ایکی کیلو مترو تیمور بولی و یکریمی بر قطعه
سفاین تجاریه سی بولنوب لزومنده یوز درت بیک عسکر چبقاره
بیلور ۱۸۴۰۹۸۰۰ دولار دیون عمومیه سی اوله رقی واردات
و مصارفاتی مقارب و اخراجاتی ادخالته غالبدر .

- (اخطار و اعتذار) -

سازنامه نك قسم اولنه عائد معلومات عموميه واحوال خصوصيه
ولایتك صورت ترتیبی والی عالی ولایت دولتوسامح پاشا
حضرتلرینك تعریفان جلیله لری اثری اولدیغی کبی قسم تانیسندن
عبارت اولان ولایتك مکمل تاریخچه سی ینه والی مشارالیه
حضرتلرینك ارزوی دولتلری اوزرینه سر آمدان ابدان اسیری
ماردین متصرفی سعادتلو سعید پاشا حضرتلری قله آلمده
اولدقلری تاریخ عمومیدن خلاصه ایدرک مطبوعه مزه اهدا
بیور مشدر .

توفیقہ تعالی سنه ایدده دهامکمل صورتته اخراجنه چالشیله جفی
مصمم اولوب شوقدرکه نقانصدن سالم اولیان مندرجاتمک
خطا و سهولندنطولایی ارباب مطالعدنک مع الاعتذار عفورلی
امید و رجا اولنور .

(توفیق)

﴿ سالنامہ ولایت دیا بکر ﴾

سنہ

(۱۳۰۲)

(قسم ثانی)

﴿ ولایت تاریخیہ سی ﴾

- (صاحب اثر) -

﴿ سعادت نواز سعید پاشا حضرت تالیف کردہ ﴾

ديار بكر ولايتى كه جزيره ما بين النهرين قطعه سنك قسم شمالى سيلاه
کردستان قطعه سنك قسم غربى سنى حاوى برداره در كرك شو
دائره نك ، كرك جزيره و كردستان قطعه لرنيك مهذا عمران دن برو
سبقت اي دن وقايع تاريخيه لرى بنه تعالى يازمقده اولديغمن تاريخ
عموميه تفصيل اولنه بور . تاريخ مذكور ك اكمال ونشرى بر از
وقته محتاج اولديغمن شمديلك ولايت مر قومها بله جزيره بلاد دن
وقوعا تبه ديار بكره مناسبت قديمه و طبيعيه سى اولان بعض محلا ره
مخصوص اولوق اوزره بر خلاصه تاريخيه ترتيبى والى ولايت
دواتلو سامح پاشا حضرت لرى طرفلر دن ارزو پور لمغله سايه
محسنا توايه حضرت پادشاهيده انشاء و طنز خدمت اولوق
ملاحظه سيلاه اشبو تاريخچه قلمه الندى .

(سعيد)

مقدمه

جزیره مابین انهرین دینلان قطعه که آسیای عثمانیه و فرات ایله
دجله نهرلی اراسنده واقع بر دایره متطاووله دن عبارتدر عرض
شمالینک اوتوز اوج درجه الی دقیقه سنده کی ملتقای نهرینه ن
ارتوز طقوز درجه سنه قدر ممتددر . شوقطعه یه اسکی یونانیلر
(میدویوتامیا) و عربلر (الجزیره) کسمیه ایتسلرددر .

شو دایرنک حدودی جهت شمالیه ده شمای کیبان معدنی دینلان
قصبه نک اؤکندن جزیان ایلدن فرات نهرینک مجراسنی مبدأ اتخاذا
ایلدیکمز حالنده اورادن غرب جهته ده واقع صامصاده
وصامصاددن روم قلعه، بیره جک، رقه، زحبه، انبار، حله دن
مرور ایله جنوبیه بولنان دیوانیه یه متصل اولدندن صکره شرقه
میل ایدرک جنوب و شرق اده سنده بولنان ملتقای نهرینه
واصل اولور .

بو موقعه قدر دایره مذکوره نک حدودی فراتدن عبارت اولدیغی
حالده ایلدن صکره دجله نهرینی حدود اتخاذا و شرقه میل ایله
عماره، بغداد، تکریت، حدیثه، موصل، جزیره ابن عمر
جهتلیغی دور ایلدوب شرق جانبنده دجله نک قسم مخصوصی
اولان نیسه فور یوس (بظمان) نهرینه بعدالوصول شماله
میل ایدر .

بعده میافارقین، ترجیل (حضره)، اتافی (لیجه)، هانی
 ناحیه لرندن کچوب پالو پیشکاهنده و شرق و شمال ازارلنده جریان
 ایدن نهر فرائک (خراد) دینلان قسمنه و صکره نهر مذکور
 حدود اتخاذا ایلرک مرورایله باشلادیغی نقطه یه اتصار ایدر .

قطعه مذکوره نك هیئت قدیمه سی بوئلن عبارت ایکن پک چوق
 بدلاته تصادفی ایتمش و فتوحات اسلامییه اتاسانده دیار بکر دائره سندن
 بدأ ایله تکریمه قدر امتداد ایدن قسمنه جزیره نامی ویریلرک
 ایدن اشاغیدی عراق عرب دائره سنه الحاق ایلدیشیدی . دولت
 امویه زماننده موصل دائره سی بالقریق دیار بکر ولایتک شمردیکی
 هیئتله خرپوت و اورقه سنجاقلرینک جزیره جهته کی محملاری
 و رأس العین دائره سی برولایت اتخاذا اولوب شوولایته جزیره
 نامی ویرلدی .

دولت امویه و عباسیه تریخلرند. جزیره دیو یاد اولنان ولایت
 دائره مذکوره دن و تاریخچه مزده وقوعات تاریخیه سندن اساساً
 بحث ایله جگمزممملار دخی بو دائره دن عبارتدر .

ذکر اولندیغی اوزره (میسو پوتامینا) دینلان جزیره هیئت
 قدیمه سنک اطرافنی فائده لری عمیم ایکی نهر جسیم احاطه ایدر .
 ازمنه قدیمه ده بو نهر لره داخل د رده جاری انهار سائره دن
 اچلان جردولر میسو پوتامینا قطعه سنک عمران و شروتنی قطعات
 سائره نك مغبوطی اوله جق بردرجه یه وارد میشیدی . اراضی سنده

ایندہ مزد و عاتک برینہ برقاچیز حاصلات ویرہ جک درجہ دہ
 قوہ انباتہ اولدیغی کی کرک داخلمده، کرک اداره، قریه سنه
 مربوط کرده شان طاغلمنده التون، کوش، نحاس، تیور،
 قورشون معدنلری ودها سائر انواع معادن اولدیغیندن بوشرف
 و خاصیت، بو منابع ثروت میسو پوتامیا ایله مربوطات قریه سنه
 استکی زمانلرده برقطعه مبارکه عهد ایتدیرمش و بدایت
 عمراندن برواکتدول و اقوام قدیمک سهام حرص و ارز لرینہ
 هدف اولوب هر دولت فتح و استیلا سنه قیام ایتشدی . بناء علیه
 قطعه مذکورہ ایله مربوطات قدیمه سنه مانک اولوق ایچون دول
 قدیمه عسکرلرینک اوحوالیده ائنه ار جباریه کی قائلری افسدره .

میسو پوتامیا ایله مربوطاتی ائور و بابل دولتلرینک ید حکملمنده
 ایکنی منابع ثروتندن ایدیلان استفاده هر جهتتی جنت دنیا عد
 ایدیله جک صورتده . مدنیت و عمرانک درجه ائنه اسنه وارد دینندن
 دول و اقوام سائر طرفلرندن اوحوالی یه تعلق ایدن ارزوی
 حرص و استیلا هجرتدن مقدم کی اون دردیجی عسکرک
 او اسطنده حکمنی تشدید ایله ائور دولتی علیه نده بر بیوک محاربه
 قپوسی اچدی . و شو محاربه لر دوات ائور یه نک انقراضی و بابل
 دولتینک بلاد ائور یه بی ضبطی زمانلرینہ قدر حکمنی یوردوب
 اندن صکره او قپو قپاندی ايسه ده . متعاقباً بابل و مادی و بعده
 مادی و کیمانیان ملوکی ارالزنده بیوک بیوک محاربه لر جریان
 ایلدی .

کریانک پادشاه اخیرى اوچجى دارانک مغلوبیت و مقتولیتندن
صکره قطعه خز بوره بنی اسکندر یونانی ضبط ایدرک اسکندره
خلف اولان سفکیه دولتیه اشکانیان و اشکانیان ملوکیله روم
دواتی و کذلک روملرله ارشاکیان و اشکانیان انفاضندن مؤسس
ساسانیان دولتلى میانلرنده حربلر امتداد و ارمینیه حکمداران
قدیمه سی دخی فرصت بولدیجه بو حربلره اشترک ایدی و یردی .

کرك شو دواتلرک، کرك قبائل عربدن جزیره قطعه سنده کی
بنی عدنان، بنی قضاعه، بنی مضر، بنی بکر، بنی تغلب بطونیه
قبائل ساره ارالرنده سبقت ایدن محاربه لر لایعد و لایحصار .

بو محاربه لرک و شو محاربه لر دن تولد ایدن تحریباتک حکم یورتدکلى
محاربه ميسوپوتاميا قطعه سینه او قطعه یه مربوط و مجاور
یونان مواقع ایدی .

خلافت سنیة اسلامیه جزیره ایله مربوطاتنى روملر و ساسانیلر
یدلرندن الیدندن صکره خازل خازل روملرله اهل صلیبک
و غزو خوارج طائفلر یله هلاکو و تیمور کی تخریب عمران اولان
ظلمه نك هجوملرندن یوز کوسترن عوارض مضره محاربات و معاملات
سالفه بنی تعقیب ایدی .

محاربات و معاملات مذکور هجرتدن بیک اوچبوز ساکسان سنه مقدم
سو تأثیراتنى کوستر مکه باشلیوب ایکی بیک اوچبوز سنه قدر امتداد

ایلا نیکندن او محاربه لک تیاچی اولان تخریبات جزیره قطعه سنک
مهورینی احما ایتدی .

قطعه مذکره دولت علیه عثمانیه نیک یدینه کچد کدن صکره اگر چه
رقابتک اقتضا ایلدیکی اختلافات و عوارضدن قورتلیدی ایسه ده
نه چار که درات علیه نیک یدینه کچمزدن اول چول دروننده کی
مهوره لک یرلری مزروطانی چکر که محو ایتمش ترلاره و چول
کنارنده کی مملکتلر یوزلمش بوستانلره دونغشیدی .

صکره لیده قونر کوچر اقوام بدویه نیک جولانکاهی اولیق کی
عوارضه تصادفی ایتسی اعاده مهورینه مانع اولدی .

جزیره و کردستان قطعه لرنیک ذکر اولاندی فی اوزره حاوی اولدقلری
ارضی منبته و طاغلرنده کی معادن متنوعه پک چوق عصرل کره
ارضاک الک قرتلی ، الک غلبه اکللی جمعیتلرینی بسلشدیر .

شوقطعه لده بروقت مغبوط جهان اولان او استعداد الا آن باقی ،
ایور و بابل دوتلری کی جمعیات معدنه نیک یاپدقلری مداین و هیاکل
و ابنیه عظیمه بی التون و کومشله طولدران یزوتنرک هر بر منبعی
اوتارله مستور طپراققر اتمده و شمعی کوزمزد سنکستان کورینان
طاغلر ارالنده حالا موجوددر .

شوقطعه لک قابلیت طبیعیه لرندن ارا یلان منافک اله کتورلمسی
و اورالک اعاده عرانی خیرخواهان دواتک هر وقت ارزو
ایتکلری حالردن اووب تاریخ عمومیزده دول مذکورهنک

وقایع تاریخی در اینه میسره پوتامیا بلادینک و مربوطات متصله سنک
 اسباب عمران و خرابیدن و عمران عالمدن برو هر در او تفصیلاتدن
 بحت ایده جگمزد کی صدر اسلامدن عصر مرزیه دکین وقایع
 تاریخی سنیده درج ایده جگمزدن اعماری حقیقه صکره لری
 وقوعه پولان تشبثات و اجراءات ایله ظهوره کلان مواضعی دخی
 بحت مخصوصه لرنده یازیه جغز ان شاهه تعالی .

قسم اول دیار بکرک بنا سندن اسلام فاتح لرینک ضیطرینه قدر
 دیار بکر و جزیره یه متعلق وقوعات تاریخیه بیانده در

(قبل الهجره ۷۸۰ - بعد الهجره ۱۶)

- ۱ -

دیار بکر شهرینک بنامی

شهر مذکورک نام دیکری (آمد) در . امدانتهامعنا سنه اولوب
 حدود جزیردنک انتها سنیده واقع اولدیفی ایچون عربلر بونام ایله
 یاد ایلدیلر . بعض روایته کوره بر وقت بنی آمد نامیله بر عرب
 قبیله سی دیار بکر حواله سنیده اسکان ایدلش اولدیغندن انلره
 نسبتله اونامی المندر .

بانامی حقیقه کی روایات اختلاف اوزره در . نام اصلینک
 دلالت ایلدیکی بکر بن وانلدن مقدم شهر مذکورک نه دیار بکر
 نده آمد نامیله وقوعات تاریخیه سندن بحت ایدر هیچ بر کتابه

نصافی اولم۔ یغندن اسمک ارابه یلدیگی بکر بن وائل بن شقعه
مؤسس صاننامسینی اصول تاریخیه اقتضا ایدر . انکن شهر
اطلاقی اولنده جق در جده ده معروریتی روملر زمانه اولمغه کیفیت
اشاغیده کوستریله جکدر .

بعض جغرافیا و تاریخ کتابلرنده (دیقرا انکرد) دیار بکرک نام
قدیمی اولریغی بیان اولمش ایسده فرانسه فرانسزجه انستعلوبیدیلرده
کوسترادیکی اوزره دیقرا انکرد شهری نهر دچله ایله نیسه فوزیوس
(بطمان) نهرینک ملتقاسی جوارنده و کردستان قطعه سی
دائرہ سنده در (دیقرا انکرد) دیار بکرک بشقعه رشهر در که خرابه لری
الیوم مشهود و موقعه ده (سنکستان) نامیه برقریه و ووددر .

— ۴ —

جزیره و دیار بکر وقایع تاریخیه سی

بکر بن وائل — تغلب بن وائل

قبل الهجره

(تقریباً ۷۸۰ — ۷۷۴)

اشکانیان دولتی ملوکندن (مهرداد) جزیره مابین النهر بن
قطعه سی دوات سافکیه یندن الدقندن سنکره شمدی دیار بکر
شهرینک بولندیغی موقع مرکز اولمق اوزره قطعه مذکور دنک
جهت شمالیه سنده — ریه و مضر دائره لری خارجنده — بولان

برداره بی اولوفت بنی ربهه قبائلک لوای ریاستنی حائر (بکر بن وائل) نام ذاته اعطا ایتشدز .

بکر بن وائل باشنده بولنان عرب قبیله لرینی دائره مذکوره ده اسکان ایدرک مرکزنده تأسس ایدن معموره نک حاوی اولدیغی بیوت نامنه اضیافته (دیاربکر) دیو کسب اشتهار ایلدی (۷۸۰)

شهر مذکور حوالیسی بکر بن وائلدن صکره بنی ربهه قبائل جموعه سنک ریاستنی احراز ایدن برادری (تغلب بن وائل) ه انتقال ایتشیکن بین القبائل حاصل اولان اختلافات اوزرینه عربلرک چوغی حوالی مذکوره دن بشقه طرفله چکیلوب دیاربکر و ملحقاتی اشکانیان پادشاهلرندن برنجی اردوانک قرنلاراشی اغرشاکه منتقل اولدی (۷۷۴)

- ۳ -

ارشاکیان دولتی

(۷۵۰ - ۶۲۸)

اردوان ارمنستان قطعه سنی ضبط ایلدکده حکمدار افنده انف البیان برادری اغرشاکی نصب ایلدیکندن دیاربکر ونصیبین شهر لرینی دخی قبل الهجره (۷۷۴) تاریخنده اغرشاکه ویرمشیدی اغرشاک فوت اولدقده اوغلی (ارشاک) مسند نشین حکومت

اولوب اشکانیان دولتندن ابرلدیغندن دوات مشارالیهانک بر شعبه
مستقله سی اولوق اوزره (ارشاکیان) دولتنی تأسیس ایتدی (۷۵۰)

ارشاکک وفاتنده اوغلی (ارداشیس) ارمنستان حکومتی احراز
ایتمش اولدیغی حاده تفرد واقلم فرسدهه تقدیم ایدرک ارمنستان
قطعه سندن خارج بولنان میسویوتامیا بلادینک بعض محملارنده
استیلا ایتکلکه دیاربکر ادس (اورفه) مه پین (نصیبین) خابوز
دائرلری کاملاً یداستیلا سنده قالدیغندن اشکانیان دولتک بلاد
مذکوره جه مناسبتی کلیاً منقطع اولمش و ارداشیس کندویه تابع
اولوق اوزره اوغلی (دیقران) ی ارمنستانک مرکزی اولان
(اردش) ده بالاقامه کندوسی نصیبین شهرینی عاصمه اتخاذا
ایلتندر (۷۳۰)

ارداشیسک وفاتندن صگره یرینه قائم اولان اوغلی دیقرانک
قبادوقیا و اسپای صغرایه عسکرله سوق ایلدیکی انشته سی
مهرداد قاضی کوینه قدر تجاوز کوستردیکنندن رومالورک
بر جسم اردو ایله سوق ایلدکلی لوکیلاس نام قوماندان غلبه
ومهرداد ارمنستانه فرار ایلدی . رومالورده مهردادک کندولرینه
تسلیمی دیقراندن طلب ایتمش اولدقلری حاده دیقران عدم موافقت
ویوز بیک عسکرله مهردادی رومالوزه متعلق اولان پونتوس
(طریزون) اوزرینه سوق ایلدیکنندن لوکیلاس عساکر کلیه
ایله نصیبینه مر بوط (دیاربکر) شهرینه هجوم ایدرک شهر
مذکوروی ضبط ایتدی (۶۹۳)

لوکیلا س دیار بگری ضبط ایتد کد نصکره دیقرا نك عامه سی اولان
 نصیبین ارزیرینه ده یوزیوب اوزاده بولنان برادرینی طرد ونصیبینی
 دخی استیلا ایلدی . شووقوچاتی متعاقب دیقرا ن بر طرفدن
 ومهردد ادیکر طرفدن برر قوره کافیه جمع ایدرک لوکیلا س
 اوزرینه هجوم و بالمحاربه غلبه ایتکله لوکیلا س استیلا ایتش
 اولدیغی (نصیبین) و (دیار بگر) شهرلینی استرداد
 ایتشلردر (۶۹۰)

لوکیلا س مغاویت اخیره سندن طولانی روماجه سرعسکر ایتدن
 بالامل یزینه تعیین اولنان یومبه ارمنستانه طوغری یوزیوب بهمنی
 محملری ضبط ایلدی ایتسه ده دیقرا ن یومبه بی تلظیف و اغفال ایله
 ارمنستاندن چقاردقد نصکره رومالورله و قورعبولان محاربه ده
 غلبه و غیب ایتش اولدیغی یزری استرداد ایتدی .

دیقرا نك وفاتندن ضکره اوغلی (اردواظط) ارشاکیان حکومتی
 سریرینه جلوس ایلدی (۶۶۲) .

اردواظط اوائل حکومتی حظوظ نفسانیه ایله کجورب ضکره غفلتدن
 ایلدیغندن زمان غفلتده ایلدی اجابنه کچمش اولان محملری کیریوه
 المغه موفق اولدیغی ایتسه روماسرعسگری انطوانك کلیتاً و
 عسکره اسیاطرفته یوریمسی اوزرینه اردواظط ظاهرده رومالورله
 وکرلیجه اشکانیان دولتیله بالاتفاق کورستردیگی معاملات منافقانه نك
 انطوان طرفندن خس اولدیغی جهتله ارارنده خصومت تحق
 ایدرک مغلوباً مصره فرار و اوراده مقتولاً وفات ایتدی (۶۵۷)

اردواز طین صکره دیقرانک برادری ارشام التمش یا شنده اولدیغی
 حالده ارشاکیان دولتی سریرینه او طور دی . ارشام جلوس
 ایندیکی وقت دوانده متعلق ممالک اکثر محلازی رومالورک
 یل استیلارینه یکمیشیدی . اشکاتیان دولتیه برلشوب رومالوری
 دائرة ممالکندن چقاردی وارشامک وفاتنده اوغلی ابقار یرینه
 یکدی (۶۲۸)

ن ۴

ابقار حکومتی

(۶۲۸ - ۴۰۷)

ابقار زمانه قدر ارشاکیان دولتیک حاصمه سی (نصیبین) شهری
 اولدیغی حالده ابقار مرکزینی ادس (اورفه) شهرینه تحویل
 ایندوب رومالورک دائرة اطاعتلرینه داخل اولمشدو .

بونک زمانده ارشاکیان . کورمتی خبلی تنزل ایلدیکن رومالورک
 زیر جایه لرکه و (اوزه روان) نامی اتنده اولق اوزره اورفه ،
 دیار بکر ، خابور ، نصیبین شهر و حوالیلری بر دائرة مخصوصه
 عداولتهرق رومالورک بر ولایت متمازه سی مقامنه یکمیش و شو
 ولایتک حکومتی (ابقار) عنوانیه یاد اولمشدر .

ابقار حکومتی هجرتدن مقدم کی در تیوزیدی تاریخنه قدر تمتد
 اولدی . لکن حکمدارلرینک اسملریله تاریخه متعلق وقوعاتی
 تواریخ شرقیه و غربیه کتابلرینک هیج بریسنده مضبوط دکدر .

روملرک آسیایه تجاوزلی

ملوک سلفیکه دن اوچجی انتیوخس عسکرله روم ایلی یه کچوب
رومالورله بالمحاربه مغلوب اولدیغی - تاریخ که قبل الهجره
(۸۱۵) سنه سی ایلی اول - وقته قدر رومالورک آسیایله
مناسبتلی یوغیدی . انتیوخسک ارمحاربه ده مغلوباً اغر بر معاهده
قبولیه اوغلی انتیوخس ایفانسی رهن اولدوق رومیله کوندرمسی
رومالورک آسیایه تجاوزلینه بر شاهراه مناسبت اچدی .

اوچجی انتیوخس دن صکره سلفیکه تختی ارزنده کورینان
حکمدار لر رومالورک جایه سی التده قلاس اولدوقلری حالدیه بونکله
بقارینی محفظه ایده مدکرندن قبل الهجره (۷۰۶) سنه سنده
سوریه ایله سلفیکه سلاله لرینی طرد ایله ارشاکیان دولتی ملوکندن
ارمنستان بالاحکمداری دیقرا نه تبعیت ایلدیلر .

اندن صکره روما حکومتی او تاریخدن مقدم اچش اولدیغی
شاهراه مناسبتدن آسیا طرفنرینه ایاق ایاق یوریمکه باشلامش
واناطولی حکمدارلی ارارنده وقوعبولان مختصماندن بالاستفاده
بهر سفیدک طرف شرقیسنده بولنان بهض ممالکی ضبط واستیلا
ایتمیدی .

بو استیلانک آسیاده توسعه مانع اولوق ایچون دیقرا نک معاوتیلله
مهرداد رومالوره قارشو چقدی ایسه ده مغلوب اولدوقدن صکره
روملرله ارشاکیان و اشکانیان دولتلی ارارنده اچلان محاربه

قبولی قیامدیغدن رومانوسلر اوغراشه اوغراشه ارشاکیمان
دوتنک اکثر مالکنی ضبط ایدوب اخرا الامر اورفد، دیاربکر،
خابور، نصیبین ممالکندن عبارت اولان ابقار حکومتیده دایره
تبعیت و جایه لرینه آلدیلر .

روم امپراطوری قاره قاللابالذات عزیزمتله دیسوپوتامیا (جزیره) ده
اشکانیان دولتنه حرباً مغلبه ایدکده مذکور ابقار حکومتی یئنده
بولسان (اوزه روان) دایره سنیده طوغریدن طوغری به روم
ممالکنه ضم اتمکله حکومت مذکوره منقرض اولدی (۴۰۷)

— ۵ —

دیاربکر و جزیره ده

روملر - ساسانیلر

(قبل الهجره ۴۰۷ - بعد الهجره ۱۶)

اوزه روان دایره سی روملرک تاریخ ضبطندن ساسانیان دوتنک
موسسی (اردشیر بن بابک) ک ظهورینه قدر روملرک یئلنده
قالش اولدیغی حالده اردشیر دوات مذکورهی تأسیندن صکره
توسیع ملکه چا اشدیغی صروده (جزیره) قطعه سیله برابر (دیاربکر)
حوالیسنی دخی استیلا ایدی (۳۹۱)

اردشیرا و فتوحاتیله قناعت ایتدیرک وقتیله کیانیان دوتنک آسیاده
منصرف اولدیغی ممالکن رومانولرک یئلنده کچمش اولان بلادک

جمله سی کند و سنده عالم اولدیغنی بالادماش و مقصدك ترویجی ایچون
 روم ایپراطوری (اسکندر سیوروس) ك یانه درتیه زاعضادن
 مر کب بر هیئت مبعوثه تمین و ارسال ایتمکله اسکندر سیوروس
 شو طلبك شدیداً ردیله برابر عساکر کثیره استعجاب و اردشیر
 اوزرینه هجوم ایلدی . اردشیر عسکرله مقابله ایاندکه مغلوب
 اولدیغدن اسکندر اردشیر یندنه بولنان دیار بکر و سائر بلادی
 ضبط ایلدی و یردی (۳۸۹)

اردشیر یو اچینی یوظه میوب قوتنی درجه کفایه به ابلاغ و بعده
 رومله محاربه ایتمک ایچون خیلی وقتلر تدارکات حربیده چالشدی .
 لکن کندوسی مقصدینه موفق اوانقسزین وفات ایدرک خلغنی
 واوغلی شاپور باباسنک انتقامنی المشر .

(شاپور) رومار یلارنده بولنان جزیره مابین النهرین بلادینه
 عسکرله بوریدیکندن اولوقت مسند نشین ایپراطوری اولان
 (غوردیین) امور حکومتک مدیری فلیب ابله برابر عساکر کلیمه
 الهرق جزیره مذکوره به عزیمتله حرب ایده جکی صروده فلیب
 غوردیینی قتل و ایپراطور اخی غصب ایلدی ایسه ده شاپوره غلبه
 ایتمدیکندن دیار بکر و سائر بلاد جزیرینی کاملاً دولت ساسانیه به
 ترک ایله عودت ایلدی (۳۷۰)

شاپور بوندن صکره ارمنستانه کیدرک اشکانیان سلاطیندن اوراده
 حکمدار بولنان خسروی اعدام وارمنستانی ضبط ایله رومالوزک

بدرنده کی حصص وانطا کیه ییده استیلا ایلدیکی جهتله اوصره ده
 روم ایپراطوری بولنان (والیریان) عسکرله عزیمت و جزیره
 بلادینی ضبط ایتدکن صکره اورفه قرینده وقوع بولان محاربه ده
 مغلوب واسیر اولدیغندن بر مدت اسیراً محقر و معذب اوله رق بعده
 شابورک امریله دریمی یوزدریلوب اتشکده فرسه تطایق
 ایلدی .

شابور یو معامله لوله ده قناعت ایتدیرک روملره متعلق کلکیا،
 سوریه، قیسریه بلادینی بغما و تخریب ایله مشغول ایکن روملره
 منسوب تدمر حاکمی و عرب شیخی (اودنات) عسکرله اوزرینه
 کیدرک فرات قرینده پالچار به شابور هزیمت قبیحه به گرفتار
 اولدیغندن اودنات میسوپوتامیا قطعه سنی ضبط ایله کته سیفون
 (مداین) شهرینه قدر یوریوب فرسارک بلاد رومه تجاوزلرینه
 مانع اولدی (۳۵۸)

شابورک اخلافندن (بهرام ثانی) زمانه قدر فرسار بلاد رومه
 تجاوز ایده مدیله . بهرام ثانی اوائل حکومتمنده اوقاتی ذوق
 و سفاهته صرف ایش اولدیغی حالده تصادق ایلدیکی بر بیوک
 تعریض اوزرینه غفلتدن ایلوب ملکته نظام و یرمش و روملرک
 مقدمه ضبط ایلدکری دیار بکر و سائر بلاد جزیره نی استرداد
 ایلشدر (۳۳۵)

قیصر (خالیر یوس) ساسانیلرک ضبط ایلدکری بلاد مذکوره نك

استردادینه قیام ایله بهرامک اوغلی وخلق (نرسی) عایهینه
اعلان حرب وخصومت و برجسیم اردوایله بمالک فرسه عزیمت
ایدرك ابتدا مغلوب و صكره غالب اولدیغندن نرسی جزیره مابین
النهرین و قوقاس طایغی اتصالیته کی ایبریا وارمنستان قطعه لری
برابر اولدقلری حالده دجله نك جانب شرقیستنده بولنان ایالتاری
روملره ترك ایلدی (۳۲۵)

قیصر برنجی قسطنطین زماننده دولت ساسانیده سریرنده بولنان
(شاپور ذی الاکتاف) روملك جزیره قطعه سنده کی بعض
بلادینه عسکرله بالهجوم سنچار حوالیسنده وقوع بولان محاربه ده
روملری بوزوب نصیبینی دخی اوتوزکون محاصره ایلدی ایسه ده
الهمدی .

ایکنجی قسطنطین زماننده شاپور بلاد رومه خیلی صارقندیلقلر
ایتمکله قسطنطین بالذات کیدرك ییلرنده قتال شدید وقوع بولدی
ایسه ده نتیجه صلحه منجر اولمشدر .

اشبو ایکنجی قسطنطین زماننده دیار بکر سورینک نیاسینه مباشرت
اولندیغی کی درون شه هرده ده خیلی ابنیه منتظمه یابدیش
ورأس العین ، میافارقین ، ارزن بلاد و فواحیسی دیار بکر شهرینه
الحاق اولمشدر (۳۸۴)

قسطنطینک اوغلی (قسطنطینوس) مسندنشین امپراطوری
اولدیغی صره ده شاپور تجاوزی تزیید ایلدیکی جهتله

قسطنطینوس جزیره مابین النهرین بلادینه عزیمت ابتدا کد نصکره
شریک حکومت اتخاذا ایتمش اولدیغی عزاذه سی (یولیانوس)
استقلال افکار یله قسطنطینوس علیه نه قیام ایتدی . قسطنطینوس
شوفسادی ازاله ایچون استانبوله عودت ایدرکن وفات ایتمشدن .

قسطنطینوسک خلفی (یولیانوس) عر بلریده دائره اتحادینه
الدرق بر بیوک اردو ایله شابور اوزرینه عزیمت و بالمخاربه غلبه
ایتمکه موضله قدر استیلا ایتدی . مؤخرأ شابورک بو طرفدن
تدارکات عظیمه یه تشبث ایلدیکی ، دیگر طرفدن ضرر دیده
اولان اهالی روملردن تضمینات ادعاسنه قیام عمومی کوستردکلی
صرده استانبولجه ده بعض مرتبه فساد تحداث ایلدیکنندن
(یولیانوس) ک فرسلره اوغراشه جق وقتی قالدیغنه مبنی نصیبین
شهری ایله جزیردنک آندن اشاعیسی فرسلرک و آمد شهری
روملرک یتلرنده قالمق و نصیبین شهر یله حوالیسندنه بولنان روملر
دیاربکره نقل واسکان اینلک اوزره طرفین میانه لرنده صلح انهقاد
ایلدی . یولیانوس عودت ایدرکن شابور موصلدن نصیبینه
قدر بالتشیبع شروط مصلحه اجرا اولتمشدن (۲۵۹)

یولیانوس عودت ابتدا کد نصکره شابورینه راحت طور میوب
عسکره باله هجوم دیاربکر شهرینی تخریب و یغما ایلدی . بناء علیه
روملرک یتلر و عسکره جزیره قطعه سنه کیروب مداینه قدر عجملرک
الارندن الیلر . لکن متعاقباً شابور غلبه و روم عسکرینی بوزوب

پیشان ایلدیکندن نرسی زماننده روملرک المش اولدقلى یرلرک
اعاده سنی ادعاسنه قیام ایدرک روملردن اون بش قدر قلعه ضبط
ایتدی (۲۵۶)

بوندن صکره روم و فرس محاربه لرته بعض مرتبه سکونت کلوب
بولیانوس زمانده می مصالحه وجهله نصیبین ایله اندن اشاغیدی
عجملرده و دیار بکر روملرده قالمش و ایکجی (والتینان) زمانه
قدر حال بویه کتمش اولدیغی خالده اوچجی (شاپور) والتینان
زمانده عسکر سو قیله دیار بکر شهرینی تخریب ایلدی . والتینان
مجدداً بنا ایدرکی شهر مذکورنی تعمیر ایتدرمشدر (۲۳۲)

دیار بکرک اطرافنده می سوز والتینانک اثری اولدیغی مروی ایسه ده
شو روایت سور اوزرنده والتینان اسمی یازیلو برطاشدن منبعت
اولوب قسطنطین ثانی زمانده سنورک بناسنه باشلاندیغی
وانسطاسیوسک وقتنده ختام بولدیغی عربی و سیریانی اسانلریله
محرر بعض تاریخلردن استفاده اولمشدر .

بوندن صکره قیصر ایکجی (تیودیوس) زمانه دکن روم و فرس
محاربه لرته سکونت کلدی . فرس پادشاهی (بهرام گور)
تیودیوس علیهله اعلان حرب ایلدیکندن روملره غلبه وارمنستان
شرق دائره سنی ضبط ایتمشدر . عجملر شو ضره ده دیار بکر
و میافارقین شهرلریله جوارلرنده می محاربه هجوم ایدرک تخریبات
و اغتصابات کثیره ده بولندیلر . عرب قبائلنک بعضیلری
شوقناقلرده عجملره یاردم ایتلشدر (۱۹۳)

روملرک اناطولی رئیس محافظینی (لؤن) مسند نشین امپراطوری
اولدقدنصکره ساسانیان پادشاهی (فیروز) ک سوق ایلدیکی
عسکر بنه دیار بگری تخریب ایلدی (۱۴۷)

عجملرک یققدقلری برل (لؤن) و خلنی (زینون) زمانلرنده یاپلشدیر .

قیصر (انسطانیوس) زمانده ساسانیان پادشاهی بولنان
(قباد) بر بوک اردو ایله مدینه دیار بگری محاصره ایلدوب
محاصره خیلی ممتد اولدیغی حالده او وقتلره قدر سورک چوق برلی
یاپلس اولدیغندن قباد ضبط ایله میهرک رجعت ایتک اوزره ایلدی .

هجرتک او چنجی عصر تده خرسیمیان رؤسای روحایه لرندن بر ذات
طرفندن مؤلف بر کتابک مندرجاتنه نظراً قباد دیار بگری شهرینی
محاصره دن عاجز قالدیغی جهته عودت ایله جلی ائنده کیجه
رؤیا سنده بر ذات « دیار بگری اها ایسنک فنا لکری تکراتیمکاه محاصره بی
اعاده ایلدیکک حالده ضبطه موفق اولورسن » دیو قباده
سویلدیکدن قباد محاصره بی اعاده و شهری ضبط ایلدی . شهره
دخول ایتد کدنصکره بر کلیسا اوزرنده بر صورت کوروب شو
صورتی رؤیاده کوردیککی ذاته مشابه بولدیغندن ازی السؤال
حضرت عیسانک رسمی اولدیغی قباده سویلدیلر .

قباد دیار بگری ضبط ایتد کده معموریتنی تاممیله احما ایله جک درجه به
قدر تخریه دوام ایتشدر . جزیره قطعه سنده کی اقوام هزیدن
(بنی تغلب) قبيله بیله ساسانیانه منسوب (ال منذر) ارالرنده

وقوات عظیمه و عداوت قدیمه اولدیغندن قبادک دیار بکر شهرینی
مخاصره و تخریب ایلدیکی وقت ال منذردن (منذر بن ماء السماء)
خیلی معاوت ایلدی (۱۲۱)

شهر مذکورک عجملر و عربلر طرفلرندن اولوجهله استیلا و تخریب
ایلدیکی انسطاسیوسک مسمرعی اولدقده عساکر کثیره سوقیله
دیار بکر عجملردن بالاسترداد معموریتنی اعاده و هنوز نا تمام
اولان سورک بناسنی کال رضانتله اکل ایتردنی (۱۱۸)

سورک انشاسنه مباشرت قبل الهجره (۲۸۴) و ختامی انفا ذکر
لواندیغی اوزره (۱۱۸) تاریخنده اولغله بناسنی یوزالتمش التی
سنده حصوله کلشدر .

سور ختام بولدقن صکره ارتق دیار بکر شهری عجملرک تجاوز
و تخریبندن قورتلدی .

انسطاسیوسدن صکره جالس مسند قیصری اولان
(ژوستینانوس) ک افریقا قطعه سنده کی فتوحات کثیره سی
و قرطاجنه پادشاهنی طوتدروب بر محفل عظیمه قتل ایتدرمی کی
وقوعاتی هجم پادشاهی قبادک غیرتنی تحریک ایتکلر و ملراوزر لینه
اعلان حرب ایتدی .

ژوستینانوس قوماندانلردن (بایساریوس) ی قباد ایله محاربه یه
مأمور ایدوب جریان ایدن قتال شدیدده ابتدا عجملر و صکره روملر
غلبه ایلدی ایسه ده ایکینسک دخی غلبه سی یکر یکرینی تمنی صلحه

مجبور ایدہ جک درجہ یہ وارم دیغندن شو محاربہ ک امتدادیله
 روملو و عجملوک هر برسی کندوسنه عاند بر نتیجه یہ ظفر یاب
 اولقسزین طرفین محاربہ بی تعطیل واللی سنه مدته حره فیصل
 ویرمک اوزره عقد مصالحه ایلدیلر .

زوستینوسه خلف اولان ایکجی (زوستینوس) زمانده عجم
 پادشاهی نوشروانک روم بلادینه بعض مرتبه تجاوزی وقوع
 بوادیغندن ارازلنده اچیلان باب محاربہ ایکسینک دخی وفاتلرینه قدر
 اچق قالوب وفاتلرینه قیاندی .

زوستینوسک خلفی (طیباریوس) زمانده عجملر دیار بکر
 ملحقاتندن (رأس العین) طرفلرینه هجوم و صارقندیلق ایلدکلرندن
 (موریوس) نام قوماندان زفاقتیله طیباریوسک سوق ایش
 اولدیغی عسکر عجملری منهزم و پریشان ایتشد (۳۷)

طیباریوسدن صکره ایمپراطور اولان (موریوس) ایله عجم پادشاهی
 خسرو پرویز ارازلنده قرابت صهریه حاصل اولدیغندن موریوس
 مقتول و (فوقاس) ایمپراطور اولدقدہ خسروک قان برادری
 بولسان موریوسک اوغلی طرفندن وقوعه لان استعانه اوزرینه
 خسرو فوقاس علیهنه اعلان حرب ایدرک ممالک رومی یا ایال
 ایدہ ایدہ ایلرولوب استانبولی محاصره ایلدنی ایشده اهالی
 استانبول کرک موریوسک اوغلی و کرک فوقاسی ایمپراطورلغه

قبول ایدہ تیبہ چکری جواب قطعہ پستی و یروب (هرقل) ی جلوس
ایتدر دیلر .

خسرو بو کا حد تلہ انطاکیہ و قدس و سوریه بی بالاستیلا اور ارادہ کی
خرستیانیانہر حقلرندہ قتل عام اجزا و قبر مسیحی احراق ایلہ کنیساری
تخریب ایلدی . بومیا ملات ایلہ دہ اکتفا ایتوب روملرہ متعلق
مصر طر فلرینہ ذہ بر یوک اردو سوق ایلدیکندن طرابلس و بلاد
نوبہ پیدہ یغیا ایتدر دی .

خسرو پرویزک معاملات و تجاوزات مذکورہ سی اوزرینہ ایمر اطور
هرقل جمع ایتدی کی عسکر لہ بلاد فرسہ هجوم ایلوب نصیبین
شہرینی تضییق و خسروک سوق ایلدیکی عسکری بوزوب
پریشان ایتدی .

خسرو بو مغلو بیتہ تحمل ایدہ مدیکندن دوات ساسانیہ ی تابع
اولان خراسان حکمداری (شہر ازاد) ی چلب و سر عسکر تہمین
ایلہ روملر اوزرینہ کوندردی شہر ازاد روملری تار مار و قسطنطنیہ ی
قدر تعقیب ایلہ راست کلدی کی بلاد رومی تخریب ایتکلہ روملر
اہل کتاب و فرسلر مجوس اولقندن ناشی فرسلرک غلبہ سی خذائ
قریشی ممنون و اہل اسلامی محزون ایلدیکندن سورہ رومک
ابتدا سندہ کی ایات کریمہ ایلہ چند سنہ صکرہ روملرک فرسلرہ
غلبہ سی تبشیر بیورلدی .

یدی سنہ صکرہ روملر بتکرار فرسلر اوزرینہ هجوم ایدرک مغلوبیت

سابقه نك آجيسنى اونون دره جق درجه ده بر غلبه عظيمه به موفق
اولوب تكريت دن نصيبينه قدر ممتدا اولان محارده كي بلادى فرسلر
يدارندن الديلر . بلاد مذكوره اسلام فاتح لر ينك جزيره بي فتح
وتسخير ايدكلري زمانه قدر روملك يدارنده قالمشدر .

بنی کننده

ترجحه يازمش اولان تاريخ كتابلرينك همپسى قبل الاسلام ديار بكر
وحواليسنده (بنی کننده) نامه به بر عرب دولتك تشكك
و حكومتندن بحث ايدهيورلر .

بكر بن وائل وقرنداشي تغلب زمانلرنده ديار بكر وحواليسنى وطن
اتخاذ ايتمش اولان عربلرك مؤخرأ بر قسمي (بنی بكر) و ديكرى
(بنی تغلب) ناملريله ايكي طائفه به و هر طائفه بطون متعدديه منقسم
ومنشعب اولمشيدى . كرك بونلرك يكد يكريله ، كرك سائر قبائل
عرب ايله ارالرنده عارض اولان محاربه لر چوق و قتلر اوزا ديفندن
بطون مذكوره دن ديار بكر حواليسنده هيچ بر قبيله قالميوب اقوام
عربه متعلق تاريخلرده تفصيل اولنديغي اوزره جهله سي نجد
وعراق و تهامة طرفلرينه طاعمشلر ايدى .

ابن اثير و سائر معتمد مأخذلرده مصرح اولنديغي وجهله (بنی کننده)
ماوكى نجد دائره سيله عراق عرب حواليسنك حيره ملوكى يدارندن
اندقلى اراضيسنى هجرتدن يوز يتمش سنه مقدم وطن اتخاذ
ايتمش اولان بنی بكر بن وائل بطوننه حكم ايتلشدر .

شوملوكت يدرنده كوستريلان (ارض بكر بن وائل) تعبيرى بنى بكر
قبائلنك نجد و عراق طرفلرنده كى يرزينه متعلق اولديغى حالده
ترك مورخلرى (ارض بكر) تعبيرى يكاشلقه (ديار بكر) ديو
ترجه ايتشلدردر .

ايتكىچى قسم

ديار بكر و جزيره نك ممالك اسلاميه يه منضم اولديغى زماندن
دوات عاليه عثمانيه نك ضبطنه قدر وقايع تاريخيدلى

(بعد الهجرة ۱۶ - ۹۲۲)

- ۱ -

خلفاي راشدين

(۱۶ - ۴۰)

حضرت ابى بكر الصديق رضيه الله عنه افندمرك زمان خلافتلرنده
فتوحات اسلام عراق و شام طرفلرنجه جريانه باشلايوب جزيره
و ديار بكر بلادينك قحى حضرت عمر افندمرك زمانده اولديغندن
دور اسلام فتوحاتك صددمزه توافق ايدن جهتدن باشلايه جغز .

مورخلر زمان صديقدين خلافت فاروقيه انتهاسنه قدر اسياجه
اولان فتوحاتك بر قسمنه فتوح شام ، ديكر قسمنه فتوح عراق اطلاق
ايلدبلر .

زمان فاروقيه (سعد بن ابى وقاص) حضرت تلى فتوح عراق
و (ابو عبیده بن الجراح) حضرت تلبه (خالد بن الوليد) حضرت تلى

فتوح شامه مأمور ایدیلر . فتوح عراق نصیبینه و فتوح شام
 نصیبین جوارنده می دارایه قدر امتداد ایدرک ایکسی براسدی ،
 بلاد جزیره دن موصل و تکریت سعدا بن ابی وقاصک مأمور لردن
 عبدالله بن المعتم معرفتیه فتح ایدلدی (۱۶)

فتوح شامه مأمور ابو عبیده بن الجراح و خالد بن الولید بوتار یغدن
 مقدم بلاد شام فتوح اتنی اولوقت عواصم بلادینک مرگری اولان
 قدسین شهرینه ایصال ایتملر ایددی .

روم ایمر اطوری هرقل او اراتق بلاد جزیره دن اورفده بولدیغنی
 حالده ممالک رومک اسیا حوالیسی چوراب سو کندیسی کی
 غزاة مسلمینک ایددی ، فتح واستیلارنده خاقل خاقل چوزیلوب کتکده
 اولدیغنی کورمسیله اورفه و دیاربکر و نصیبین و سایر بلاد
 جزیره بی محافظه دن مایوس اولدیغدن استانبوله متوجه آ و معموماً
 اورفه طرفدن حرکتله کیدرکن بر بوکسک تبه اوزرینه چقه رقی
 یوزینی ارتق محافظه دن قطع امید ایلدیگی ممالک عطف ایله
 « ای بونجه عصر لردن برو ممالکیزک اجرا سندن مغدویتیه دولتمزی
 مسعود ایتمش اولان مملکتلر حیفا که سزنگله مقنخر اولدیغمن کونلر
 زائل و افتخار من منقضى او اوب کندی . ای مبارک طیراقلر سزدن
 برکونه قلبی یازه لی اولدیغیم حالده آریله یوزم که بوندن صکره
 برده زوملردن هیچ برکسه قورققست سزین اوزریکزه ایاق
 باضه میه جقدر » دیهرک اغلایه اغلایه ممالک مذکوره یه وداع
 ایتدی .

هرقل استانبوله كتد كدن و فتوح اسلام دها زياده ترقى ايتد كدن
 صكره صوك نفسده كى حركت مذبحخانه كى بر كره دها بختى
 امتحان اچون مجموع قوتنى طويلانيوب مجاهدن اسلام ايله حرب
 ايتكى بالملاحظه نشر او امر ايله جزيره بلادندن هنوز يندنده
 بولنان ديا بكر، ماردن، نصيبين، اورفه شهرلر يله ملحقستندن
 وسائر بلاد رومدن اوچيوز بيك موجودى حاوى تدارك ايلديكى
 اردو ابو عبیده و خالد بن الوليدك معيتارنده كى قرق بيك موجودى
 بر اردويه مقابل اقبج هزيمته منهزم اولدينى صردهده سعد بن
 ابى وقاص فتوح عراقى نصيبين حواليسنه طوغرى يورتكه
 دوام ايتكده اولدينى خبرلى شايخ اولديغندن هر قللك امر يله تجمع
 ايتمش اولان اردونك جزيره اهاليسندن معدود بر بيوك قسمى
 يوزلارنى مملكتلرينه چويرديلر . بقيه سى بر محاربه يه بيله كيريشه .
 مكسز ين تارمار او اوب كيتدى .

ديكر طرفدن ابو عبیده حضرتلرى عياض بن غنمى جزيره قطعه سى
 بلادنى فتحه مأمور ايدرك عياض (رقه) ابى بالمحاصره اراضى
 بيت المالك اوليق و اهالى جزيره ويرمك شرطلر يله صلحاً ضبط
 ايلدى (۱۶)

بوندن صكره عياض حضرتلرى وليد بن عقبه بنى جزيرهده واقع
 و روملره تابع (اباد بن نزار) قبيله سنك بر طاقى اوزرينه كوندروب
 قبيله مذكوره دها اول سائر بلاد رومه فرار ايتمش اولدقلى

خبرى النديغندن كيفيت بارگاه خلافته ادى العرض فيله؛ هر قومه
اعاده اولتمز ايسه ايادى؛ مسلينده بولنان يرلرده موجودر و ملر ممالك
زومه كوندريله جكلرى طرفي خلافتدن ايمراطور هر قلّه اشعار
اولتمغله هر قلّك ايسه حضرت عمر آدينى ايشتد بجه قور قوسندن
اودى قوپه جق درجدهده كوزى يلس اولديغندن درحال قبيله؛
مذكوره بي يرلرینه اعاده ايتدردى .

نه تماشاى غرا بتمادر كه اوتار بخلرده كره؛ ارضك الك بيوك دولتلرى
وقطعات زوى زمينك شرقاً و غرباً متصرفلرى روم و فرس
دولتلرندن عبارت اولوب بولر وقت وزمانجه الك مكمل مهمات
حريه بي حاز و هر برسى دنياى دترته جك درجدهده كثر
عسكر و قوه نفوذه مالك اولدقلى حالده دولتره مخصوص
مهمات حريه نه اولديغنى بيليان قرقر بيك موجودلى برر اسلام
اردوسنه قارشو طوره ميوب فرس دولتى تملندن منقرض و مضمحل
وروم دولتك اسيا و افريقا جه اولان شوكت و تصرفاتك هر جهتي
زائل اولشدر .

شواثاده عياض بن غنم بلا محاربه حرانى و سهيل بن ابى وقاص طرفلندن
بأمر ابو موس الاشعري بعد المحاربه صلحاً نصيبنى فتح ايتدكلرى
كبي عياض باندا عزيمته ماردن و دارابى و ابو عبیده طرفلندن
مأمر حبيب بن مسلمه اورفدى ضبط ايلدى (۱۶)

صامصاد، سروج، رأس العين، نواحي فرات، قرقيسا دخی
عياض حضرت تلرنتك سنه مذكوره فتوحاتنددر .

فتوحات مذکورہ دن صکرہ عیاض حضرت تہری روملریدلرنده
بولنان (آمد) شہرینی محاصرہ ایتشدز .

روم دونتی امر اسندن انطاق نام ذات مقدمہ موصل و تکریت
ولایتلرنده والی ایکن اوراری ایادی اسلامہ یکدکن صکرہ
دیاربکر و میافارقین والیلاکمه بالتعبین و محافظہ بہ مأمور اولمش
وعساکر اسلامک دیاربکرہ طوغری اجلہ جقلری صرہده دیاربکر
محافظہ سنہ کافی عد ایلدیکی عسکر و تدبیری بعدالاکمال میافارقین
شهرینک استحکامنی اجرا ایچون اورایہ کتشدیدی .

محاصرہ اثناسنده آمدجه خیلی محاربہلر وقوعه بولاری ایسهده سورک
متانتی جهتیلہ تسخیری مشکلاتہ تصادفی ایلدی . کشف
وماینه ایلدکرہ شهرک جانب شرقیسنده بولنان شمیدی
حکومت قوناغنک بعجلہر جهتده کی سور دیوارنده واقع صو
دلیکی توسیم اولنور ایسه اورادن ایچرو کیریلہ بیله جکی
اکلاشلدیغندن کیجه قراکوق باصدقده دلاوران غزاتدن بعضیلری
او دایکی برانسان کیریلہ جک قدر توسیم ایلدیلر . شہرہ
دخول ایده جک اولانلر موقع مذکور جوارنده بولنان وشہر
الذقدنصکرہ (باب الفتح) تسمیہ ایدیلان قیوی اجق
واو جهتده کی عساکر اسلامیه باب مذکور دن ایچ قلعه یه کیرمک
اوزره ابتدا اصحاب کرامدن حضرت صمصمه و متعاقباً سلیمان
بن خالد بن الواید حضرت تہری دلیکدن ایچرو کیردکن صکرہ
یکرمیدن زیادہ مجاہدین برر برر انلری تعقیب ایتدیلر .

سوردن ایچرو کیرن غازیلر مدخله یوز خطوه قدر بید اولان باب
مذکوره هجوم و نوبتچیلری اعدام ایله قیوی اچدقلرنده اوجهته کی
محاصرین قیودن ایچرو کیروب کچمد قراکلغنده هپسی بر اغزدن
تکبیر صدالرینک عکسیله ایچ قلعه بی احاطه ایدن سورک دیوارلرینی
اوتدیره اوتدیره شمیدیکی قلعه جامعنک بولندیغی محله طوغری
ایلر اولیلر .

ایچ قلعه محافظلری شو قضا ی ناکهانی بی مدافعه به قیام ایتدکلرنده
اوموقعه بکرمی قدر مجاهدین شهید اولشدر . لکن غازیلر
او کچمه صباحه قدر روملره محاربه ایدوب صباحلین ایچ قلعه
کاملاً ضبط اولندی .

ایچ قلعه دینلان محل ایله شهرک اراسنی دیگر بر سوز فاصل
اولدیغدن شهرده کی روم عسکرلری هر قدر مقاومت ایتک
استدیلر ایسه ده جناب حق هر بریسنی بر شجاعت مشخصه اولق
اوزره خلق بیورمش اولدیغی بویله دین فداییلرینه مقاومت
چالشق صاعقه لره قارشو طور مقدر فرقه سز اولدیغی اکلا دقلرندن
روملر امد ش-هرینی رقه صلحنه تطبیقاً عیاض بن غنم تستلیم
ایتدیلر (۱۷)

سلیمان بن خالد بن الولید حضرتلری او کچه کی هجومده شهید
اولان مجاهدین ایچنده ایدی . شهدای مشارالیه مک مدفن
مقدساری جامع شریف مذکورده در . رضی الله عنهم .
مدینه امدک فتحی متعاقب عیاض بن غنم حضرتلری اصحاب کرامدن

حضرت صعصعه بی شهره عامل تعیین بیوروب کنندولی هانی
 و میافارقین مدینه لرینی تسخیراچون عزیمت و تسخیر ایتش و صعصعه
 حضرتلری لیلله فتحده الدینخی یاره رذن متائرآ عازم دارالجنان
 اولمشدر : مدفن شریفلری وسط شهرده ناملرینه منسوب
 جامعه در . رضی اه عنه .

بوفتوحات جانب خلافتد عرض اولدوقده عیاض بن غنیم حضرتلری
 دیاربکر وجزیره والی تعیین بیورولش و یکرمی تاریخنه قدر
 والیلکده دوام ایدوب او تاریخده وفات ایتکله یرینه سعید بن
 حذیم تعیین ایدلش ایسه ده مأموریتنی متماقباً اوده فوت اولدیغندن
 دمشق، حوران، حص، دیاربکر، جزیره ولایتلری برلشدریله رک
 والیلکی اصحاب کرامدن عمر بن سعد الانصاری حضرتلری
 عهده لرینه توجیه اولمشدر (۲۰)

ایکی سنه صکره جزیره و دیاربکر ولایتی عمر بن سعد عهده سنده اولان
 ممالک سائرهن دن بالا فراز ولایت مستقله اعتباریله والیلکته بصره
 ولایتندن منفصل عمر بن سراقه نصب اولندی (۲۲)

عمر بن سراقه از بر مدت صکره باب حوالیسی فتحنه مأمور ایدیلکله
 جزیره و دیاربکر ولایتنه زیاد بن حنظله نصب ایدلدی (۲۲)

حضرت عمر رضی اه عنه مغیره بن شعبه نك غلامی ابو اولوه نام
 نصرانینك سووقصدیله شهید آمازم روضه رضوان اولمغله حضرت
 عثمانه بیعت اولندی (۲۱ ذی الحججه ۲۳)

جزیره و دیار بکر ولایتی زیاد عهده سندن صرف و تحویل ایله واید
بن عقبه عهده سنه توجیه بیورادی (۲۴)

ولایت مذکوره واید عهده سندن النهرق حص و قنسرین ولایتنه
الحاقا عمیر بن سعد الانصاری عهده سنه ویرادی (۲۶)

عمیر بن سعد پیش سنه صکره خسته لنوب استعفا ایتمکله حص و قنسرین
و جزیره و دیار بکر ولایتی شام ولایتی و الیسی معاویه ابن ابی
سفیانہ علاوه مأموریت اولوق اوزره توجیه ایلدی (۳۱)

برسنه صکره جزیره و دیار بکر ولایتی معاویه عهده سنه کی دائره دن
بالافراز جریر بن عبدالله عهده سنه تفویض قلندی (۳۲)

حضرت عثمان رضی اه عنه اقدمن ارباب قیام طرفلرندن شهید
ایلدیکی جهته حضرت علی رضی اه عنه اقدمن بیعت اولندی
(۲۵ ذی الحجّه ۳۵)

وقعه جلدن صکره حضرت علی کوفه بی تشریف بیوردقلرنده
جزیره و دیار بکر ولایتی و الیلکنه مالک الاشتری تعیین بیوردیلر
(۲۶)

وقعه صفیندن صکره معاویه عمرو بن العاصی مصره طوغری یوله
چقاردیغی خبری اندقده طرف خلافتیناهیدن مالک الاشتر مصر
ولایتی و الیلکنه بالتعمین عسکرله کوندرلدیکندن جزیره و دیار بکر
ولایتی و الیلکی شیب بن عامر عهده سنه توجیه بیورادی (۳۸)

مالك الاشتر مصره كيدر كن قلزنده مسعوماً وفات ايشدر .

رضى اه عنه

امير المؤمنين حضرت على رضى اه عنه افند من خوار جدين عبدالرحمن
بن ملجمك سو قصديله شهيد اولوب نجل عابلىرى حضرت حسن
رضى اه عنه افند منزه بيوت اولندي (۱۷ رمضان ۴۰)

امام حسن افند من معاربه عليهنده تجمع ايدن عراق عسكربنى
بالاستصحاب مداينه قدر عزيت پورديلرايسه ده اثنای راهده عساكر
مر قومك كوسترديكى اختلافه نظراً پدرلى زماننده يونجه
فناقلره و خيانتلره تصدى ايش اولان بويله نفاق اربانندن مركب
اردونك برنتيجه و خيمه كوستره جنكربنى اكلا دقلرى جهته خلافتى
بمن شرط ايله معاويده ترك و تسليم ايديلر
(ربيع الاول سنه ۴۱)

- ۲ -

دوات امويه زماننده ديار بكر و جزيره وقوطانى

(ربيع الاول ۴۱ - ۱۲ ربيع الاول ۱۳۲)

خلافت معاويده تقرر ايلدكده جزيره و ديار بكر ولايتى واليكنه
حبيب بن مسلمه تعين اولندي (۴۱)

ايكى سنه صكر حبيب بن مسلمه وفات ايتديكندن يرينه معاويهنك
همشيره زاده سى عبدالرحمن بن عثمان نصيب ايداشدر (۴۲)

عبدالرحمن یزیدک زمانه دکین ولایت مذکورہ والیالکنده دوام
ایدرك بعدہ فوت اولغله یزید طرفندن ولایت مر قومدیه عیص بن
الحرشی والی اولدی (۶۰)

یزیدک زماننده کربلا وقعه مؤلمسی وقوعبولشدن

یزید عزم دار مجازات ابتدا کدن و اوغلی معاویہ خلافتدن
ال چکد کدن ضمره شاه یلرک مروان بن الحکمہ بیعت ایلدکری
صرده قنسرینده بولنان زفر بن حرث الکلابی عبداہ بن زبیر
حضر تلرینه بیعتله بلاد جزیره نک اکثریسنی ضبط ایدی و یردی (۶۴)

عبداہ بن زبیر طرفندن جزیره نک بر قسمی زفرینده بالابقا موصل
و عراق ولایتلری والیالکنده عبداہ بن زبید تعیین اولندی . بونک
زمانده شهادی کربلا نک قانی دعوی ایچون عراقده تشکل ایدن
تواین جمعیتی فعلاً خروجه وسیله ارارکن او صرده مروان
طرفندن جزیره و عراق ولایتلری والیالکی کربلا وقعه سنک آمری
بولنان عبداہ بن زیادہ بالثوجیه ابن زبیرک مأمورلری یلرندن
عراق و جزیره حوالیسنی ضبط ایتک اوزره عسکرله یوله
چیقارادیغی خبری شایع اولدیغندن رئیس شیعه بولنان اصحاب
کرامدن سلیمان بن صرد حضر تلری الشمس بش سنه سی ربیع الاخرنده
ریاستنه اتباع ایدن تواین جمعیتله حضرت حسینک مشهد عالیترینه
کیدوب زیارت و بده قر قیساده مقیم جزیره ولایتی والیسی زفر بن
حرثک یاشه عزیمت ایلدی .

زفر بن حرت دخی توابین جمعیتہ الحقاق ایتکلہ شامدن عسکرلہ
جزیره طوغری کلکده اولان ابن زیاد ایله محاربه ایتک اوزره
رأس العینی معسکر اتخاذا ایلدیلمر .

شام عسگری رأس العینه تقرب ایلد کده توابین جمعیتی ایله اوچ کون
مدت ارالنده محاربه وقوعبولوب جمعیت مذکوره ابن زیادک
عسکرینه نسبت قبول ایده میه جک درجه ده از ایکن هر محاربه ده
غلبه ایتش و رئیس لری سلیمان بن سرد رضی اه عنه ایله مسیب
بن نجبه، عبده بن نفیل، سعد بن خذیفه حضراتی بر برینی
معاقب شهید اولوب جمعیتک مقداری محاربه یه کفایت ایتمه جک
درجه یه تنزل ایتش اولدیغندن اکال نقصان ایچون غالبانه
بر صورتله حوالی عراقیه یه عودت ایتدیلمر .

مشهور مختار ابن ابی عبید الثقفی حکومت علیهنده حس اولنان
افکاری اوزرینه کوفه ده حبس ایلدش و او سرده ابن زبیر
طرفدن عبده بن یزید عراق والی لکنندن عزل ایله یزید عبده
بن مطیع ارسال اولمشیدی . شیعه طاقیری بالاتفاق محبسه
هجوم ایله مختاری حبس بخانه دن چقاردیلر .

مختار ایسه حضرت حسینک قاتنی دعوی ایچون محمد بن حنیفه
حضرت لری طرفلرندن کدوسی مأمور صفتنده کوستروب امر
و ریاستنه اتباع ایدن جمعیتنه اتفاق ایتد کدن صکره التمش التی
سنه سی ربيع الاولک اون ایکجی صالی کیجه سی بغته خروج و عبده

بن مطیعی کوفه دن طرفه ایله برابر محمد بن حنیفه نامنه عمو مدن اخذ
بیعت ایلدی .

مختار ابراهیم بن مالک اشتری جزیره ولایتی والیکنه تعیین ایلش
اولدییی حالده مقدمه مروان طرفدن جزیره و عراق ولایتلرینه
والی تعیین و مأموریتی مؤخرأ عبدالملک بن مروان طرفدن دخی
تصدیق ایلش اولان عبدالله بن زیاد رأس العین و مار دین و نصیبین
جهت لرنده برسنه مدت استیلا اسپانی اکان ایله اوغرا شد قدن
صکره موصله توجه ایلدیکی صروده مختار طرفدن موصل ولایتی
والیکنه مأمور عبدالرحمن بن قیس تکریمه کشیدی . عبدالرحمن
عبده بن زیادک جزیره دایره سنی بالاستیلا موصله تقریبی مختاره اشعار
ایلد کده مختار یزید بن انس و متعاقباً جزیره والیسی ابراهیم بن مالک
الاشتری عسکرله موصله کوندروب ابن زیادک یاننده کی عسکر قات
قات زیاده ایکن موصل حوالیسنده بالمحاربه مغلوب و کتندوسیده
ابراهیم بن مالکک سیف بسا اتیله مقتول اولغله جسدی پاره پاره
ایتدی رلوب اتلرندن کویکله ضیافت کشیده اولاندی .

مختار بوندن صکره کربلا و قعه سنک فاعلارندن و بنی امیه هوا دارلندن
النه کخی اعدام ایتکله او طاقلردن اولدردیکی اشخاصک مقداری
قرق بیک تقری تجاوز ایلدی .

مختارک عراق و جزیره وارمنیه ولایتلرینی محمد بن حنیفه نامنه اوله رقی
استیلا ایلدیکی و کندی والی برینی طرفه ایله کخی عبده بن زبیرک مسمرعی

اوادقده برادری مصعبی عسکرله سوق ایدرک و قوعبولان
 بحاربه لده مختار مغلوب و مقتول اولدیغندن مصعب جزیره بی
 بعد الاستیلا ابراهیم بن مالک الاشری بنه جزیره ولایتی والیکنده
 ابقا ایلدی ایسه ده مؤخرأ کرک مصعب و کرک ابراهیم شامیلرله
 محاربه ایدرکن مقتول اولدیله (۷۲)

جزیره قطعه سی عبدالمملک بن مروان طرفندن تمامیله استیلا اولاندقده
 جزیره و دیاربکر و ارمنیه ولایتلری والیکنه برادری محمد بن مروان
 تعیین اولمشدر (۷۳)

محمد بن مروانک والیکلی اون الی سنه امتداد ایدوب ولید بن
 عبدالمملک زماننده عزل ایله یورینه مسلمه بن عبدالمملک نصب
 ایلدی (۸۹)

(۹۹) ده حاتم بن نعمان الباهلی ، (۱۰۰) سنه سنده عمر بن
 هیبره ، (۱۰۲) ده دفعه ثانیه اوله رق مسلمه بن عبدالمملک دیاربکر
 و جزیره ولایتنه والی اولمشدر .
 مسلمه نك بو دفعه سی والیکلی یوزاون دزت تاریخنه قدر امتداد
 ایلدی .

(۱۰۷) ده ارمنیه ولایتی دخی جزیره و دیاربکر ولایتنه الحاق
 اولندیغندن ولایت مرکزی نصیبیدن (آمد) شهرینه تحویل
 اولدی .

جزیره والیسی مسلمه (۱۰۸) ده بلاد رومه غزا ایدرک قیصریه
 شهرینی فتح ایتدی .

(۱۱۱) ده ارمنیه ولایتی جزیره دن بالتفریق ولایت مستقله اعتبار
ایلدی .

خزر طرفنده بولنان ترکلر حرباً ارمنیه والیدی جراح بن عبداللهی
قتل ایلد کدن صکره دیار بکر مر بو طانندن ارزن شهرینه قدر کله رک
موصله طوغری ایلو ملک افکارنده بولنمش و خاقان ترک دخی
اذربجانیه قدر کلشیدی . اولوقت امویه حکومتنده بولنان هشام
بن عبدالملک سوق ایلدیکی سعید الحری قتل شدیددن صکره
ترکلری بوزوب ایادی اسارتیه امش اوادقلمی یشیک قدر اهل
اسلام قورتارادی . بو مظفر یتدن صکره هشام اذربجان
و ارمنیه بی جزیره و دیار بکر ولایتنه الحاق ایلدی (۱۱۲)

ینه ترکلر بعض فناغه تصدی ایلدیکری جهته جزیره و ایسی
مسلمه عسکرله خزر و ترک بلادینه کیدرک و قو و عبولان محاربه ده
ترکلر منهزم و خاقانک اوغلی مقتول اولدی (۱۱۳)

(۱۱۴) ده مسلمه دیار بکر دن شامه کتدیکندن اهل خزر اغتنام
فرصتله جزیره و دیار بکر بلادینه هجوم ایلدیلر مروان (الحمار)
ابن محمد جزیره و ملحقاتی و ایلیکنه تعیین اواندیغندن بوز بکر می
بیک موجودلی بر اردو ایله کیدرک ممالک ترکی باشه پایمال
و غالبانه بر صورتله بینلرنده مصالحه و قوعندن ناشی عودت ایلدی .

(۱۱۸) ده ارمنیه ولایتنه اختلال ظهور ایلدیکندن مروان

عسکرله عزیمت و محاربه ایدرک اهل خزرك رئیسلی ورنیستی قتل
وینده کی ممالکی ضبط ایتدی .

خاقان ترك (۱۱۹) ده کلیتو عسکرله جزیره مرو طاتندن دیار بکره
طوغری آقین صالندیغی جهتله هشام طرفندن مأمور اسد بن عبد راه
عسکرله عزیمت و ترکری دوچار هزیمت ایتدکن صکره خاقان
ترکی دخی طوتوب اعدام ایدی ویردی .

سنه مذکورده جزیره و ایسی مروانینه ارمنیه بلادینه غرا ایدرک
لان نام شهره و اورادن خاقان ترکک مقری اولان بیضایه قدر
کتریکندن خاقان جدید فرار ایتکله مروان غنائم کثیره ایله عودت
ایلدی .

هشامه خلف اولان واید بن یزید بن عبدالملک مروان بن محمدی
جزیره و دیار بکر و ارمنیه و لایتلی و ایلمکندن عزل ایله یرینه
عبده بن ریاح الغسانی بی تعیین ایلدی (۱۲۵)

بوصرده مروان اخلاطده و اوغلی عبدالملک بلاد جزیره دن
حرانده و دیگر اوغلی عبده دیار بکرده ایدی . عزلی خبری
مروانه بالغ اولدقده انفصالی طانیوب اخلاطده حکومت
اجرا سنه دوام ایتکده ایکن شام اهل ایسی ولیدی قتل ایله یزید بن
ولیدی جلوس ایتدردیلر . مروانک اوغلی عبدالملک عبده بی
حراندن طرد ایله حکومتی ضبط و کیفیتی باباسنه اشعار ایتکله
مروان وایدک قاننی دعوایه قیام ایتدی . مؤخرأ ییلنلی بولنوب

جزیره، دیاربکر، ارمزیه، موصل، اذربایجان و لایتنری برامارت
 اتخاذ و مروانه توجیه اولندیغدن مروان ترك مخالفته یزیده
 بیعت ایلدی (١٢٦)

یزید جلوسدن بش ماه صکره وفات ایلدوب اهل اینک اکثری برادری
 ابراهیمه بیعت ایلدیلر ایسه ده جزیره و ملحقاتی و الیسی مروان جزیره
 و دیاربکر و موصل و لایتلرندن طویلادیغی مسکنان بیک عسکرله
 شامه عزیمت و دمشقه تقرب ایلدکده ابراهیم جمع ایلدیکنی یوز
 یکرمی بیک نفر عسکری سلیمان بن هشام قوماندانیه مروانک
 مدافعه سنه سوق ایلدی . ابراهیمک عسکری بوزیلوب سلیمان
 معرکدن و ابراهیم دمشقدن فرار ایلدیلر . مروان دمشقی ضبط
 ایتمکله عموم طرفلرندن خلافته قبول و کندوسنه بیعت اولدقدن
 صکره شامی بروایت اتخاذ و عاصمه سنی بلاد جزیره دن حرانه تمویل
 ایلدی (١٢٧)

مروانه عصیان ایدن سلیمان بن هشام حصده بالمحاربه بوزلدقدن
 صکره حوالی عراقیه یه فرار و مروانه مخالف بولان ضحاک ایله اتفاق
 ایلدیکدن بریبوک اردو ایله کوفه دن موصله طوغری حرکت
 ایلدیلر . مروان دیاربکر و الیسی بولنان اوغلی عبداللهی ضحاک
 و سلیمانک تکمیلنه مأمور ایلدیکدن عبداه سکر بیک عسکرله نصیبینه
 کندی ایسه ده سلیمان و ضحاک عساکر کثیره ایله عبداللهی نصیبینه
 محاصره ایلیش اولدقلری حالده مروان براردو استیحایه بالذات
 کیدرک واردین ملحقاتندن کفر توشاده بالمحاربه ضحاک و متعاقباً

یرینه قائم اولان خبیری مقتول اولوب معتلرنده کی عسکر منهزم اولدی . مروان ممانکی دأره دنده طرف طرف نشر اوای عصیان ایدن مخالف رینک ازاله سیله او غراشوز ایکن (۱۲۹) تاریخنده عبدالله بن عباس حضرتلرینک اولاد کرامندن امام ابراهیم بن محمدک امریله ابو مسلم عبدالرحمن خراسانی بلاد امویه دن مرو طرفلرنده عباسیلرک دعوتنی اعلان ایدی ویردی . او حوالیده بولنان بنی امیه مأمورلی مدافعه یه مقتدر اوله مدقلرندن حوالی مرقومه ابو مسلم طرفندن استیلا ایلدیکی خبرلی مروانه بالغ اولدقده شامه تابع صمیمه قریه سنده بولنان مشارالیه امام ابراهیم بن محمد حرانه جلب وحبس ایلدیکی جهته امام ابراهیمک برادری سفاح لقبیله معروف ابو العباس عبدالله بن محمد متعلقاتیله صمیددن کوفه یه کیدوب اوراده بولنان هوادارلرینک معاونیتله برخانده اختفا ایتمش اولدقلری حالده ابو مسلمک امر اسندن عسکرله کوفه یه کیدن ابو حیدطوسینک همت و مباشرتیله موقع اختفادن چقوب الای والایله مسجدده عزیمت و اعلان خلافت ایتمکله حقتده درحال یدت عمومیه اجرا اولندی (۱۲ ربيع الاول سنه ۱۳۲)

مروانک بقیه احوالی

مروان حرانده اولدیغی حالده حوالی عراقیه ده خاندانک خصم اسندن بر دولت جدیده تشکل ایتدیکنی ایشدیکندن تدارک ایلدیکی یوز یارمی بیک عسکرله حرکت و اول باول سفاح طرفندن

شهر زوره اقامه اولمش اولان ابوالدون ايله حرب ايتك ايچون
 كيدرک زاب نهرينه مواصلت ايلدگده ابوالدون کندوسنک جمع
 وسفاحک عیسی عبدالله بن علی ايله سوق ایلدیگی عسکر مروانی
 بالاستقبال طرفین بربرلینی کورملریله برابر یکدیگرینی بوتنه جق
 درجه ده برشدتلی محاربه یه باشلاندى . جناب حق بردولت
 محوینی مراد ایلدیگی وقت تدبیر و کثرت عسکرک فائده سی اوله میه .
 جغندن مروان بونجه درایت و شجاعتی حائز بر داهیة عظمی
 و از عسکرله پک بیوک ایشلر کورمش بر بلا ایکن قوه موجوده سنک
 بویله التینه بری درجه سنده اولان برفرقه جزئییه قارشوهرنه تدبیره
 تشبث ایلدی ایسه حالت نزع کلش بر خسته یه اولنان تداوی کی
 بر سقامت کوستره رک تدبیر و مقابله نک فائده سی کوره مدی .
 ارتق دوات امویه نک زمان انقراضی کلوب چاندیغنی ثیقن ایلدی
 ایسه ده چقماش جانده ملاحظه اولنان امید قبیلندن اولق اوزره
 یأس حالنده هر در او صلابت و بسالتی اختیار دن کیرو طور مدی .
 مراد الهی حکمنی اجرا ایلدک عسکرینک بر قسم اعظمی مقتولاً
 ترک حیات وقاچانلر کده چوغنی تلاشلرندن نهره اوغرادوب غریقاً
 وفات ایلدیله .

بومحاربه لرده خلیفه مخلوغ ابراهیم مروانک یاننده ایلدی . اوده فرار
 ایلرکن نهره دوشوب صوده بوغلدی .

مروان مھر کدن حرانه کیدرک محبسده بوانان امام ابراهیم بن محمدی
 قتل ایتکدن صکره تمقینه مأمور خلیفه نک عیسی عبدالله بن علی نک

تقریبی ایشیدوب فراره دوام ایلدیکندن عبداللهک برادری صالح
مصر اعانندن بوصیر نام محله قدر بالنعقیب اوراده دردست و قتل
ایلدی .

مروانک برابر بولنان عائله سی دخی طوتلدیغندن بیوک قزی مشارالیه
صالحه مراجعتله « ای امیر المؤمنینک عم اکرمی بزم نسوانمز سنک
قزلک و ذکر مرز عمزاده لر کدر . قلم قدرت النزه بو فلاکتلری یازمش ،
هر بریمز اوج عزندن خاک ذلتله ساقط برر بیگس و بی صاحب
اولدیغمز حالده شو بیوک مصیبت دائره سینه دوشدک . مر حته
محتاجز . مقتضای انسانیت حقیرده عفو ایله معامله در »
دیدکده صالحک جکرینه اتش دوشوب اختیار سزاغلامغه باشلادی .
مسئول لرینی استفسار ایلدکده حرانه کوندرلملرینی استدرکندن
اورادن معززاً حرانه کوندرلدیلر .

مروانک حرانده بولنان واتش فلاکتله یانغین یرینه دوئمش اولان
قوناقلری عائله سنک کوزلرینه ایلشمسینه برابر کندرلرینی ضبط
ایده میوب « آه دنیاوی بی ثبات آه عزیز ی ذلیل ، مالکی اسیر ایتک
مادنگ ایمش » دهرک کوزلندن یاشلر جریان و حزین حوزین
اغلایشلری ایشیدنلرک جکرلرینی بریان ایلدی .

— ۳ —

دولت عباسیه نك بدايتندن دیار بکرده ال مروان دولتک
تشکله قدر جزیره و دیا بکر و قه قاتی

(١٣٢ - ٣٨٠)

جزیره اهل الیسی بوسر ده خلیفه نك دائره اطاعتنن چقوب اسحق
مسلم العقیلى بی اوزر لرینه رئیس تعیین و حران والیسی موسی بن کعبی
محصره ایندی لر . خلیفه نك امریله قرنداشی ابو جعفر المنصور
قرقیسا و رقه بی دائره اطاعته الدقدن صکره حرانه کتر کده اسحق
اورفه یه عزیزیت و قرنداشی بکار بن مسلی دیار زبیه دن مازدین
و دارا حکومتنه تعیین ابتد .

منصور بکاره حرباً غلبه ایتمکه بکار اورفه یه قاچدیغندن اسحق
بکاری اورفه ده براغوب کندوسی صامصا دده التمش نك نفر دن
حرب براردو تشکیل ایتمش اولدیغی حالده مروانك مقتول
اولدیغی ایتمکه بالتأمین ترك عصیان ایلدی .

بو اصلاحتك عقیننده جزیره و دیار بکر و لایتلری و ایلیکی طرف
خلیفه دن منصوره توجیه اولتمغه منصور جزیره و لایته موسی
بن کعبی عامل تعیین ایلمشدر (١٣٣)

خلیفه ابو العباس عبداه السفاح (١٣٦) سنه سنده وفات ایلوب
ولایت عهدی جهتیله قرنداشی ابو جعفر المنصور مسند نشین
خلافت اولدیغندن منصورك عهده سنده بولنان دیار بکر و جزیره
ولایتلری و ایلیکنه حمید بن قطیبه تعیین قلمشدر (١٣٧)

(١٤٠) ده حمید جزیره دن انفصال ایلوب زینه یزید بن اسید
والی اولمش و (١٤٢) ده جزیره و ثغور و عواصم و لایتلری برلشدیر یله رك
خلیفه نك برادری عباس بن محمد توجیه اولمشدر .

عباس حسن بن قحطبه و محمد بن اشعث ايله برابر بلاد روم دن صائفه
طرفلرينه عزيمتله بيوك محاربه لر ايلدي لر (١٤٩)

(١٥٥) ده عباس جزيره و ملحقاتي و ايلكندن عزل و تجريم ايله يرينه
هيشم بن سعيد تعيين قلندي .

منصور خليفه (١٥٨) ده وفات ايدوب اوغلي المهدي محمد
خليفه اولدي .

هيشم (١٥٩) ده جزيره و ملحقاتي و ايلكندن عزل ايله يرينه
فضل بن صالح تعيين ايلدي .

سنه مذكوره ده جزيره حواليسنده عبدالسلام نامنده بر خارجي
ظهور ايدوب فناغي ايكي سنه ممتد اولمشدر .

(١٦١) ده جزيره و ايلسي فضل عزل ايله يرينه خليفه نك عيسى
عبدالصمد تعيين قلندي . مقدمه جزيره حواليسنده ظهور ايدن
خارجي عبدالسلام كندجه كسب قوت و شوكت ايتديكندن
شيب بن واج رفاقيه بغداد دن كلان عسكره قارشو خارجي
مرقوم مغلوب و مقتول اولدي .

عبدالصمد بن علي (١٦٣) ده جزيره و ملحقاتي و ايلكندن عزل
ايله زفر بن عاصم و متعاقباً اوده بالتبديل عبدالله بن صالح
و (١٦٥) ده علي بن سليمان جزيره و ايلكندن مأمور اولدي لر .

خليفه المهدي (١٦٨) ده وفات ايدرك اوغلي موسى الهادي
جالس سرير خلافت اولمشدر .

(۱۷۰) ده خلیفه موسی الہادی وفات و قرنہاشی ہرون الرشید
خلافی احراز ابتدی .

دیار بکر و مار دین کی تغور جزیرہ دن معدود اولان بلاد سینہ
مذکورہ جزیرہ ولایتندن بافراز مرکزی انطاکیہ اولوق اوزرہ
تشکیل اولنان عواصم ولایتہ الحاق و منصور بن زیاد عواصم
والیاکنہ تعیین اولنہرق جزیرہ ولایتی دخی ابوہریرہ محمد بن
فروخہ توجیہ ایلدی .

(۱۷۱) ده جزیرہ حوالیسیندہ صحیح نام خارجی ظہور
ایتدیکندن جزیرہ والیسی ابوہریرہ عسکرلہ اوزرینہ کتدی
ایسہدہ بالمحاربه منہزم اولغله صحیح ابوہریرہ بی بوزدقندن صکرہ
بوزینی موصل ولایتہ چویردی . موصلدن سوق اولنان قوہ
جنودیہ یدہ باجرمی نام محلہ ترماز ایتدیکن صکرہ دیار ریعدنک
اکثر محاربتی ضبط ایتدیکی بغدادہ عکس ایلدکده ہرون الرشید
ابوہریرہ بی جزیرہ والیکنندن عزل و بغدادہ جلب ایلہ قتل ایدرک
یرینہ حرب بن قیسی بالتمین عسکرلہ صحیح اوزرینہ ارساک
ایتدیکندن خارجی قوم حربہ قارشو مغلوب و مقتول اولندر .

(۱۷۶) ده نصیبین حوالیسیندہ فضل نام خارجی ظہور ایدوب
اھالیدن خیلوجہ اموال و اشیا الدقہ نصکرہ دارا و آمد و ارزن
نواحیسی یغما و اخلاطہ عزیزمتلہ اورال اھالیسیندہ اذاقہ
زھر بلا ایلدی . نصیبین طریقہلہ موصلہ طوغری پوریدکده
موصلدن چقان عسکرہ قارشو مقتول اولدی .

سنه مذكوره ده ابراهيم بن خازم جزيره يه والى تعيين قلمشدر .

(١٧٩) ده جزيره ده بنى تغلب قبيله سندن ظهور ايدن وايد بن
طريف نام خارجى جزيره ولايتك مر كزى اولان نصيبين شهرينه
هجوم ايله والى ولايت ابراهيمى قاچر دقن ونواحى ملحقه يي
پايمال ايتد كدن صيكره اخلاط و اذربيجان و حلوان اهالي سنى
صوبوب صوغانه دوندردى . يته جزيره به عودتله بلد نام
قصبه يي اغما و طرف طرف اطاله دست بلا ايلديكندن بغداد دن
عسكراه كوندريلان يزيد بن مزيد الشيبانى حرباً مر قومى اعدام
ايلدى .

(١٨٠) ده ابراهيم عزل ايله سعيد بن سلم جزيره يه والى تعيين
قلمدى .

(١٨٧) ده ديار بكر شهرنده عبدالسلام نام خارجى قيام ايدرك
بعض تجاوزه جرات ايتديكى جهتهله ثغور و عواصم واليسى
منصور طرفندن ديار بكر ده عامل بولسان يحيى بن سعيد العقلى
خارجى مر قومى طوندروب اعدام ايلدى ويردى .

سنه مذكوره ده عواصم و ثغور و جزيره ولايتلى بر اشهدريه رك
والياكنه خليفه نك اوغلى قاسم تعيين اولمش ايسه ده ثغور ولايتى
جزيره دن تفريق اوله رق (آمد) شهرى مر كز اولاق اوزره
ثابت بن نصر عهده سنه توجيه ايلدى .

(١٩٣) ده خليفه هرون الرشيد فوت و اوغلى امين خليفه اولدى .

امین قرنداشی قاسمی جزیره والیلاکنندن عواصم ولایتنه نقل ایدرک
جزیره والیلاکنه خزیمه بن خازمی تعیین ایلدی (۱۹۳)

(۱۹۸) ده امین امرء ماهوندن طاهرک تضییق و مباحثرتیله
خلع و قتل اولندیغندن قرنداشی مأمونه بیعت اولمشدن .

امینک مقنولیتی و مأمونک خلافتی ملکه شیوع بولاقده حلب
مضافاتندن کیسومده مقیم عقیل قبیلله سیک رئیس نصر بن سبار
وقعه مذکورهدن غضبنک اولغله صامصادی استیلادن صکره
فراتک جانب شرقیسنه کچوب تغلبنی اعلان ایلدیکندن شام
و جزیره و دیاربکر و موصل ولایتلری طاهر بن الحسیننه بالتوجیه
طاهر عسکرله نصرک اوزرینه کتدی ایسهده مغلوب اولغله
منهزنا اورفهیه چکلدی . شوانهزام اوزرینه طاهرک موقعیتی
مضمحل اولوب هرطرف بر باغیننک انده قالدی .

نصرک قوت و شوکتی کتدیچه تزايد ایدوب (۲۰۴) سنه سنده
مأمون یحیی بن معاذی جزیره والیلاکنه تعیین ایلش اولدیغنی حالد،
یحیی متعاقباً وفات ایلدیکندن نصر بن سبارک غائلهسی برطرف
اولنجیه قدر جزیره و مربوطاتنک اصلاح و ادارهسنه باقی اوزره
عبداه بن طاهر جزیره کوندرلدی . عبداه ایک یوز طقفوز
سنه سنه قدر نصرک غائلهسیله اوغراشوب سنه مذکورهدهر قومی
کیسومده محاصره ایله تضییق و دردست ایله بغداده ارسال
ایتدی .

عبداه بن طاهر شوايشی بتورد کدن صکره جزيره ولايتی عهده سنده
قالق و تعیین ایدہ جکی عامل معرفتيله اداره اولتمق اوزره مصر
ولايتی والیای عهده سنه توجیه اولندیغندن مصره کندی .

(۲۱۳) سنه سنده جزيره و دیاربکر و عواصم و الیلکنه مأمون
خلیفه نك اوغلی عباس تعیین ایلدی .

(۲۱۸) ده مأمون وفات و قرنیاشی معتصم خلافتی احراز ایلدی .

دوات عباسیه به عصیان ایدن بابک الحزبی خلیفه نك عسکره بلاد
رومه هجوم ایدہ جکی خلاف واقع اوله رق روم ایمراتورینه
یازدیغندن ایمراتور (۲۲۳) ده یوزیک مقاتل ایله ملاطیه به قدر
تصادف ایلدیکی بلاد اسلامیه بی پایمال و طوتدیغی اهل اسلامك
برونلرینی قولقلرینی کسوب کوزلرینه میل اتشین چکیم کی انواع
اذا کوسترمکه دیاربکر و سائر بلاد ثغور ایله جزیره اهالیسنندن
الی سلاح طوتان نقدر مسلمان وار ایسه روم عایهنده محاربه به
قیام ایدیلر .

معتصم خلیفه دخی عسکره بلاد رومه کیدرک انقره و عموریه
حوالیسنه وارنجه پایمال و راست کلدیکی ممالک رومیه بی برباد
ایلدی .

شوو قوعات اثناسنده جزیره و دیاربکر ولايتی والیسی عباس بن
مأمون بعض فسدنک اغفالیه ارزوی استقلاله دوشدیکنندن
تحت الحفظ حضور خلیفه به جلب و حبس اولتمسیدی . محبسده

ایکن طوزلی طعاملری دیریلوب عطشی اشتداد و صوویرمد کلرندن
تأثیر حرارتله وفات ایلدی .

عباسدن منحل جزیره و دیاربکر والیکنه امرادن عجیف تمین
قلندی (۲۲۳)

(۲۲۷) ده معتصم خلیفه فوت اولوب اوغلی الواثق بالله هرون
مسند خلافتی احراز ایتدی .

(۲۳۱) ده عواصم و دیاربکر بلادندن عبارت اولان ثغور
ولایتلری والیاکی حمید بن سعید عهدده سنه توجیه اولمشدر .

(۲۳۲) ده خلیفه الواثق بالله وفات ایدوب برادری متزکل خلیفه
اولدی .

(۲۳۵) ده خلیفه متوکل اوغلارینه ولایت عهدالویهسی اعطا
ایلدیکی صرهده شام، دیاربکر، دیاربکر، دیاربکر، دیاربکر، دیاربکر،
مضر، موصل و سایر بعض بلادی اوغلی منتصره اقطاع ایلدی .

(۲۴۲) ده روم طائفهسی صنایع طرفلرنده باش کوستروب
اورالی خراب ایلد کدنصکره مدینه آیده طوغری اچلدقلرندن
ثغور جزیرهده واقع بلادی نهب و غارت و اون بیک قدرهاالی بی
اسیر ایلدیله . متوکل علی بن یحیی الارمنی بی جزیره و دیاربکر
ولایتلری محافظه سنه بالتهمین روملره محاربهیه مأمور ایتدی .

(۲۴۵) ده روملرک تجاوزی بک زیاده لشدیکندن جزیره محافظی

علی بن یحیی ضائقه به قدر کیدرک روملری تشکیل وینارنده کی
اسرای مسلمینی تخلص ایلدی .

متوکل خلیفه نك بعض مناسبتسن ایشلری اوزرینه (۲۴۶) سنه .
سنه مقتول و اوغلی منتصر خلیفه اولمش و (۲۴۸) ده منتصر
وفات ایدرک المستعین احمد بن محمد بن المعتصمه بیعت اولمشدر .

سنه مذکورده خالد بن یزید جزیره و دیاربکر و ایلمکنه تعیین
اولندی .

(۲۴۹) ده روملر ثغور جزیره دن معدود دیاربکر حوالیسنه
طوغری اچلدقلرندن او حوالیده کی اموال و نسوانی ایادی
غارت و اسارته الدقن صکره یوزلرینی میافارقین شهرینه
چوردلرندن جزیره محافظی علی بن یحیی الارمنی عسکرله کیدرک
بالحاربه کندوسيله برابر درتیوز قدر مجاهدین شهید اولدیلر .

روملرک غایبه سی بغداده عکس ایلدکده بو مغلوبیتلرک جمله سی
متوکل خلیفه نك قتلی شامتنددر دهرک اهالی بغداد ایله
اوراده کی عساکر اتراک ارالنده قتال وقوعیه خیلی انسان تلف
اولدی .

(۲۵۲) سنه سنده خلیفه المستعین خلج و المعترباه زبیر بن متوکل
بیعت اولندی .

(۲۵۵) ده المعتر دخی خلج ایله المهتدی محمد بن واثق

و (۲۵۶) ده اوده خلام اولئهرق المعتمد احمد بن المتوكل خليفه اولمشدر .

سنه مذكوره ده ديار بكر حواليسي عيسي بن الشيخ نام خارجينك يد استيلا سنه كچمش اولاريفندن خبلي وقتلر كندوسنك و اولادينك يدنده قالدي .

- ۴ -

ديار بكرده (ال الشيخ) حكومت متغلبه سي

(۲۵۶ - ۲۸۶)

حكومت مذكوره نك موسي عيسي بن الشيخ بن سليل اولوب سلسله نسي جساس بن مره بن ذهله منتهي اولور . شهرتي عيسي بن شيخ الشيبانيدر .

عيسي حكام مصر دن احمد بن طواون زماننده فلسطين واردن طر فلرنده عسكركله مستخدم ايكن رمله حكومتنه تامين اولتمشيدى . متعاقباً فلسطين حواليسي كاملاً استيلا ايتدى . (۲۵۰) تاريخنده بغداد جه يوزكوسترن اتراك فساداتنده مقام خلافتك ضرف و غوانلندن بالاستفاده شام و ملحقاتننده استيلا ايدرك وقوعبولان مراجعتى اوزرينه طرف خلافتدن شام ولايتي كندوسنه توحيه ايدلمشيدى . (۲۵۶) - نه سنده ابن مبرك مصر دن بغداد خزينه سنه كوتورمكده اولديغي يدي يوزيك دينارى شامه كنوردكده عيسي اخذوضبط ايلديكي بغداده خيره رملكه خليفه حسين خادمي

کوندروب التونلرک ردینی عیسیایه امر ایلدی ایسه ده عیسی
 موافقت ایتدیکندن معتمد خلیفه عیسیای عزل و شام ولایتی
 اماجوره بالتوجیه عسکرله عیسی اوزرینه کتسنه امر ویردی .
 اماجور بیوک براردو ایله شامه طوغری کتدکده عیسی یکرهی
 بیک عسکرله اوغلی منصورى بالارسال شامه قریب بر محله
 طرفین بربرینه قارشو کلکله عندالمحاربه عیسایک اردوسی منهنم
 و اوغلی منصور مقتول اولدیغندن شامی اماجور ضبط ایلدی .
 عیسی ساحل طریقیه ارمنیه حوالیسنه قاچدی . اوراده تدارک
 ایتدیکی قوتله ابتدا ارمنیه و صکره دیار بکر ولایتی ضبط ایتدی .

(۲۶۶) سنه سنه قدر دیار بکر ولایتی عیسایک ید تغلبنده قالوب
 او تاریخده جانب خلافتدن موصل و جزیره و ارمنیه ولایتلی
 اسحق بن کنداجه توجیه اولدیغندن اسحق کرک عیسایک و کرک
 ارزن شهرینی بنسه مش اولان خارجی ابوالعز موسی بن زراره نک
 حکومتلینی تصدیق ایلدی . کیفیتى شویله در که

اسحق بن کنداج معتمد علی الله و موفق بالله خلیفه لر زمانلرنده
 بیوک محاربه لده بولنوب شهرت عظیمه قازانمشیدی . محاربه لده
 هروقت رفاقت ایلدیکی قوماندانلردن احد بن موسی ایله جزیره
 حوالیسنه ایکن بر ماده دن طولایی بینلریئه اختلاف دوشدیکنندن
 اسحق احددن ایرنغله عسکرینی بالاستصحاب بلاد جزیره دن
 بلد نام مدینه یه عزیمت ایلدی . اوراده علیه نه قیام ایدن یه قویبه

اگر ادینی تدمیر و موصلی استیلا ایتش اولان مساور خارجینک
 بلده مصادفی اولدیغی اوغلانی قتل ایتدکدن صکره موصله
 عزیزت ایدرک اهالی موصلدن خیلوجه اموال آیدی . اهالی
 جانندن کندوسنه قارشو مخاطب کوستریلان علی بن داود معلشایا
 نام موقعده ایدی . انک اولدیغی محله توجه ایلدکده ابن دواد
 یاننده بولنان حدان بن حدون ایله برابر دجله بی کچوب اسحق
 بن ایوب ایله ملاقات و ابن کنداج اوزرینه حرکت ایتک ایچون
 بالاتفاق اون پیش بیک نفردن مرکب بر اردو ترتیب ایتدیلر .
 ابن کنداجک یاننده اولان عسکر اوچبیک نفردن عبارت ایدی .
 ابن کنداج دجله بی عبور ایله تل موسایه یئتشدکده طرفین بر برینه
 قارشو و کلدکلرندن صفوف حریبه ترتیب ایدلدی . ابن ایوب
 میسره سنده بی عسکرک مدیری کندوسی انهرزام کوستره جگنی
 وانهرزامی کوردکده تعقیب ایتسینی ابن کنداجده خفياً تبلیغ ایلدیکندن
 محاربه یه باشلانیدقده میسره بوزغئلق کوسترمسینی متعاقب او بر
 طاقلرده بوکا اتباع ایله بوزاریلر . حدان بن حدون ایله علی
 بن داود بشخا بوره و ابن ایوب نصیبینه طوغری کیمکله ابن کنداج
 دیار ریعه بی و نصیبینی استیلا ایتدی . ابن ایوب نصیبیندن
 دیار بکره فرار و عیسی بن الشیخه دخالت کوستروب عیسی ارزنده
 بولنان موسی بن زراره ایله بالاتفاق ابن کنداج علیهنه قیام
 ایتدکلرندن ابن کنداج موصله عودت ایتدی . شو صروده معتمد
 خلیفه طرفندن موصل و جزیره و دیار بکر وارمنیه ولایتلری

امارتی ابن کنداجه توجیه اولندیغندن عیسی بن الشیخ و موسی بن زاره ابن کنداجه مر اجمعه له یدارنده کی محملار حکومتلرینک کندو ناملرینه تصدیقنی اختتام و مسؤوللرینک قبولنده ایچی یوز بیک التون اعطا ایده جکارینی انهالیندیلر . ابن کنداج موافقت کوسترمدی . بونک اوزرینه عیسی و موسی قوه جبرته ایله مراملرینی استحصاله اتفاق ایدرک ابن کنداج ایله محاربه ایتمک اوزره عساکر کثیره جمع ایله کلرندن ابن کنداج ناچار و ناخواه مسؤوللرینک قبولنه موافقتله دیاربکر حکومتنی عیسی بن الشیخ وارمنیه حکومتنی موسی بن زاره نامنه تصدیق ایلدی .

(۲۶۷) ده عیسی بن الشیخ و ابوالعز و حیدان بن حدون بنی تغلب و بنی بکر قبیله لایله قبائل سائرهدن باشلرینه طویلانان عسکرله نصیبین حوالیسنده ابن کنداج ایله حرب ایلدکلرنده ابن کنداج هپسینی بوزوب دیاربکره قدر تمقیب و مدینه امدی محاصره ایلدی ایسه ده دیاربکر اوکنده خیلی خونریزانه محاربه لر وقوع بولوب ابن کنداج شهری ضبط ایده مدیکندن موصله عودت ایلدی .

(۲۶۹) ده عیسی بن الشیخ وفات ایدرک اوغلی احمد دیاربکر حکومتنی ضبط ایلدی .

موصل و جزیره والیسی اسحق بن کنداج (۲۷۹) ده وفات ایدرک برینه اوغلی محمد موصله والی تعیین اولندی ایسه ده خوارج طائفه سی

هرون الشاری نامنده برینک باشنه طویلانوب مخالفت کوستر -
 دکلرندن محمد بن اسحق دیار بکر حکمداری احمد بن عیسا دن استعانه
 ایلدی . احمد بنی شیبان قبیله سنی کوله می هرون بن سیمایله
 خوارج و اهالیء موصل اوزرینه سوق ایدرک بالمحاربه غلبهء اخیره
 بنی شیبانده قالدی . لکن موصل اهالیسی محمدی والیاکه قبول
 ایتمیوب بغداده مراجعت ایلدکلرندن طرف خلافتدن حدیثه والیسی
 محمد بن یحیی موصل والیاکه تعیین اواندی .

سنه مذکورده احمد بن عیسی مار دین قلعه سنی محمد بن اسحق
 یندنن اخذ و ضبط ایتمشدر .

احمد بن عیسی (۲۸۵) تاریخنده وفات ایتمکله اوغلی محمد بن
 احمد دیار بکر حکومتی ضبط ایلدی .

معتضد خلیفه سنه مذکورده ذی الحجه سنده عسکره دیار بکره کلهرک
 محمد بن احمد قلعه قپورلینی سد ایله مدافعه یه قیام و خلیفه منجنیقار
 وضعیله (۲۸۶) ربیع الاخرینه قدر محاصره یه دوام ایلدیکندن
 محمد امان ایله دیار بکری خلیفه یه تسلیم ایلوب خلیفه دیار بکر
 سورینک چوق یرلرینی هدم و تخریب ایتردی . بو اراق محمد بن
 احمدک فرار ایله جکی خبر ویراد کده کندوسی و عائله سی قبض ایله
 توقیف اولندیلر . خلیفه دیار بکر والیاکنی اوغلی مکتنفی یه بالتوجه
 دیار بکردن قنسرین و عواصم طرفنینه عزیمت بیوردی .

عیسی بن الشیخ و اوغلی احمد ایله حفیدی محمدک دیار بکرده مدت
 تغلبیزی اوتوز سنهدر .

(۲۸۹) ده معتضد خلیفه وقات ابتدیکندن ولایت عهدهی جهتیه
 دیار بکر والیسی بولنان اوغلی مکتفی مسندنشین خلافت اولغله
 بلاد جزیره و دیار بکر ابوالهیجا عبده بن جدانک یندنه قالدی .

(۲۹۳) ده موصل و دیار بکر و دیار ربیعہ جانب خلافتدن مشارالیه
 ابوالهیجا عبده بن جدانہ توجیه اولغله بنی جدان خاندانی
 اورارده خبلی و قتلر حکومت ایلدی .

- ۵ -

ال جدان حکومتی

(۲۹۳ - ۳۶۸)

ال جدان بنی تغلب قبیلہ سی رؤس اسندن جدان نامنده بر ذاتک
 اولادیدر . ال جدان ایکی شعبه در . دولت عباسیہ یه تابع
 اولوق اوزره بر شعبه سی موصلده و دیگر سی حلبده حکومت ایلدی لر .

(ابوالهیجا عبده بن جدان) ایکوز طقسان اوچده موصل
 و جزیره ولایتی مر بوطاتنه والی تعیین اولدیغندن ایفای مأموریت
 ایتکده ایکن بغداد سرداری بولنان برادری حسین (۲۹۵) ده
 جلوس ایدن مقتدر خلیفه نك علیه نه قیام ایدرک تصور ایلدی کی
 قنده بی باشه کوتوره مدیکی جهته موصل طرفلرینه قاچدی .
 ابوالهیجا خلیفه نك امر یله حسینی طوتوب بغداده کوندردی .
 خلیفه قصورینی عفو ایله بر وقت صکره جزیره مر بوطاتندن دیا

ریعه و دیار بکر و الیکنه تعیین ایلدی ایسده کوستردیکی مخالفتدن
ناشی بغداددن عسکرله اوزرینه کلان وزیر مونس ابو الهیجایی
و حسینی طوتوب بغداده ارسال ایتکله حسین بغدادده قتل
اولندی .

ابو الهیجاندن صکره موصل، دیار ریعه، دیار بکر و لایتری
مونسک کوندردیکی عالملار معرقبله اداره ایدلشددر .

(۳۰۷) ده ابو الهیجا بتکرار مرصله و برادری ابراهیم جزیره
والی اولدی .

ابراهیم (۳۰۸) ده فوت اولوب یرینه برادری داود بن محمد تعیین
ایلدی .

(۳۱۴) ده ابو الهیجا تکریت طرفلرنده کی اشقیانک تنکیلارینه مأمور
اولوب خلیفه نك مطلوبی اوزره موفق اولغله جزیره مربوطاتندن
دیار بکر، دیار ریعه، دیار مضر حوالیلری کاملاً عهدده سنه
احاله قلندی .

(۳۱۵) ده بغدادجه خلیفه نك لازمه مأمور اولدیغندن حوالی
مذکوره نك اداره سنه اوغلی حسن مسلم تعیین ایدلشددر .

(۳۱۷) ده ابو الهیجا وفات ایتکله موصل و دیار بکر ملحقات
مذکوره ایله برابر حسنه با توجیه ناصرالدوله لقبیده اعطا
اولندی .

(ناصرالدوله حسن بن ابی الهیجاء بغداد) والی اولدقده حوالی

جزیره ده ظهیر ایدن خارج‌بلی بر بر ازاله ایلدیکن صکره
مقتدر خلیفه موصلی ناصرالدوله نك عزاده لری سعید و نصره
و دیار بکر، دیار ربیع، نصیبین، سنجاز، خابور، میافارقین
دائرلرینی بر اشدیروب ناصرالدوله یه توجیه ایلدی .

(٣٢٢) ده خلیفه موصلیده ناصرالدوله یه ویردی ایسده
عزاده سی سعید یولنی بولوب کندی عهده سنه توجیه ایتدیکن
سعید موصله کلده ناصرالدوله نك ادملری طرفلرندن بغته اعدام
ایلدی . خلیفه بونی ایشتدکنه ناصرالدوله بی یلنده کی ولایتلردن
عزل ایدوب وزیر مونسکی عسکره اوزرینه کوندردی اوارالق
مونسک عودتیه لزیم کورندیکندن یا کرد دنلی موصل و ملحقاته
والی تعیین اولندی ایسده یا کرد نصیبین حوالیسنده ناصرالدوله
ایله حرب ایدرکن منهزم اولغله بوندن صکره خلیفه یه وقوع بولان
دخالتی اوزرینه (٣٣٤) تاریخنده موصل، دیار ربیع، دیار بکر
ولایتلری بالاستقلال ناصرالدوله عهده سنه توجیه اولمشدر .

تاریخ مذکوردن (٣٥٦) سنه قدر ناصرالدوله ولایت مذکوریه
متصرف اولوب شومدن طرفنده خیلی وقوعات کورمش و بغدادده
متصرف امور سیاسی اولان آل بویه دن معزالدوله عسکره
اوزرینه کلوب مصالحه ایله منصبی حفظ ایش اولدیغنی حالده
تاریخ مذکورده عتد کتوردیکندن اوغلی ابو تغلب منصبی ضبط
و ناصرالدوله بی کواش قلعه سنده حبس ایله فاردین و رحبه
مقاطعه لرینی اکاخاص تعیین ایتدی .

(ابو تغلب فضل اہ الغضنفری ابن ناصر الدولہ) اوتار بخندہ یا باسنک
منصبی تصرفہ باشلادی ایسہدہ برادرزلیہ ارالزندہ اوزون اوزون
منازعہل وقوعہولمشدہ .

(٣٦١) محرمنده روم طائفہ سی کلیتلو عسکرلہ اورفہ ، نصیبین
وسائر بلاد جزیریہ یاقوب یقہ قدن وسی و غارات کی مظالم شدیدہ
ارتکاب ایتکدنصکرہ دیار بکر حوالہ بسنہ یوریوب اورلادہ دخی نیچہ
نیچہ فناقلر کوستردیلر . دیار بکر اہالیسی روملر باش کوسترہ جکی
صرہدہ محافظدلر یجون بغداددن عسکر طلب ایلدیلر ایسہدہ
فریادلرینہ اعتبار اولندیغندن روملرک تقریبلری صرہ سنہدہ اہالی
مرقومہ دن برجاعت بغدادہ عزیمتہ روم طائفہ سنک تجاوزاتندن
طولایی فریاد وجوامع و مشاہدہ مشہودات مؤلہ مسلمینی
ایشیدنلرہ بیوک بیوک داغ درون اچہ جق صورتہ اشاعہ و تعداد
ایتدیلر ، اہالی بغدادک جکلری چاکچاک اولوب دیار بکر لیلرلہ
براکدہ خلیفہ طائع للہک سراینہ هجوم ایتدکارندن دائرہ خلقی
سرای قبولینی قبادیلر . سرای اطرافندہ نجتمع اولان جم غفیر
سسلری چقہ بیلدیکی قدر باغروب ارکان حکومت حقلرندہ
سویلکدہ نقصان برشی براقدیلر . متصرف امور دولت و حکومت
اولان عزالدولہ بختیار اوصرہدہ صید و شکار ایچون کوفہ
نواہیسنده بولندیغندن دیار بکر و بغداد لیلردن بر بیوک جماعت
بختیارک یانہ کیدرک روملرک دیار بکر و جزیرہ اہالیلری حقلرندہ
مظالم تحملر سالرندن طولایی آجی آجی استغاثہدہ بولدیلر .

بختيار عسکر سوق ايده چکني و عد ايله بغداده عودت و حاجب
سبکتکينه تجهيز جنود ايتکي امر ايله سوق اولنه چق عسکرک
علوفه و اوازم ساثره لريني تهيه ايتمسي ابو تغلبه اشعار ايتدي .

بو اثناده روملر ديار بکر و ديار رييمه ملحقه اتني خراب و برباد
ايتد کدنصرکه استيلا مقصديله مدینه آمده هجوم ايتک اوزره
اولد قلري ديار بکر و ايبسي هزار مر د طرفدن ابو تغلبه بياديرملکه
بغداد عسکرينک و رودنن مقدم ابو تغلب برادري هبة اللهی
عسکرله امداده کوندروب هبة الله و هزار مر دبالا اتحاد مجتمع اولان
عساکر کافيه ايله روملره اوله قلیج اتدیلرکه دو کدکلی دشمن
قانلری میدان محاربه ده می سبره زارلری لاله زاره دوندردی .
روملرک پک چوغی اعدام و سر عسکرلری دمستق مجروحاً اسیر
ایدیلرک ابو تغلبه کوندردی ; جریحه لرینک مهلاکانه اولسندن
ناشی اولنان تداوی فائده ویرمديکندن موصل محبسنده متأثراً
وقات ایلدی .

ابو تغلبک برادرلری حقلرنده می معاملاتی اوزرلرینه انلرده عزالدین
بختياره مراجعت ایلدکلرندن بختيار و ابو تغلب ارالنده خبلی
معارضه لر جریان ایلدی . بختيارک عیسی عضدالدوله ايله
ارالنده خصومت ظهور ایلدیکندن ابو تغلب بختياره التجا ایدن
قرنداشی حمدانی کندوسنه تسلیم ايتک اوزره معاونت ايتکي
تعهد ايتکله بختيارک قبولی اوزرینه عساکر کثیره جمع ایدرک

بالاتفاق عضدالدوله ايله محاربه به كير شمش ايسه رده عضدالدوله نك
محاربه سنده عزالدين بختيار مقتول اولوب ابوتغلب منهزمأ
فرار ايتدكن صكره عضدالدوله موصلی ضبط ایدی ویردی .

عضدالدوله نك سوق ایلدیکی تحری مفرزه لرندن ابوالوفا طا هر
بن محمد رفاقتنده کی عسکر میافارقینه قدر تعقیب ایلدی ايسه ده
طوته مدقلرندن میافارقینی محاصره ایلدیله . ابوتغلب بتلیس ،
ارضروم ، خریوت طرفلرندن طولاشه رق مدینه آمده دخول
ایلدی .

ابوالوفا میافارقینی اوچاه مدت محاصره ايله ضبط ایلدکن
صكره یوزینی دیار بکره چور دیکندن ابوتغلب رحبه به فرار
و ابوالوفا دیار بکریده ضبط ایدرک عضدالدوله دن الدیغی امر
اوزرینه ابوعلی التیمی بی دیار بکر والیاکنه باتمهین موصله
کتدی (٣٦٨)

بادالکردینک استیلاسنه قدر ابوعلی دیا بکر والیاکنده قالمشدر .

بادالکردی

(باد) ک کنیه سی ابوشجاع و پدینک اسمی دوستکدر . اوائل
حالنده سخاوتله متصف پر جوان ایدی . هر وقت ذبیح اغنام
وراست ککلائی اطعام ایدر ایدی . باشنه خیلی رفقا
طویلاندیغدن قطع طریقه باشلا یوب اننه هر نه کچر ايسه شوکابوکا
اکرام ایتکله کتدیجه جهیتی بیودی . ارمنیه حوالیسنه بالهجوم

ارجیش شهرینی ضبط ایلد کد نصره عضدالدوله موصلی استیلا
ایلدیکندن یاد موصله کیدرک عضدالدوله نك حضورینه چقد قد
باقیشدن عایه نده بهض خاطر هیه ذاهب اولمش و عضدالدوله نك
یاندن چقمسیله برابر فرار ایتشدیر . یاد مجلسندن چقد قد نصره
عضدالدوله قبض ایچون اراتدردوره قاچش اولدیغنی خبر
ویردیله . طلب و دردستنی التزام ایتدی .

یاد دیار بکر حوالیسنه کیدرک افکارینی ترویجه کفایت ایده جک
اسبابی دردست ایدنجه یه دکین میدانه چتمدی . (٣٧٢) تاریخده
عضدالدوله وفات ایتدیکندن میدانه چقوب میافارقین و دیار بگری
ضبط ایتدی .

امیر بغداد صمصام الروله شو حوادی ایشیتد کده ابی سعید بهرام
قومانداسیله سوق ایلدیکی اردوی یاد بوزوب تارمار ایتد کدن
وسعد بن محمد قومانداسیله کلان اردو ییده بوزد قدن صکره موصلی
استیلا و بغداد اوزرینه هجوم ایتک اوزره قوتنی زیده اعتنا ایتکله
صمصام الدوله خوفه ذاهب اولدیغندن الك بیوک قوماندان زیار بن
شهر اکویه قومانداسیله سوق ایلدیکی اردوی عظیم بادی بوزوب
دیار بکره قاچردی . یاد دیار بکرده عسکر جمعه قیام ایلدی ایسه ده
کندومنی تعقیب ایدن عسکرک تقریبی ایشیدوب حلب حوالیسنه
فرار ایلدی . اورالده باشنه طوپلانان عسکر تکثر ایلدیکندن
حسن صورتله مقصدینی دردست ایده مدیکی حالده ینه محاربه یه

حاضر اولدیغنی زیاره یازدیغندن بویله بر بلای عظیم ایله اوغراشماق
و دیار بکر و ملحقاتنک هپسی، مدیات حوالیسنک حسنکیف جهتی
بادک یندنه قالمق اوزره ییئلرنده مصالحه منیقد اولدی .

(٣٧٩) ده باد عسکرله موصل اوزرینه هیوم ایلدن ده مرصیده
بولان ناصر اوله نك اوغلاری ابو ظاهر و ابو عبده یاده مقاومت
مقندر اوله مدقلرندن خفیا جزیره ابن عمرو نصیبین باده لر بی عقیل
امیری ابوالذواد محمد ترک ایله ابوالذواددن جاب ایلدکری قوه
امدادیه نك بغنه نهر دجله بی ککر کربنی بادک خیرالمسنی متعاقب
عسکر اوج ویرمه باشلا دیغندن باد بونلر اوکدن و موصلدیکی
عسکر ارقه دن کندوسنی چویررر ایسه ایش مشکل اوله جغنی
بالملاحظه جبله چکلیمک ایچون عسکرینه حرکت امرینی ویردی
کندوسیده بندیک حیوانی دکندرمک ایستدکده شدتله دوشوب
بونی قرقله همشیره زاده سی ابو علی حسن حیوان اوزرینه اتوب
کو توره که چالشدی ایسه ده عسکرک باصمسی جهتیه ممکن اوله مدیغندن
اوراده براغیلوب عسکر جبله چکلدی . عزبلردن بریسی پادی
طایقه له باشنی کسدیلر .

باد الکردینک عائله سی حسنکیفده ایدی . همشیره زاده سی ابو علی
اورایه کیدرک کیفیتی تفهیم و بادک زوجه سی نکاح ایتمکله
حسنکیفی و متعاقباً بادک یندنه کی قلاع و بقاعی ضبط ایتدی .

دیار بکرده ال مروان دولتی

(٣٨٠ - ٤٧٩)

(ابوعلی حسن بن مروان) بادک ممالکنی (٣٨٠) سند سنده کاملاً
استیلا و آل مروان دولتی تشکیل ایلدی . بوندن صکره دیار بکرجه
خلفای عباسیه به ارتباط معنویدن بشقه مناسبت قلاماشدر .

اوتار یخده موصاده بوانان ناصرالدوله نك اوغلاری ابو طاهر و ابو
عبداه ممالک مذکورہ بی ضبط ایتک اوزره ایکی دفعه عسکرله هجوم
ایلدیلر ایسه ده منهزم و پریشان اولدیلر .

بو غلبه دن صکره ابوعلی دیار بکرده ضبط و ربطه دوام و حسن
اداره بی تأسیس ایتدیکی صمرده میافارقین شیخ البلدی ابو صقر
افکار عصیانه میل و اهالی ایله بالاتفاق ابوعلی به مخالفت
کوستردیکندن ابوعلی عسکرله کیدرک ابو صقری قتل ایله برابر
اهالی حقنده پک بیوک شدت کوستردی . دیار بکره عودت
ایدرکن دیار بکر شیخ البلدی عبدالبر ابو صقر حقنده کی معامله دن
اورکوب معتبران مملکتله خفیه بالذاکره ابوعلینک اعدامی
قرارلشدیردیلر . ابوعلی مقدمه حلب حکمداری سعدالدوله نك
قزی ست الناسی استیوب نکاح ایتدیکندن دیار بکره کلوب زفاف
ایده جک ایدی . عبدالبر دیار بکر اهالیسنندن ابن دمنه نام جسوری
وعد و تشویق ایله ابوعلینک قتلنه سوق ایدوب ابوعلی اولوقت

باب المناء و شمدي يكي قيودينلان شهر قپوسندن ايجرو كيرر كن
ابن دمنه بفتة خنجره ابو علي بي اوروب اولدردى .

بوصر ده برجعت اكراد ميافار قينه هجوم و ضبطه قيام ايلدكرنده
ابو عليك برادري (مهاد الدوله ابو سعيد منصور) ميافار قينه
كنديكندن اهالي قلعه قپوسنى اچوب ايجرويه ادخال و مهاد .
الدوله بيعت ايتديلر (٣٨٠)

عبدالبر ابو عليك مقتوليتي كونده ديار بكر حكومتني ضبط ايله
خدمته مكافاة قزيني ابن دمنه به تزويج ايلدى ايسه ده ابو علي
قتلي كندى ارتكاب ايلوبده حكومتى عبدالبره يدره مديكندن ترتيب
ايلديكي ضيافته عبدالبرى اعدام و ديار بكر حكومتني ضبط
ايدى و بردى .

مقدا عضد الدوله نك تخريب ايلديكي ديار بكر سوريني ابن دمنه
تعمير ايدرك مهاد الدوله ايله ده او بوسند بفتدن كندوسى ديار بكر ده
و مهاد الدوله ميافار قينه حكومت ايلديلر . ابن دمنه مصر
سلطاني و روم امپراطورى ايله ده عقد مصافات و مدارا و تعاطى
هدايا ايله امورنده موفق اولوب حكومتى يكرمى ايكى سنه تمتد
اولشدر .

(مهاد الدوله) اصحابندن و اكابر عسكر دن شروه بي نفس ميافار قين
حكومته و اوده متعلقاتندن بريسنى بلده نك شخنه لکنه تعيين
ايتشيدى . شخنه نك كوسترديكى نفاق اوزرينه شروه ميافار قين
جوارنده كى اتاق (ليجه) قلعه سنده مهاد و الدوله به بر ضباوت

کشیده ایدرک مهادالدوله شوضیافته بغتة شروهنگ غدربله
مقتول اولدی (٤٠١ هجادی الاولی)

مهادالدولهنگ وفاتی خبری هروز اطرافه شایع اولمزدن اول شروه
او کجه میافارقینه عودتله قلمهنگ ضبطنه مباشرت ایلدی .
قلمه متوالیسی خواجه ابوالقاسم ارزن بلده سننده ایلدی . اناختاری
کتورمک اوزره شروه ارزنه بر قاصد کوندردی ایسه ده ابوالقاسم
اناختاری قاصده ویرمیوب برابر اخذایله بالذات کلورکن یولده
مهادالدولهنگ مقتولیتنی ایستدیگمندن ارزنه عودت ایتدی .

مهادالدوله « شمس قوجاغنه دوشمکله برادری ابونصر احمد
کنندوسینه منازعه ایدرک شمس قوجاغندن الدینغی » مقدا
رؤیاده کوردیگندن بونک اوزرینه حسد ایدرک ابونصری سعرده
طرد ایتسبیدی . خواجه ابوالقاسم ارزنه عودت ایلدکده
ابونصری جلب ایتیروب قاضی وشهود احضار و عدالتی التزام
ایده چکنه تحلیف ایتدکن صکره ابتدا ارزنی، بعده سائر بلاد
دیاربکری کاملاً ابونصره تملیک ایلدی .

(نصرالدوله ابونصر احمد بن مروان) بلاد مذکورہ بی تملک
واستقلاتی اعلان ایتسبیله برابر شروهنگ اموری مختل اولدی .
میافارقینی موافقت عموم ایله ضبط ایتدی (٤٠١)

دیاربکر اهالیسی ایسه ذاتاً ابن دهنه دن بهمش اولدقنندن ابونصر
قبول عامه ایله دیاربکره کلوب دیاربکر و بلاد سائرہ بیده ضبط
ایلدی (٤٠٢)

خلیفه قادریاه طرفدن کندوسنه (نصرالدوله) تعبی اعطا اولمشدر .

ال جندان حکومتک سقوطندن صکره اوزفه و حوالیسی بنی غیر قبیله سی رؤسائندن عطیرک یدتمکنه کچمشیدی نصرالدوله تک و بده روملرک اوزفدیه تعلق ایدن معامله لری ذیل رساله ده (اوزفه) مجشده درج اولنه جقدر .

غزطافه سی (٤٢٠) تاریخنده اذر بیخان حوالیسی پایمال ایشدکن صکره جزیره و دیار بکره کلوب اهالی بی یغما و چوق برلی خراب ایلدیله . بونلرموصلی بالاستیلا کوستردکلی تجاوزات عظیمه اوزرینه موصل حکمداری قراوشک همیتله مضحل اولدیله .

(٤٢٣) ده ازمیه اهالیسی اوحوالیدن مرورایدن حجاجی غارات ایتدکلرندن نصرالدوله جانندن سوق اولان عسکر مغصوباتی رد و متجاسرینی تأیب ایلدی .

(٤٢٦) ده ابن وثاب اوزفه ده کی روملره بالاتفاق نصرالدوله تک ممالکنه هجوم ایلدیکندن ترتیب اولنان براردوی جسم ایله روملر اوزرینه اعلان حرب اولندی ایسه ده ایمراطور رضیه اعطاسیله عساکر مجتعه طاغیدیلوب مصالحه تأید ایلدی .

(٤٣٩) ده ملحقان دیار بکرن درأس العین حوالیسنده اصغر تغابی نام شخص ظهور ایدوب اشنه طوبلادیغی جمعیتله نواحی رومه هجوم ایلدیکندن روم ایمراطورینک شکایتی اوزرینه نصرالدوله مر قومک

جهتینی تشتیت و کندوسنی در دست ایتدروب استنطاق ایلدکده
وقوعاتک بادیسسی روملرا اولدیغنی سونلش ایسهده شخص مر قوم
حبسه زوملر اسکات ایلدی .

(۴۴۷) ده نصرالدوله نك اوغلی و جزیره ابن عمرو الیسی ابو الحرب
امیر سلیمان اگراد بشویه طرفلرندن قتل اولندی . سببی پك اوزون
بروقه یه مبنی اولغله تفصیلندن صرف نظر ایلدشدر . شووقه
اوزرینه نصرالدوله اوغلی نصری جزیره ابن عمرو الیکنه مأمور
ایدوب بو صرده موصل حکمداری فرصت انخادیله جزیره
ابن عمری ضبطه قیام ایلدیکندن نصرک محاربه سنده منهزم اولدی .

نصرالدوله احد بن مروان سکسان یاشنی متجاوز اولدیغنی حالده
میافارقینه وفات ایدوب خارج شهرده محدثه نامیله بنا ایتمش اولدیغنی
زیاط مقبره سنده دفن ایلندی (۲۹ شوال ۴۵۲)

مشارایله زمان حکومتنده عمومی عدالتله خشنود ایدرک حکومتجه
شرعشر یفدن ایرلامش و دائره حکومتنده کی ثغوری اعمار ایله
زیر دستنده اولان اهابنک اسایشنی اکیال ایتمشدر . نائل اولدیغنی
تنعمه معاصری بوانان ملوکک هیچ بریسی نائل اولیوب دائره
سنده کی اتباع و خدمه دن بشقه بشیوز خادم ملوک و بشریک
دیناره النمش برقاچیوز مغنیه حسناسی و ارایدی . مصره طباخلر
ارسالیله اطعمه نفیسه طبخنی تلم ایتدروب خوان احساننی ارباب
احتیاجه هروقت اچق بواندر مشیدی . چفتلکاری محصولاتندن

قیش موسلمرنده طرف طرف طیوره دانه لرسر بدر و قوشلریده
دانه چین احسانی ایدر ایدی .

ابتدا ابو القاسم حسین مغربی وانك وفاتندن صکره فاضل مشهور
احمد المنازی نصرالدوله نك وزارت خدمتنده بولنوب فاضل
مشارالیه وفات ایتدکده فخرالدوله ابن جهیری وزارتنده استخدام
ایلدی .

ابو عبدالله الکازرونی نصرالدوله زماننده دیار بکره کلکله دیار بکر
حوالیسنده مذهب شافعی بوندن منتشر اولمشدر .

نصرالدوله نك وفاتندن صکره حکومت ایچون اوغلاری میانهلرنده
منازعه وقوعبولدیغندن وزیر فخرالدوله نك تدبیرله نصر
میافارقین و برادری سعید آمد حکومتنی ضبط ایلدی .

(سعید بن نصرالدوله) زماننده وزیر فخرالدوله بغداده کیدرک
خلیفه قائمک وزارتته نائل اولمشدر . سعیدک وفاتنده دیار بکریده
نصر بن نصرالدوله ضبط ایتدی (٤٥٥)

(نصر بن نصرالدوله) اونیدی سنه حکومت ایتدکدن صکره فوت
اولوب اوغلی منصور بن نصر جانشینی اولدی (٤٧٢)

(منصور) جلوس ایتدکدن درت سنه صکره نصرالدوله و اوغلی
نصرک وزارت لرندن منفصل اولدیغنی حالده بغداد وزارتته نقل
ایتمش اولان فخرالدوله بن جهیر ملکشاه سلجوقییه انتساب
ایتدیکنندن ملکشاه دیار بکره بنی مروان یدندن اخذ ایتمک ایچون

فخرالدوله بی مأمور و فتح ایله جکی ممالکی کندویه توجیه ایلدی .
 فخرالدوله (۴۷۷) تاریخنده عساکر کثیره ایله دیار بگری محاصره
 ایدرک اهلانی مضایقه عظیمه به گرفتار و منصورک استخدام
 ایلدیکی مأمورین نصرانیه نك ظلمدن اهلانی اسلامیه ذاتاً بیزار
 اولدیقلندن (۴۷۹) سنه سی محرمنده دیار بگری فخرالدوله به
 تسلیم ایلدیله . متعاقباً میافارقین و بلاد ساثره دخی مطاوعت
 ایتیش و منصور جزیره ابن عمره فرار ایدرک اوراده فوت اولغله
 ال مروان دولتی منقرض اولمشدر . مدتی طقسان طقوز سنه در .

- ۷ -

دیار بگرده ال ینال حکومتی

(۴۸۶ - ۵۷۹)

سلجوقی تاج الدوله تش (۴۸۶) سنه سنده دیار بگری ضبط
 و فخرالدوله ابن جهیری دیار بگر حکومتدن عزل ایله حکومت
 مذکوریه امر اسندن (امیر ابراهیم بن ینال ترکانی) به اعطا
 ایتکله دیار بگرده ال ینال حکومتی تشکیل ایلدی . شو حکومت
 بشیوز ینش طقوز سنه سنه قدر دوام ایتشدر .

(ابراهیم بن ینال) سؤسیرتله موصوف ایلدی زماننده دیار بگر
 اهلایسنک اکثریسی بشقه طرفله هجرت ایلدی .

(۵۰۰) تاریخنده ملوک سلجوقیددن سلطان قلیچ ارسلان ایله

موصول حاکی شمس الدوله میانه‌لرنده خصومت تحدث ایدوب سلطان مشار الیه موصلی ضبط ایتک مقصدیله ترتیب ایلدیگی عسکر ایچون امیر ابراهیم بن ینال ایله خریوت حاکی امیر محمد بن چبقدن دخی استعانه ایلدیکندن ایکسیده دآره - حکومتلرندن عسکر طوبلا یوب معاوتلریله قلیج ارسلان موصلی ضبط ایتدی .

امیر ابراهیم (۵۰۳) تاریخنده وفات ایدرک اوغلی (امیر بیسان) جانشینی اولدی .

امیر بیسان حسن سیرتله موصوف اولغله اهالی حسن اداره سندن خوشنود اولدقلرندن بابا سنک زمانده هجرت ایدنلرک اکثریسی بونک وقتنده وطنلرینه عودت ایتلردر .

(۵۱۰) تاریخنده دیار بکر وشام و جزیرده امطار منقطع اولوب درت سنه قحط و علا امتداد ایلدی .

(۵۱۶) تاریخنده دیار بکر ملحتاتندن قلعه ذی القرنین (ارغنی قلعه سی) جوارنده نحاس معدنی ظهور ایتدی .

(۵۱۸) ده هلا حده دن اسماعیلیه طائفه سنک کوستردکلی فناقلردن طولابی مدینه آمد اهالیسی بالاتفاق طائفه مذکوره اوزرینه هجوم ایدرک یدییوز ادم قتل ایلدیله .

(۵۲۰) تاریخنده اهل صلیب شام حوالیسنده واقع مرج الصفر نام محله نزول ایله تجاوزات شدیدده بواندقلرندن دمشق حاکی طغتکین اتابک دیار بکر دن استمداد ایتکله امیر بیسان طرفندن سوق

اولنان اهالی و ترکان عسکری عزیمت و بالمحاربه اهل صلیبه غلبه
ایتمشدر .

امیر بیسان بش و زیگر می برتاری بخنده وفات ایدرک اوغلی امیر نورالدین
دیار بکرده حکمدار اولدی .

(۵۲۴) ده موصل حکمداری عمادالدین زنکی مار دین حکمداری
تیجور طاش حسام الدین ایله بالاتفیق مدینه آمد اوزرینه هجوم ایله
شهری محاصره ایلدیلر . امیر نورالدین حسدکیف حاکمی رکن
الدوله داود بن سقماندن استعانه ایتمکله داود عسکرله دیار بکره
طوغری کلدی ایسه ده دیار بکر پیشگاهنده عمادالدین و تیجور طاش
مقابله و مدافعه ایدرک رکن الدوله منهزماً عودت ایتدی .

لکن شهرک محیاصره سی خیلی زمان متمد اولوب ضبطنه موفق
اوله مد قلمدن عمادالدین زنکی و تیجور طاش نائل غرض اولمقسزین
محاصره بی ترک ایله کیدرک بلاد دیار بکردن صاور قلعه سنی محاصره
و ضبط ایتدیلر . اوتاریخدن صکره صاور قلعه سی مار دین ملوکک
یدارنده قالدی .

(۵۳۵) ده امیر نورالدین فوت اولوب اوغلی (امیرمردان)
دیار بکرده مسند نشین حکومت اولدی .

(۵۳۸) ده عمادالدین زنکی بلاد دیار بکردن سعرد و خیران
و ارغنی قصبه و قلعه لرینی ضبط ایتدکن عکره آمد شهر یله هانی
قصبه سنی دخی محاصره ایلدی . محاصره خیلی متمد اولدیغی حالده
بو دفعه ده آمدی ضبطه موفق اولمقسزین عودت ایتدی .

(۵۳۹) ده عمادالدين بتكرار آمدی محاصره ايتش ايسه ده ينه
ضبطنه موفق اوله مامشدر .

امير محمدالدين (۵۵۱) ده وفات ايدوب يرينه اوغلي (ابوالقاسم
امير كمالالدين) و (۵۵۳) ده امير كمالالدين دنخي وفات ايدرك
اوغلي (امير قاسم) و (۵۶۲) ده امير قاسم برادري (امير نيسان)
و (۵۶۸) ده امير نيسانك اوغلي (امير بهاءالدين) ديار بكرده
حكمدار اولديلر .

(۵۶۹) سنه سي بهار موشنده ديار بكر و جزيره ده شدتلي يغمورلر
ياغوب قرق كونميد اولديغندن ايام مذكوره طرفنده ايكي دفعه
كونش يوزي كوريله ييلدي . يغمورلك كثرت نزلندن يك چوق
ابليه منهدم اولوب نفوس كثيره بنارك السنه قالدي .

سلطان صلاحالدين يوسف بن ايوب حسنكيف حكمداري نور-
الدين محمد ايله ميسانه لنده تقرر ايدن اتفاق اوزرينه مدينه آمدی
ضبط و نورالدينه اعظما ايله جگني وعد ايتشيدى . بشيوزيتش
سنه سي شهر ذي الحجه سنك اون يدنجي كوني عسكرله كاوب
ديار بكر شهريني محاصره ايلدي . ديار بكر حكمداري امير بهاءالدين
بن نيسان مدافعه ده سهؤ تدبير كوستروب شهرلك انبارلنده بر مليون
التونلق ذخيره موجود ايكن اهاليه ذخيره و اجه ايله معاونت
كوستردى . يوز كوسترن مضايقه شديده اوزرينه اهالي محافظه به
دوام ايتك ايچون هر نقد ذخيره و اجه استديلر ايسه ده « سز كندى

نفس کردن محاربه ایدیکز» دیو جواب ویردی • مقربلری امیر
 بهاء الدینه « محاربلر ملت اسلامیه نك خیری دکلدر کد اهالی کندی
 بدنلرندن هر مصرفی کوزه الویده محاربه ایتسونلر • بو مناسبستسزاق
 ملك موروثکرك یدیکزدن چقمسنی موجب اولور» دیو اخطار
 ونصیحتده بواندیلر ایسه ده فائده ویرمدی • سلطان صلاح الدین
 شهرک اطرافنه منجیققر وضعیله محاصره بی تشدید و اهالی بی
 تضییق ایلدی • سورک متاننی جهتیه ضبطنی ممکن اوله مدی •

سلطان هر درلو عدالت و احسانده بوانه جفنی وجله بی ممنون
 ایده کنی بالواسطه اهالی به تبایغ ایدوب ترکانلرک دیار بکرده
 امتداد حکومه تلیله برابر واردات مملکتی امیر بهاء الدین حقوق
 شخصیه سی کی اغتصاب و اذخار و سؤسیرت و خسته هر درلو
 مشکلاتی اهالی اوزرینه ترک ایدوب کدوسی ذوقنه باقده اولسی
 ذاتاً عمومی دلکیر و سلطان صلاح الدینک حسن حال و عدالتک
 طرف طرف شیوعی جله بی معناً تسخیر ایتشیکن اهالی ینه امیر
 بهاء الدینه انسانیت اوله رق محاصره ده انواع بسالت و فداکاری
 اختیار ایتکده ایدیلر • انک درجه نه ایده ده خست وار تکایله اچه
 و ذخیره جه اعانه ده بولنماسی نفرت عمومی تشدید ایلدیکندن
 سلطان صلاح الدینک تکلیفی قبول و اطاعتنه ممنونیت ارانه
 ایلدیلر • امیر بهاء الدین ایش لطیفه اولمدیغنی و تداینرک صره سی
 کدیکنی آکلا بقیه بشیوزیتش طقوز سنه سی محرمنده امان ابله دیار بکر
 شهر بی سلطان صلاح الدین یوسفه بالتسلیم سلطان مشار الیه

دخی و عد سابقی و جهله حسنکیف حاکی نورالدین محمد
بن قرا اسلان بن داود بن سقمان ابن امیر ارتقا عطا و امر تسلیم
و تسلیم بعد الاجرا اهالی بی تلطیفات ایله ممنون ایلدی .

الینال دینلان ترکان طائفه سنک دیار بکرده حکومه تری طقسان
بش سنه دن عبارتدر .

— ۸ —

دوات ارتقیه

سقمانیه - ایلغازیه - خرپوت شبهه سی

شو دولتک اوچ شبهه سی اولسوب بر شبهه سی حسنکیفیده، دیکری
ماردینده، اوچنجی شبهه سی خرپوتده فرمانفرما اولشدر .

دوات مشارالیه نالک منسوب اولدینی (ارتقی) ترکان طائفه سنندن
ارتقی بن آسک نام ذاتدر . مسقط رأسی ماوراء النهرده
شهرمان نام قریه در . اوائل خالنده سلجوقی سلطان اب
ارسلانک اردوسنده بر عسکرایندی . خدمتیه سر عسکر لکه ارتقا
ایلدی . سلطان ملک شاه سلجوقی دیار بکری فخرالدوله محمد بن
جهیره توجیه ایدرک (۴۷۷) تاریخنده دیار بکر اوزرینه عسکر
سوق ایلدیکی صروده امیر ارتقی دخی بر قوه عسکریه ایله
شرف الدوله مسلم اوزرینه سوق ایتمش و شرف الدوله و صلدن
دیار بکره فرار ایلدیکندن امیر ارتقی بالتمه قیب دیار بکری محاصره دن

صکرة شرف الدولة دن خیلی اموال اخذبله در دستندن صرف نظر
ایتمشیدی . او معامله اوزرینه ملکشاہ سلجوقیدن خوفه ذاهب
اولدیغندن برده یاننه کتیبوب شامده سلجوقی تاج الدولة تشک یاننه
کتیکله تاج الدولة طرفندن قدس حکومتنه تعیین ایلدی .

بش سنه قدر قدس حکومتنه بولدیقدن صکرة اوراده وفات ایدرک
قدس حکومتی اوغلاری سقمان وایلغازی به انتقال ایتدی .

(۴۸۹) سنه سی شعباننده خلیفه مصر الاملوینک امیرالجیوشی افضل
قدسی استیلا ایلان کده امیر سقمان اورفه یه کیدرک اوراده مقیم اولمش
وامیر ایلغازی بغداده عزیمتله سلطان محمد سلجوقی طرفندن
بغداد شهنه لکنه تعیین قلمشیدی . تاج الدولة تشزی قربنده
مقتول اولدیقدن صکرة اوغلی رضوان هیت طرفنده ایکن باباسنک
وفاتی خبرالوب حلبه واورادن دیار بکره طوغری حرکت ایلدیکی
صروده شروجی استیلا قضدینه دوشدیکندن اورفده بولنان
امیر سقمان سبقتله دها اول شروجی ضبط ایتشیدی . رضوان
دیار بکره کتیبوب اورفه بی ضبط ایتدی (۴۹۴) ده جزیره ابن عمر
حاکمی شمس الدولة جکرمش موصلی استیلا به قیام ایلان کده
موصل اها ایسنک طابیری اوزرینه حسنکیف عاملی بولنان موسی
الترکانی کیدرک موصلی استیلا ایلدی .

شمس الدولة حسنکیفه تابع نصیبینی الدقدن صکرة یوزینی موصله
چور دیکندن موسی الترکانی عسکراه مدافعه به چقدی . لکن

عسکر کندویه مخالفت و شمس الدوله به اتباع ایتدکرنندن مقابله به
 قوتی قالیوب موصله عودت ایتدکله شمس الدوله بالتعقیب موصلی
 تحت محاصره به الیدی • محاصره خیلی اوزادین فی جهتله موسی
 بیوک مضایقه به تصادف ایلدی : سروج حاکی او اوپ
 او صرده دیار بکرده بولنان امیر سقماندن استمداد و حسنکیفی کندویه
 ترک ایله جکئی وعد ایلدیکنندن امیر سقمان بوسایه معاونت ایچون
 عسکر استصحاب و موصله طوغری شتاب ایلدکده شمس الدوله
 اورادن چکیلوب موسی امیر سقمان ایله لاجل الملاقاة موصلدن
 حرکت ایتدکدنصکره کراثاقر به سی جوارینه و صولنده عسکرندن
 برجاعت اوراده کندوسنی قتل ایلدیلر • موسانک وفاتنی
 ایتدکده امیر سقمان کیدرک حسنکیفی و شمس الدوله چکرش
 موصلی ضبط ایتدی •

(۴۹۶) تاریخده سلجوقی سلطان برکیارق امیر ایلغازینی بغداد
 شهنه لکنندن عزل ایله یرینه کشتکین قیصری بی نصب ایلدیکنندن
 کشتکینک بغداده کلک اوزره اولدیغنی امیر ایلغازی ایتدکده
 برادری امیر سقماندن استعانه و حله حاکی سیف الدوله صدقه
 ایله ده عقد اتفاق ایدرک امیر سقمان عسکرله رمله به بعدالوصول
 کشتکین دخی قرمیسین نام محله ورود ایلدی •

سنه مذکوره ربیع الاولنده کشتکین بغداده واصل اولدیغندن
 ایلغازی خانه سندن چقوب برادری سقمانک یانه کنندی • ایکینسی
 برلکده رمله دن حرکتله دجیل کویلرینی یغما ایتدیلر • کشتکین

اوصرده بغداد چه سلطان محمدك خطبه سنی قطع و سلطان
برکیارق نامه خطبه قرائت ایتدردی . امیر ایلغازی و امیر
سقمان و سیف الدوله نك اوچیده سلطان محمدك منسوب اتدن
اولدولرندن کشتکین ایله محاربه یه قیام ایلدیلر . کشتکینک
باشنده کی عسکر طاعیلوب یاننده ایکی نفر دن زیاده ادم قالدیغندن
بغدادی ترک ایله برکیارقك یاننه کتدی . بغدادده خطبه خلیفه دن
صکر . سلطان محمد سلجوقی و بعده سیف الدوله و امیر ایلغازی
نامرینه او قوتدرلدی . شو حادثه بی متعاقب امیر ایلغازی بغدادده
قالوب سیف الدوله حله یه و امیر سقمان حسنکیفه عودت ایلدیلر .
سنه مذکوره ذی الحججه سنده خلیفه مستظهر ایله برکیارق و سیف
الدوله بیلرلنده معاهده عقد اولنوب بغدادده خطبه برکیارق نامه
اعاده اولدیغندن ایلغازی بغدادی ترک ایله یعتویایه کتدی .

امیر سقمان حسنکیفی ضبط ایتزدن مقدم موصل صاحبی قره بوغا
ایله بیلرلنده خصومت تحدث ایدرک بالمحاربه منهزم ویاننده بولنان
برادرزاده سی یاقوتی بن حسن بن امیر ارتق اسیر اولدیغندن قره بوغا
یاقوتی بی ماردین قلعه سنده حبس ایتشیدی . سلطان برکیارق
طرفدن ماردین حکومتی مغنیلاک خدمتنده بولنان بر آدهه توجیه
اولمغله امیر ارتقك زوجته سی بالذات کیدرک یاقوتینک اطلاقنی
استدعا ایتدیکندن مغنی یاقوتی بی اطلاق ایلدی . لکن ماردین
منظره سنک لطافتنی کوردیکه یاقوتی ماردیندن وازکله مدیکی جهتله
اوراده اقامتنی مغنیدن التماس ایدوب الدیغنی موافقت اوزرینه

ماردينده قالدقدنصه كره قلمه محافظلرينك بعضيلريله حسن الفت
واتحاد ايدرك پينلرنده اعتماد و امنيت منعقد اولمىغندن بغنة معني
قبض و مارديني ضبط ايتدى .

ياقوتى بوندين صكره نصيبيني استيلا ايجرن كتر كره براوق اصبا بيله
مقتول اولوب ياننده بولنان قرنداشى على مارديني بعد الاستيلا جزيره
ابن عمر جاكى شمس الدوله يه ميل ايتديكندن اورايه عزيت و ماردينه
اتباعندن على نامنده بريسي متسلم توبين ايتلدي . برادرزاده سي
عائيك مارديني شمس الدوله يه ترك ايده جاكى متسلم على امير سقمانه
يازمقله امير سقمان حسنكيفدن كلوب مارديني استيلا و حسنكيف
حكومتنى و على ابراهيمه اعطا ايلدى .

حسنكيف شو و قومه نك تاريخى اولان (۱۹۸) سنه سي ايتلدى . اسندن
اعتباراً ايويه شعبه سنه انتقال ايتنجيه قدر سقمانك سلسله سي
يكنده قلوب اوراجه تىكل ايدن ارتقيه شعبه سي تاريخلرجه
(سقمانيه) نامنى ايلدى .

صاحب دمشق طغتكينك اعتمادى اوزرينه امير سقمان طغتكينه
معاونت و اهل صليب ايله محاربه ايتك اوزره عسكرايه شاهه كيدر كين
سنه مذكوره صفرنده اثناسى راهنده وفات ايتيكندن قابوتى
حسنكيفه كتوريلوب اوراده دفن اولدى . قرنداشى امير ايلغازى
ماردين حكومتنى ضبط ايدرك برقاچيموز سنه اولادى يكنده
قانديفته - ن ماردين شعبه سيده (ايلغازيه) ناميله مشتهر اولمشدر .

خرپوت دائره سی امیر ارتقک حنفیدی بلاک بن بهرامدن صکره
حسنکیف شعبه سی یکنده ایکن (۵۸۱) تاریخده او شعبه دن
دیگر شعبه تشکل ایشدر .

- ۹ -

دوات ارتقیه نک سقمانیه شعبه سی

(۶۲۹ - ۴۹۸)

(امیر سقمان) در تیه ز طقیان سکنز تاریخده حسنکیفی ضبط ایدرک
حکومتیه اوغلی ابراهیمی تعیین ایلدیکی انفاً بیان اولمشیدی .

(ابراهیم بن سقمان) اوسنه وفات ایدوب برادری (رکن الدوله
داود بن سقمان) جانشینی اولدی . داود (۵۴۰) ده وفات
و اوغلی (فخرالدین قرا ارسلان) سریر حکومتیه جلوس ایتدی .
قرا ارسلان (۵۶۴) ده عازم داربقا اولغله برینه اوغلی (نورالدین
محمد) کیچمشدر .

(۵۷۸) تاریخده سلطان صلاح الدین موصل اوزرینه کیدرکن
نورالدین یاننه عزیمت و محاربه لده معاونت ایتدیکندن (آمد) شهرینی
الرقه نصکره کندوسنه اعطا ایلسنی نورالدین التماس ایتش
و سلطان مشارالیه اویله یاپه جنغه سوز و یرمشیدی (الینال)
مخشنده کوسترادیکی ارزره سلطان صلاح الدین (۵۷۹) مخرنده
آمدی ضبط و نورالدین محمد اعطا ایتدی . نورالدین محمد وفاتی
(۵۸۱) تاریخده در .

نورالدين وفات ايندكده بيوك اوغلى عمادالدينك ديكراوغلى
 قطب الديندن زياده لياقتى اولديغى حالده عمادالدين پدريتك
 وفاتنده سلطان صلاح الدينك خدمت عسكريه سيله موصل
 محاصره سنده اولديغى جهتله حاضر بولمديغندن كوچوك اوغلى
 (قطب الدين) مسند حكومه او طور ديلوب امور حكومتي پدريتك
 وزيرى قوام بن ساقا اداره يه باشلادى .

عمادالدين پدريتك وفاتى و قطب الدينك جلوسنى ايشتمد كره
 حسنكيفه عنيتله مسند حكومتي تحصيل ارزوسنده بولدى
 ايسه ده موفق اوله مديغندن تاريخ مذكوره كيدر ك خروپوتى استيلا
 ايتدى .

سلطان صلاح الدينك موصلدن عودتى صره سنده قطب الدين
 يانه كيدر ك ملاقات ايلد كره . مورجه كندوسنه مراجعت ايتك
 شرطيله حكومتنى بالتصديق عاصمه سنى حسنكيفدن مدينه آمده
 نقل و امر ايلدين صلاح الدين نام ذاتى وزارتده استخدام ايتسنى
 امر ايلديكندن اولوجهله حركت اولدى .

قطب الدين قرا ارسلان (۵۹۷) سنه سنه قدر آمد و حسنكيف
 حكومتنده دوام ايدوب اوتار ينده حسنكيفه كدر كده قصر طامنندن
 اشاغى دوشمكله وفات ايتدى .

(ناصرالدين صالح محمود بن محمد نورالدين) قطب الدينك
 كوچوك برادريدر . مقدمه ميانه لرينه برووت دوشديكندن

قطب الدين بونی مملکتی دائرہ سنک نہایت مدہ واقع حصن منصور
والیکنہ تعیین و کولہ سی ایاسی ولی عهد اتخاذا یتشیدی . قطب
الدينک وفاتی متعاقب ایاس دیار بکر حکومتی ضبط ایلدی .
صالح محمود دیار بکره طوغری کلکده اولدیغی خبر التذقده ایاس
مدافعه یه قیام ایلدی ایسه ده مقصدینی یورینه مدی ، صالح محمود
امده بالوصول ایاسی حبس و مؤخرأ پادشاه روم عرالدین قلیچ
ارسلا نك شفاعتیه سبیلنی تخایه ایلدی . ایاس حبس دن چقد قدن
صکره پادشاه مشارالیهک یانه کبدرك امراسی سلاکنه داخل
اولشد .

صالح محمود فلسفه یه مائل ، ظالم ، قبح سیرتله متصف ایلدی .
وفاتی (۶۱۸) ده در . دیار بکر سورینک بن وسن اوزرنده کی
ایکی بیوک برجنک بانسی بود .

(ملك المسعود ابن الملك الصالح محمود) باباستنک وفاتده آمد
شهرنده سریر حکومته اوپوردی (۶۲۳) ده بلاد روم
پادشاهی علاءالدین کی قباد ملاطیه یه نزول و عسکر سوقیه بلاد
دیار بکر دن معدود اولان حصن منصور و کاخته بی منضبط ایلدی .

(۶۲۶) ده ملوک ایوبیه دن ملك المظفر ابن ملك العادل بلاد
دیار بکر دن ارزنی ضبط ایدرک ارزنه مقابل هانی قصبه سنی
بمتصرفی حسام الدینه ویردی . ارزن شهری ملک شاه سلجوقی
زماندن برو (بیت الاحد) عثمانیه معروف حسام الدینک
خاندانی یدنده ایلدی .

سلطان جلال‌الدین خوارزمی مقدمجه ملاک‌الاشرفی و سلجوقی
 علاء‌الدین کیقباد ایله اخلاط جوارنده بالحاربه منهزم اولدقدن
 صکره اصفهانه کیدرک اوراده دخی تاتارله مغلوب اولدیغندن
 کردستانه فرار ایتشیدنی . (۶۳۸) ده خلیفه عباسی‌یه التجا
 مقصدیله بغداده متوجهاً دیار بکره یکریمی دقیقه مسافه ده می
 کوپری‌یه قدر کلدی ایسه ده شهره کیرمیوب کوپری یاننده چادرینی
 قوردی . کچه چادرده اوپورکن صورت خفیده تحریسنه دوام
 ایدن تاتارلر اوراده بتشوب چادرینی باصندیلر ایسه ده اله کچه میوب
 یالکزجه فرار ایلدی . میافارقین حکمداری شهاب‌الدین غازی
 ابن ملک‌العادل التجا ایچون زنین قریه سنه یتشدکده تاتارلرک
 تعقیب ایتکده اولدقلرینی کورمکله قریه اتصالنده می جبهه کیردی .
 جبل ایسه اگراد حیدرلرینک موقع شقاوتلری ایدی . کردلر
 جلال‌الدینی صویوب اولدرمک ایستدکلرنده جلال‌الدین بونلردن
 بر کرده کیم اولدیغنی تفهیم و کندوسنی قورتارز ایسه برمنصب
 عالی ایله مکافات ایده جکنی وعد ایتدی . کرد جلال‌الدینی خانه
 سنه کوتوروب زوجه سنه تودیع و طاغده قلان مالنی کتورمک
 اوزره جبهه عودت ایتدکده خانه سنه بشقه بر کرد کلوب جلال
 الدینی اخلاط بحاربه سنده کورمش اولدیغندن اوراده کورمسپله
 برابر طانیدی . کرد قاری‌یه باقه رقی « شو خوارزمی بی نیچون
 صاغ براقش سکر » دیدکده قاری « زوجم یانمه امانت براقدی »
 سویلدی . کرد « شو حریف ساطاندر » اخلاطه بی برقداشمی

اولترددى كه كندى كى ايكى انساں ذكر ايدى « ديهرك النده كى
 حربہ سبلہ جلال الدينى اولدردى • نعوذباہ تعالیٰ من الذلۃ
 بعد العزۃ :

ديار بکر حکمرانى ^{۱۱۳۳} ملک المسعود سو سیرتله موصوف اولديغندن
 خلقك حریمنه تعرض و (ازا) نامنده برقراده واسطه سبله
 اهالیدن برطاقم مخدرات نسوانی اضلاله تشبث ایلدیکندن اهالی
 علیهنه قیام و اوصرده مصردن دیار شرقیه کک اوزره
 بولنان ملوک ایوبه دن ملک اکامله کیدرک ملک المسعودك ازاله سنی
 استرحام ایلدیله • ملک الکامل ابن الملک العادل کلوب بالمحاصره
 دیار بکری ضبط ایله حکومتی اوغلی ملک الصالح نجم الدینه اعطا
 ایتکله دولت ارتقیه نك (سقمانیه) شعبه سی منقرض اولدی •
 ملک المسعود مجبده وفات ایتشدر •

ديار بکرده بولنان مسعودیه مدرسه سی ملک المسعودك جلاوسدن
 مقدم بنا ایلدیکی اثریندر •

ملک مشارالیهک اواخر - کورمتنده تاتارلر دیار بکر حواله سنه هجوم
 و مظالم عظیمه ارتکاب ایتکله اون بشبیک قدر اهالی مقتول
 و نیجه خانانلر خراب اولدی •

- ۱۰ -

دولت ارتقیه نك ایلغازیه شعبه سی

(۴۹۸ - ۸۱۳)

(امیر نجم الدین ایلغازی ابن ایرارنق) سنه مذکورده مازدینده

مسند نشین حکومت اولوب ضرب کوس استقلال ایتدکن نصره
 شام صاحبی طغتنکینک استمدادی اوزرینه بالدفعات عسکرله کیدرک
 اهل صایب محاربه لرنده اظهار بسالت ایلدی . (۵۰۸ ده موصل
 وایسی ایراقسنقر برستی سلطان محمد سلجوقینک امریله اهل
 صایب اوزرینه کتمک ایچون سنجاردن و سائر امرادن استمداد
 ایلدیکی صرهدده امیر ایلغازیدن دخی استمداد ایتدیکندن امیر ایلغازی
 باندا کتیبوغلی امیر ایلغازی عسکرله اقسنقرک رفاقتنه کوندردی .
 اقسنقر امیر ایلغازینک باندا کتیا مسندن حد تلنوب ایلازی حبس
 ایلدی ویردی . امیر ایلغازی ایشتمکده بو معامله دن متأثر اولوب
 حسنکیف حکمداری برادرزاده سی رکن لدوله داوددن بالاستمانه
 جمع ایتدیکی عسکرله اقسنقر اوزرینه هجوم ایتدیکنندن بالمحاربه
 اقسنقر منهزم اولوب امیر ایلغاز قورتلدی . اقسنقر ایسه سلطان
 محمد سلجوقینک اتابکی ایلدی . شو حادثه سلطان محمدی ندرجه
 اغضاب ایده چکنی امیر ایلغازی یارایکندن خوفه ذاهب اوله رق
 بهدالمحاربه شام صاحبی طغتنکینک یانته عزیمتله جایه سنه التجا
 ایلدی . سلطان محمدک اقسنقر دن مقدم موصله تمین ایلدیکی
 مودود طغتنکینه معاونت و اهل صایب ایله محاربه ایچون مقدا
 شامه عزیمتده ملاحره اسماعلیه دن بر فدایینک سوؤقصدیله مقتول
 اولوب بو کیفیت طغتنکینه نسبت اولدریغندن اوده سلطان محمد دن
 خوف اوزره ایلدی . بناء علیه طغتنکین و ایلغازی سلطان محمد
 علیهنده اتفاق و بالمحاربه انطاکیه ده بولنان اهل صایب ریئسینی
 دخی بو اتفاق دائره سنه ادخال ایلدیلمر .

ایلیغازی بوندن صیکره دیار بکری ضبط ایتمک مقصدیله شاهمدن
چقوب رستن نام محله کلده کده بائنده بولنان غلبه لکک چوغنی
لایرو سوق ایدرک یاننده از آدم قالمشیدی . سلطان محمدک حصده
والیدی بولنان امیر قیرخان بن قراجان فرصت بولوب امیر ایلیغازی بی
یاننده کی بجاعتله بس ایلیدی . طمته کین بومادردن خبر ایدقه
حصه عزتله ایلیغازی نیک اطلاقه اصرار ایلیدی ایسه ده قیرخان
قبول ایلمدی . لکن قیرخانک سلطان محمدن استدی کی عسکرک
ورودی اوز ایدغندن و عسکر یتشه میوبده طمته کینک عسکری دها
مقدم یتشیدی کی حالده حص الدن کیده چکنی ملاحظه ایتمکه
ایاز یاننده رهن قالمق شرطیه امیر ایلیغازی نیک اطلاقه میل ایتمدی کندن
ایلیغازی بسدن قورتلدقد نصکره حابه کیدرک اوراده عساکر
ترکانه بی جمع و حصه عودتله قیرخانی محاصره ایلیدی . و اوغلی
ایازی بالتخلیص عساکر سلطانیه نیک ورودندن مقدم ماردینه
عودت ایلمدی .

حلب حکمداری ملک رضوانک وفاتندن صکره اوغلی الب ارسلان
اتا بک اولان اولو خادمک استبدادی و الب ارسلانک وفاتیه یرینه
قائم اولان قرنداشی سلطانشاه دخی اداره یه مقتدر اولیوب
حکومت اولونک یدنده قالدیغنی جهتله حاصل اولان فتنه ده اولو
مقتول اولش و سلطانشاهک عدم اقتدارندن ناشی اهالی حلب
بالتخاره (۵۱۱) سنه سنده حلبی امیر ایلیغازی یه تسلیم ایتمشدر .

امیر ایلغازی اوغلی حسام الدین تیمور طاشی حلبه والی تعیین ایدرک
ماردینه عودت ایلدی .

(۵۱۲) ده اهل صلیب طائفه سنک شام حواله سینده کوستر دکلری
تجاوزات اوزرینه طغتنکین حلبه کیدرک اوصره ده حلبه بولانان
امیر ایلغازیدن استمداد ایلدی . امیر ایلغازی ماردینه عزیمتله
عسکر جمعیه چانشور ایکن اهل صلیب پک بیوک بر اردو جمع
ایدوب حلب نواحی سنک بعضی لرینی ضبط ایلد کدنصکره حلب
اوزرینه نزول ایتد کلرینی ایلغازی خبر الدقده ماردین و ملحقانده
سلاح استعمال ایده بیله جک اولانلردن یکر می بیکنن زیاده عسکر
جمع ایتد کدن بشقه بتلیس و ارزن صیاحی امیر طغان و بنی کلاب
رئیس اسامه دن دخی بالاستمداد بر بیوک قوتله حلبه توجیه ایتدی .
اهل صلیب ایسه ایلغازینک کلیمک اوزره اولدیغنی ایشتم کلرند
اوج پک سواری و طقوز پک پیاده ایله در حال اثنای طریقده بولانان
بعض نقطه لری محافظه ایدرک طریقک طارانی جهتیه طائفه
مرقومه ایلغازینک یکمسنی منع ایده بیلور لر ظننده ایدیلر . بونکله
برابر کندوسی یول زحمتنی چکمامسنی و محاربه ایچون کدولری
کلک اوزره بواند کلرینی مشعر امیر ایلغازی به مکتوب دخی یاز دیلر .
اهل صلیبک صعب المرور ظن ایتد کلری طریقندن ایلغازی صاعقه
اتشبار کی مروره باشلا یوب قارشو چقان اهل صلیبی اتش اوکنه
کلان خس و خاشاکه دوندر دیکندن اهل صلیبی چکنیه چکنیه
مضمحل و آت باشی چکممکسنین طریق مذکورک اوتله طرفنه مرور

ایدی ویزدی . حلبه تقرب ایتسیدد برابر اهل صلیبک عسکر لرینی
 صاروب کوستردیکی شدت حربیده عساکر افرنجیه نک یتش
 سکسان نفری قور تیله بی اوب ماعداسی کاملاً بالاعدام شان بسالت
 و مظفریتی انظار عامدیه قارشو اعلان ایتدی . اهل صلیبک
 رئیس لری بولنان انطاکیه حکمرداری سیرجال عند الحاربه مقتول
 اولوب سمر موقوفی میدان مظفریتده یوارلانندی .

امیرایلغازی (٥١٣) سنه سی ربیع الاولنک اون بسنجی کونی شان
 وعظمتله شهر حایبه داخل اولوب حلب اهالیسنک علی العموم
 عرض ایلدگری تعظیم وشکرانیت ایلغازی بی تقدیس ایده جک
 بر درجه یه وار مشدر . حتمده قصائد کثیره انشاد اولمغله
 شو بیتلر اومدی بحدل دندر .

قل ماتشاء وقولک المقبول

وعلیک بعد الخالق التحویل

و استبشر القرآن حین نصرته

و بکی لفقده رجاله الانجیل

امیرایلغازی اوغلی امیر سلیمان حلبه والی تعیین ایله کندوسی ماردینه
 عودت ایتدکده بغدادده بولنان خلیفه عباسی مستر شهباه وزیر
 سدیدالدوله و طراباس صاحبی ابوعلی بن عمار خلع ثمنه ایله
 تبریک غزا ایچون امیرایلغازینک یاننه کوندردی .

امیرایلغازی بوندن صکره دخی اهل صلیب ایله خیلی محاربه لر ایدرک

غلبه ایتمش و (۵۱۶) سنه سی رمضانده وفات ایتمشدر . ماردینه
برجامع و بر مدرسہ سی وارددر .

(الملک حسام الدین تیمورطاش ابن امیرایاغازی) پدرینک وفاتده
سنه دینه جالس اولدی . لیکن پدرینک اقتدارینی حائر اولدیغندن
زماننده ایاغازیہ حکومتک شانده بعض مرتبه خلل کیشدر .

(۵۱۷) صفرنده اهل صایب حلبک بعض محاربینی ضبط ایلدی .
(۵۲۱) تارینخنده موصل حکمداری عمادالدین زنکی ماردین
بلادندن نصیبینی محاصره ایلدیکندن حسام الدین تیمورطاش
حسنکیف حکمداری عجزاده سی رکن الدوله دن استمداد واوده وعده
امداد ایلدیکندن عساکر کثیره طویلابوب نصیبینه کلک اوزره
اولدقلرینی و بش کونه قدر عمادالدینه مقاومنده ثبات ایتملرینی
مشعر نصیبین اشرافندن برذاته یازدیغی نامه بی کبوترله کوندردی .
کبوتر نامه بر عمادالدینک جادرینه قارشو بریره قوندیغندن عمادالدینک
امر یله طوتدریلوب نامه فتح وقرائت اولدقدنصکره بالتبدیل
« رکن الدوله دن استمداد ایتم » عسکر تدارک اولنقنده ایسه ده
یکرمی کوندن اشاغی مدتده نصیبینه عزیمت مکن اوله میه جغندن
اول وقتده قدر شهرک محافظه سنه غیرت ایلیکر » مآئنده بشقه
برنامه تحریر ایله کبوتر اطاره ایلادی . کبوتر نصیبینه واروب
مکتوب محلنه واصل و مضمونه وقف عمومی حاصل اولدقده
یکرمی کون مدت مقاومته قدر تیری قالمش اولدیغندن نصیبینی
عمادالدینه تسلیم ایتمیلر .

(۵۳۴) ده عمادالدين زنكى ماردین ملحقانندن سورجکی بی استیلا
ایلدی .

(۵۳۹) ده بیره جک اهلایسی اهل صلیبدن خوفاییره جکی حسام -
الدين تیمورطاشه ویردیله .

(۵۴۲) ده عمادالدين زنکینک اوغلی سیفالدين غازى ماردین
اعمالندن دارایی ضبط و ماردینک چوق برلینی ذهب و غارت ایله ی .

حسامالدين تیمورطاش (۵۴۸) تاریخنده وفات ایلدوب ماردینده
بناکرده سی اولان حسامیه مدرسه سنده دفن اولاندی . مشارالیه
سخاوتله متصف ایلدی . براعرابی کندوسنه

مانوال الغمام وقت ربیع

کنوال الامیر وقت سخا

فئوال الامیر بدره عین

ونوال الغمام قطرة ما

یتلرینی ویردکده اون بدره التون ویرمشدر .

(الملك نجمالدين ابی ابن الملك حسامالدين) پدرینک وفاتنده
جانینی اولدی (۵۵۹) ده حلب حکمداری نورالدين محمود
و حسنکیف حکمداری فخرالدين نجمالدين ابی ایله بالاتفاق اهل
صلیب یازنده اولان حارم قلعه سنی نورالدين محمود نامنه اولاراق
حرباً خذ ایلدیلر بو محاربه ده اهل صلیبک تلفاتی پک چوقدر .

امیر نجم الدین البی (۵۶۰) سنه سنده فوت او او ب مار دیند بواقع
حسامیه مدرسه سنده دفن اولندی .

(الملك قطب الدين ایلغازی ابن الملك نجم الدين البی) پدرندن
صکره مار دینده سریر حکومتیه او طوروب (۵۸۰) تاریخنده
وفات ایتشدیر . والده سی ست رضیه ننگ مار دینده بنا کرده سی اولان
مدرسه ده مدفوندر .

(الملك حسام الدين بولق ارسلان ابن الملك قطب الدين ایلغازی)
پدرینک وفاتنده مار دین حکومتیه نائل اولدی ایسه ده هنوز حدیث
السن اولدیغی ایچسون باندا ت اداره ایتموب باباسنک مملوک
نظام الدین بقش طرفندن تربیه سنه و اداره مملکتیه قیام اولندی .

(۵۹۴) سنه سی رمضانده ملوک ایوبیه دن شام حکمداری ملک
العادل سیف الدین ابو بکر بن ایوب مار دین قلعه سنی محاصره
ایلدیکندن مار دین عسکر یله یینلرنده شدتلی حصار بهر جریان ایدرک
مار دینجه تلفات کثیره وقوعه کلدی . زمام امور دولتک قابضی
اولان نظام الدین بقش ملک المادله مقاومتیه مقتدر اوله مدیغندن
ملک المادله عسکری مار دین شهرینک اورطه سنه قدر هجوم
ایتدیله . حسام الدین و نظام الدین ودها خیلی اهالی و مأمورین
قلعه ده تحصن ایدرک مار دینی ضبط ایدن عسکر شهرده قالش
اولان اهالی حقهده نهب و غارت کبی ارتکاب ایتدکلی فناقلر
قالدی بونکله برابر قلعه ده محصور اولانلره زاد و ذخایر ارسالی

دخی منع ایدرک شو حال ایله محاصره بر سنه ممتد اولدی . اهالی
 ماردینک تصادق ایلد کلمی نظام و فلاکت ایشیدن لرک جور کلرینی
 چاچک ایده جک بر درجه یه واروب شو فلاکتک طرف طرف
 یایلان حوادث مؤلمه سی ماوک متجاوزه نک جکر لرینی آتش تأسفله
 کباب ایتد کدن بشقه ملک العادل ماردین ایشنی بتورد کدن صکره
 نوبت تجاوز کندی ملک لینه انتقال ایده جکنیده اکلا دقلرندن
 موصل حکمداری نورالدین ارسلان شاه و جزیره قطعه سنده بولنان
 ملوک سائره ملک العادل اتباعدن بشقه تدبیر دوشنه مدیلر .
 امید سلامت معاوتلرندن بکلان ملوکدن او فکررک انتشاری
 ماردین محصورین و اهالیسنی آتش تأسفله القا و دشمنه دخالتی
 مدار سلامت اتخاذا ایدرک بو یوله دوکلمی مذاکره ایلدیلر یوز
 یلدن برو تأسس ایتش اولان بر دولتک زمان انقراضی حلول
 ایتدی دیو محصورین کوزلرندن سرشک تأسف اقیوب درون
 قلمه ده شو مظلوم لرک طنین انداز جبال اولان فریاد و فغان لرینه
 ملک العادل مرحمت ایتدی . شو حال مصیبت اشغال دوام ایتکده
 ایکن ملک الافضل ایله ملک العادل بیننده بر وقتدن برو یوز
 کوستر مکه کسب استعداد ایدن اختلاف بو صر ده فعلیاتنی کوستر مکه
 باشلا یوب شام حوالیسی تهلا کده یه دوشدی . ملک الافضل طرفدن
 نورالدین ارسلان شاه و سائر ملوک جزیره کندو سنه موافقته دعوت
 ایلدیکدن ملوک مشارالیه هم شو نعمت غیر مترقبه یه بمنونا اجابت
 کوستر و اتحادک ایجاب ایلدیکی قوت ملوک مشارالیه سی

جسارتلندردی . ملک العادل ماردین محاصره سنی اوغلی ملک
الکامله حواله و کندوسی شاده کتت اوزره میافارقینه عزیمت
ایندی . ملک العادل ماردیندن چکلمسنی متعاقب موصل
حکمداری نورالدین ارسلان شاه (۵۹۵) سنه سی شهر شعبانک
ایکجه کونی عسکرله دینسروی به عزیمت ایدرک عمزاده سی سنجر
حاکمی قطب الدین و دیگر عمزاده سی جزیره ابن عمر حاکمی سنجر شاه
دخی بر قوتله یانته کلدیلر . ماردین محصور بن و اهالیسنه معاونت
ایچون شوالک التجی کونی جمله سی برانکده حرزم نام موقعه
نزول و عسکره مناسب یر بولمق ایچون جبلاک الت طرفنه طوغری
بر استکشاف مفرزه سی سوق ایلدیلر .

بونلرک و رودندن اول ماردین اهالیسنک مضایقه سی ارتق بر درجه
تحملفر سایه واردیفندن محصورین اقوات یومیه به محتاج قالد قدن
بشقه ایچلرنده امراض متنوعه دخی تکثر ایدرک کال ضهفدن
چوغنک ایاقده طور مغه بیله قدر تباری قالماسیدی . امور دولتک
متصرفی نظام الدین بقش بر مدت معینه ظرفنده قلعه ترک اولنمق
اوزره حیاتلرینی محافظه به مدار اوله جق ذخیره اعطاسنه مساعده
اولنسنی ملک الکاملدن رجا ایادی . بو صورت قبول و قرار
طرفینه توفیق اولندی ایسه ده ملک الکامل یوم معینه قدر بونلره
دفعه ذخیره کافیه و یرمیوب یومیه کفایت ایده جک مقدار ارزاق
ارسال ایتمکده ایدی .

محصورین غیرت الهیه به و ملک الکامل یوم معینک و رودینه انتظار

اوزره ایکن غیرت الهیه یوم مذکور دن مقدم ظهور ایدرک ملوک
مشار البهک عساکر کافیه ایله حرز مه کلدکاری خبری محصورینه
و ملک الکامله بالغ اولدی . محصورینه حیات کیکله قلدیه بی
تسلیم ایدهمیه جکارینی ملک الکامله تبلیغ ایتدیلر .

ملک الکامل عساکر حرز مه طوغری کلدکارینی کوروب ماردین
ایچنده طیانه جتی اولسه نورالدین و ملوک سائرده بر درجه به قدر
مقاومت ایدیه یله جکفی صعوبت موقعیه اچقدن اچغه کوسترکن
مراد الهی ملک الکامل انهر امانه تعلق ایش اولدیغندن (اذاجاء
القضاعی البصر) مدلولجه اوراسنی دوشتمکسین عسکراه
ماردیندن چقوب مهاجره طوغری مقابله به سرعت کوستردی .
نورالدین و ملوک سائره نیک عسکرلی ایسه کلپت اوزره اولدیغندن
ارالنده وقوعبولان قانلی تحاربه ده ملک الکامل عسکری منهزم
و پریشان و ماردین جبلنه طوغری کریزان اولدی .

حالبو که قطب الدینک عسکری دها مقدم ماردینه کیروب شهری
تحت محافظه به المش اولدیغندن ملک الکامل عسکری غفلتله جبله
صعوده چالشور ایکن قطب الدینک عسکری او کدن و نورالدینک
عسکری ارقه دن یتشوب جمله سنی اسیر ایتدیلر . ملک الکامل
میافارقینه طوغری قاچدی .

احمال و ائقالدن یدلنده هر نه و ارایسه ماردینه قالدیغندن اهالی
ماردین و محصورین فلاکتدن خلاص اولوب حسام الدین
بولق و نظام الدین بقش محصورین سائره ایله قلعه دن نزول

وملك الكامل ايله عسكرينك ماردينه قالمش اولان اموال و اشيا سنى
ضبط ايله تشفى صدور ايلديلر . نورالدين رقطب الدين و سنجر
شاه يرلرينه عودت ايدرك ملك الكامل ميبافارقيندن حرانه
وملك العادل سنامه كتدى .

حسام الدين بولق ارسلان حداثت سنى پكوردكن صكره دخى
امور دولتى لايقيه اداره يه قدرت كوسترمدى . (۵۹۸) سنه .
سنه قدر امور دولت نظام الدينك يداستقلانده قالوب حسام
الدين بولق ارسلان او تاريخده فوت اولمشدر .

(الملك المنصور ناصرالدين ارتق ارسلان ابن الملك قطب الدين
ايلغازى) برادرى حسام الدين بولق ارسلانك وفاتنده جانشينى
اولش ايسهده بونك ينده دخى حكم و استقلاله متعلق برشى
اوليوب حكم و اداره كلكان نظام الدين بقش ايله بقشك مملوكى
لواو ينده قالدى .

بونك زماننده ملك العادلک اوغلى ملك الاشرف موسى ايله آوزون
اوزون منازعه لرى وقوع بولمشدر .

(۶۰۱) تاريخنه قدر ماردین حكومتى نظام الدين ايله مملوكنك
ينده و ملك المنصور ناصرالدين هيچ حكمنده ايدى . ناصرالدين
ايسه غيرتله متصف اولديغندن كندوسنك هر درلو تصرفين
محروميتى و نظام الدين بقش ايله اولونك امور دولته و عامه
اهالى به خلبه نفوذلى قلمنده بريوك عقده مشوشه تشكيل ايدوب

شو عقد، نفس بنفس قابلی تضییق و راحتنی سلب ایتمکده ایلدی .
 تاریخ مذکورده نظام الدین بقشک خسته لئمی جهتیه ملک
 ناصرالدین عبادت ایچون یاننه عزیمت و خروچنده لؤلویه تصادف
 ایتمیکدن دروننده مضر اولان کین کتم اوانه مبه جوق درجهده
 قباروب لؤلو کوزینه برافعی هلاهل فشان کبی کورنمکه درحال
 یچاقله لؤلوی ضرب و قتل ایدرک متاع استقلالک غاصبیری اولان
 ایکی شخصک بریسنی اورطه دن قالدردی . متعاقباً نظام الدین
 بقشک یاننه عودتله اینده اولدروب باشلرینی قطع و مغلوب نفوذلی
 اولانلرک محضرلینه عرض ایلدی .

زمام حکومتی ید اقتدارینه الوب (۶۳۲) سنه سنه قدر مانع
 و مزاحمه تصادف ایتمکسزین ماردینده استقلال تام ایله حکمفرما
 و او تاریخده عازم داربقا اولغله بنا کرده سی اولان ذات الثمانین
 مدرسه سنه دفن ایلدی .

مشار ایله مدرسه مذکورده بی سکان حجره اولوق اوزره بنا ایلدیکی
 کبی ماردینه درت ساعت مسافهده واقع قوچحصارده دخی ایکی
 مناره لی مصنع برجامع ویاننده برمدرسه و حرزم قریه سنهده دیگر
 برمدرسه بنا ایتمشدر . جامع مذکورک شمعی برقبه سیله مناره لری
 موجود ایسه ده صکره لری قوچحصار خراب اولوب برکوچک
 قریه درجه سنه تنزل ایلدیکندن جامع دخی خرابه یوز طوتمش
 و مدرسه لک ایکیسیده خراب اولمشدر .

(الملك السعيد نجم الدين ابن الملك المنصور ناصر الدين) پدرينك
وفاتنده ماردينده جانشيني اولدى . هلاكو بغدادى استيلا
ايتدكن صكره بو حوالى به كلهرك ديار بكره والى تعيين ايتديكى
اوغلى يشموت التيوز اللى سكر تاريخنده ميفارقيني ضبط ايتدكن
صكره باباسنك امريله ماردينك تسخيرينه قيام ايتدى . ملك السعيد
قلعه به قيانوب يشموت محاصره به تشديد ايلدى . ملك مشار اليه
اثنائ محاصره ده وفات واوغلى اميره مظفر قرا ارسلان هلاكويه
دخات ايتكله هلاكو طرفندن ماردين حكومتى قرا ارسلانه اعطا
اولدى .

(الملك المظفر قرا ارسلان ابن الملك السعيد نجم الدين) هلاكونك
امريله ماردينه حاكم اولوب (٦٩١) ده وفات ايتددر .

قرا ارسلان صكره ماردين حاكمى اولان اوغلى (شمس الدين
داود) جلوسندن برسنه طقوز آي هرورنده وانك يرينه كچن برادري
(الملك المنصور نجم الدين) التيوز طقسان اوچده وفات ايلدى .

ملك المنصور نجم الدين صكره اوغلى (ابى الملك العادل
عماد الدين على) ماردينه جالس سرير حكومت اولديغلك اون
اوچنجى كوفى فوت اولددر .

عمادالدينه خلف اولان برادري (الملك الصالح شمس الدين محمود)
يدى بوز قرق و اوغلى خلفى (الملك المظفر داود) يديوز تيمش
سكرده وفات ايتدى .

داود دن صکره اوغلی (الملك الطاهر عیسی) مار دین حکمداری
اولدی .

(۷۹۶) ده تیمور اورفه طرفلرینی قبضه تسخیره کتور دکدن صکره
مار دینی استیلا ایچون دینسری به رکز خیمام مضرت ایلد کده ملک
عیسی بر طاقم کرانقیمت هر ایا ایله حضور تیموره جبهه ساری ضراعت
اولدیغندن تیمور خلعت اکسایه عیسانی تلطیف ایتدی . ملک
عیسانک بو معامله سی تیمور بلیه سنی حسن صورتله دائرة مملکتدن
دفع ایتک و تیمورک ارمعامله سی عیسانک اغزینه بال چالوب نسل
حکومتی قطع ایتک ایچون ایتدی . تیمور حکومت ینه عهده سنده
قالق اوزره مار دین قلعه سنک کندوسنه تسلیمی ملک عیسیایه لسان
دانوا زانه ایله تکلیف ایلدی . ملک عیسی « بن هر در او امریکزه
مطیعم . لکن مملکت و قلعه تسلیمی اهالی به عاندر » دیدیکدن
تیمور عیسانی محبوساً سلطانیه به ارسال و قلعه نک محاصره سنده
ارائه استعجال ایتدی . ملک عیسی تیمورک یانته کیده جکی وقت
تیمور مار دین حوالیسنده مدت مدیده قاله میه جغندن بخته کندوسی
عودت ایده هر ایسه اسباب مقاومت محو اولنجیه قدر قلعه بی
محافظة ده ثبات ایتلرینی مأمورلرینه و اهالیکن ایلر و کاورلرینه تنبیه
و توصیه ایتشیدی . مظالمی و حشت افزای عموم اولان تیمورکی
بر هر جتمزه اطاعتدن ایسه محو اولغی اهالی کوزلرینه الوب قلعه به
تحصن ایتدیلر . تیمور مار دین قلعه سنی تحت محاصره به الدی .
محصورین فوق العاده متانت کوستردیلر .

تیمورک عسکری ماردینه کیروب شهرک اکثر ابنیه سنی تخریب و قلعه خارجنده المرینه کچنلری اعدام ایلدیلمر . لکن قلعه قلاع طبیعه دن معدود و هر طرفی صلابتلی قیا اولدیغندن منجیق ایله هدمی محال و هجوم ایله ضبطی عیدم الاحتمال اولغله محصورینک زاد و ذخایری دو کنبجه یه قدر محاصره یی اوزاتمقدن بشقه صورتله قحقی مکن دکل ایلی . بوده مدت طویله یه محتاج بولدیغندن جهانکیرلک افکارینی تزویجده دوام ایلدن تیمورک برقلعه ایچون زمان مدید افاته ایله میه جکی محصورینک معلوملری اولغله قلعه یی تسلیم ایتمامکنه ثبات ایتدیلمر .

تیمور قلعه خارجنده کوستردیکی هیبت و سطوت عسکریه دن برشی استفاده ایلمیهدرک اولیله از وقته قومه یی الهمیه جغنی اکلا دیغنی کبی تقمش خاٹک سروان طرفده تعرض ایلدیکی خبرینده الدیغندن ماردین قلعه سنی ضبط افکاریله وقت غاب ایتمک ملاحظه سنه الوریوب محاصره یی ترک ایتمکه بهانه اارکن اوغلی شاهرخک سلطانیده برپسری دنیا یه کلریکی مرده سنی الوب بو سررشته یی نعم التصادق اتخاذا یله بشارتک محل ورودی ماردین شهرمی اولمقدن ناشی - فیدینک باشی صدقه سنی اولمق اوزره ماردین اهالیسی حقنده عفر عمومی اعلان و ملک عیسانک اطلاقنی فرمان ایلدی . و سنه مذکوره جسادی الاخره سنک یکرمی اوچنجی کونی عسکرینی الوب الاطاع طرفنه طوغری حرکت ایتدی .

ملك عيسى او فلاكتدن قور تلدقد نصكره ماردينه كلوب حكومتني اداره ايله مشغول ايكن (۸۰۳) تاريخنده تيمور شامدن اورفديه كلركه ملك عيسايي تكرار يانه استري ايسده ملك عيسى ماجزاي سابقى تذكير ايله برابر - كوز اوجى ايله اوزاقدن مر حبا اوسون سكا - ديهرك يوزيني كور مكسزبن مركز اطاعتده ثابتقدم اوله جغى جوانى ويرديكندن تيمور عسكر ارساليه ينه مارديني تحت محاصره يه الدى . عسكره شمزبن اول ملك عيسى واهاليك به ضيبي قلعه يه چكبلوب بقيه سى بشقه طرفله طاغليغندن تيمورك عسكرى ماردين شهريني و اطرافنى خراب ايلدى . قلعه نك ضبطنى ميسر اولقسزبن تيمور عسكريني الوب كندى .

(۸۰۹) ده چراكسه دن شام حاكى امير حكيم ايله ملك عيسى اتفاق ايدرك عسكرله امراء تيموردن ديار بكر حكمدارى قره عثمان بكك اوزرينه بالهجوم وقوعبولان محاربه ده عثمان بك ايكسنكده عسكرليني بوزوب ملك عيسى واهير حكيم مقتول اولديلر .

(شهاب الدين احمد بن اسكندر ابن الملك الصالح محمود) . ملك عيسانك عزاده سيدر . عيسان صكره ماردينه حكمدار اولدى . قره عثمان بك (۸۱۱) تاريخنده مارديني محاصره ايدرك محاصره نك امتدادى و محصورينك مضايقه شديد يه تصادفى جهتيه شهاب الدين مارديني كندوسنه ترك ايله چكى وعديله تبريز حكمدارى قره قيونلى قره يوسفدن استناد ايلدى . قره يوسف عسكر كوندروب قره عثمانك مضرتنى ازله و مارديني ضبط ايتدى (۸۱۲)

شهاب‌الدین و عدی اوزرینه عروس مملکتی دیگر بر عروس ایله
بالمبادله اون بیک التون و اون بیک رأس اغنام اخذیله برابر قره
یوسفک قزینی تزوج و مار دینی قره یوسفه تملیک ایلدی . لکن شو
پازار لغک فائده سنده بقا کورم دیکندن اوچبوز شو قر سنه لک
سلطنت موروثه سنیدن بر قز استفاده سیله انفصال ایلدی کی
مار دیندن قطع علاقه ایله ، واصله کتد کده و صولنک اوچنجی کونی
موت فجأه ایله منصب حیاتدن دخی ایرلدی .

دوات ارتقیه نك اشبو ایلغازیه شبهه سنک مدتی (۳۱۴) سنه در .
شهاب‌الدینک وفاتندن صکره اوغلاری محمد ، محمود ، احمد ، علی
سنجاره کیدوب (۸۱۴) سنه سنده در دیده طاعونندن وفات ایتکله
نسلاریده منقطع اولدی . سبحان من لایزول ملکه .

- ۱۱ -

دوات ارتقیه نك خریوت شعبه سی

خریوت شهری جزیره بلادندن و دیار بکره مناسبت قریبه سی اولان
محملا دن معدود اولوب دور اسلامده دیار بکره فتح اولمش
و هجرتک (۲۹۲) سنه سنه قدر امور حکومتی دیار بکره تابع
بولمشیدی . مکنتی خلیفه نك وفاتیله دوات عباسیه ضعفه تصادف
ایتکندن خریوتی تاریخ مذکورده روملر ضبط ایلدی .

(۴۸۶) تاریخنده ملوک سلجوقیه دن حلب و شام حکمداری تاج
الدوله تمش خریوتی روملر لاندن نزع ایله حکومتی امر اسندن

(امیر جہتی) نام ذاتہ ویرم شیدی • امیر جہتی بشبوز تاریخلرنده
وفات ایتمکله اوغلی امیر محمد جانشینی اولدی •

(۵۱۲) تاریخنده امیر ارتفک حفیدی بلک بن بهرام امیر محمد
یندن خرپوتی اخذ ایدوب بلکک تاریخ وفاتی اولان (۵۱۹) سنده
سنده شهر مذکور دولت ارتقیه نك حسنکیف شعبه سنه انتقال
ایتمشیدی •

(۵۸۱) ده نورالدین محمود بن قرا ارسلان وفات ویرینه کوچوک
اوغلی قطب الدین جلوس ایندیکندن (سقمانیه) شعبه سنده
کوسرادیکی اوزره سلطان صلاح الدینک خدمت عسکر به سنده
بولنان بیوک اوغلی (عمادالدین) پدرینک مسندینی تخصیله موفق
اوله مدیغندن کیدرک خرپوتی ضبط ایلدی •

(۶۰۱) ده عمادالدین فوت اوغله یزینه اوغلی نظام الدین قائم
اولدی • عیسی بولنان دیاربکر حکمداری ملک محمود سنه مذکوره
شهر شعباننده خرپوتی محاصره ایلدی ایسه ده صامصا حاکمی
ملک الافضل التي بيك سوارى ايله نظام الدينه معاونته کادیکندن
ملک محمود (بحیره سهنین) دینلان خرپوت کوانه طوغری
چکیاوب کولک جهت جنه بیه سنندن دیاربکره طوغری اولان محلامر
ملک محمودک و جهت شماليه دن اوته سی نظام الدینک یندنه
قالشیدی • مؤخرأ ملک محمود خرپوتی ضبط و عمراده سی
(ابراهیم بن ابی بکر بن قره ارسلان) ه توجیه ایندی •

ابراهيم و فائده اوغلى (عزالدين خضر) خرپوت حكومتى ضبط
ايمكاه (۶۲۲) ده فوت و يرينه اوغلى (نورالدين ارتق شاه)
قائم اولدى . كرك ارتق شاهك و كرك پدرى عزالدينك مدير
دولتلىرى (معين الدين عبدالرحمن) ايدى .

(۶۳۰) تاريخنه قدر خرپوت حكومتى نورالدين ارتق شاهك
يئنده قالدیغى حالده اوتاربخده ملوك ايوبيه دن جا حكمدارى ملك
المظفر استيلا ايمش و (۶۳۳) ده ملوك سلجوقيه دن پادشاه
بلاد روم كيقباد ضبط انلشدر . (۶۵۶) ده هلاكونك يدينه
كچمكاه (۷۴۲) ده شيخ حسن چوبانى و (۷۷۷) ده قره قيونليار
و (۸۰۰) تاريخنده اق قيونليار ضبط ايدوب (۹۱۱) ده شاه
اسماعيل و (۹۲۱) ده ياوز سلطان سليم خان حضرتلى ضبط
انليار . تفصيلى تاريخ عمومى يازيله چقدر ان شاه تعالى .

- ۱۲ -

جزيره و ديار بكر دائره لرنده حكومت ايدن ملوك ايوبيه

(۵۷۲ - ۶۵۸)

(الملك العادل سيف الدين ابو بكر محمد) سلطان صلاح الدين
يوسفك برادريدر . سلطان مشاراليه (۵۷۲) ده بلاد جزيره دن
اورفه و حران و جعبر و ميفارقين حكومتلىرى ملك العادله
يرمشيدى . (۵۷۸) ده سلطانك شام طرفلرينه عزيمتى جهتيله
يرنه ملك العادلى قائم مقام تعيين ايدوب ملك العادل اهل صليبك

عكابي محاصره لنده مصر عسكريه بالبور و ديوك خدمت لنده بولندي .
 سلطان صلاح الدينك ، فاتنده اوغلي ملك العزيز عثمان تحت سلطنت
 مصره جلوس ايدوب ملك العادل جزيره طرفنه عودت ايلد كدن
 صكره ملك العزيزك معاوتيله شامى ملك الافضلك يدندن ضبط
 ايتدى . (٥٩٥) ده سلطان مصر ملك الافضل خلع اولتمغله يرينه
 ملك العادل اجلاس ايلدى . (٦١٥) ده اهل صايب ايله حرب
 ايجون دمشقه قريب عالقين نام محله كلكده فوت اولشدر .

(الملك الاشرف ابو الفتح مظفر الدين موسى ابن ملك العادل) پدى
 ملك العادل (٥٩٥) ده سلطنت مصره نائل اولدقه يدنده كى حران
 و جهر حكومتلرينى بوكا ويرمشيدى . (٦٠٧) ده خابور و سائر
 بلاد جزيره ي و (٦١٦) ده نصيبنى و (٦٢٥) ده شامى ضبط ايتدى .
 (٦٢٧) ده علاء الدين كيقاده بالاتفاق يصى چين نام محمله بالمحاربه
 جلال الدين خوارزمى بى بوزديلر . (٦٣٥) ده دمشقده وفات
 ايلدى .

(الملك الاوحد نجم الدين ايوب ابن ملك العادل) ملك الاشرفك
 برادريدر . ملك العادل شامى ضبط ايلد كده مياقارفين حكومتنى
 ملك الاوحد و يرمشيدى . (٦٣٣) ده فوت اولدى .

(الملك المظفر شهاب الدين غازى ابن الملك العادل) پدى طرفندن
 سروج واررفه حكومتلرينه و مؤخرأ مياقارقيه نائل اولوب صكره
 خوارزميلره اتفاق ايلديكندن حيا صاحبي ملك المنصور ايله
 خابورده بالمحاربه منهزم و (٦٤٢) سنه سنده فوت اولدى .

(الملك الكامل محمد بن الملك المظفر شهاب الدين) پدرينك وفاتنده
 ميافارقين حاكي اولمشدر . (۶۵۶) ده هلاكو ديار بكر حوالين
 ضبط ايله اوغلي يشموتى عسكره ميافارقينك تسخيرينه كوندردى .
 قلمه نك تسليمى تكليف اولندقده اسباب مقاومتى محو اولدقده
 ميافارقينك بر طاشنى بيله ويرميه چكى جوابنى و برمكاه يشموت
 عساكر كيره استيحاب و كيدرك ميافارقينى محاصره ايلدى .
 محاصره ايكى سنه ممتد اولوب ميافارقينده كى محاربلىر شهيد
 اولديلر . ذخاير دو كندى . ملك الكاملك اسباب مقاومتى محو
 و مضمحل اولمغله يشموت (۶۵۸) ده ميافارقينى ضبط و ملك الكاملى
 اسير ايلدكدنصكره درون شهرده بوانسان اهالى بي سود امر
 چوجقلره وارنجيه به قدر اعدام و ابنه دن اثر قاليه چق درجه ده
 شهرى تخريب ايله برابر ملك الكاملى مقيداً هلاكويه كوندردى .
 هلاكو ملك الكاملك پارچه پارچه اتنى كسدروب اغزينه وضع
 ايتدردى . ملك الكامل شو عذاب اليم ايچنده شهيد اولمشدر .
 رجناه ده ايله .

(الملك الصالح نجم الدين ايوب ابن الملك الكامل ابن الملك امدلى)
 پدرى طرفدن (۶۲۹) ده ديار بكر و حسنكيف حكومتنه تعيين
 اولمشدى . (۶۳۶) ده دمشق و مصر مقصديله كيدرك يزينه
 اوغلى الملك المعظم تورانشاهى ديار بكر و حسنكيف حكومتنه
 تعيين ايلدى .

(الملك المعظم نورانشاه) التيوز قرق يدي به قدر ديار بكر و حسنكيف

حکومتده قالوب او تاريخده سلطنت مصر کند و سنه انتقال ايتمکله
عزيمت و ديار بکر و حسنکيف حکومتلريني اوغلي ملک الموحده
اعطا ايتدی .

(الملك الموحد عبده) تاريخ مذکورده ديار بکر و حسنکيف
حکومتلرينه نائل اولوب (۶۵۶) ده هلاکونک ديار بکره والي تعين
ايتديکي اوغلي يشموتله حرب ايدرکن مقتول اواری .

ملك الاوحدك وفاتنده اوغلي (ملك الكامل محمد) فرار و ماردين
اعمالدين صاور طرفلرنده اختفا ايتشیدی . براز وقت بچد کده
اهالينک موافقتيله حسنکيفي ضبط ايتدی . وفاتنده اوغلي (ملك
العاذل مجيرالدين) و انکده وفاتنده اوغلي شهاب الدين و بعده
(ملك الصالح ابو بکر) و بعده (فخر الدين سليمان) حسنکيفده حاکم
اولوب فخرالدين (۷۳۶) ده فوت و يرينه اوغلي (ملك محمد) قائم
اولدی . انک وفاتنده حسنکيفي ضبط ايدن اوغلي ملك العاذل
(۷۸۱) ده فوت و يرينه اوغلي و خاني ملك اشرف حاکم حسنکيف
اولشیدی . (۷۹۶) ده تیمور ماردين حواليسنه کلکله ملک اشرف
تیموره دخالت ايتديکندن يرينه ابقا ايدلدی .

ملك اشرفدين صکره يرينه بکن اوغلي (ملك خليل) سکر يوزاوتوز
ايکيده وفات ايتدی . يرينه اوغلي ايتکنجی (ملك خليل) بچدی .
اق قبونلی اوزون حسن توسيع ملک ايلديکي ائنده حسنکيفي
بالمحاصره ضبط ايتديکندن اقباسندن بريسی ملک خليلي قتل ايتمکله
حسنکيف اق قبونليره انتقال ايدی .

ال جنکیر زماننده دیار بکر و جزیره و قوعانی

(۷۳۹ - ۶۵۶)

ذکر اولندیغی اوزره هلاکو دیار بگری ضبط ایلدیکی تاریخ که
(۶۵۶) سنه سیدر او تاریخده اوغلی یشموت میرزایی دیار بکره
والی تعیین ایتسیدی .

(۶۶۳) ده ارزنجانه کیدرک یشموتی ارزنجان ولایتی والیکنه
نقل ایتکله دیار بکر و دیار رییه بی برداره اتخاذا و کرسیسی
موصل اولق ارزره (اقایم دیار بکر) تسمیه ایدرک والیکنه امیر
تورانی تعیین ایلدی .

(۶۸۳) تاریخنه قدر امیر توران دیار بکر والیکنده قالوب او تاریخده
ارغو خانک وزیر یهودی سعداندوله نک قرداشی (۱) دیار بکر
والیکنه تعیین قلندی .

(۶۹۰) سنه سنده دیار بکر ولایتک مناسب بر ذات واسطه سیله
اداره سی ماردین حکمداری قطب الدین ایغازی به حواله اولمشدر .

(۶۹۲) ده ممالک ایرانیده (جاو) نامیله قائمه نقدیه اعمال
ایلدیکی کی دیار بکرده دخی جاو خانه تأسیس قلمش ایسه ده

(۱) یعنی بوله دم

تداولی عقیبنده مرکز دولتده ظهور ایدن منازعه اوزرینه قائمه
مذکوره لغو ایلدی .

دیاربکر حکومتی سنه مذکورده (۱۶۱۶) تاریخنه قدر ماردین
حکمدارلی واسطه سیله اداره اولدی . سنه مذکورده
(ابوسعید بهادرخان) طرفدن دیاربکر ولایتی والبلکنده (امیر
ایرنجین) تعیین قلمشدر .

(۷۱۸) ده مغول امر اسندن قورمش و نغمات و ایسنبوق نام
ثوات دیاربکر و ایسنی امیر ایرنجین ایله بالاتفاق ابوسعیدخان علیهنه قیام
و دیاربکر حوالیسندن جمع ایتدکلی عسکرله اذربیحان حوالیسی
یغما ایتدکلرندن ابوسعید تنکیلاری ایچون سلطانیه دن حرکت
ایلدی . ایکی عسکر اذربیحان حدودنده بربریه قارشو لاشوب
امیر ایرنجین ایله امر انک چوغری مقتول اولغله منحل اولان دیاربکر
ولایتی والبلکنده ابوسعید خانک دایسی امیر علی پادشاه تعیین
ایلدی .

امیر مشارالیه بارگاه خانى ملازمنده قالغله دیاربکرک اوغلارندن
مناسب برزات و کاتبیه اداره ایتدیرلسی ماردین حکمداری الی
ملاک العادل عمادالدینه حواله اولدیغندن ملاک مشارالیه اوغلی
محمدالناصری وکیل تعیین ایتشدر .

(۷۳۰) تاریخنده امیر علی پادشاه بالذات دیاربکره عزیزمته حکومتی
ید اداره سنه الدی .

(۷۳۶) ده ابو سعید خان وفات ایدرک حکومت ایران (ارپاخان) انتقال ایتدیکده خروج داعیه سی تهمینه ارپاخان امیر محمود شاه انجوری قتل ایلدیکندن امیر محمود شاهک اوغلی امیر مسعود شیخ حسن ایلخانینک و امیر شیخ ابواسحق دیار بکر امیری علی پادشاهک یانته فرار ایتدیلر . ارپاخانک امر احق لرنده کی تجاوزاتی اوزرینه امیر علی پادشاه بایدو خانک اوغلی موسی خانی جلوس ایدرک اوزره دیار بکر ولایتدن طوپلادیغی عسکرله خروج ایدرک ارپاخان دخی تجهیر ایتدیکی اردو ایله مقابله سنه یوریدیکدن (۷۳۶) رمضانک اون یدنجی کونی چغتو حدودنده تلاق فریقین وقوع بولدی . برشدتلی محاربه دن صکره ارپاخان برده جمع شملی ممکن اوامیه جق صررتله بوزاندیغندن کندوسی بر طرفه و جمعیتنک هر بری بر طرفه فرار ایتکله ارپاخان بالتمقیب طوتدر یلوب اعدام و موسی خان تخت سلطنته اجلاس ایددی .

موسی خانک جلوسندن صکره زمام سلطنت ایران دیار بکر امیری علی پادشاهک ید استقلالنده قالدیفندن دیار بکر و ایلیکنه تعیین اولمش اولان حاجی طغا دیار بکردن کاخه کیدوب روم ولایتی والیدی امیر شیخ حسن ایلخانینی موسی خان و امیر علی پادشاه علیه لرینه قیام ایتدردی . شیخ حسن احفاده لاکودن محمدخان بن یوقتلخی جلوس ایدرک اوزره عسکرله اذربیحانه طوغری حرکت ایدوب موسی خان و امیر علی پادشاه بر قوه جنودیه ابله انلره قارشو چقدیلر . سنه مذکوره ذی الحججه سنک اوننجی کونی

الاطاغ جوارنده ایکی عسکر محاربه ایدرک موسی خان منهزماً
فرار وادیر علی پادشاه مقتولاً وفات ایتدیکندن محمد خان جلوس
ایلدی .

یوندن صکره خانان و امراء ایران ارارنده ظهور ایدن اختلافات
و منازعات بر برینی ولی ایتمش اولدیغندن شیخ حسن ایلیخان
(۷۳۹) تارینخنده بغداد و موصل و دیار بکر دائره لرینی کاملاً
ضبط ایدرک بغدادده استقلالینی اعلان ایلدی .

- ۱۴ -

ایلیخانیه حکومتی بدایتندن قره قیونلرک ضابطنه قرر

دیار بکر و قوعاتی

(۷۳۹ - ۷۷۷)

شیخ حسنک دیار بکری استیلا سنده دیار بکر و ایلیکته اوغلی ملک
ایلیکانینی تعیین ایتشدیر .

(۷۴۲) ده شیخ حسن ایلیخان پادشاه ایران سلیمان خان ایله محاربه
ایدرک منهزم اولدیغندن امراء ایرانیه دن شیخ حسن چوبانی
سلیمان خان ایله براکمه عسکرله دیار بکر حوالیسینه هجوم و بعض
مملاری یغما ایتدیکن صکره بغدادده طوغری اقین صالدیلر .
شیخ حسن ایلیخان امیر جعفر و قره حسنی بر جمعیت عسکریه ایله
مقابله یه کوندروب بالمحاربه سلیمان خانک عسکری منهزم و پریشان
اولغله سلیمان خان دیار بکره و شیخ حسن چوبانی رومه طوغری

قاچوب اثنای راهده شیخ حسن ایلخانانی به متعلق یرلده اوغرادچی،
تخریب و یغما ایتد کدنص کره کاخه طوغری کتدیله .

(۷۵۹) تاریخنه قدر شیخ حسن ایلخانانی وفوت اولدقدن صکره
اوغلی و خانلی سلطان اويس طرفندن ملک ایلکانی دیار بکر ولایتی
والیلاکنده دوام ایتمش اولدیغی حالده سنه مذکورده قاضی محی
الدین بردعینک تشویقیله پادشاه دشت قیچاق جان بردی بک خان
اذربجان طرفلرینه تجاوز ایدرک سلطان اويسک مدافعه سیه
نخبوانه کتدی ایسه ده سلطان اويسک بغداده عودتدن صکره
اذربجاندن دیار بکر کمنتهای حدودینه قدر متمد اولان بلادی ضیبط
ایله قونداشی انخی جوق بکه وردی . (۷۶۱) ده سلطان اويس
عسکرله هجوم ایدرک انخی جوق بکی قتل ایددکن صکره دیار بکر
و موصل بلادینی اف قیونلی عشیرتی رئیس طور علی بکه توجیه
ایلدی .

(۷۶۵) ده موصلی قره قیونلی رئیس بیرام خواجه ضیبط ایتدیکندن
دیار بکر ولایتی (۷۷۷) سنه سنه قدر طور علی بکک بدنده قالوب
او تاریخده دیار بکر دخی قره قیونلی بدینه کچمشدر .

- ۱۵ -

قره قیونلی حکومتی زماننده دیار بکر و قرعانی

(۷۷۷ - ۸۰۰)

(قره قیونلی) عشیرتی ترکان طائفه سندن بر عشیرت او اوب

ترکستانده ساکن ایدیلر • بیراقلرنده قاره قیون رسم ایتدکلرندن
بونام ایله شهرت ویرمشلردر •

طائفه مذکوره ترکستانده بارینه مدقلرندن رئیسلی بیرام خواجه
معتبیله اذربيجان حوالیسینه نقل ایتشلرایدی • سلاطین ایلمخانیه دن
سلطان اویس زمانده موصل حوالیسینه کیدرک اورالی ضبط
ایدیلر • سلطان اویس (۷۶۷) تاریخنده عسکرله اوزرلینه
کتدکده بیرام خواجه عشیرتیه برابر موش حوالیسینه فرار ایتدی •
سلطان اویس بانه قییب تکیل ایتشیدی •

بیرام خواجه اورالق فوت اولوب عشیرتک ریاستی برادری قره
محمد انتقال ایدیکندن قره محمدینه قره بونلی اویناقلرینی بالاسه حساب
عودتله موصل حوالیسینی یداستیلاسنه الیدی • اولوقت سلطنت
ایلمخانیه ده بولنان سلطان حسین ابن سلطان اویس عسکرله اوزرینه
کیدوب حرب ایده چکی سرده سنوی یکریمی بیک قیون ویرکو
ویرمک شرطیه بیدلرنده مصالحه منعقد اولمش و (۷۷۷) سنه سنده
سلطان مشارالیه طرفدن دیاربکر و موصل حکومتلی قره محمد
توجیه ایدلمشیدی • (۷۸۵) ده قره محمد وفات و مسندی اوغلی
قره یوسفه انتقال ایلدی •

قره یوسف دیاربکر و موصل حکومتلیله قناعت ایتیوب ارمنیه
قطعه سنک جهت غربیه سنده واقع ممالکی دخی کاملاً یداستیلایه
الدیغندن توسیع ملک افکاریه اشتغال و سلاطین ایلمخانیه دن

سلطان احمد جلایری بی مرجع اتخاذ ایده یور اییدی • (۷۹۵) ده
 امیر تیمور بغداد حوالیسنه کله رك سلطان احمدی وقره یوسفك
 قهر و تنگیلنه مأمور اییدیکی اوغلی معزالدین میرزا عمر شیخ عسکرله
 هجوم ایلدکده قره یوسفی قاچردیغی جهتهله قره یوسف سلطان
 احمدله برابر ممالک مصریه یه کتدیله سلطان مصر باشه بر تیمور
 بیله سی اچماق اوزره بونلری الترام ایتمیوب تیمور بغداد
 حوالیسندن چکادکده سلطان احمد بغداده وقره یوسف دیار بکر
 حوالیسنه عودت ایتمش لر اییدی • تیمورینه بغداد حوالیسنه
 کلدیکی صروده سلطان احمد وقره یوسف سلطان یلدرم بایزید
 خان حضرتلرینک یانلرینه فرار ایتمکله سلطان مشارالیه ایله تیمور
 میانهلرنده ظهور ایدن انقره وقعه مؤلده سی بونلرک یوزلندن
 حدوث ایلدی •

تیمور (۸۰۰) تاریخنده دیار بکر حکومتی اقی قیونلی رئیس قره
 ایلوک عثمان بکه ویردیکندن دیار بکرجه قره قیونلی حکومتی زائل
 اوالدی •

- ۱۶ -

دیار بکرده اقی قیونلی حکومتک بدایت تشکلندن درات علییه
 عثمانیه نك ضبطی زمانه قدر وقایع تاریخیه

(۸۰۰ - ۹۲۱)

(اق قیونلی) طائفه سی ترکان قبائلندرز • سنجاقلرنده بیاض قیون

صورتی رسم ایتد کلرندن بونام ایله شهرت ویرمشلردر . ارغو خان
 زمانده ترکستاندن هجرتله دیار بکر و موصل حوالیسینه کلدیله .
 برنجی رئیسلی طور علی بکر . نسبی اغوز خانه منتهی اولور .
 اغوز خانک اجدادی و علی بکک اجدادی اراسنده بایندر نامیله
 موسوم برذات بولندیفندن علی بکک خانده اننه بایندر یه دخی دینلادی ،
 (علی بک) دیار بکر و حوالیسنده حکومت ایدر کن (۷۷۷) ده سلطان
 حسین ایلیخان دیار بکر و موصل حکومتی قره قیونلی رئیس قرم محمد
 ویردیکندن دیار بکر و موصل ملحقاتندن بعض نواحی علی بکک
 ید استیلاسنده قالشیدی .

علی بکک وفاتده اوغلی (فخرالدین قطلی بک) انکده وفاتده اوغلی
 (احمد بک) اف قیونلی رئیس اولدی . لکن فخرالدین بکک
 دیگر اوغلی قره ایلوک عثمان بهاءالدین بکک شجاعت و بساتی
 کندوسنی اف قیونلی طائفه سنجه وقع و حیثیتده برادری احمد بکه
 مرجع کوستردیکی جهتله احمد بک عثمان بکک اعتبارینی چکه .
 مدیکندن حقدنه بیوک بیوک حقارتلر ایتمکه باشلادی . عثمان بک
 متفراً قونداشندن ایریاوب کندوسنه اتباع ایدنلرله برابر سیواس
 حکمداری قاضی برهان الدینک یاننه عزیمت ایلدی . قاضی برهان
 الدینه مخالفتله قیصیریه قلعه سنه قیاندش اولان شیخ مؤید عثمان
 بکک و ساطتیه دخالت ایتش اولدیغی حالده برهان الدین ویردیکی
 امانک خلافتده اوله رق شیخ مؤیدی قتل ایتدیکندن عثمان بکک جانی
 صقیابوب باشنده کی غلبه لکه دیوریک یه کندی . برهان الدین

شو معامله دن حد تنوب عسکره ارز رینه هجوم ایتدی ایسده
 محاربه ده عثمان بك غالب و برهان الدین مقتول اولغله بلادینك
 چوغی عثمان بكك ید استیلاسنه کچدی . عثمان بك سیواسکده
 تسخیرینی امل ایتش اولدیغی حالده شو ارزوسی یلدرم بازید
 خان حضرتلرینك مخدوملری سلیمان چلبینك سیواس محاصره سنه
 تصادفی ایدوب مقاومت ایده میه چکنی اکلا دیغندن ارزنجان
 طرفنه چکادی .

از برمدت پکر کچمز تیمور او حدوده کلمکله اكا انساب و محاربه لرده
 بسالت و معاونت اظهار ایلدیکندن (۸۰۰) سنه سنده . کفاة
 تیمور جانبندن ال تعالی فرمان ایله دیار بکر حکومتی عثمان بکه
 توجیه اولندی .

عثمان بك (۸۱۲) تاریخنده عسکره مار دینی محاصره ایلدی ایسده
 ملوک ارتقیه بحثنده کوسترلیدیکی اوزره موفق اولدندی .

(۸۳۷) تاریخنده سلطان مصر ملک الاشرف برسبای دیار بگری
 عسکره محاصره ایدرک خطبه و سکه نامنه اولوق اوزره عثمان بکه
 عقد مصالحه ایلدی .

(۸۳۸) سنه سنده عثمان بك فوت او اوب اوغلی علی بك یرینه
 او طوردی .

(علی بك) دیار بگر حکومتی ضبط اید کد نصرکه علیهنه قیام
 ایدن قرنناشی حزه بکک عصیاننی ازاله ایچون خیواجه مشکلاته

تصادف و حزه بك على بكى تضيق ايتريكندن مصر دن بالاستمداد
 جلب اولتان عسکرله حزه بك طرد اولندی ايسه ده مصر سلطانی
 ملك الاشرف بر سبايك اورالق وفاتی مصر عسکرينك کيروه
 چاغرلسنی ايجاب ايتکله عسکر دوند کدنصکره حزه بك ینه اياقلانوب
 قيام وعلى بکى طرد ايله مملکتی ضبط ايتدی . على بك مصره فرار
 ايدرك اوغلی جهانکیر ميرزا حزه بكك الندن بعض محلامی نزع
 ایلدیکندن ايکسی بر بيله اوغراشوب طور رکن مصر دن عودت
 ایدن على بك اثنای راهده و حزه بك متعاقباً ديار بکر ده فوت اولغله
 جهانکیر ميرزا ديار بکر ده مسندنشین حکومت اولدی (۸۴۸)

(معزالدين جهانکیر ميرزا) اداره حکومتی تنظیمه چالشدیغی سرده
 برادری اوزون حسن بکله ارالینه منافرت دوشدیکندن حسن
 بك جهانکیر ميرزا دن مفارقتله تفرد و ارزنجانده قلیچ ارسلان
 اوزرینه یوربب ارزنجانی و بده کردستانک بعض بلادینی ضبط
 ایلدی . بوارالق جهانکیر ميرزا ديار بکری خالی براغوب قره جه
 طاغده کی یا یلايه کتمشیدی . حسن بك عسکرله بغتة ديار بکره
 صوقلوب شهری ضبط ایلدیکنی جهانکیر ميرزا خبرالقدده فرار
 و کيدرك ماردینی استیلا ايتدی . ديار بکر و ملحقاتی حسن بكك
 ینده قالدی (۸۵۵)

(امیر کبير ابوالنصر حسن بك) برادری جهانکیر ميرزا نك مقامی
 ضبط ايله آمد شهرنده مسندنشین حکومت اولدق دنصکره جهانکیر
 ميرزا ماردیندن اورقده کيدرك اوراده بولنان برادری اویس

بکله اتفاق و حسن بک علیهمنده اسباب قیامی تدار که تثبث ایلدی .
 حسن بک اور فیه طوغری حرکتله ایکیسینده ماردینه قاچردی .
 جهانگیر بالذفات قدم خلاف اوزره قیام ایدرک آمدک اطرافنه
 صارقندیلقلرده بولغوش ایسه ده هر حرکتنده والده لرینک رجاسیله
 حسن بکک عفوینه مظهر اولمشدر .

(۱۶۱) ده جهانگیر میرزا قره قونلی جهانشاهدن استمداد
 ایلدیکندن جهانشاهک رستم بک قومانده سیله کوندردیکی عسکر
 دیار بکره تقرب ایلدکده حسن بک بالمقابله رستم بکک عسکرینی
 تارمار و کندوسنی اسیر ایدرک قره قیونلیرک برقاچیوزینی اولدردی .
 جهانگیر میرزانک خاندانلرینه دشمن اولان قره قیونلی به دخالتی
 حسن بکی دخون ایلش اولدیغی حالده والده سنه اولان رعایتی
 حدتنه مدافعه کوسترور ایدی .

(۱۶۴) ده ایوبیه دواننک حسنکیف شعبه سی یندن حسنکیفی
 ضبط ایله اوغلی خلیل الله میرزایه ویردی (۱۷۱) ده کرجستان
 قرالتک یندنه کی اسرای اسلامیه بی قوه جبرییه ایله قورتاروب
 چاقور قلعه سنی و دیار بکره دوندکدنصکره دائره ملکنک چوار
 سائر بهض قلاع و بقاعیده تسخیر ایدی .

اوصره ده ابوالفتح سلطان محمدخان حضرتلری طربزوننی تضییق
 ایدیهور ایدی . طربزون کندوسنک خرجکنده ازی اولدیغندن
 محمله کفید نیورلسنی حسن بکرجا ایلدی ایسه ده اصغایور ایدی .

بوماده سلطان مشارالیهله حسن بك ارارنده منافرت حدوثه
بادی اولوب حسن بك ممالک محروسه عثمانیه صارقندیلغه
وسلطان مشارالیهله حرب ایتمک اوزره تدارکات عسکریه ته تشبیه
طریزوندن کفید بیورلسنی بتکرار التماس ایتمکله وقتک کوستردیکی
اقتضا اوزرینه او ارالق رجاسنه مساعده بیورلدی .

سنه مذکورده قره قیونلی جهانشاه عساکر کلبه ایله دیار بکی
استیلا ایچون اذربایجاندن حرکتله موش حوالیسنه قدر کلد کرده
حسن بك قارشولوب عندالمحاربه جهانشاه منهزم و مقتول
اولغنه اذربایجان و حوالیسی کلا حسن بك یدضبطنه کچدی .

حسن بك اوج شرفه صمود ایتمکده اولان طالع اقبالک شعشه سی
خراسان و عراقین حکمداری بولنان ال تیموردن ابو سعید خانک
چشم ملاحظه سنی خیره ناک ایدیکندن قلبنده طوئشان ناره
حسدی قره قیونلیلرک حسن بك محاربه سنده منهزم اولان افرادینک
دخالت و اغضا بلریده کور کلمکله ابو سعیدخان (۸۷۲) تارینخنده
اوپچوز بیک عسکرا سه قندن حرکت ایدرک حسن بك ممالکله
طوغری یوریدی . حسن بك قره قیونلیلرک ایکی طرفه ده خصومتی
و کندوسنک خاندان تیموره عبودیت قدیمه سنی نامه مخصوص ایله
ابو سعید خانه بیان و اذربایجانک یدنده قالسنی نیاز ایتدی ایسه ده
ابو سعید خان « عسکر من کردستان حدودینه داخل اولدقدن صکره
جوابی ویررم » دیوب حسن بك مبعوثلرینی طرد ایلدی .

ابوسعیدخان حمدوند شروانندی واقع محمود ابادہ کلدکرہ حسن بک
 قوہ عسکر بہ ایله عریقی و خراسان یوللرینی ضبط و اطرافدن ذخایرک
 طریق و رودینی سدایدرک ابوسعیدخان معیندہ کی جمعیت عظیمدنگ
 اداره سنی تضییق ایلدی و ردی : حسن بک قوہ عسکر بہ سی
 محار بلرینک قوتلرینہ نسبت قبول ایدہ میہ جک درجده از ایکن
 بقتہ وقوعبولان هجومنه قارشو محار بلری مضحک و ابوسعیدخان
 حسن بک اوغلی زینل میرزا یندہ اسیر اولدی . حسین بک
 ابوسعیدخان سمرقندہ اطادہ ایتمک استدی ایسده مقدمه ویردی کی
 اجوبہ مغرورانہ اونودلسہ بودفہ کی فلاکتی ابوسعیدخان اونودہ .
 مہ جفی بعض خیر خواهانی طرفلرین اخطار اولنقلہ ابوسعید
 خان اعدام اولمشدر :

حسین بک جهانشاہ و ابوسعیدخان کی قوی الاقدار ایکی پادشاہی
 یوتدقدنصر کرہ صیت مظفریتی طرف طرف یا یلدیغندن (۸۷۳) سنہ
 هجر بہ سنده اوازہ سلطنت و استقلالنی بالاعلان دارالملکنی
 دیار بکردن تبریزہ تحویل ایله پادشاہ عنواننی احراز و دیار بکر
 والبلکنہ اوغلی یعقوب بکی تعیین ایلدی :

حسن پادشاہ بر وقتن برو ممالک عثمانیہ دخی تعرض ایچون
 ارامقده اولدیغنی وسیله بی خاندان جلیل الشان عثمانی بہ خصومت
 کوسترن قرامان امراسنی تحریکده بولدیغندن قرامان امراسی
 شو اغفالته قایلوب سلطان محمدخان حضرتلرینک سطوت

عسکریه لرینه قارشو برباد و پریشان اولدیلر . حسن پادشاه
 قرمان اولرک عثمانلودن انتقام لرینی المی غرضیه وزیر اعظمی ایدرک
 و همشیره زاده سی یوسف شاه رفاقتلرنده قرق بیگ و جودلی براردو
 ترتیب ایدرک سیواس و اما سیه یه طوغری سوق ایتمکله ممالک
 عثمانیه تک بعض محاربینی تخریب و یغما یه قویلدیلر . قرمان حاکی
 شهرزاده سلطان . مصطفانک قونیه صحرا سنده کی محاربه ده
 کوستردیکی بسالت ایران و قرمان عسکر لرینی بوزوب پریشان
 ایلدیکندن حسن پادشاهک تدارکات عظیمه حریبه یه باشلادیغی
 مسموع همایون اولدقده مراد پاشا قومانده سیله بر قوه عسکریه
 سوق اولندی ایسه ده مراد پاشا فرات نهرینی کچمسيله برابر
 حسن پادشاهک دام کین و حیه سنه طوتیلوب منهزم و مقتول
 اولشدر .

ابوالفتح سلطان محمد خان حضرتلری شو وقعه مؤله بی ایشتدکده
 بالذات اخذ انتقامه قیام و عساکر کلیه ایله اناطولی طرفنه کچوب
 حسن پادشاه اوزرینه هجوم پیوردیلر . حسن پادشاه بر بیوک
 اوردو ایله قارشو چتوب (۱۷۷۸) ربیع الاولنک اون النجی کونی
 ترجانده برقانی محاربه وقوع اولدی . سلطان مشارالیه حضرتلری
 اردوی همنا یونک قلبک کهنده ثابت اوله رق یانلرنده کی عساکرک
 برتقری ببله سلاح قوللانقمسزین صول جناح قوماندانی شهرزاده
 سلطان مصطفانک بر حله دایرانه سیله حسن پادشاه منهزماً
 طاغله فرار ایلدی . سلطان محمد خان حضرتلری . صدار اعظم

محمد پاشانك تنسيبي اوزرينه تمقييدن صرف نظر ايدرك اردوي
همايون ايله در سعادتته عودت بيورديلر .

حسن پادشاه (۸۸۲) سنه سي شوالنك غره سنده وفات اينمكاه
تبريزده بنا كرده سي اولان مدرسه نصرية باعچه سنده در فوندر .

حسن پادشاهك اغور او محمد ، مقصود بك ، زينل بك ، سلطان خليل ،
يعقوب بك ، يوسف مرزا ، مسيح مرزا نامارنده يدي اوغلي اولوب
اغور او محمد اصفهان واليسى ايكن باباسندن مفارقتله سلطان
محمد خان حضرتلرينه بالالتجاشرف صهر يتلرينه نائل اولمش
و بونكاه مقصود بك پدرلرينك حياتنده وزينل بك مقتولا ترجان
محاربه سنده وفات ايتشيدى . حسن پادشاهك حين وفاتنده
سلطان خليل ولايت فارس و يعقوب بك ديار بكر و مسيح ميرزا
اصفهان و يوسف مرزا بغداد واليسى ايدى . سلطان خليل
باباسنك يرينه پادشاه اولدى (۸۸۳)

اق قبولي حكومتنك مركزي مقدمجه ديار بكردن اذربيجانه
قالدرلديني جهتله رساله مرزده وقوعاتنك ديار بكر حواليسنه
متعلق اولانلري يازلق لازم كلور ايسه ده وقوعات مذكوره حكومت
مرزوره يه متعلق اولان وقايع عموميه نك بعض قسملريابه مخلوط
اولديغندن تحليلي افاتة مقصده سبب اولميان وقايع تفريق
اولندي ايسه ده مناسب طبيعه سي اولانلر بالضرور تحليل
ايديله مدى .

(سلطان خلیل) فارس ولایتی والیسی اولدینی حاکم پدیری
 حسن پادشاهک خیروفاتی الوب تبریزه عزیمت و مسند سلطنته
 جلوس ایشدر . ذاتاً دناثله متصف اوندیغندن دو حال
 قزنداشی مقصود بکی اعدام ایشکله اوصردهه تبریزده پولتان
 دیگر برادری و دیار بکر والیسی یعقوب بک و حشته ذاهب اولوب
 والده سبيله برابر دیار بکره عودت ایتدی . متهمینان ذوات
 و علی العموم سپاه و رعایا از وقتده سلطان خلیلدن نفرت ایشکله
 یعقوب بکک سلطنتی ارزویه و بو مقصدک حصولی ایچون
 یعقوب بککله مخابره یه باشلا دیلر . بو صردهه عجز دیشی مراد
 بکک کی دستان حوالیسنده دعوا ی سلطنته قیامی اوزرینه سلطان
 خلیل انک خالده سنی دفع ایچون تبریزدن حرکت ایلدکده یعقوب بک
 سیر سریع ایله تبریزه عزیمت و قبول عامه ایله اعلان سلطنت ایلدی .
 طرفین یکدیگری اوزرینه بالهجوم خوی ارمانی کنارنده محاربه
 ایدرکن سلطان خلیل مقتول اولدی . مدتی الی آیدر .

(سلطان یعقوب) بن حسن پادشاه (۸۸۳) تاریخنده ایران
 سلطنتی بالا حراز دیار بکر والیکله امرادن سلیمان بکی تعیین
 ایشدر .

سلطان یعقوب سنلک اولدینی مسلک منو حده دوام اوزره ایکن
 شامده امیرالامرا اولان باش بک عسکرله دیار بکره هجوم ایلدی .
 انک دفع خالده سنه باقسنيله برابر کندی امر اسندن بایندر بک قیام
 کوستردی . ساوه قزنده بایندر بکله بالهجاربه وجودینی ازاله

ایتمنی حسن پادشاهه قرابت صهریه سی اولان شیخ حیدر صفوینک
 خروجی تعقیب ایتدی . شیخ حیدرک سلطان یعقوب خانده انده
 قرابت صهریه سیله برابر باشنده سی صوفیلرک کتتی خروجندن
 طولایی فساده میل ایدنلره میدان جرأت اچه جنی ملاحظه
 اولدیفندن (۱۸۹۳) تاریخنده دیار بکر والیسی سلیمان بک
 قومانداسیله سوق اولنان عسکره مقابله ایدرکن شیخ حیدر مقتول
 اولوب اوغلاری سلطان علی وسید ابراهیم و اسماعیل اصطنغر
 قلعه سنده حبس ایلادی . سلطان یعقوب برمدت غایله سرزجه
 مسند حکمرانیده امرار اوقات و (۱۸۹۶) صفرنده وفات
 ایتدی .

سلطان یعقوبک وفاتنده اقی قیونلیلرک بر طاقی حسن پادشاهک
 اوغلی مسیح میرزایی و اتابک صوفی خلیل ایله هوادرزی سلطان
 یعقوبک اوغلی بایسنغری مسند سلطنته او طورتمق استیهرک ایچی
 طرف ارالنده بر بیوک مخالفت قیوسی اچلادی . مسیح میرزا
 ایله بایندر بکرک بر طاقی مقتول اولوب سائر هوادارلرینک هر بریسی
 بر طرفه قاچقله لسان مظفریت بایسنغری القشلا دیغندن بایسنغر
 سرعته تبریزه طوغری عطف عنان عزیمت ایلدی .

(بایسنغر میرزا) تبریزه بعد الوصول مسند نشین سلطنت اولدقدن
 صکره اتابک صوفی خلیل عنان سلطنتی دست اغتصابنه اوب عظمت
 وجبروتنی ممالک ایرانیه نك هر طرفنده کوسترمکه باشلادی .

دیار بکر والیدی سلیمان بک هم صوفی خلیفک دشمنی همده اتا بکک
 منصبنک رقیبی ایدی . صوفی خلیفک هر طرفه شایع اولان تفرد
 و استقلالنه طمانه مدیغندن دیار بکردن بر بیوک اردو جمع
 و استحکامیه یوزینی تبریزه چویردی . بایسنغر و صوفی خلیل
 عسکرله کجده قارشو چقدیلر ایسه ده مهزم و صوفی خلیل مقبول
 اولوب سلیمان بک بایسنغر میرزایه اطاعتله سلطنتده ابقاسنی التزام
 ایدی . لکن سلیمان بکله صوفی خلیل بر بر یله اوغراشور
 و بایسنغرک کلاهی استقلاللی ایکی غاصبک اراسنده چکشدریلان
 مال مغصوب کبی پارچه لنوب طور رکن اق قیونلی طائفه سی ایشی
 بوکشا کسدن قور تار مق ایچون سلطان خلیل زماندن برو النجق
 حصارنده محبوس بولنان حسن پادشاه زاده مقصود بکک اوغلی
 رستم میرزایی حکومته بچور مکی قرارلشدر دقلرندن اق قیونلی
 متعیناندن امیر الامر ایبه سلطان رستم میرزایی کتور مک ایچون
 التجغه کشیدی . رستم میرزا حصاردن چقمسیله برابر باشنه بک
 چوق عسکر طویلاندی . سلیمان بک صوفی خلیفک ازاله سیله
 « استقلال بکا غالدی » دیرک صوفی خلیفک عظمتنه وارث
 اولغی خولیا ایدر کن تبریزده سریر حکومته مقصود بک زاده
 (رستم میرزا) نک او طور دینغنی کجده ده ایشیدوب بایسنغره سلیمان
 بک محاربه ایتک استدیله رایسه ده مقتدر اوله مدقلرندن بایسنغر قاین
 پدیری شیروانشاهک یانده و سلیمان بک دیار بکره فرار ایدی .

سليمان بك مقدمات ديار بکر اشرف ندين دانه خليل بكك برادرزاده سنى
اعدام ايتشيدى . دولت متبوعه سنك نظر ندين سقوطى اعتبار
ونفوز جده سقوظنه بادی اولديغندن ديار بکرده واقع حسين بك
جامنده اغتسال ايدرکن خليل بكك اوغلى على بكك سيف انتقاميله
مقتول اولديغى تبريزده ايشيدملکه دار سلطنتجه منوفيت حاصل
اولوب ديار بکر و ايلککه حسن پادشاهك برادري قاسم بك تعيين
اولندى (۸۹۸)

شيخ حيدر صفوينك وجودى ازاله اولندقدنصکره اوغلى سلطان
على و سائر متعلقاتى سلطان يعقوبك امريله اصطخر قلعه سنده
حبس ايدار بکى يوقاروده بيان اولمشيدى . رستم ميرزانك جلموسنى
شماقب شيخ حيدرک مخلصلر ندين برجعت عظيمه شروانه فرار
ايتش اولان بايسنغر ميرزايه بيوت ايلدکلر ندين بايسنغرک طرفدارلرى
بو سيبدين اوتورى کتدکچه چوخالديغى و شيخ حيدر زاده لک
نفوزلنده تاثير طبيعى بولنديغى جهته اصطخر قلعه سنده محبوس
سلطان على و برادرلرى سيد ابراهيم و اسماعيل اطلاق ايديله لک
بايسنغر ميرزا عليهنه فوق ايچون ترتيب ايديلان اردو قوماندانى
امير الامرا ابيه سلطاننه ترفيق اولنديلر . شيخ حيدر زاده لک
اطلاق اولندقلرى شايع اولمسيله برابر بايسنغرک اردو سنده بولنان
صوفيلر ايه سلطانک قوماندنده سنده کى اردويه التحاق ايتملر دره .
شواردو کدر صوينک معبرينه يتشدکده بايسنغر عسکريله قارشو-
لشوب ايکى اردوارالنده برقاچ کونلر محاربه وقوعبولدى ايسده

غلبه هیچ بر طرفه میسر اولدی . بایسنقر میرزا چکیاوب شروانه
 وایه سلطان ایله شیخ حیدر زاده لر تبریزه عودت ایلدیلر .
 بوندن صکره شیخ حیدر زاده لرک اتباعی کندیکجه تکثرو بو حال ایسه
 رستم میرزایی توهم ایتدیکندن بونلرک ازاله سنی امر صواب
 کوردی ایسه ده سلطان علی رستم میرزانک اوهام و افکارینی حس
 ایتکله یولنی بولوب برادرلرینی استیجاب واردیله فرار ایتدی .
 رستم میرزا ایله سلطان رفاقتیله سوق ایتدیعی عسکر اردبیل
 جوارنده محاربه ایدرک سلطان علی مقتول اولدیغندن برادرلری
 سید ابراهیم و اسماعیل کیلانه طوغری قاچدیلر .

یوقاروده کوستر ایدیکی اوزره حسن پادشاهک اوغلی اغورلی
 محمد بک خاندان عالیشان عثمانی یه دخالت و احراز شرف صهریته
 حسن پادشاهدن مقدم وفات ایتشیدی . اوغلی و ابو الفتح سلطان
 محمدخان حضر تیرنک حنفیدی احمد بک اق قیونلی حکومتی ضبط
 ایتک اوزره طرف دولت علیه دن ترفیق ایدیلان اردو ایله تبریز
 اوزرینه یوریوب رستم میرزا محاربه ده مقتول اولغله (احمد بک)
 تبریزه دخول و سلطنتی اعلان ایتدی (۹۰۲)

لکن احمد بک خست فوق العاده سی حقنده نفرت عومیه یه بادی
 اولدیغندن ولایات و ایلیری عسکره علیه نه قیام ایدوب کیرالنه کده
 جریان ایدن محاربه ده جاوسدن اتی ای صکره مقتول اولمشدر .
 احمد بک علیه نه کی فسادک مر تبرندن کرمان والیدی ایله سلطان

قم قشلاغنه عزيمتله بايسنغرك وفاتندن برو شروانشاهك زير جايتمنه
صغتمش اولان سلطان مراد ابن سلطان يعقوب نامنه خطبه
قرائت ايتديروب سلطان مرادى جلب ايجون شروانه قاصد
كوندردى .

اييه سلطان سلطنت ايرانيه يي سلطان مراد نامنه بالاعلان ايتك
جلب و بيعتى اسبابنى استحصال ايله مشغول ايكن ايجونك
مخاربه سينده فرار ايدن يوسف ميرزانك اوغلى ميرزا محمدى يزدحاكى
مراد بك استصحاب و سرير سلطنته او طورتمنى مراد ايلدى .

ميرزا محمدك برادرى الوند ميرزادخى كنيرانك مخاربه سيندن صكره
ديار بكره فرار ايلديكندن ديار بكر واليسى قاسم بكده سلطنتى
الوند ميرزا نامنه اعلان ايله زمام اداره يي كندى اننه ايلدى .

سلطنتى بر طرفدن كرمان واليسى اييه سلطانك ملتزمى اولان
سلطان مراد، ديكر طرفدن يزد واليسى مراد بكك مستحصى
ميرزا محمد، برياندى دى ديار بكر واليسى قاسم بكك استصحاب
ايتديكى الوند ميرزا در دست ايتكه چاشوب ميرزا محمد يزد عسكريله
اييه سلطانك قوه عسكريه سنه كيغيمده بالتصادف غوغايه طوشمتمله
اييه سلطان مقتول اولدقدن صكره دائره التزامنده بولان سلطان
مراد شيرازه فرار و ميرزا محمد مظفراً تبر يزه عزيمتله سلطنتى احراز
ايتدى . (۹۰۳)

(ميرزا محمد) جالس سرير سلطنت او اوقده ديار بكرده بولان

الوند میرزا دیار بکر والیسی قاسم بکک اطوار و معامه سندن
 کندینی استصحاب بهانه سببه برداعیه استقلال اثری حس ایتدیکندن
 قاسم بکدن مفارقت و اذربيجان حوالیسه عزیمت ایتکاه دیار بکردن
 حرکتندن اذربيجان حوالیسنه وصولنه دکین تصادفی ایتدیکی
 محاربه نقدر عسکراکه یارار آدم وار ایسه کندوسنه اتباع
 ایتدیلر . الوند میرزا حوالی مذکوریه واصل اولدقه میرزا
 محمدی تبریزدن طرده کافی بر قوته مالک اولغله میرزا محمد مقاومت
 ایدهمیه چکنی الیدیغی خبردن استدلال ایلدیکندن تبریزی ترک
 و سلطانیه یه فرار ایلدی . (الوند میرزا) تبریزه واصل
 و سمری سلطنته جالس اولدی (۹۰۴)

سلطانیه یه فرار ایدن میرزا محمد حوالی عراقیه یی و سلطان مراد
 شیراز حوالیسنی ضبط ایتکله الوند میرزانک النده یا لکز تبریز
 و اذربيجان حکومتی قلوب شو اوج ذاتک ایادی کشاکش لرنده
 بولنان کالای سلطنت اوج پارچه یه بولندی .

میرزا محمدک حوالی عراقیه یی ضبط ایلدیکی شیراز و عراق
 حوالیله یی بنسهمش اولان سلطان مرادک مسعودی اولدقه
 قوه عسکریه ایله شیرازدن و میرزا محمد لاجل المقابله سلطانیه دن
 حرکت ایدرک اصفهان نواچیسنده واقع خواجه حسن نام منزله
 ابکی عسکر بر برینی قارشوالدی . طرفیندن تسویه صفوف و اعمال
 رماح و سیوف ایله اشتداد ایدن محاربه ده میرزا محمد منهنزم و سلطان

مرادك يد مظفر يتيله مقيداً محبسه القا وانتهرق سلطان مراد
خطه عراقيه دخی يد استقلالنده اولان حوالی شراریه به ربط
ایله دائره ملاکفی توسیع ایتدی .

سلطان مراد کشور کمالق افکار یله ساووده بولندیغی حالده امرأ
ایرانیه بی دائره اتفاقنه دعوت وتشکیل ایتدیکی اردوی عظیم ایله
ساوودن تبریزه طوغری حرکت ایدرک الوند میرزادخی بدنده کی
ممالکدن بر بولک اردو ترتیب ایله سلطان مرادی استقباله چغدی .
الوند میرزا ساین نام موقعی و سلطان مراد اورایه درت فرسخ
بر محلی معسکر اتخاذا ایدوب ایکی طرفده اسباب محاربه بی تسویه
ایتمکده ایکن ابو خیراه نامنده بر درویشک اصلاح ذات البینه غیرتله
ممالک دیار بکر و اذربایجان الوند میرزاده و ممالک عراق و فارس
و کرمان سلطان مراد بدنده قالمق اوزره بیلرلنده مصالحه منعقد
اولوب الوند میرزا تبریزه و سلطان مراد فرزونه کتدی .

اق قیونلی ممالکک بشقه بشقه حکومتله انقسامیله قوتلرینک تفریق
و ارالینه خصومت و انشقاق کیرمی دولتلرینک سطوتنی محو
ایتمک سببیت کوستردیکندن رستم میرزا زماننده کیلانه قاچش اولان
شیخ حیدر زاده (شاه اسماعیل) هنوز اون ایکی یاشنده ایکن
قره قیونلرک اختلاف و انشقاقلرندن بالاستفاده خروج ایتدی .
اهالی ایرانیه نیک چوغی ایسه شاه اسماعیلک خاندانه اولان
اخلاصلرینی اغتنام سوداسیله برلشدروب شاه اسماعیلک اعلان
خروجنی متعاقب باشنه طویلاندیلر .

(۹۰۵) تاریخنده بر جمعیت عسکریه ایله شیروانه هجوم ایدرک
 شروان حاکی فرح یار یکر می بیک سواری و التي بیک پیاده ایله مقابله
 ایتدی ایسه ده شاه اسماعیلک یدی بیکدن زیاده اولیان قوه
 عسکریه سنه قار شو جمیتی پریشان و کندوسی مقتول اولدی . شاه
 اسماعیل شیروانی ضبط ایتد کد نص کره باکو قلعه سنی محاصره و ضبط
 ایتدی . انی متعاقب کاستان قلعه سنی تحت محاصره یه الدی .
 تبریزده حکمفرما اولان اقی قیونلی الوند میرزا شوبلای ناکهانی بی
 بر طرف ایتک مقصدیله جمع ایتدیکی عساکر کلیه ایله (۹۰۷)
 تاریخنده شاه اسماعیل اوزرینه کیدرک نجوان قریبده بر بیک محاربه
 ایتدیلر ایسه ده بوزیلوب دیار بکره فرار و چوق کچمدن وفات
 ایلدی . شاه اسماعیل اوسنه تبریزده قشلا یوب مذهب امامیه بی
 ترویج ایچون سنبلره کومتر دیککی جبر و تعدی بر درجه فوق الاماده یه
 واردی . باباسنک انتقامنی الملق بهانه سیله بک چوق بیکناه مسلمینک
 قانلرینه کیروب جنازه لرینی آتسه یاقدی . صوفیلر شاهک توجه
 و فیض باطینسنه مظهریتله زعملرنجه نائل مشوبات اولمق ایچون
 شهدانک قانلرینی شراب و یاقلان جنازه لریک اتلرینی کباب اتخاز
 ایلدیلر .

شاه اسماعیل (۹۰۸) ده استیلا ایچون عسکرله خطه عراقیه یه
 هجوم ایدرک خطه مذکوره حکمداری اقی قیونلی سلطان مراد یمش
 بیک عسکرله قارشولدی ایسه ده مغلوب اولوب شیراز طرفنه فرار

ایتمکله (۹۰۹) ده شیرازده شاه اسماعیلک یداغتصابنه کچدیکندن
سلطان مراد دیاربکره قاچدی .

اق قیونلیلر طرفلرندن دیاربکر والیدی بولان قاسم بک (۹۱۱) ده
وفات ایلدیکندن اوراده بولان سلطان مراد موصلی (امیر بک) ی
دیاربکر والیلکنه تعیین ایتدی . سلطان مراد اوتاریخده دیاربکر
شهرنده وفات ایدرک ااق قیونلی دولتی منقرض اولدیغندن امیر
بک هیچ برمرجه مر بوظ اولقسزین دیاربکرده حکومت ایدرکن
شاه اسماعیل (۹۱۳) ده دیاربکره طوغری کادیکندن امیر بک
دیاربکری شاه اسماعیله تسلیم ایلدی .

شاه اسماعیل تاریخ مذکورده استاجلو محمدخانی دیاربکر والیلکنه
تعیین ایدوب (۹۲۰) سنه سی رجبک ایکنجی چهارشنبه کونی
یاوز سلطان سلیم خان حضرتلریله شاه اسماعیل ینلرنده وقوع
بولان چالدران محاربه سنده استاجلو محمد خان مقتول اولغله
شاه اسماعیل محمد خانک برادری و کندی انشته سی قره خانی
دیاربکره والی تعیین ایتدی .

سلطان سلیم خان حضرتلرینک دیاربکر شهرینی شاه اسماعیل
یندن نزع مأمور بیورمش اولدیغی میرالامرا بیقلی محمد پاشا
دیاربکره طوغری کلدکده (۹۲۱) سنه سی شعبانک اولانده
اهالی دیاربکری محمد پاشایه تسلیم ایتمکله شهر مذکور اوتاریخده
دوابعلیه عثمانیه نک ممالک محروسه لرینه منضم اولدی .

خلاصه تاريخيه لرندن اشبو رساله مركز اساساً بحث ايلديكي دائره
جزيره ماين النهرين قطعه سنك دوات امويه زمانندن برو جزيره
نامني المش اولان قسم شمسك يعني ديار بكر ولايتنك پالودن بشقه
شمديكي هيئتيله خريوت و اورفهنك جزيره قطعه سنده بولنان
قسنلرينك و برده رأس العين حواليسنك شامل اولدقلى محلا ردى
عبارت اولديغندن وقايك اشتراك طبيعيسى اوزرينه دائره
مذكوره خارجنده بولنان و تحايل قبول ايده ميان مادهلر بالطبع
درج اولمشدر . دائره المذكوره بلادندن و اكثر وقتلرده ديار بكر
مربوطاتندن معدود بولنان خريوت و اورفهنه متعلق خلاصه
تاريخيه دن رساله مزده بحث اولمشده مناسبات طبيعده دن اولوب
خريوته متعلق وقوعاتك خلاصه سى بر درجه يه قدر دوات
ارتقيه نك خريوت شبه سنده درج اولمشدى . اورفهنك وقوعات
مذكوره عموميه صره سنده بحث اولنان وقايغندن خارج بعض
وقايغى وجه اتى ارزره در .

- ۱۷ -

بلاد جزيره دن اورفهنك خلاصه تاريخيه سى

(۳۶۹ - ۹۲۲)

اورفهنك نام قديمى (قاير هوا) اولوب بوكا يونانيلى (ادس) و عربلر
(رها) درل ايدى . بانيسنى نمرد اولديغنى اكثر تاريخلر
يازه بور .

دور اسلامه قدر وقایع تاریخیه سی اوائل رساله ده مند جدر دور
مذکور دن آل جدانک سقوطنه قدر اورفه یه حکم ایدنلر دیار بکره
حکم ایدنلردن عبارتدر .

آل جدانک تاریخ انقراضی اولان (۳۶۹) سنه سنه نصر کوره اورفه
شهری بنی نمیر رؤساستدن عطیرک یدتلمکنه یکمشییدی عطیر
بد اخلاق و شریر برادم اولوب کندوسی اداره امور دن تسبیله
معتاد اولدیغندن امور حکومت نائی احمد نامنده برذاتک ید
اداره سنده ایدی . عطیر عمومک نظر نده مغفور و باعکس نائیب
احمد جله نک یاننده ممدوح و مشکور اولدیغی جالده عطیر حسدن
ناشی (۴۱۶) تاریخنده نائی مناسبتسن بر صورتله مواخذ
و قتل ایلدی .

بو معامله دن عموم اهالی تأسف و عطیر حقه تهور کوسترد کلرتدن
اورفه بی ضبط ایتمک اوزره دیار بکر حکمداری نصرالدوله بن مروان
ایله مخابریه باشلادیلر . نصرالدوله سنه مذکورده اصحابندن
زنک نامنده بریسنی اورفه یه متسلم تمیین و ارسال ایدی . اهالی
عطیری طرد ایلدیلر . عطیر حلب حکمداری صالح بن مر دانندن
استشفاع ایتمکله صالح ینه ملاکنک عطیره اعاده سنی رجا ایلدیکندن
نصرالدوله امور حکومت کندی نائی طرفندن اداره اولنق اوزره
اورفه بی عطیره اعاده ایلدی . عطیر اورفه یه عودت ایتدکن
صکره نصرالدوله نک نائی زنک برضیافت ترتیب و نائیب سابق

مقتول احدك او غلني خفياً جلب ايدوب عطير ضيفت كاهدن
 چقد قد نصكره قتل ايتسنه دائر تعليمات ويردي . اودخني الديغي
 تعليمات وجهله عطيري اوروب اولدردي . عطيرك منسوب
 اولديغي بني غير قبيله سي بوني ايتدكارنده سلاحنوب زنگي
 اورفهدن چيتمارق اوزره هجوم ايتديلر . زنگ عسكر جهيله
 مدافعه يه قيام ايتدي ايسدهه محاربه ده مقتول اولدي . صالح
 بن مرداس اورفهدنك ابن عطير ايله بني نيردن ابن شبله اعطاسني
 رجا ايتديكندن نصرالدوله قبول و تسليم ايلدي .

(۴۲۲) تاريخنده، ابن عطير كندی حصه سني يكرمي بيك التون
 بدل ايله روم ايمپراطوري اورمانوسه فروخت ايتديكدن روم
 عسكري اورفهدن دخول و ابن شبلي طرد ايتديلر . اورفهدن
 بولنان ملت اسلاميه حقه ده روملك كو ستره دكلري اذا وحقارت
 قالدديغي كبي جوامع و مساجدي تخريب ايتدكارندن ديار بكر
 حكمداري نصرالدوله نك سوق ايلديكي عسكراورفهدن محاصره
 و ضبط ايتكله روملر برجلره و شهرده يي خرسنيانلر كنييساره
 تحصن و التجا ايلدك نصكره روملراون بيك نفر دن مركب براردو
 ارسالله نصرالدوله نك عسكريني بوزديلر . حران حاكي ابن
 و ثاب نيري توسطيله نصرالدوله و روملر ميانه لرنده مصالحه
 وقوعبولدي . اورفه روملك يدنده قالدی .

(۴۲۷) تاريخنده حران حاكي ابن و ثاب ايله ابن عطير جمع ايتدكلري

عسکری دیار بگردن اعانه اولنان عسکره برلشدروب هجوم
 وروملری بالخاصره عنوةً سویدا (قره جورون) قصبه سنی ضبط
 ایتدکنصکره کیدرک اورفه بی محاصره ایتدیله . اورفه یه زاد
 و ذخایر کله چک یوللر مسدود اولدی . اورفه ده بنفدایک بیک بشیوز
 درهمدن عبارت اولان بر مکوی بر دیناره فرلادی . اورفه
 بطریق یونانی بولوب کیرلیجه محاصره دن خروج وروم ایمپراطورینک
 یانه عزیمتله اعانه ایدیلان عسکری بالاستصحاب عودت ایتدکنده
 عساکر اسلامیه مناسب موقعلرده کین اتخاذ ایتدکلرندن بنته
 روم عسکری اوزرینده هجوم و چوغنی قتل ایدوب بقیذالسیوفی اسیر
 ایتدیله . بطریقده اسیرلر ایچنده ایدی . بطریق و اسیرانی اورفه
 فارسو سنه کوتوروب محصورینه خارجدن ارانه و شهر تسلیم اولمز
 ایسه هپسینی اولدره چکلرینی یوکسک صدا ایله تبلیغ ایتدکلرندن
 اهالی اورفه بی تسلیم ایدیلر ایسه ده شهرده کی روملر قلعه یه
 قیاندیلر . عساکر مسلمین شدتله محاصره یه دوام ایدرک ابن وثاب
 روملرک رؤس مقطوعه لرندن یوز التمش دوه یوکی دیار بکره
 کوندردی . اطرافده بولنان روملر حسان بن جراح الطائی ایله
 برلشوب عرب و روملر دن بشیک نفر سواری طویلانیغله شو فرقه
 مجتمعه اورفده کی روملره معاونت ایتک اوزره کیدرک انلری
 مضایقه دن تخلص ایدیلر . روملر اورفه دن چقوب حرانه هجوم
 ایلدکلرندن اهالی مقابله یه باشلادیغنی ابن وثاب برقریه ده ایکن
 خیرالدقه یرشوب حرباً روملرک اکثرینی اولدردی . بقیه السیوف
 اورفه یه چکایدیلر .

(۴۶۳) ده سلجوقی سلطان اب ارسلان اورفہ بی محاصرہ ایتدی
 اکن ضبطہ موفق اولہ مدی . (۴۷۵) ده موصل حکمداری
 شرف الدولہ اورفہ بہ هجوم ایتدی ایسہ ده اورفہ ده قطع اولنان
 روم سکدرینہ شرف الدولہ نک اسمیدہ نقش اولنق اوزرہ عقد
 مصالحہ ایلدیلر . (۴۷۹) ده سلجوقی سلطان ملاکشاد اورفہ بی
 بالمحاصرہ اورفہ پرنسی کندویہ اطاعت ایتک اوزرہ مصالحہ ایلدی .
 (۴۸۶) ده شام حکمداری تاج الدولہ تتش اورفہ بی تضییق
 ایتکلہ تتش پرنس کندویہ مطیع اولق و اورفہ و ملحقاتی
 جوامعہ خطبہ نامہ قرأت اولنق اوزرہ عقد صلح ایتدیلر .
 (۴۸۷) ده تتش اذربجانده منہزم اولوب حلبہ عودت ایلد کہہ
 موصل والیسی اقسنقر اورفہ پرنسی بوزان ایلہ اتفاق و سلطان
 برکیارق دخی بونلرہ امداد ایچون امیر قرہ بوغابی ارسال ایدوب اشبو
 متفقین حلبہ طوغری کیدر کن تتش عسکرلہ بالمقابلہ نہر سین
 یانده تلاق طرفین وقوعیولمغله بالمحاربه متفقین منہزم اولدیلر .
 اقسنقر اسیر اولوب قرہ بوغابوزان یرلکدہ جریہ دوام و تتش ایکسیندہ
 اسیر ایتد کونصکرہ اورفہ یہ ادم ارساللہ شہرک کندوسنہ تسلیمہ
 دائر وقوعیولان تکلیفی قبول ایتد کلرندن بوزانک باشی کسوب
 کوندر مکلہ اہالی اورفہ بی تتشہ تسلیم ایلدیلر .
 (۴۹۴) ده اہل صلیب طائفہ سنک شام وانطاکیہ طرفلرندہ کی
 تجاوزاتی سرہ سندہ اورفہ بی ضبط ایچون اہالیسیلہ مخابرہ زی
 اوزرینہ اورفہ اہالیسنک اولوقت چوغی خرسٹیان بولنمقدن ناشی

جمله سی اهل صلیبہ موافقت ایتکله اهل صلیب رؤسا سندن
 رؤسلین تاریخ مذکورده اور فہی ضبط ایلدی • متعاقباً رؤسلین
 وفات ایدوب قس بردویل اور فہیہ متصرف اولدی •

(۴۹۷) ده مار دین حکمندی سقمان بن ارتقی ایله موصل حکمندی
 شمس الدوله جکر مش خابورده برلشوب اهل صلیب عاہیہندہ
 بالاتفاق غزایہ کتدیلم • نهر البلیخ اوزرنده التقاء طرفین وقوع
 بولغله عساکر اسلامیہ انہزام کوستردی • اهل صلیب ایکی
 فرسخ قدر تہقیب ایتد کد نصر کره سقمان و شمس الدوله یوزلرینی
 دشمنه چووروب اهل صلیبی تارماز ایتدیلم • منہر زمین اهل صلیب
 ایچندہ بوانان اور فہ متصرفی قس بردویل اسیر اولدیغین سقمانک
 چادرندہ حبس ایلدی • بو صرہده شمس الدوله و سقمانک
 عسکرلری اراسنه غنائدن طولایی منازعه دو شملکله شمس الدوله نک
 عسکرلی بغتہ هجوم ایدوب قہسی چادر دن ایلدیلم • سقمان مار دینہ
 عودت ایلدی • شمس الدوله قہس یانندہ اولدیغی حالده کیدرک
 اورنہی محاصره و اون بش کون دوام ایتشیکن ضبط ایدہ میوب
 موصلہ عودت و قہسی برابر کوتوروب موصلہده حبس ایتدی •
 قسک اسارتدن صکره اور فہی انطاکیہ متصرفی طنغرید ضبط
 ایلدی •

شمس الدوله نک فوتندن صکره موصل حاکی اولان جا ولی (۵۰۲)
 تاریخندہ بعض مرتبہ فدیہ نجات ویرمک و اهل صلیب یدارندہ کی
 اسرای مسلمینی اطلاق و عندالایجاب عسکرله کدوسنه معاوضت

ایتمک اوزره تعهداته ربط ایدوب شو تعهداته رهن الدقدنصکره
 لاجل الاطلاق قسّی جمع بر قلعه سی محافظه سنده بولان سالم بن مالیکه
 ارسال ایتدی . اهل ضلیبک فرسان شجعه مانندن تلباشر ضحاجی
 وقسک خاله زاده سی اولوب وقعه سابقه ده اسیر اولمشیکن یکرمی
 بیک التون فدیة نجات اعطاسینه قور تلمش اولان ژوسلین جمعبره
 کیدرک نفسنی ترهین ایتد کدنصکره قس صائلویرلیدی . جاولی
 جمعبره کتد کده ژوسلینک و قسک قاش برادرلینی رهن الوب
 ژوسلینی دخی اطلاق ایتدی . ژوسلین براغلد قدنصکره منبجه
 وقس انطاکیه یه کیدوب طنغرید کند و سنه اوتوز اوچ بیک دینار
 و بعض اسلحه و ائسه و اسب کبی شیلر و یردی ایسه ده قس اورفدنگ
 ردینده طلب ایتدیکنده طنغرید موافقت کوسترمندی قس اورادن
 تلباشره کیدوب ژوسلین دخی یاننه کلدیکندن اورفدنگ ضبطی
 تدابیرینی مذاکره یه باشلادیلر . ایشلری قوت بولمزدن اول طنغرید
 عسکرله اوزرلینه هجوم ایلدی . بیلرینده محاربه وقوع بولدی
 ایسه ده ایش برکونه فصل قبول ایتمگسزین طنغرید چکیلوب کتدی .
 قس سواد حلبده بولدیغی یوز التمش نفر اسرای مسلمینی اکسا
 و تلطیف ایله جاولی یه کونتر دکن صکره ژوسلین ایله برانکده
 طنغریدک متصرف اولدیغی یرله صارقندیلق ایلدیلر طرفینک
 هر بریسی بر طرفدن استمانه ایله تکثیر جمعیت ایدرک اورفه ایچون
 محاربه شدید یه باشلا یه جقلری صره ده بطریقلری بیلرینده بالتوسط
 سنه مذکوره صفرینک طقوزنجی کونی صلحاً اورفه قسه اماده

اولادی • قس اورفہ درہ بونان اسرای مسلیک ہپسنی اطلاق
ایادی • سنہ مذکورہ قس ایله انطاکیہ متصرفی طنغرید
اراسندہ خصومت وقوعبولوب جاولی قسہ معاونت ایتمکله
طنغرید منہزم اولدی •

(۵۱۲) ده قلس قرالی بغدادین وفات ایدوب حین وفاتندہ یرینه
اورفہ پرنسی قس بردویلی توضیہ ایتدیکندن وصیتی اوزره قس
قدسده مسندشین حکومت اولوب اورفہ یه یوقاروده مذکورالاسم
تلبا شرتصرفی ژوسلین تعیین ایلدی •

(۵۱۵) ده بنی ارتقدن بلاک بن بهرام اورفہ بی محاصره ایدرک
محاصره خیلی مدت اوزادی ایسه ده آله مدی • اوارالق ژوسلین
کیسه یه کتدیکنی ایشندیکندن بلاک درتیوز اتلوا ایله اوزرینه هجوم
ویاننده کی غایبه کنی قتل ایله ژوسلین وخاله زاده سی قلیامی اسیر
ایتدی • ژوسلین خلاصی ایچون هر درلو فدیه نجات وعد
ایلدی • بلاک اورفہ بی المدقه براقیه جفی جوابنی ویردی •
ژوسلین و قلیام خرپوته کوندریلوب اورانه حبس ایدادیلر •
بلاک (۵۱۸) ده ممالک فتحیله مشغول ایکن خرپوت قلمه سنی
بغته اهل ضایب استیلا ایتمکله اوضره ده ژوسلین و قلیام حبسدن
چقوب اورفہ یه عزیمت ایلدیلر • بلاک خبرالمسیله برابر خرپوتی
حرباً اهل ضایب اللرندن کیرویه الدی •

(۵۳۹) ده موصل حکمداری عماد الدین زنگی اورفہ بی حرباً
ژوسلین ینندن المشدر •

(٥٤١) ده عمادالدين زنجي وفات ايتديكندن ژوسلين اورفهي
 محاصره ايندرك قلعه ده بولان مسلين مدافعه ده بولنديلر . حلب
 حكمداري نورالدين محمود بن عمادالدين زنجي عسكراه اورفهي
 كلدكده ژوسلين فرار ايتكله اورفهي نورالدين ضبط ايلدي .
 نورالدين صكره اوغلي ملك الصالح حلب واورفهي حاكم اولوب
 (٥٧٨) ده سلطان صلاح الدين ايوبي اورفهي ضبط ومظفر-
 الدين كوكبوزي به اعطا ايتدي . (٥٨٦) ده مظفر الدين
 يندن اخذايه حايه علاوه برادرزاده سي ملك المظفر تقي الدين
 بن شاهنشاه ويردي . (٥٨٧) ده ملك المظفر وفات و ملكي
 اوغلي ملك المنصور ناصره انتقال ايلدي .

(٦١٧) ده ملك المنصور فوت اولوب ارغلي ملك الناصر صلاح-
 الدين حنا و اورفهي ضبط ايتشر اواديني حالده ملك المعظم
 اورفه ايله سروجي ملك المظفر شهاب الدين غازي ابن ملك العاده
 بالاعطا انك عهدده سنده تقرر ايتدي . متعاقباً ملك المظفر ك برادري
 ملك الاشرف موسى ميافارقين و اخلاطي ملك المظفره ويروب
 سروج واورفهي كندوسي ايلدي .

پادشاه روم كيقباد بن كينخسرو ايله ملك الاشرفك برادري
 ملك الكامل ميانه لنده (٦٣٢) ده تحدث ايتن خصوصت اوزرينه
 ملك الكامل مصر دن عسكراه خريوت طرفنه عزيمت و كيقبادله
 محاربه ايلدكده كيقباد غلبه ايتكله ملك الكامل عسكريني پريشان
 وكيدرك حران واورفهي بالمحاصره ضبط ايلدي .

(۶۳۳) ده ملك الكامل عسكراه مصر دن بتكرار حركت
وحران واورفه بي كيقباد يندن اخذ ايله ملك الاشرفه اعطا
ايتدى .

(۶۳۵) تاريخنده اورفه وحران خوارزميلك بد استيلارينه
كچمشدر .

(۶۳۸) ده حلب عسكريه خوارزميلك اورفه قربنده وقوعبولان
مخاربه لنده خوارزميلر منهزم وپريشان اولغله اورفه وسروج
ورقه وسائر بعض بلاد حلب حكومداري ملك الناصر يوسف
يدينه كچدى .

(۶۴۸) ده ملك الناصر سلطنت وصره نائل اولديغدن اورفه
حكومتى حلبه منضم اولوق اوزره ملك المظهم تورانشاهه توجه
ايلدى .

(۶۵۸) ده حلب واورفه بي بلاد سائر ايله برابر هلاكواستيلا
ايلدى . هلاكونك سام حواليسنده عساكر مصر يندن انهرامى
وقوعندن صكره حلب وچا واورفه ينه ملوك ابويه يدينه كچوب
(۷۹۸) ده اورفه بي تيمور ضبط ايتدى . تيمور ديار بكر واورفه بي
اق قيونلياره ورمكه ااق قيونلاردن صكره شاه اسماعيل (۹۱۳)
تاريخنده ديار بكره برابر اورفه ينده استيلا ايتشيدى .

بيقلي محمد پاشا ديار بكر وكرديستان دائره لنده واقع ممالك فتحنه
موفق اولديغى وقت اورفه شهرينك ضبطنده دخی سهوات

حاصل اولديغىندىن شهر مذکور ومضافاتى طرف دولتدن
عهد سنه توجیه اولنان پیری بك نام ذات عسکرله بالمحاصره
(٩٢٢) سنه سنده ایرانیلریدلندن اخذ ایتکله دوات عالیة

عثمانیه نك ممالك محروسه لرینه منضم اولدی .
بلاد جزیره نك دوات عالیة عثمانیه زمانه طابذوقایع تاریخیه سی
تاریخچه مزك اوچنجی قسیمی اونق اوزره ان شاه تمالی بوندىن
صکره ترتیب اولنك جغندن شمیدیلک والیبرك اسم وتاریخ مأمور -
یتلرینی مشهر جدولك آتیده درجیله اکتفا قلندی .

دیار بکر ولایة عظامی *

تاریخی	سنه	اداره	دوقایم	اسامی ولایة
٩٢١	٧			بیقلی محمد پاشا
٩٢٨	٧			خسرو پرشا
٩٣٥	٢			فیل یعقوب پاشا
٩٣٧	٢			سلیمان پاشا
٩٣٩	٢			ابراهیم پاشا
٩٤١	٢			خادم علی پاشا
٩٤٤	٣			صوفی محمد پاشا
٩٤٧	٣			رستم پاشا

بالی پاشا		۲	۹۵۰
توقا-لی زاده محمد پاشا		۳	۹۵۲
ایاس پاشا		۳	۹۵۵
اسکندر پاشا		۱۴	۹۵۸
خلخاللی بهرام پاشا		۳	۹۷۲
دیگر خسرو پاشا		۳	۹۷۵
وزیر زاده حسن پاشا		۱	۹۷۸
اوزتمور اوغلی عثمان پاشا		۴	۹۷۹
درویش پاشا	۱۰		۹۸۳
صاغر بهرام پاشا		۳	۹۸۳
خادم محمد پاشا		۱	۹۸۷
ابراهیم پاشا		۱	۹۸۸
چغالی زاده سنان پاشا	۱	۱	۹۸۹
دیگر خسرو پاشا		۱	۹۹۰
شهید محمد پاشا		۲	۹۹۱
جعفر پاشا		۲	۹۹۳
قوجه محمد پاشا		۳	۹۹۵
چغالی زاده سنان پاشا	۲	۱	۹۹۸
دلی ابراهیم پاشا	۱	۲	۹۹۹
ساعتچی حسن پاشا		۱	۱۰۰۱
دلی ابراهیم پاشا	۲	۱	۱۰۰۲
محمد پاشا		۱	۱۰۰۳
خادم عثمان پاشا		۱	۱۰۰۳
محمد پاشا		۶	۱۰۰۴

فرهاد پاشا			۱۰۰۴
مراد پاشا			۱۰۰۴
خادم خسرو پاشا	۶		۱۰۱۰
صوفی ابراهیم پاشا	۵		۱۰۱۱
کتانجی عمر پاشا	۱۱		۱۰۱۱
قوجه عثمان پاشا		۱	۱۰۱۲
جغالی زاده محمود پاشا		۱	۱۰۱۳
زنجیر قران علی پاشا	۵		۱۰۱۴
نصوح پاشا		۵	۱۰۱۵
ذوالفقار پاشا	۶		۱۰۲۰
مصطفی پاشا		۲	۱۰۲۰
معلم زاده محمد پاشا	۳		۱۰۲۳
تکله لی محمد پاشا	۳		۱۰۲۳
دلاور پاشا		۳	۱۰۲۴
مصطفی پاشا	۲		۱۰۲۷
دلاور پاشا	۲		۱۰۲۸
کاشک علی پاشا		۸	۱۰۳۰
دلاور پاشا	۳	۵	۱۰۳۰
سلیمان پاشا		۲	۱۰۳۱
حافظ احمد پاشا		۱	۱۰۳۳
دلی مراد پاشا		۲	۱۰۳۴
قوجه خسرو پاشا		۱	۱۰۳۶
کورجی محمد پاشا		۱	۱۰۲۷
خالجی زاده مصطفی پاشا		۱	۱۰۳۸

خلیل پاشا			۲	۱۰۳۹
طیار محمد پاشا	۶			۱۰۴۱
مرتضی پاشا			۲	۱۰۴۱
طیار پاشا	۲		۵	۱۰۴۲
درویش محمد پاشا	۶			۱۰۴۸
سلیمدار ملک احمد پاشا	۸			۱۰۴۸
مقصود پاشا	۳			۱۱۰۰
درویش محمد پاشا	۱	۳	۲	۱۰۵۱
قره مصطفی پاشا				۱۱۰۵۴
ملک احمد پاشا	۲	۶		۱۰۵۵
تلهی مصطفی پاشا	۶			۱۰۵۵
ملک احمد پاشا	۳			۱۱۰۵۶
چاوش زاده محمد پاشا	۱			۱۱۰۵۷
مصرلی مصطفی پاشا	۲			۱۱۰۵۸
چاغرخان محمد پاشا	۶			۱۰۵۹
صاحببانی محمد پاشا	۵			۱۰۵۹
قره مصطفی پاشا	۲			۱۱۰۶۰
حیدر زاده مصطفی پاشا				۱۱۰۶۱
مصرلی مصطفی پاشا	۲			۱۱۰۶۲
بستانچی محمد پاشا				۱۱۰۶۳
کورچی جعفر پاشا				۱۱۰۶۴
شاطر قره مصطفی پاشا	۶			۱۰۶۵
طیار زاده احمد پاشا	۶			۱۰۶۵
سلیمدار احمد پاشا				۱۱۰۶۶

ابازه حسن پاشا	۶	۱۰۶۷
طیار زاده احمد پاشا	۲ ۴	۱۰۶۷
سلحدار عثمان پاشا	۲	۱۰۶۹
میراخور مصطفی پاشا	۱	۱۰۷۱
سلحدار کنعان پاشا	۶	۱۰۷۲
کتخدا محمد پاشا	۶	۱۰۷۲
دفتردار الحاج حسین پاشا	۱۰	۱۰۷۳
چو قدار حسن پاشا	۱	۱۰۷۳
بکیجری اغاسی کنعان پاشا	۴	۱۰۷۴
الحاج محمد پاشا	۱	۱۰۷۸
سلحدار الحاج عمر پاشا	۳	۱۰۷۹
چو قدار حسن پاشا	۲	۱۰۸۲
سناطر محمد پاشا	۱	۱۰۸۴
قیلان مصطفی پاشا	۲	۱۰۸۵
داماد حسین پاشا	۱	۱۰۸۷
دفتردار احمد پاشا	۶	۱۰۸۸
قیلان مصطفی پاشا	۲	۱۰۸۸
کلنکش محمود پاشا	۳	۱۰۸۹
قره محمد پاشا	۱	۱۰۹۳
عثمان پاشا	۱	۱۰۹۴
دودکلی ابراهیم پاشا	۶	۱۰۹۴
سیاوش پاشا	۲	۱۰۹۵
داماد حسین پاشا	۲	۱۰۹۷
دفتردار جعفر پاشا	۱	۱۰۹۸

سلحدار عمر پاشا	۶	۱۰۹۹
عثمان پاشا زاده احمد پاشا	۶	۱۱۰۹۹
کمانکس احمد پاشا		۱۱۱۰۱
حاجی علی پاشا		۱۱۱۰۲
شاهین محمد پاشا	۲	۱۱۰۳
قلایلی قوز احمد پاشا	۳	۱۱۰۵
خلیل پاشا	۲	۱۱۰۵
علی پاشا	۴	۱۱۰۵
حاجی عثمان پاشا	۲	۱۱۰۵
اسماعیل پاشا	۲۰	۱۱۰۵
دورنده احمد پاشا	۲	۱۱۰۵
خزینه کخنداسی احمد پاشا	۶	۱۱۰۶
شاهین محمد پاشا	۲	۱۱۰۶
طوپال حسین پاشا	۱۰	۱۱۰۷
دال طبان مصطفی پاشا	۷	۱۱۰۸
ابراهیم پاشا	۶	۱۱۰۹
طورسون محمد پاشا	۶	۱۱۰۹
چلبی یوسف پاشا	۷	۱۱۱۰
بیقلی محمد پاشا	۹	۱۱۱۱
طوپال یوسف پاشا		۱۱۱۳
ابراهیم پاشا	۲	۱۱۱۴
حسن پاشا	۶	۱۱۱۴
چلبی یوسف پاشا	۲	۱۱۱۵
حسن پاشا	۲	۱۱۱۵

پالا بیق یوسف پاشا		۱	۱۱۱۷
ابراهیم پاشا	۳	۱	۱۱۱۸
رجب پاشا		۳	۱۱۱۹
مقتول زاده علی پاشا		۲	۱۱۲۲
شهلا ابراهیم پاشا		۲	۱۱۲۵
قره مصطفی پاشا		۱	۱۱۲۷
رجب پاشا	۲	۲	۱۱۲۸
کوپرلی زاده عبده پاشا		۶	۲ ۱۱۳۰
کوچک عثمان پاشا		۸	۱۱۳۲
عارف احمد پاشا		۳	۱۱۳۳
رجب پاشا	۳	۱	۱۱۳۷
سلحدار محمد پاشا		۱	۱۱۳۸
کرد ابراهیم پاشا		۲	۱۱۳۹
الحاج مصطفی پاشا		۱	۱۱۴۱
حکیم باشی زاده علی پاشا		۱	۱۱۴۲
قره مصطفی پاشا	۲	۲	۱۱۴۳
سلحدار محمد پاشا	۲	۱	۱۱۴۵
قره مصطفی پاشا	۳	۱	۱۱۴۶
کورجی اسماعیل پاشا		۹	۱۱۴۷
صاری مصطفی پاشا		۶	۱۱۴۷
سلحدار فراری مصطفی پاشا		۱	۱۱۴۸
کنج علی پاشا		۲	۱۱۴۹
سلحدار محمد پاشا	۳	۱	۱۱۴۹
عبدی پاشا زاده علی پاشا		۳	۱۱۵۰

طوز محمد پاشا	۱	۱۱۵۱
محمد ممش پاشا	۲	۱۱۵۲
چته جي عبدالله پاشا	۱	۱۱۵۳
کنخدا حسين پاشا	۱	۱۱۵۴
کولج علي پاشا	۶	۱۱۵۵
عبدی پاشا زاده علي پاشا	۲ ۷	۱۱۵۵
قازقجي حسين پاشا	۵	۱۱۵۷
چته جي عبدالله پاشا	۲ ۱۰	۱۱۵۷
پولاد زاده چلوک محمد پاشا	۹	۱۱۵۹
احمد پاشا	۵	۱۱۶۰
صدر اسبق حسن پاشا	۱۰	۱۱۶۰
یحیی پاشا	۱	۱۱۶۱
چته جي عبدالله پاشا	۳ ۶	۱۱۶۲
ابراهيم پاشا	۹	۱۱۶۴
چته جي عبدالله پاشا	۲ ۶	۱۱۶۵
شهسوار زاده مصطفى پاشا	۱	۱۱۶۶
ابراهيم پاشا	۲	۱۱۶۷
ديگر ابراهيم پاشا	۶ ۲	۱۱۶۸
عبدالله پاشا	۱	۱۱۷۱
نهمان پاشا	۱	۱۱۷۲
عبدالله پاشا	۲ ۶	۱۱۷۳
چته جي عبدالله پاشا	۵ ۸	۱۱۷۳
فیض اہ پاشا	۱	۱۱۷۴
انار زاده مصطفى پاشا	۲	۱۱۷۵

صاری عبدالرحمن پاشا		۳	۱۱۷۷
علی پاشا		۱	۱۱۸۰
حسین پاشا		۱	۱۱۸۱
عبدالجلیل زاده امین پاشا		۲	۱۱۸۲
یستاقچیانقرن مخرج احمد پاشا		۱	۱۱۸۴
دیگر علی پاشا	۶		۱۱۸۵
خزینهدار علی پاشا	۵		۱۱۸۵
عثمان پاشا	۶		۱۱۸۷
اسپناچی مصطفی پاشا	۶		۱۱۸۷
عبداه پاشا		۲	۱۱۸۸
عبدی پاشا			۱۱۹۰
خزینهدار علی پاشا	۲	۶	۱۱۹۱
عبداه پاشا		۱	۱۱۹۱
کاخلی خلیل پاشا		۱	۱۱۹۱
عزت احمد پاشا		۶	۱۱۹۲
عثمان پاشا زاده محمد پاشا		۷	۱۱۹۳
حسن پاشا		۶	۱۱۹۳
محمد پاشا		۸	۱۱۹۴
دیگر عثمان پاشا		۴	۱۱۹۵
کیکی سید عبدی پاشا		۲	۱۱۹۶
نصوح پاشا		۸	۱۱۹۸
عدهیم اوغلی عبداه پاشا		۵	۱۱۹۹
مقداد احمد پاشا		۵	۱۲۰۰
کیکی عبدی پاشا	۲	۵	۱۲۰۰

یکم محمد پاشا	۲	۱۲۰۰
عزت محمد پاشا	۲	۱۲۰۱
بکر پاشا	۱	۱۲۰۱
فیروز پاشا	۱۱	۱۲۱۲
عبدی پاشا	۲ ۱	۱۲۰۳
سلیمان پاشا	۱	۱۲۰۴
فرهاد پاشا	۴	۱۲۰۵
یوسف پاشا	۲	۱۲۰۷
حسن پاشا	۵	۱۲۰۹
بکر پاشا	۶	۱۲۰۹
کرد علی پاشا	۸ ۲	۱۲۱۰
صالح پاشا	۳	۱۲۱۳
سليمدار حاجی ابراهيم پاشا	۶	۱۲۱۳
عديم زاده عبده پاشا	۲ ۶	۱۲۱۳
شیخزاده ابراهيم پاشا	۹	۱۲۱۴
چورملى حسين پاشا	۹	۱۲۱۵
ظيار زاده محمود پاشا	۶	۱۲۱۶
زهكى اسماعيل پاشا	۴	۱۲۱۷
ابو مرافى محمد پاشا	۶	۱۲۱۸
کومه پاشا زاده ولی پاشا	۵	۱۲۱۸
خسرو پاشا	۲	۱۲۱۹
حسن پاشا	۱۰	۱۲۱۹
الحاج ابراهيم پاشا	۶	۱۲۲۰
قطر اغاسی زاده محمد پاشا	۶	۱۲۲۰

مراد پاشا	۱۰	۱۲۲۱
شریف پاشا	۷	۱۲۲۲
عبدی پاشا	۸	۱۲۲۲
شیخزاده ابراهیم پاشا	۲	۶ ۱۲۲۳
ارضروملی امین پاشا		۱ ۱۲۲۹
سلیمان پاشا		۱ ۱۲۳۰
مرعشلی قلندر پاشا	۶	۱۲۳۱
بابا پاشا	۶	۱۲۳۱
مورهلی الحاج بکر پاشا	۱۰	۱۲۳۲
صابدین پاشا		۱ ۱۲۳۳
الحاج علی پاشا	۸	۱۲۳۴
بهرام پاشا	۵	۱۲۳۵
احمد پاشا	۳	۱۲۳۵
درویش حافظ علی پاشا	۹	۱۲۳۶
کورانلی زاده علی پاشا	۶	۱۲۳۷
الحاج علی الدین پاشا	۶	۱۲۳۷
کورانلی زاده محمد پاشا		۱ ۱۲۳۸
حسین پاشا		۱ ۱۲۳۹
صالح پاشا		۱ ۱۲۴۰
ابولبود محمد پاشا	۸	۱ ۱۲۴۱
صالح پاشا	۲	۶ ۱۲۴۳
یحیی پاشا	۳	۲ ۱۲۴۵
علی رضا پاشا		۱ ۱۲۴۷
جوتهلی زاده الحاج ابواهم پاشا		۱ ۱۲۴۸

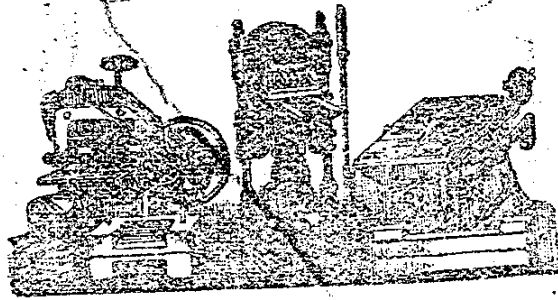
چوتھلی زادہ اسحق پاشا	۱۰	۱۲۴۹
صدر اسبق محمد رشید پاشا	۸	۱۲۴۹
حافظ پاشا	۸	۱۲۵۲
سعداہ پاشا	۱	۱۲۵۵
مرعشلی سلیمان پاشا	۶	۱۲۵۵
مرزا سعید پاشا	۲	۱۲۵۶
ذکریا پاشا	۸ م	۱۲۵۷
وجیہی پاشا	۹	۱۲۵۷
پیلاسی اسماعیل پاشا	۳	۱۲۵۸
حق پاشا زادہ عزت پاشا	۲	۱۲۶۱
خیرالدین پاشا	۱	۱۲۶۲
جدی پاشا	۶	۱۲۶۲
اسعد پاشا	۳	۱۲۶۴
عبدالکریم نادر پاشا	۵	۱۲۶۷
وجیہی پاشا	۲	۱۲۶۸
راغب پاشا	۱	۱۲۶۸
جدی پاشا	۲	۱۲۷۰
الحاج عزت پاشا	۹	۱۲۷۱
بسیم پاشا	۵	۱۲۷۳
خلیل کاملی پاشا	۱۰	۱۲۷۴
مجمود پاشا	۱	۱۲۷۵
علی رضا پاشا	۲	۱۲۷۶
خلیل کاملی پاشا	۲	۱۲۷۸
مصطفی پاشا	۵	۱۲۸۰

(۱۵۶)

ابراهیم درویش پاشا	۷	۱۳۸۴
اسماعیل حق پاشا	۹	۱۳۸۵
احمد توفیق پاشا	۵	۱۳۹۲
عبدالرحمن پاشا	۱	۱۳۹۴
محمد عزت پاشا	۳	۱۳۹۶
حالا والی ساح پاشا		۱۳۹۹

(سنه)

(۱۳۰۲)

دیار بکر ولایت مطبہ سنده طبع اول نمسدر

(فهرست)

قسم اول

صفحه	
۳	تقویم
۱۵	وقایع مشهوره
۲۴	اسامی سلاطین عثمانیه
۲۶	صدراعظمه بزرگ اسامیه
۴۷	وزرای عظامک اسامیه
۵۷	نفوس و ادیان و السنه عالم
۵۷	ممالک محروسه شاهانه
۵۸	القلم رسمیه
۶۲	دوائر ولایت
۷۰	مرکز سنجانیه
۸۲	نواحی ملحقه
۸۳	سیلوان قضاسی
۸۶	لیجه قضاسی
۸۹	دیار بکر سنجاغناک حال حاضر
۹۸	دیار بکر سنجاغناک اسناتاسیقی
۱۰۲	ماردین سنجانیه
۱۰۹	جزیره قضاسی
۱۱۲	نصیبین قضاسی

صيفه	
۱۱۵	مديات قضاسى
۱۱۸	عوينه قضاسى
۱۲۱	شمرناق قضاسى
۱۲۳	ماردين سنجاغنىك حال حاضرى
۱۲۸	ماردين سنجاغنىك استاتستىقى
۱۳۲	ارغنى معدنى سنجاغى
۱۳۹	سيورك قضاسى
۱۴۳	پالو قضاسى
۱۴۶	چرمىك قضاسى
۱۴۹	معدن سنجاغنىك حال حاضرى
۱۵۲	معدن سنجاغنىك استاتستىقى
۱۵۴	امر اوضابطان عساكر نظاميه
۱۵۶	امر اوضابطان عساكر رديفه
۱۶۰	رؤساي روحانيه
۱۶۱	دول اجنبيه قونسولوس مأمورلى
۱۶۱	تشكىل ولايتدن صكره وقوعه كلان مواد نافعہ
۱۶۵	اهالى ولايتدن ذى رتبه اولانلرك اسامىسى
۱۷۱	احوال اراضى
۱۷۴	انهار كبره
۱۷۴	جبال

